فرهنگ اصطلاحات عسکری

در دو جلد

جلد اول

آ - خ

جمال فخری

کابل ۱۳۶۳

فرهنگ اصطلاحات عسکری

شامل واژه ها و اصطلاحات

صنوف مختلف قوای مسلح

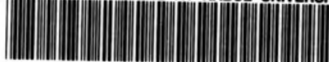
با ترجمه روسی

جلد اول

مولف : دگروال میرجمال الدین فخری

کابل ۱۳۶۳

نشرات وزارت دفاع جمهوری دموکراتیک افغانستان

مؤلف و «ادارهٔ نشرات اردو» باسپاسگزاری عمیق ، نظریات ، و ملاحظات خواننده گانیرا که پیرامون این فرهنگ و یا در مورد اصطلاحات و لغات آن بصورت علیحده ابراز بدارند خواهد پذیرفت .

امید واریم نظریات خویش را دربارهٔ این کتاب به آدرس زیر بفرستید :

کابل ــ افغانستان شش درك . ادارهٔ نشرات اردو

فرهنگ اصطلاحات عسکری

مولف دگروال میرجمال‌الدین فخری

مسوولان تخنیکی: دگرمن دیپلوم انجنیر نجیب‌الله سروری ومحمدسرور کارگر

مسوول ادبی : دگرمن میرحسام‌الدین محتشمی

مسوول تصحیح : آقا محمد بیغرض

اندازه کاغذ (تخته ۸ ر ٤٥ × ٦٠)

تیراژ (٥٠٠٠) جلد

قیمت (٦٦) افغانی

نشرات وزارت دفاع ج.د.ا شش درك کابل

٩٣

یادداشتی بر کتاب «فرهنگ اصطلاحات عسکری»

انقلاب رهایی بخش ثور وپیروزی مرحلهٔ نوین و تکاملی آن تاثیر عمیقی در عرصه های مختلف زنده گی جامعهٔ ما از خود به جا گذاشته که در جهت رشد و تکامل نها دی آن ،هر روز گام های وسیعتری برداشته میشود . خوشبختانه در مسیر این تحولات و پیشرفت های انقلابی اردوی ج.د.ا کمتر از دیگران بهره ودست آورد نداشته است .

پروسه ساختار یك اردوی تیپ نوین که ارزش های علمی وانقلابی ،محتوا و درون مایهٔ آنرا میسازد بادرك نیازمندیهای مبرم دوران انقلاب ما ، با ملاحظه و پیگیر ، مراحل تکاملی خود را میپیماید .

ایجاد سیستم جدید دفاعی درکشور، رفع نواقص فراوان گذشته، واستوار ساختن ونگهداشتن قطعات ،جزوتامها ومنسوبان آنها دانش وتجربهٔ کافی میخواهد . ساحهٔ علوم وفنونی که درین زمینه به کار میرود نهایت گسترده و مفاهیم ومضامینی که در آن مطمح نظر است، نهایت پیچیده میباشد . داشتن معلومات عمومی کافی در مورد بخشهای مختلف امور مربوط به علم عسکری و رسیدن به سطح تخصص دریکی از موارد آن برای هر منسوب عسکری ضروری شمرده میشود .

نخستین گام برای رسیدن به این ما مول دسترسی به چنان زبانی است که افهام و تفهیم درست را میسر سازد و به انتقال دانش و تجربه اشخاص کار ورز و خبیر ، به کسانی که تازه به عسکری روی آورده اند ودر صدد آموزش بیشتر در ساحه های مربوط آن هستند ، بینجامد .
واین وظیفهٔ منسوبان متعهد وانقلابی اردو است که هریك در موقعیت خویش به نحو شایسته ،در روند تاریخی اعمار اردوی طرازنوین رسالت ونقش سازندهٔ خود را ایفا نموده باخصلت و منش انقلابی و مردمی خدمتگذار جامعهٔ ما باشند .

درین راه رفیق ډگروال میرجمال الدین فخری با برداشتن نخستین گام درجهت تالیف وتدوین «فرهنگ اصطلاحات عسکری» واهدای آن به وزارت دفاع ج.د.ا. طلایه دار درامری بوده است که به مقصد غنایی فرهنگ ودانش عسکری از همه صاحبان قلم و چیز نویسان نظامی ادامه و پیگیری همچو کار هایی راصمیمانه تمنا میکنم.

آشنایی باواژه ها ومصطلحات عسکری چه مربوط به اسلحه و تخنیك محاربوی وچه مربوط به عناصر تشکیل دهندهٔ نظم و انضباط محکم و پایدار آماده گی کامل مادی ـ معنوی آن ، همه و همه اولین قدم لازم در راه تقرب به خواست نهایی داشتن نیروهای مسلح طراز نوین است .

«فرهنگ اصطلاحات عسکری » که مولف در تهیه وگرد آوری آن با تحمل زحمات فراوان که سالهای متمادی کار را در بر داشته است باسبك وروش خاص فرهنگ نویسی که نمایانگر دقت نظر و احاطهٔ مسلکی مولف است کاریست بی نظیر وکم سابقه ودرخور توصیف که بدون شك طرف استقبال گرم همسلکان و علاقمندان قرار خواهد گرفت . زیرا وی در شرایطی به گرد آوری و تنظیم متود یك ولغات ومصطلحات عسکری پر داخته که درزبان دری سابقه در خور امتثالی درین مورد کمتر وجود داشته است.ازسوی دیگر، گرد آورده های او با زبانی روان ورسا و قابل درك برای همگان اعم از نظامیان و ملکی ها ، نگاشته شده واین امتیاز رادارد که مسایل و مطالب بسیار پیچیدهٔ فنی علمی را به ساده گی در خور فهم میسازد که البته چنین خصوصیتی از شایسته گی کار او نشأت میکند.

گذشته از سلاست بیان ، ترجمهٔ اصطلاحات به زبان روسی شکل کاملتری به « فرهنگ اصطلاحات عسکری» داده است که توقع میرود تا آنانیکه دست اندر کار بر گرداندن موضوعات نظامی از زبان روسی به دری ویا برعکس اند ، در توحید وارایه مطالب ازین کتاب اساس گیرند و مفاهیم عسکری را با زبان یگانه ارایه دارند . تا مطالب شان برای همکان یکسان مفهوم باشد.

«فرهنگ اصطلاحات عسکری »که در واقع کلید گنجینهٔ عظیم ادبیات وزبان اردو است به طور قطع منسوبان اردو میتوانند با مراجعه به آن باب علم و دانش عسکری را به روی خود بکشانند و از بوستان رنگین دانش وفن نظامی کمال استفاده ببرند .

در حالیکه نشر «فرهنگ اصطلاحات عسکری » را به خواننده گان محترم تبریك میگویم. مطالعه این اثر سودمند را به تمام علاقمندان علم و دانش عسکری ، منسوبان قوای مسلح و خاصتاً کادر های افسری ، طلاب و محصلان عسکری وسایر کارکنان وکارمندان اردو که یقین درعطش وانتظار چنین اثری نشسته بودند، توصیه مینمایم.

استفاده از چنین فرهنگها ، به ما یاری خواهد داد تا سیستم نظامی و دفاعی خود را بهتر بشناسیم . به جزئیات کار آن آگاهی بیشتر بیابیم .کمبود ها ونقایص بخشهای گونا گون آن را زود تر تشخیص و به رفع واصلاح بموقع آن اقدام کنیم . وآنچه را که بایست یك اردو و نظام عسکری نوین وانقلابی ومتکی براندیشه های والای عصرما داشته وبدان مجهزو مسلح باشند،کامل دریابیم وباداشتن آن بتوانیم رسالت تاریخی خود را در برابر توده های مردم زحمتکش خود که چشم امید به ما دوخته اند ، به درستی انجام دهیم .

کار بیشتر دراین زمینه وپیروزیهای فراوانتری برای مؤلف اثر آرزو میکنم و کوشش بیدریغ اورا در این راه خجسته ، سزاوار تحسین میدانم .

برید جنرال محمدیاسین صادقی
منشی کمیته مرکزی ح.د.خ.ا، ورئیس
عمومی امور سیاسی اردوی ج.د.ا

سخنی پیرامون «فرهنگ اصطلاحات عسکری

با پیروزی انقلاب ثور در سال ۱۳۵۷ ، قوای مسلح ج.د.ا. در مرحلهٔ جدید کیفی تکامل خویش پانهاد . نه تنها موقف طبقاتی جدید آن ، یعنی دفاع از منافع توده های وسیع زحمتکشان، نظام ملی و دموکراتیك، استقلال و تمامیت ارضی کشور، ممیزه آن راتشکیل میدهد بلکه خصلت مردمی بودن و اصول تشکل کادر ها در اردو از پایان تابالا ، تجهیزات عالی تخنیکی قطعات و جزوتامها و احضارات عالی محاربوی ، سیاسی روبه ارتقای منسوبان نظامی قوای مسلح ج.د.ا . چهرهٔ واقعی آنرا نمایان میسازد .

ایجاد قوای مسلح ج.د.ا. که کیفیتاً تفاوت قابل ملاحظه یی نسبت به سابق دارد در شرایطی اتفاق میافتد که جنگ اعلام نشده به مقیاس بزرگ از جانب نیروهای امپریالیستی و ارتجاع منطقه علیه افغانستان انقلابی به راه انداخته شده است . ازینرو ایجاد و تحکیم قوای مسلح مردمی که قادر به دفاع از دست آورد های انقلاب ثور و استقلال کشور باشد از ح.د.خ.ا. و دولت ج.د.ا. مطالبه میکرد تا تدابیر جدی و همه جانبه را اتخاذ نماید .

درپهلوی این تدابیر جای عمده و با ارزشی را عصری ساختن تمام سیستم تعلیم و تربیهٔ محاربوی وسیاسی منسوبان قوای مسلح، آماده ساختن ونشر کتب مختلف درسی، در عین زمان کتبی که به حیث رهنما ویا منابع قابل مراجعه باشد، احرازکرد .

روی همین ملحوظ بود که نشر به موقع «فرهنگ اصطلاحات عسکری» به زبان دری که توسط چهرهٔ درخشان مسلط بر امور مغلق نظامی رفیق جمال فخری تألیف و تدوین شده است روی دست گرفته شد . این فرهنگ کتگوری های مختلف منسوبان عسکری را در امر فراگیری و بهبود وتکامل بخشیدن دانش نظامی،

مطالعه ادبیات عسکری و ادبیـــات‌تخنیکی ـ نظامی، یاری رساند. علاوتاً با توجه به آنکه در محیط نظامیا ن‌افغانی در ارتباط با استعمال برخی از اصطلاحات عسکری اختلاف نظـــرهایی وجود دارد که فرهنگ موجود بدون شك تاحد قابل ملاحظه یی درمتحد الشکل شدن ترمینو لـــــوژی عسکری تاثـیر عمده یی وارد میاورد.

فرهنگ اصطلاحات عسکری‌که برخی‌از حصص آن طی چند سال از طریق روزنامه «حقیقت سرباز» انتشـــاریافت. در تاریخ فـرهنگ نـویسـی نظامی در افغانستان سابقه نداشته و اولین اثر خاص این رشته به شمار میرود که در افغانستان به طبـــع‌رسیده است . این خود ارزشی بـــی بدیل و اهمیت پایدار آنرا میرساند .فرهنگ مزبور به اندازهٔ کافی‌وکامل چی از نگاه اصطلاحات عمومـــــــی‌عسکری وچی‌از نقطه نظر اصطلاحات تخنیکی نظامی و هم از ناحیـــــه‌خصوصیات فرهنگ نویسی، انـــواع مختلف صنوف قوتها . اسلحـــه وتخنیك نظامی را احتوا میکند .

به اثر زحمتکشی بلاتردید مؤلف،این فرهنگ مجموعه یی از انتخـــاب بهترین و ضروری ترین لغـــــات‌واصطلاحات مروج در قوای مسلح به شمار میرود که با کیفیت عالی علمی‌در توضیح و تشریح مواد منتخبه آن همت گماشته شده است .

بدون هیچگونه تردیدی این اثربه‌حق ازجانب خوانندگـــان نظامـی، مترجمان، محققان وتمام آن کسانیکه با ادبیات نظامی به زبان دری سرو کار دارند به قدر دانی مواجه خواهدشد .

بی مبالغه میتوان گفت که فرهنگ‌اصطلاحات عسکری بدون شك در امر تحکیم قدرت رزمنده گی قـــــوای‌مسلح جمهوری دموکراتیك افغانستان خدمت شایسته یی را انجام خواهـــدداد .

کاندید علوم تاریخ
پروفیسور م.ف.سلینکین

98

هدف از نشر این فرهنگ

تالیف و تدوین فرهنگ هـــــاایجاب میکند تا مولفان آنها از اصول فرهنگ نویسی و قوف کامل داشته، با پشت کار و حوصله مندی پیرامون موضوعاتی که باید گرد بیاورنـــدکندو کاوکند وبـا رسالتـی کــه دارند واژه هارا از جـوانب مختلـف تدقیق کرده آثاری بیافرینند کــه برای خواننده گان منبع الهـــام واستفادهٔ سالم باشد . واقعاً تدویـــن فرهنگ ، کاری است طاقت فرسا ولی دلچسپ و پر ثمر .

من که ازسالهای آغازحیات نظامی ام آرزو داشتم با اصطلاحات عسکر ی شناسایی دقیق یابم در لابلای آثارمطبوع عسکری، جستجو میکــردم و واژه ها ، کلمات و اصطلاحاتــی را بیرون میکشیدم تا باشد کـــه در زنده گی روز مرهٔ نظامی خود ، درمیدان تعلیم با سربازان ، در درسخانه ها با طلاب ، در بر خورد با آمران و زیر دستان ، در تحریر اسنــــاد رسمی ومقالات ،آنرا به کار بنـدم و با زبان عسکری صحبت نمایم . ولی چه عجب که هرچه بر اندوخته ام افزوده شد. شگفتی و سراسیمه گی ام افزونتر گشت . هر اصطلاح و هـــر واژه یی را که شنیدم یا که خواندم

با مفاهیم گونه گونهٔ آن بر خوردمو با مشکلات و سرگردانی های بیشتر مواجه شدم . مثلا اگر در اثری میخواندم که واژهٔ «تعرض» از نگاه عسکری به کدام مفهومی بکار رفته ،د ربسی از نبشته ها و گفته ها متوجه میشدم که کلمات «هجوم» ،«حمله» ، «اشغال» ، «تجاوز» ، «تصاحب»، «استیلا» و «تصرف» ....نیز گاهی باعین مفهوم مورد استفاده قرار گرفته اند و یاینکه هر نویسندهو هر گوینده‌یی که خواسته واژه های اخیراً یاد شده رابکارببردکلمهٔ «تعرض» را به عوض شان چاشنی کرده است .

درآغاز فکر میکردم‌این شیوهٔ کاربرد اصطلاحات نظامی رواست ولی صرف زمانی که جهت کسب تحصیلات عالی‌درسال ۱۳۴۷ عازم کشور بزرگ شوراها شدم به حق دریافتم که درحیات نظامی هم «هر سخن جایی و هر نکته مکان خاصی» دارد . روز گار ،مجبوریت ،احتیاج و علا قمندی خودم مرا واداشت تا اصطلا حات عسکر ی‌وخاصتاً واژه های رشتهٔ مسلکی خودم را جمع آوری کنم . از افسران‌افغانی بالا رتبه ، مجرب و مسلط برمسلك عسکری که باما یکجامشغول تحصیل بودند . اصطلا حات مشخصی را که خود نمی فهمیدم ،میپرسیدم ، ذخیرهٔ یاد داشت هایم به جایی رسید که در ختم تحصیل(سال ۱۳۵۲) یك نقل آنرا بدسترس کافدرای زبان روسی مکتب عالی‌که در آن درس میخواندم گذاشتم تا اگر ممکن باشد از محصول کارچند سالهٔ من ، محصلان کورس های بعدی استفاده ببرند .

واژه هایی را که گرد آورده بودم‌صرف شامل اصطلاحات و لغاتی بود که مسلك مدافعه هوایی را در برمیگرفت . پس از عودتم به وطن ، فرهنگ مذکور تحت عنوان «فرهنگ‌مختصر عسکری روسی - دری» به نشر رسید و به دسترس‌استفادهٔ سایر محصلان و مداومان نظامی افغانی‌قرار داده شدوچندنسخه یی از آن رسماً به عنوان مولف بدستم رسید . این کار ، مرابیش ازهر چیز دیگر در ادامهٔ تالیف وتدوین اصطلاحات عسکری تشویق کرد .بر آن شدم تا اصطلاحات جمع شده را با توضیحات ، تعریفات و تشریحات‌شان بروی کارتهای کوچك به ترتیب الفبا بنویسم و در ردیف بندی واژه‌ها و اصطلاحات ، جدی ترعمل کنم .

پیرامون صحت و سقم تعریفا ت به هر دری سر زدم . با دانشمندان ، افسران مجرب و چیز فهم به گفتگو نشستم . فرهنگ ها ، کتب و دیگر آثار نگاشته شدهٔعسکری مانند اصولنامه ها ، تعلیم نامه ها ، تعلیماتنامه ها و تعلیمات‌مختلف عسکری را ورق زدم و در لابلای آنها جواب سوالات خود راجستجو کردم . لغات ، واژه ها و اصطلاحات رابیش از یکبار اصلاح‌و تصحیح نمودم و در سالهای ۱۳۵۵ و ۱۳۵٦ که چار چوبی آماده‌شده ، برای نشر محصول این همه زحمات چند سالۀ خود فراهم آوردم .درصدد چاپ آن شدم. باوزارت دفاع وقت تماس گرفتم و صد ها ورق تدوین شده را در اختیار مسوولان گذاشتم. جنرالی که درآن‌دوران (داودی) به خود زحمت داده بود تا مرا با اوراق به اصطلاح‌خودش «چرندیات» به‌حضور بپذیرد پس از تعارف احساس کردم که به هیچ قیمتی روا دار نیست به زعم خودش تورنی (یعنی من) برای اردو«قوانین جدید !» وضع کند .

ازینرو مرا نزد جنرال دیگرفرستاد. دومی هم برخوردی دلپذیرتر از اولی نکرد . سومی نداشتن وقت‌صحبت را بهانه کرد و بالاخره روانۀ حضور جنرال چهارمی در وزارت‌دفاع آنوقت شدم وبسته های کار را پیش رویش گذاشتم . خیلی هم‌خرسند بودم چونکه او تا حدی مرا میشناخت و دریك قطعه روز گاری‌زیر دستش بودم و به من ظاهرا حسن نظر هم‌نشان میداد . پس ازصحبت و جویا شدن موضوع ، باژست خاص در باری در حالی که به‌زنگ روی میزش اشاره میکرد گفت : «جانم ! این شی را همه کس جرنگانه میگویند . چه ضرورتی است که تو آنرا زنگ سر میزی‌معرفی کنی ، بگذار ، مردم ، را به سر گردانی وادار مکن» و باتظاهر به علاقمندی که گویا نخواسته زحمات چند سالۀ مرا بی اهمیت جلوه‌دهد . اوراق فرهنگ را که روی میزش انباشته بود به هم زد .بعضی‌از آنها را خواند و دوباره بجایش گذاشت و تصادفاً به اصطلاح«صنعت عسکری» بر خورد .مثل آن بود که گویا مطلبی برای صحبت‌یافته باشد . رو بمن کرده باخندۀ استهزا آمیزی گفت : «تورن صاحب !ماکه صنایع عسکری نداریم . چه ضرورتی خواهد بود که (صنعت‌عسکری) را بدانیم !! » و حرفها یی مانند اینها .

پس از پیروزی مرحلهٔ نوین وتکاملی انقلاب ثور با جرات بیشتر دست اندر کار تدوین فرهنگ اصطلاحات عسکری شدم . اردو و سیستم دفاعی کشور از بنیاد تغییر یافته بود به تجدید نظر کلی براین فرهنگ پرداختم . بیشتر به مواد و مطالب تازه و اصطلاحات جدید و مترقی توجه کردم . در مورد اصطلاحات بازهم به صاحب نظران مراجعه و نظرخواهی کردم .مزاحم‌شدم وخواهش‌کردم که در تدقیق فرهنگ مذکور یاری ام کنند و لازم است که بااظهار سپاس فراوان از آنها خاطر نشان سازم که این کمك را از من‌دریغ نداشتند .

جهت نظر خواهی هم مسلکان واژه‌های عسکری را از طریق روزنامهٔ حقیقت سرباز ارگان مرکزی وزارت‌دفاع ج.د.ا. بچاپ رسانیدم و در طول این پنج سالی که دوامدارانتشار مییابد از نظر ها و پیشنهاد های خواننده گان این روزنامه مستفیدشده ام و آنرا در تصحیح و تدقیق بیشتر گرد آورده هایم بکار برده ام.جای آن دارد که به این رفقای‌ارجمند نیز مراتب امتنانم را تقدیم بدارم که زحمت کشیده با تیلفون و نامه و یا صحبت رویاروی بربرخی ازنکته های‌ضروری فرهنگم روشنی افکنده و وامعان نظر شان را در بهبود کیفی‌آن به کار برده اند .

هنگامی که فرهنگ . مراحل آخری‌نشر خود را ازطریق روزنامه پیمود. فرهنگ اصطلاحات عسکری را در سه جلد تدوین کرده به وازرت دفاع ج.د.ا. تقدیم نموده و پس از مرورهیئتهای با صلاحیت ریاست محترم عمومی امور سیاسی اردو . اجازهٔ نشرآن در دوجلد داده شد . از رفیق ارجمند وگرامی بد جنرال محمدیاسین صادقی منشی کمیتهٔ مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان‌و رئیس عمومی امور سیاسی اردوی ج.د.ا. و رفیق دانشمند وگرانمایه م . ف . سلینکین کاندید علوم تاریخ و فرهنگ نویس مشهوراتحاد شوروی در ساحهٔ لغات و اصطلاحات عسکری به زبان روسی ودری که زحمت نوشتن مقدمه هایی را بر این کتاب به خود داده‌اند . اظهارسپاس بی پایان مینمایم .

این اثر که بیش از همه بر کتاب«فرهنگ مشرح اصطلاحات عسکری» متکی است برای افسران . طلاب .خرد ضابطان ، افسران متقاعد ، مدافعان انقلاب ، منسوبان قوا ی‌مسلح در مجموع ، مبلغان امور نظامی و کسانیکه میخواهند دانش‌نظامی را فرا گیرند و همچنان برای

حلقه های مختلف و وسیع هموطنان که علاقمندی به مسایل عسکری ، تخنیک نظامی و ادبیات نظامی ـ تاریخی و موضوعات عسکری دارند بحیث یك منبع و مرجع کمك کننده ورهنمایی معانی و مفاهیم قابل استفاده خواهد بود . همچنان برای مترجمانی که موضوعات عسکری را از زبان دری به روسی و یا ازروسی به دری بر میگردانند «فرهنگ اصطلاحات عسکری» میتواند مرجع وماخذ قابل استفاده یی باشد .

هدف از تدوین این فرهنگ ، توضیح مختصر و سادهٔ کلمات و اصطلاحات عسکری و آن مفاهیمی است که حین فرا گیری مسلك عسکری با آن مواجه میگردیم و همچنان مطالعه و درك آن مطالب عسکری که در مجلات و روزنامه ها پیرامون مسایل عسکری به نشر میرسد .

درین فرهنگ معلومات عمومی ومعلومات عسکری ـ سیاسی گنجانیده شده که در بر گیرندهٔ تشکیلات ، تسلیحات و تکتیك قوتهای زمینی ، راکتهای ستراتیژیك ، نیرو های هوایی و بحری قوتهای مدافعهٔ هوایی کشور ، اسلحهٔ تاثیر دسته جمعی و محافظه از آنها ، همچنان در مورد انواع مختلف تخنیك عصری عسکری ، اصولنامه ها و سایر رشته های دانش عسکری ، میباشد .

علاوتاً درین فرهنگ ، اصطلاحات معمول عسکری که در برخی از کشور های دیگر خارجی مروج است توضیح گردیده است .

درین شکی نیست که نخستین کار فرهنگ نویسی در ساحهٔ نظامی به این شیوه یی که من در پیش گرفته ام نمیتواند از اشتباه و لغزش و کمبود های ناگزیر مبرا باشد . ازخوانندگان ارجمند آرزو میبرم که بازهم در زمینه های مختلف و جوانب کلی این فرهنگ با اظهار نظریات خویش ما را در چاپ بعدی کتاب یاری رسانند .

جمال فخری

مأخذ

درتدوین و تالیف«فرهنگ اصطلاحات عسکری» از آثار زیر استفاده شده است :

- اصولنامهٔ خدمات داخلهٔ ج.د.ا.
- اصولنامهٔ قراول و گارنیزون
- اصولنامهٔ دسپلین .
- تعلیمنامهٔ جمع نظام .
- فرهنگ روسی به فارسی.
- فرهنگ فارسی به روسی .
- فرهنگ عمید .
- قاموس عسکری و تخنیکی روسی
- نوت های درسی
- روزنامه ها و مجلات عسکری وسایر آثار و اسناد رسمی حزبی و دولتی .

М. Ф. Слинкин —Русско-дари военный и технический словарь

И.К. Овчинникова —Русско-персидский словарь

С.И. Ожегов —Словарь русского языка

Л.Л. Нелюбин —Иллюстрированный военно-технический словарь

И.В. Блауберга —Краткий словарь по философии

Г.Г. Алиев — Персидско-русский словарь
— Русско-персидский военный словарь

Н.Б. Зудин — Русско-афганский словарь

Л.С. Пейсиков, Н. П. Савченко, С. Д Смирнов
— Краткий военный персидский словарь

Советский энциклопедический словарь

Дипломатический словарь

Персидско-русский словарь

Краткий политический словарь

Политэкономический словарь

Толковый словарь военных терминов

Словарь основных военных терминов

Общевоинские уставы Вооруженных Сил СССР

Курс лекций по профилю обучения

آبترازوی حربی توپ Квадрант

آلهٔ دقیقی است که جهت افقـــی‌ساختن توپها (هاوانها) وماشیندار ها بکار رفته و از آن به مقصد تثبیت‌کردن زاویهٔ ارتفاعی دقیق تو پهـــا و(هاوان ها) استفاده بعمل میاید .

آبترازوی حربی توپ دارای قوس‌ومشعر است کـــه دارای درجـــه ، دقیقه و هزارم حصهٔ درجه میباشد .

آب ثقیل Тяжелая вода

عبارت از آبیست که در ترکیـب‌آن‌بعوض هایدروجن معمولی ایزوتوپ ثقیل دیتری شامل میباشد . آب ثقیل‌در رییکتور های اتمی به حیث بطـی کننده ریکشن شکستن «اوران» بکارمیرود. آب ثقیلی که دارای دیتـری باشد قسمت اساسی مواد منفلقـــه ترمونیو کلیر محسوب میگردد .

آتش (اور!) Огонь

۱ ـ واسطهٔ اساسی امحا و تحـت‌فشار گرفتن مورال دشمن در محار به

آتش است. استعمال اسلحهٔ ذروی‌قدرت آتش و نیروی ضربوی قوتها را توسعه بخشیده و به اندازهٔ قابل‌ملاحظه ای عمق تاثیر همزمانی آتشی را چه در تعرض وچه در مدافعه ازدیاد میبخشد . در تعرض آتش قوی تمام وسایط تلفات را بالای قوای‌جاندار و تخنیك دشمن وارد آورده ، تاسیسات تدافعی آنرا تخریب کرده،راه را برای عبور تانکها و جزوتام‌های موتر دار در نظام محاربوی دشمن بازکرده، سیستم مدافعهٔ دشمن را مختل ساخته مانع مانور به احتیا طهای دشمن میگردد .

در مدافعه ،آتش واسطهٔ اساسی‌تخریب دشمن محسوب می‌گردد. ازینرو حین گذشتن به مدافعه جزو تامهای موتر دار قبل از همه باید ترصد و سیستم آتش (دیده شود) راترتیب و تنظیم نمایند .

آتش نظر به نوع اسلحه به : آتش اسلحه پیاده ، هاوان ، توپچی وغیره

نظر به استقامت انداخت به : جبهوی ، جنا حی ، قیچی ، نظربه خصوصیات تاثیر خود بالای‌دشمن به: تحت فشار گرفتن ، امحا وغیره

نظر به طرز باز کردن (در توپچی) : آتش بالای اهداف منفرد باانداخت دیرکت ، با آتش از محلات مستور،آتش تجمع، آتش سد وغیره جدامیشود.

۲ـ (اور!) قوماندہ بازکردن آتش است.

آتش احضارا ت Огневая подготовка

ضربات قو ی‌احضار شده توپچی‌و قوتهای هوایی بالای مدافعهٔ دشمن که قبل از آغاز هجوم (تعرض)جزو تامها و قطعات به مقصد تخریب مهمترین اهداف دشمن که با ضربات‌اسلحهٔ ذرو ی تخریب نشده باشند وارد شود ، آتش احضارات‌نامیده میشود . در وقت آتش احضارات توپچی و قوتهای هوایی‌دشمن را در نقاط مقاومت مدافعهٔ آن تحت فشار گرفته ، امحاء مینماید .

آتش احضارات هجوم Артиллерийская подготовка атаки

فعالیت توپچی که شامل تحت فشار گرفتن و امحای وسایط آتشدار و قوای جاندار دشمن بوسیله آتش توپچی وهاوان قبل‌از تعرض قوتهای خود باشد ، بنام آتش احضارات هجوم یاد میشود . این نوع آتش به مقصد خنثی ساختن امکانات تدافعی ومعروض ساختن قوای دشمن بامقاومت منظم قوتهای متعرض ،اجرا می‌شود .

آتش امحای هدف Огонь на уничтожение цели

وارد آوردن چنان تلفات بالا ی‌هدف بوسیلهٔ آتش توپچی یا اسلحهٔ پیاده می باشد که در اثر آن قابلیت‌محاربوی خودرا بکلی از دست بدهد. امحای دشمن توسط آتش اسلحهٔ پیاده در اثر احتمال تخریب (انتظار ریاضی تعداد اهداف تخریب شده)که نباید کمتر از هشتاد فیصد باشد حاصل شده میتواند. این مامول زمانی‌حاصل شده میتواند که «کثافت آتش» (دیده شود) لازمه تامین شود .

آتش تانکها Огонь танков

وسیلهٔ اساسی تحت فشار گرفتن‌و امحای دشمن توسط تانکهاو همچنان تخریب تاسیسات خفیفه تدافعی دشمن‌می‌باشد .جهت اجرای وظایف آتشی تانکها معمولا انداخت دایرکت را ازحال حرکت ،از توقف های کوتاه و از حال توقف اجرا می نمایند .

آتش تانکها از حال حرکت

طریقهٔ اساسی باز کردن آتش دراثنای تعرض و دفع و طرد هجوم متقابل دشمن میباشد . تانکها بدون‌آنکه سرعت حرکت خود را کم نمایند بالای دشمن انداخت نموده وتاثیر قابل ملاحظه ای بالای روحیهٔ دشمن بجا میگذارند .

آتش تانکها ازتوقف های کوتاه

به منظور تامین دقیق بودن‌انداخت‌صورت میگیرد توقف های کوتا یا به

منظور انداخت های دوامــــدار ازماشیندار اجرا میشود یا اینکه جهت انداخت های منفرد توپ بعمل میاید .

آتش تانکها ازحال توقف

معمولا در اثنای اجرای محار بــات تدافعی جهت امحای تانکها ی متعر ض وسایط آتشدار و قوای جاندار دشمن باز میشود .

آتش تجمع Сосредоточенный огонь

۱ـ در توپچی :

آتش چند بطریه یا کندك را که دریك زمان بالای یك هدف یــــا گروپی از هداف که در مناطق جمـع‌شده باشند، بازشود، آتش تجمــع گویند . آتش تجمع به مقصد امحــا یا تحت فشار گرفتن قوای جانــدار دشمن ، وسایط آتش دار ، احتیاطها وسایر اهداف آن که دریـــك منطقهٔ محدود جمع شده باشد اجــرامیشود .

۲ـ آتش تجمع اسلحهٔ پیاده

آتش چندین ماشیندار خفیـــف‌وهمچنان آتش یك یا چند جزو تــام که بالا ی یك هدف یا یك قسمتــی‌ازنظام محاربوی دشمن اجرا میشود، آتش تجمع گفته میشود . با اجرا ی‌آتش تجمع بالای دشمن امحا و یـــا تحت فشار گرفتن آن بطور سریـــع‌ممکن میگردد .

آتش تجمع مسلسل Последовательное сосредоточение огня

نوعی از آتش توپچی است که دراثنای حمایه تعرض جزوتام های پیاده موتوریزه و جزوتام های تانك اجـرامیشود . آتش تجمع مسلسل توسط آتش توپچی قوای جاندار ، وسایطآتشدار ، تانکها وسایر وسایـــط تخنیکی دشمن رادر پیشروی جبهـــه و در جناحین جزوتامها (قطعات) تعرض کننده بصورت تدریجی و مسلسل‌تحت‌فشار قرار میدهد. آتش تجمع مسلسل بالای مناطق تثبیت شده قبلی کـــه باید تحت فشار گرفته شود و هریك از آن شامل یك یا چند هدف به میدان‌کشیده شده ، و مشخص در یـــك استقامت میباشد، اجرا میشود.

آتش تحت فشار گرفتن هدف Огонь на подавление цели

وارد آوردن چنان تلفات بـــالای‌اهداف توسط آتش توپچی یا اسلحهٔ پیاده میباشد که دراثر آن قابلیت‌محاربوی خود را موقتاً از دست بدهد و مانور آنرا محدود سازد یا مانـع‌آن شودو سوق واداره آتش رامختل گرداند . تحت فشار گرفتن هـــدف‌توسط آتش اسلحه پیاده در اثـــر احتمال تخریب (انتظار ریاضی تعداداهداف تخریب شده) که از پنجـــاه فیصد کمتر نباشد حاصل شده میتواند.

آتش تعجیز Методический огонь

آتش هاییکه در فاصله بیـــن‌ضربات آتشی و یا بصورت مستـــقل به مقصد ناتوان ساختن دشمن یـــاحمایهٔ اهدافی که تحت فشار قـــرار گرفته اند اجرا میشود بنام آتـــش‌تعجیز یاد میگردد. درآتش تعجیـــز تعداد مرمیات برای هر توپ یا تعدادمین برای هرها وان ، آهنگ (تمپ) آتش (فاصله بین دو فیر) تثبیت‌میشود .
آهنگ آتش تعجیز قاعدتاً بطی وطولانی تر از ضربات آتشی میباشد .

آتش توپچی Артиллерийский огонь

عبارت از واسطهٔ تحت تاثیر گرفتن‌دشمن در محاربه است . آتش توپچی میتواند در طول جریان محاربـــه تعرضی در تمام وظایف محاربـــوی راه را برای تانکهاو قوتهای پیاده بازکرده و ضربات قاطع را چه در راه های تقرب و چه درخط اصلی مدافعه و همچنان در عمق دشمن بالای دشمن مدافعه کننده وارد آورد . به مقصـــدایفای وظایف محوله آتش توپچی به انواع ذیل استعمال شده میتوانـــد :آتش بالای اهداف منفرد (از مواضع مستور و انداخت دایرکت) آتـــش‌تجمع ، آتش تجمع مسلسل ، آتـــش رولی ، آتش سد متحرك و آتـــش‌سد ثابت نظربه وضعیت توپچی نه تنهااز انواع آتش استفاده بعمل‌میاورد بلکه از ترتیب مختلفه اجرای آتش توپچی نیز استفاده میدارد که عبارت‌اند از : آتش منفرد توپها (هاوان‌ها) آتش تعجیز ، آتش نوبتی توســـطبطریه ها (بلوك‌ها)، اور په دله و آتش شلیك .

آتش جبهوی Фронтальный огонь

عبارت از آتش توپ و یا سلاح‌پیاده است که بالای جبهه هـــدف

عمود باشد . آتش جبهوی تاثیــر بیشتر بالای جبهاتی دارد که عمق آن اضافتر باشد (مثلا قطار های رفتار نظام های محاربوی دشمن وغیـر ه) ولی تاثیر آن بالای جبهاتی کـــه فراخی زیاد و عمق کم داشته باشند کمتر است (مثلا نظام محاربـــو ی‌قطعات در اثنای تعرض وغیره)

آتش جناحی Фланговый огонь

عبارت از آتش توپ یا ســلاح‌پیاده است که بالای جناح هدف عمود باشد (موازی به جبهۀ دشمن بـــازشود .)

تاثیر آتش جناحی بالای نظــــام‌محاربوی قوتهای پیاده دشمن که در حال تعرض باشد فوق‌العاده زیـــادمیباشد .

آتش خنجری Кинжальный огонь

آتش ماشیندار هاکه از مسافــه بسیار نزدیك بصورت غافلگیر کننده به یك استقامت معین اجرا میگـــرددآتش خنجری نامیده میشود .

آتش خنجری در مسافاتی احضـــارمیشود که از منزل انداخت مستقیـم برای «هدف سر» (۳۰۰ متر) تجاوزنکند . آتش خنجری از مواضعی کـه سترو اخفای آن تامین شده باشد باشدت هرچه تمامتر تا امحای دشـمن ویاالی زمـــانـــی کـــه دشمـــــن‌از حرکت به استقامت مطلوب منصرف شود، دوام داده میشود. پرسونلی‌که برای اجرای آتش خنجری توظیـف میگردند باید دارای دسپلین عالی ،ملکه وممارسه ،تحمل وشجاعت باشد.

آتش دافع هوا Зенитный огонь

آتشی که توسط راکت هـــا ی‌دافع هوا ، توپچی دافع هــــوا و ماشیندار های دافع هوا بمقابل اهداف‌هوایی به مقصد امحای طیـــارا ت ، هلو کوپتر ها ، دیسانت هــــــای‌پاراشوتی و سایر وسایط تعــــرض هوایی دشمن اجرا میگردد بنام آتش‌دافع هوا یاد میشود .

آتش رولی Огневой вал

متودی از حمایه آتشی جزوتا مهـا(قطعات) تانك و پیاده در تعــرض است که بصورت پیاپی آتش را بـــا یك کثافت زیاد از یك خط به خط دیگر با حفظ مسافه امنیت در پیشروی‌نظام‌محاربوی قوتهای متعرض انتقال داده شده وذریعه آتش توپچی قــوتهای‌جاندار و وسایط آتشدار دشمـــن را تحت فشار قرار میدهد .

آتش سد — Заградительный огонь

یکی از انوع آتش توپچی است که در خطوط معین اراضی هم در پیشروی جبهه و هم در جناحین قطعات و جزوتامها پیش از پیش احضار می گردد .

این آتش به مقصد وارد آوردن تلفات به قوتهای پیاده و تانك دشمن و مانع شدن از حرکت آنها به خطوطی که تحت حمایه توپچی قرار دارد استعمال میشود . آتش سد توسط گروپهای توپچی غند و فرقه قبلا تنظیم گردیده و نظر به آهنگ معینی در زمان تثبیت شده ، اجرامیگردد آتش سد دو قسم است : متحرك وثابت (دیده شود)

آتش سد ثابت — Неподвижный заградительны й огонь (НЗО)

عبارت از آتش توپچی است که دارای کثافت عالی بوده به منظور توقف دادن حرکت دشمن (جهت دفع وطرد هجومها وهجومهای متقابل دشمن)درخطوط ثابتی که قبلا تثبیت شده اجرا میشود . خطوط آتش سد ثابت طوری انتخاب میشود که به قوای دوست توسط انفلاق مرمی ها کدام صدمه ای وارد نیاید . آتش سد ثابت قبلا تنظیم شده و در زمان معینی توسط نشانگاه ثابت توپها اجرامیگردد .

آتش سد متحرك — Подвижный заградительный огонь (ПЗО)

عبارت از آتش توپچی است که د رمدافعه به مقصد دفع و طرد نمودن هجوم (تعرضات) تانکها وقوتهای پیاده دشمن از طریق وار د آوردن تلفات به آنها و ممانعت ازتقرب دشمن به خط اصلی مدافعه بطور دوامدار اجرا میشود .

آتش سد متحرك شکل تغییر دادن مسلل پرده های قوی آتش در خطوط تثبیت شدهٔ قبلی در استقامت های خطرناك ظهور تانکهای دشمن اجرا می گردد .

آتش شلیك — Огонь залпами

مقدار جبخانه ایکه یك مرتبه دراسلحه پر کاری و در یك زمان ورژیم معین به یك قومانده فیر میشود عبارت از آتش شلیك میباشد .

آتش قیچی Перекрестный огонь

عبارت از آتشیست که بالای یك هدف لااقل از دو استقامت اجرا میشود . تاثیر آتش قیچی وقتی بیشتر خواهد بود که بصورت غافلگیر اجرا شود . با اجرای آتش قیچی کثافت زیاد آتش بوجود آمده تاثیر روحی زیادی بالای دشمن وارد میگردد .

آتش مانع دافع هوا Зенитный заградительный огонь (ЗЗО)

نوعی از آتش دافع هوا است که نظر به اساسات احضار شدهٔ قبلی از نگاه ارتفاع ، منځ و زمان انفلاق مرمی توسط بطریه ها و جزوتامها ی دافع هوا در خطو طمعینی اجرا میشود . توپچی دافع هوا زمانی به اجرای چنین آتش میپردازد که کدام طرز دیگر اجرا کردن آتش بالای هدف هوایی موجود نباشد و احتمال آن برود که دشمن حتماً به سوی هدف تقرب خواهد کرد . توسط توپچی دافع هوا مقابل خط السیر پرواز طیارات پرده‌ای از آتش ذریعهٔ چندین بطریه تشکیل میگردد .

آتش منفرد Одиночный огонь

عبارت از آتشی است که توسط سلاح توپچی یا پیاده بصورت منفرد، باوقفه ها اجرا میشود. معمولاً پس‌ازهر فیر نتایج آن ترصد شده‌وسپس به فیر متعاقب پرداخته می شود .

آتشه Атташе

آتشه به معنی لغوی آن عبارت‌از وابسته یا نماینده بوده و وظیفه ای است که به دپلومات در سفارت‌خانهٔ مملکتش بدو محول میشود .

بصورت عملی آتشه ها وظایف‌متعددی را اجرا نموده و در رشته های مختلفی آتشه ها به نام های‌جداگانه ای یاد میگرد ند :

۱ـ آتشه های نظامی (آتشه بحری و آتشه هوایی)
۲ـ آتشه های خصوصی (آتشهٔ اقتصادی ، آتشه کلتوری وغیره)
۳ـ آتشه مطبوعاتی
٤ـ آتشه دپلو ماسی (دپلوما ت کوچك)
٥ـ آتشه فوق‌العاده
وغیره .

آتشه نظامی
Военный атташе

شخص رسمی (افسر، جنرال) که به حیث نمایندهٔ دپلو ماتیک عسکری اردوی دولت خود مقیم کشور دیگری باشد بنام آتشهٔ نظامی یاد میشود . نا مبرده ارتباط دایمی خود را بـــاوزارت دفاع هر دو کشور بـر قرار ساخته در رسم گذشت ها ، تطبیقات‌های عسکری وسایر محافل رسمـــی عسکری بحیث نمایندهٔ عسکری کشورخود اشتراك جسته در عین زمـــان بحیث مشاور سفیر خود در امـــورعسکری محسوب میگردد . در بعضی از کشور ها ممکن است در پهلو ی‌آتشه نظامی آتشه بحری و آتشه هوایی نیز موجود باشد که هر کدام‌آن ها در رشته های خصوصی خویش به وظایفی گماشته میشوند .

البته در ممالکی که تنها یـــك‌آتشه نظامی توظیف‌میگرددوی نمایندهٔ تمام قوای مسلح دولت خویـــش درکشوری که موظف شده است مـی باشد .

آخر قطار
Хвост колонны

نفر (جزوتام یا واسطه) که درعقب قطار حرکت مینماید آخر قطـار نامیده میشود .

آداب عسکری

عبارت از روش متقابل منسوبیـن‌عسکریست که توسط اصولنامه‌هـا تنظیم میشود . تمام منسوبین عسکری‌در بین خود بایدهمیشه آداب عسکری را مراعات نموده و از خود تحمل وبرده باری نشان بدهند . در جریا ن وظیفه حین مراجعه بیکدیگر کلمـــهٔ«شما» را استعمال نمایند . حیـــن مراجعه شخصی، صرف رتبه عسکری‌بدون مسلك ذکر میگردد ، آمرین و مافوقان حین خطاب (مراجعه) بـــه‌زیر دستان وبیقدم هادر موضوعـات خدمت، آن‌ها رانظر به رتبهٔ عسکری‌و اسم یا صرف نظر به رتبـــهٔ ایشان خطاب میکنند و کلمه «ملگری»یا «رفیق» راپیش از رتبه اضافـــه مینمایند. مثلا «سرباز محمود» یـــا«ملگری سرباز» یا «رفیق سرباز» .

منسوبین عسکری باید دایماً نمونهٔمثال کلتور عالی ، وقار ،برده باری قرار گرفته ایجابات اخلاقـــی را جداًمراعات نمایند و با شایستگـــی در محلات اجتماعی و جاده ها با مـــردم‌رفتار کنند .

آرام سی ! Вольно!

۱ ـ عبارت از وضعیست که به مقصد استراحت جسمانی از حالـــت وضعیت اساس، اتخاذ میگردد.

درین وضعیت پای چپ به اندازهٔ یك پل پابه جناح کشیده شــــد ه نفر به وضعیت راحت ایستاده میشودزانوی پای راست ویــاچپ راسست ساخته اما از جای خود حرکت نمیکند توجه اولیه خود را ضعیف نساختـه و سخن نمی زند .

۲ـ عبارتست از قوماندهٔ درآوردن نفر (جزوتام یا قطعه) به وضعیــت «آرام سی !».

آرت کردن Заземление

ارتباط دادن وسایطی که با انرژی الکتر یکی فعالیت می نمایند توســط یك سیم (کیبل) به زمین، بنام آرت کردن یاد میشود.

به مقصد جلو گیری از حوادث رعدو برق و جهت اخذ تدابیر امنیـــــت وسایط ودستگاه هارا آرت میکنند .

آلات اکتیف دید شب Активный прибор ночного видения

عــبارت از آن آلات دید شب است که در شب و هنگام تاریکی و دمه و غبار تصویر مکمل هدف را در اثــرانتشارات «امواج مادون سرخ» منعکس میسازد انعکاسات ایناشعه بروی یك پرده عکس هدف یا نشانه ها را نشان میدهد .

آلات پاسیف دید شب Пассивный прибор ночного видения

عبارت از آن آلات دید شب است که قادر به کشف اهداف (نشانه ها) توسط انتشارات اشعهٔ خود آنهــــامیباشد. دستگاه‌های پلنگاتور حرارتی (دیده شود) از جملهٔ این نوع آلات دید شب است .

آلات پاسیف دید شب تنها اشاره‌ای از هدف یا اشاراتی در مورد تعداد هدف بدست می دهد ولی تصویرآنرا نشان نمی دهد .

آلات پور تاتیف دیگازاسیو ن Ранцевой дегазационный прибор

آلهٔ مخصوصی است که جهت دیگازاسیون، دیزانفکسیون و دیزاکتواسیون اسلحه ، تخنیك محاربو ی (تانکها و توپها) و وسایط نقلیه بکار میرود .

آلات پیلوتاژ - جهت یابی Пилотажно-навигационный прибор

عبارت از آلاتیست که به ترتیب منتظمی بداخل کابین پیلوت و کشاف نصب گردیده جهت هدایت طیاره بکارمیرود . به کمك آلات مذکور مرتبات طیاره میتواند کورس ، ارتفاع وسرعت پرواز لازمه را محافظه نموده همچنان وظایف هدایت طیاره را انجام دهند .

این آلات عبارتند از: افتو پیلوت، افق نما ، انواع مختلفهٔ قطب نماها ، واریو متر، ارتفاع سنج وغیره.

آلات توپچی Артиллерийский приборы

آلاتی است که جهت تامینات انداخت توپچی بکار میروند مانند : دوربین‌ها پیر سکوپ ها، دوربین‌های قیچی ، تیودولت ها (بمقصد ترصد ساحه محاربه و اندازه گیری زوایا) ، آلات عکاسی ، رادیو تخنیکی و اکوستیکی (بمقصد کشف اراضی و تثبیت مواضع آتش توپچی دشمن) تله متره‌ها وخط کش‌های تقسیماتدار (جهت اندازه گیری مسافات وزوایا) ، پلانشیت‌ها، پوسله ها، آلات اداره آتش توپچی زمینی و توپچی دافع هوا (جهت آماده ساختن اساسات ابتدایی انداخت) ، نشانگاه ها ، آلات اداره آتش (برای توجیه توپ به هدف) وغیره .

آلات دید شب Приборы ночного видения

عبارت از ترتیباتیست که به مقصد تبدیل کردن تصویر مادو ن سرخ (غیر مریی) هدف (نشانه) به تصویر قابل دید چشم ، بکار میرود . این آلات راندن تخنیك محاربو ی، اجرای آتش بانشان توسط سلاح پیاده و انواع مختلفه وسایط آتشدار دیگر ، پیدا کردن هدف در ساحهٔ محاربه و ترصد فعالیت ها ی دشمن را د رشب و تاریکی و دمه و غبار مساعد میسازد .

در امور عسکری آلات پاسیف شب و آلات اکتیف دید شب مورد

استعمال قرار میگیرد . (دیده شود)

آلات دیدشب بالای تانکها، وسایطنقلیه ، توپها ، ماشیندار هـــا و تفنگچه های ماشیندار نصب میشود که بحیث «نشانگاه های شب» سلاح کار میدهند . (دیده شود .)

از امواج مادون سرخ بـــر ای منعکس ساختن اهدافی که در مسافات خیلی ها دور واقع اند در روز و یـــا شب نیز کار گرفته میشود . ایـــن اشعه به مقصد عکاسی نشانه ها واهداف زمینی انفلاق ها ی مرمیات ، نتایج بم اندازی وغیره بکار میرود.

آلات کشف کیمیاوی Приборы химической разведки

آلاتیست که جهت تثبیت نمودن مواد مسموم کننده درهوا، اراضـی، تخنیك محاربوی ، البسه و سایـــر آشیا بکار میرود همچنـــــان آلات مذکور به مقصد گرفتن نمونهٔ موادمسموم شده (خاك ، برف ، آب و مواد اعاشه) و تجربه کردن دود هایسمی و دود های عادی از هوا نیـز مورد استعمال قرار میگیرد .

آلات و تجهیزات بدنه Бортовая аппаратура

عبارت از مجموع آلاترادیـو ـ الکترونی است که در طیـــاره ، هیلیکوپتـــر ،راکت ها وسایـــروسایط نصب بوده هم مستقلانه وهم غیر مستقلانه فعالیت مـــی توانندآلات وتجهیزات بدنه نظربه وظیفه وکلاس راکتها به مقصد استقـرار بخشیدن پرواز و اجرای قومانـــد ه هاییکه بخاطر تغییر دادن خطالسیر پرواز آن از سیستم توجیه به راکت مواصلت می کند مورد استفـــاد ه قرار میگیرد .

آلهٔ تعلیق شونده دیگازاسیون Подвесной дегазационный прибор

تجهیزات مخصو صیست که بالا ی وسایط نقلیه بار بردار نصب بوده وبه مقصد دیگازاسیـــون اراضـــی بوسیله پاشیدن مواد ضد گاز نوع کلور چونه یا املاح هیپو کلورایدکلسیم بکار میرود .

آلهٔ ضد حریق Огнетушитель

عبارت از بالو نهاییست که بـه مقصد اطفای حریق از آن کارگرفته میشود . معمولا بداخل دستگاه هـــا عمارات وغیره جاهایی که احتمال حریق

میرود نصب میگردد و طرز استفاده‌از آن بروی بالون تحریر و درج می باشد .

آلهٔ کنترول و پرتاب راکت Аппаратура проверки и запуска ракеты

مجموع تجهیزات و آلات کنترول ـ پرتاب (آلات تمثیل کننده ،اندازه گیری وغیره) است که به کمك آنها آلات و تجهیزات بدنه راکت و سیستم اداره راکت قبل از پروازآماده وعیار میشود یعنی فعال بودن، درست بودن و دقیق اجرا کردن فعالیت توسط آنها کنترول میشو د، چالان کردن آلات ، انجن و همچنا ن پرتاب راکت توسط آلهٔ کنترول و پرتاب راکت اجرا میگردد .

آمر Начальник

۱ـ آمرین نظربه رتبهٔ عسکری‌خویش کسانی اند که در مقام معین برحال باشند و حدود عنوان آمریت‌ایشان در اصولنامهٔ خدمات داخله با تفصیل ذکر شده است .

۲ـ آمر شخصی است که صلاحیت‌امر دادن را نظر به اعتبار مقام و رتبه حایز باشد آمرین صلاحیت‌دارند به‌زیردستان امر بدهندواجرای آنرا کنترول نمایند و در اجرای اوامر تسهیلات فراهم آورند .

آمر برای زیردستان خویش حس‌حرمت واعتماد میبخشد. جنبه اخلاقی وروحی وبدنی زیردستان را همیشه تحت مراقبت و حمایه خود قرار میدهد ودایماً مقابل امر، بیطرفی و حفظ حقانیت را مراعات و اساس قرار میدهد .

آمر به‌زیردستان‌خود اوامری‌میدهد‌که اولا داخل وظیفهٔ او باشد و ثانیاً زیردستان از عهدهٔ اجرای آن بدرشده بتواند .

آمر مستقیم Прямой начальник

آمرینی که منسوبین عسکری‌جهت اجرای خدمت، تحت امر آنها قرار میگیرند (ولو این خدمت‌موقتی باشد) عبارت از آمر مستقیم میباشد.

آمر نزدیك Непосредственный начальник

نزدیك ترین آمر مستقیم برای‌زیردستان بنام‌آمر نزدیك یاد میشود. مثلا برای سربازان قوماندان دلگی و برای قوماندان کندك ، قوماندان غند آمر نزدیك شمرده میشود .

آنتن Антенна

ترتیباتی است که جزء اساسی دستگاه های آخذه و یا مرسله رادیو تخنیکی بشمار میرود و بمقصـــــدانتشارت انرژی به شکل امــواج رادیو یی (آنتن مرسله) در فضـــا یا جهت اخذ انرژی امواج رادیویـــی (آنتن آخذه) از فضا بکار میرود . بعضی اوقات عین آنتن هر دو وظیفهٔ اخذ و ارسال امواج رادیویی را ایفامینماید (مثلا آنتن های دستگاه های رادار) . آنتنها دارای اشکـــــال وساختمان های مختلف میباشند و نظر به وظایف شان محل وطرز استفاده و دیاپازون امواج آنتن ها از هـــم فرق میداشته باشند . آنتنها نظر به دیاپازون امواج به : آنتن امواج دراز، متوسط ،کوتاه و مـــاورای کـوتاه، نظر به ساختمان : ستاره نمـــا ، چوکات نما ، پارابولی وغیره . نظر بوظیفه : آنتن مخابره ، آنتن رادار تلویزیون وغیره . نظر به محل : آنتن زمینی، بحری، آنتن طیـــاره وغیره، نظر به طرز استفاده : آنتن دایمی موقتی، خارجی وداخلی وغیـره جدا میشونـــد .

آنتن استقامت دار Направленная антенна

عبارت از ساختمان (آنتن) است که به مقصد انتشارات و اخــــذ اشارات رادیویی ترجیحاً به یك یاچند استقامت معین بکار میرود .
استعمال آنتن استقامـت دار دررادار ، جهت یابی رادیویی وغیره سبب میشود تا استقامت منبـــــع انتشارات امواج رادیویی تعییـــن و تثبیت شود .

آهنگ (تمپ) انداخت Темп Стрельбы

عبارت از فاصله های زمانی بین دو فیر یا دو انداخت میباشد ومعمولا آهنگ انداخت درآتش تجمع مسلسل سریع ودر آتش تعجیز بطی میباشد.

ـ الف ـ

ابـــر Облако

تجمع قطرات کوچك‌آب وکریستال‌های سبك (یا مخلو طی از آنها) در اتمسفیر که در اثر تبخیر آب بوجودآمده باشند بنام ابر یاد میشود .

مقدار ابر توسط چشم ذریعـــــهٔقوس تقسیماتدار ده بالی ارزیابـی میشود :

ـ وقتی که آسمان صـــــاف باشد ، صفر بال

ـ وقتی که آسمان پو شیده ازابر باشد ـ ۱۰ بال

ارتفاع ابر به کمك پروژ کتو رهای سقفی، روشنی انداز های راداری بالون ها و طیارات اندازه شــــد ه‌میتواند .

ابر رادیو اکتیف Радиоактивное облако

عبارت از ابریست که در اثــر بلند شدن سریع ساحهٔ نورانـــــی انفلاق ذروی بطرف‌بالاتشکیل میشود.ابر مذکور از مقدار زیاد گردو خـاك رادیو اکتیف که از زمین بلند شده‌و بخارات آب، مرکب میباشد. ابـــر

رادیو اکتیف نظر به استقامت حرکت باد و جریانات هوا تغییر موقعیت داده اراضی ،اهداف و انسانها رامسموم میسازد.

ابر مکروبی Бактериальное облако

عبارت از ابریست که از مخلو طقطرات خیلی کوچك با کتری ها بشکل مایع یاجامد وجود داشته و دراثر انفلاق مهمات باکتر لوژی تشکیل شده نظر به استقامت وزش باد تا مسافات خیلی دور انتقال می نماید.

ابوس Гаубица

نوعی از وسایط توپچی است که چاپ آن صد ملی مترو بیشتر از آن بوده قادر است تحت زوایای بزرگ‌ارتفاعی (الی ٦٥ درجه) انداخت اجرا نماید. ابوس هانه تنها اهداف‌غیر مستور را تخریب کرده میتوانند بلکه اهدافیرا که در محلات تحفظی(خند قها ، چقوریها وغیره) قرار دارند نیز تخریب کرده تاسیسات‌تدافعی صحرایی (بلینداژ ها،محلات محفوظ ،خندقهای سرپوشیده وغیره)راهم میتواند تخریب نماید.

میل ابوس کوتاه بوده(طول آ ناز سی چند چاپ آن بیشتر نمی باشد)، سرعت ابتدائیه مرمی‌آن کم (۳۰۰ ـ ۵۰۰ متر در ثانیه) میباشد . منزل انداخت ابوس کمتراز منزل انداخت توپ دارای عین چاپ میباشد (منزل انداخت ابو س‌های صحرا از ۱۲ ـ ۱۳ کیلو متر بیشتر نمیباشد) چون زاویه ارتفاعی‌ابوس زیاد است محرك مرمی‌آن‌مقوس میباشد .

وزن ابوس از توپی که دارا ی‌عین چاپ باشد خیلی کمتر است .

اپید می Эпидемия

عبارت از شیوع کتلوی امرا ض‌ساری (مثل انفلوانزا ، کولرا وغیره) در بین قوتها ی عسکر ی و مردم می باشد .

در اثر شیوع اپیدمی که خطری رامتوجه قوتهای عسکری بسازد قرنتین (دیده شود) اعلام میشود .

اتم
Атом

درلغت بمعنی ذره، جزء و کوچکترین جزء یك جسم بسیط ،خرد ترین جزء جسم مفرد است که دیده‌نمی شود و سابقاً آنرا غیر قابل تجزیه میدانستند ، اتم از ذرات بسیار خرد پروتون و الکترون ساخته شده ، هر عنصری در اتم خود تعداد معینی پرو تون و الکترون دارد پروتو نها در مرکز اتم بیکدیگر چسپیده‌و تشکیل هستهٔ اتم‌را میدهند و الکترو نها مانند سیارات که بدورخورشید میچرخند دور هسته درحال حرکت میباشند . گاهی دو یا چند اتم بایکدیگر جمع شده ذرهٔ دیگری درست می کنند که آنرا مولیکول میگویند .

اتمسفر
Атмосфера

۱- عبارت از قشر ابر مانندیست که اطراف زمین را احاطه کرده در آن تبدلات و تحولات حوادث مختلف‌صورت می گیرد .

اتمسفیر به استقامت عمرد بر زمین به قشر های اساسی ذیل تقسیم می شود :

اسم قشر	ارتفاع و سطی به کیلو متر	اسم قشر انتقالی
تروپو سفیر	۰ ـ ۱۱	ترو پو پاوزا
ستراتو سفر	۱۱ ـ ٤۰	ستراتو پاوزا
میز و سفیر	٤۰ ـ ۸۰	میزوپاوزا
تر موسفیر	۸۰ ـ ۸۰۰	تر مو پاوزا
اکزو سفیر	۸۰۰ و بیشتراز آن	

۲- واحد اندازه گیری فشار است که مساوی به 1 kg/cm2 گرام در سانتی متر مربع) میباشد .

اثر ابر رادیو اکتیف
След радиоактивного облака

شرید (ساحه) ای از اراضی است که در اثر سقوط مواد رادیو- اکتیف از ابر (گرد و خاك) انفلاق‌ذروی تشکیل میشود .

اثر ابر رادیو اکتیف باعین سویه رادیاسیون در حدود آن ، قبل از همه دارای شکل الپس کش شده میباشدکه طول الپس مذکور به استقامت حرکت باد میباشد و عرض آن یك بر ششم حصه طول آن است.

اثر دوپلر Эффект Допплера

حادثه ایکه در اثر آن فریکانس‌های اهتزازات صوتی ، الکترو مقنا طیسی و سایر اهتزازات (امواج) نظر به انتشارات متقابل مرسله ها یا اخذه هاییکه (منابع اهتزازات) نزدیك و یا دور میشوند رخ میدهد بنام اثر دوپلر یادمیگردد .

اجرای دوریه Патрулирование

۱ـ طرز حمایه (ترصد ، مدافعه ،محافظه) منطقه معین یافضای معینی بوسیلهٔ گشت زدن (گردش کردن) ،پرواز طیاره که وقتاً فوقتاً تبدیل گردند اجرای دوریه میباشد .

ترکیب دوریه مربوط به وظیفه و شکل اجرای دوریه میباشد که ممکن است شامل گروپ (جزوتام)منسوبین عسکری . همچنان ۱ ـ ۲ طیاره باشد .

۲ ـ اجرای دوریه در گارنیزون به مقصد محافظه نظم و ترتیب و نگهداشت دسپلین عالی بین منسوبین عسکری در جاده ها و محلات اجتماعی و محلات مسکونی که مربوط گارنیزون باشد صورت می گیرد .

دوریه ها ممکن است بصورت پیاده ، بالای موتر سیکل و یا وسایط نقلیه اجرای وظیفه نماید .

اجرای فعالیت‌های محاربوی درشب Ведение боевых дей - ствий ночью

عبارت از فعالیت های جزوتا مهاوقطعات در وقت تاریکی شبانه روز است . شب تا اندازهٔ قابل ملاحظه ای فعالیت های محاربوی قوتها را محدود میسازد ولی در عین زمان فعالیت های غافلگیری را مساعد

ترساخته وسبب میگردد که باتلفات اصغری وظایف محاربوی انجام شود. در محاربات کنونی فعالیت‌های محاربوی در شب یك امر عادی بشمار میاید. برای آنکه فعالیت‌های محاربوی در شب با موفقیت اجرا گردد باید پرسونل دارای ملکه وممارسه بوده ترتیب وتنظیم عالی محاربه و جهت یابی در اراضی صورت گرفته و استفاده از آلات دید شب، وسایط تنویر و همچنان استفاده از وسایط ایقاظ و تعریف هدف توسط آنها به بهترین وجهی بعمل آید.

احاطه — Охват

مانور تعرضی جزوتامها (قطعات) است که در جناح و عقب جبهه دشمن با تشریك مساعی تکتیکی و آتشی جزوتامها و قطعاتی که از جبهه تعرض می نمایند صورت می گیرد.

فرقی که احاطه از احاطهٔ وسیع دارد اینست که احاطه دارای عمق کم است و احاطه تشریك مساعی آتشی با قوتها ییکه از جبهه تعرض مینمایند صورت میگیرد. جزو تامهای احاطه کننده وفعالیت کنندهٔ از جبهه باید امکانات آنرا داشته باشند که توسط آتش اسلحهٔ خود به یکدیگر معاونت مستقیم برسانند. احاطهٔ دشمن که از خالیگاه ها و رخنه های بین نظام‌های محاربوی آنها بعمل میاید قوتهای دشمن را مجبور میسازد تا بطور عاجل وضعیت خود را در اثر آتش و ضربات جزوتا مها و قطعات متعرض تغییر بدهد.

احاطهٔ سیم خار دار — Проволочный забор

عبارت از ساده ترین مانع ضدپیاده است که بشکل دیوار های سیم‌خاردار معمولی تاسیس میگردد.

احاطه سیم خاردار در ساحه محاربه به مقصد مشکل ساختن حرکت قوتهای پیاده تاسیس میشود که دراثر آن میتوان ذریعهٔ اجرا کردن آتش بالای دشمن تلفات زیادی واردنمود احاطهٔ سیم خاردار از پایه های چوبی و یا فلزی که هر کدام درفاصله های تقریباً سه متری بزمین کوبیده شده، عبارت میباشد. درین پایه ها چهار الی پنج لین سیم خار دار کش میشود که از جمله ۲-۳ لین آن افقی و ۲ لین آن به طورمایل (به قطر مستطیل) نصب میگردد. ارتفاع احاطه سیم خاردار

۱ـ۵ر۱ مترو در اراضی علفزار وبته زار ارتفاع آن ۵۰ـ۷۰ سانتی متر میباشد (به مقصد سترو اخفای آن).

احاطهٔ وسیع Обход

نسبت به احاطه (دیده شود)، مانور عمیقتر جزوتامها (قطعات) در تعرض بالای جناح و عقب جبهه دشمن است که بدون تشریك مساعی آتش و با تشریك مساعی حتمی تکتیکی باجزوتام های (قطعات) که از جبهه تعرض می نمایند صورت می گیرد.

احتمال اصابت Вероятность попадания

عبارت از عددیست که درجه امکانات اصابت بهدف را در شرایط موجودهٔ انداخت تعیین میکند این عدد ازصفر الی یك، قیمت گرفته میتواند زیرا اصابت ممکن است صدفیصد اجرا شودویا قسمتی از انداخت ها اصابت نماید و یا اینکه بکلی اصابت صورت نگیرد. احتمال اصابت یا به کسر عام و یا به کسر اعشار نشان داده میشود و گاهی هم به صورت فیصدی ابلاغ میشود.

دانستن قوانین انتشار تعیین کردن احتمال اصابت به هدف راقبل از انداخت ممکن میسازد. ازینرو بایددر هرمورد مشخص آن قسمت ساحهٔ انتشار که توسط هدف پوشانیده میشود و فیصدی اصابت آن نظر به قانون انتشار سنجش میگردد بایدقبلا معلوم باشد. احتمال اصابت مربوط است به:

۱ـ موقعیت نقطهٔ اصابت نظر به مرکز هدف
۲ـ ابعاد هدف
۳ـ ابعاد ساحه انتشار
٤ـ استقامت انداخت.

برای آنکه احتمال اصابت زیادگردد لازمست:

۱ـ نقطه اصابت با مرکز هدف تطبیق شود.

۲ـ تدابیر جهت کم کردن حوادث موثر بالای انداخت که انتشار مرمی را اضافه میسازد اتخاذ شود.

۳ـ جهت انداخت از لحظه ای استفاده شود که به هدف حتماً اصابت صورت گیرد.

احتمال اصابت راکت هـــا ی‌رهبری شده Вероятность попадания управляемых ракет

این احتمال را میتوان توســـطفورمول ذیل ارایه کرد :

$$\text{احتمال اصابت راکت} = \frac{\text{اصابت راکت بهدف}}{\text{تعداد مجموعی انداخت راکت}}$$

احتمال اصابت راکت های رهبر ی‌شده به فیصد اندازه میشود. راکت های رهبری شده دارای فیصدی عالی‌اصابت به هدف میباشند .

در سالهای جنگ عمومـــی دوم‌فیصدی وسطی اصابت توپچی ثقیل ۳ر۶ فیصد ازتارپیـدو در حدود ۱۵فیصد و از بمب های طیاره در حدود ۷ فیصد حساب شده است .

در حالیکه اصابت راکت هـــا ی‌رهبری شده به اساس ارقام منتشر شده ممالك مختلفه در حـدود ٤٦ـفیصد و بیشتر از آن میباشد و خطای راکت های قاره پیما از هـــدف درحدود ۲ر. فیصد مسافه اعظمی پرواز را تشکیل میدهد .

در جنوری ۱۹٦۰ دو راکت قـاره‌پیمای اتحادشوروی در حالیکه مسافه ۱۲۵۰۰ کیلو متر را طی کرد دقت‌اصابت آن در حدود ۲ کیلو متـــر حساب شد که از هدف انحراف کرده بود به این ترتیب احتمال اصابـت راکت مذکور ۹۸ـ۵ر۹۸ فیصد نظر به منزل پرواز راکت میباشد .

به اساس انتشارات مطبوعاتـــی‌جهان احتمال اصابت راکت ها بالای اهداف متحرك و منفرد هوایی کـــه قابلیت مانور داشته باشند ٦۰ـ۷۰ فیصد میباشد در صورتیکه اصابت‌طیارات بالای آن ۱ـ۲ فیصد است . احتمال اصابت مرادت بالای تانـــك۸۰ـ۹۰ فیصد میباشد .

احتیاط اردو Запас армии

عبارت از مکلفین عسکری اند که دورهٔ خدمت خود را طی کرده و یـــا نظر به علتی ازقوای مسلح بر کنارگردیده ، ولی قدرت ایفای خدمت را دروقت سفر دارا میباشنـــد، **احتیاطاردو** یاد میگردند. پـرسونـل احتیاط اردو بصورت متناوب جهـــــت‌تجدید معلومات شامل کورس هـــای قصیر المدت میگردند .

احتیاط مصرف ناشدنی (امن)
Неприкосновенный запас (НЗ)

ذخیره احتیاط اسلحه ، مهمات ،اعاشه و سایر وسایط تامینات مادی و تخنیکی قوتها است که بتعدادمعین در دیپوها ، گدام ها ، بیزهـــا و همچنان در نزد سربازان ، در سلاح وتخنیك محاربوی، وسایط نقلیـــه جزوتامها (قطعات) نگهداری میشود .

احتیاط مصرف ناشدنی در حالا ت بخصوص (که قبلا راجع بـــه آن تشریح شده باشد) و یا تنها نظر به استیذان آمر مافوق مورد استفاد ه قرار میگیرد .

احضارات محاربوی قوای مسلح
Боевая готовность Вооруженных Сил

وضعی است که درجهٔ آماده بودن هر یك از انواع قوای مسلح را به مقصد ایفای وظایف محوله محاربوی تعیین مینماید . وضع مذکور مربوط به : درجه تعلیم و تربیه قوتهای تما م انواع قوای مسلح در جهـــت اجرای محاربات کنونی ، وضع مورال، تجهیزات تخنیکـــی، صنعت سوق و اداره در محاربه ، معلومات در باره دشمن مقابل میباشد . اســــا س احضارات محاربوی قوای مسلـــح راقابلیت پرداختن فوری به اجـــرا ی وظایف محاربوی مطابق بمقصـــــد ،مفکورهٔ فعالیت و وضعیت تشکیـــل میدهد .

احضارات مقدماتی انداخت
Предварительная подготовка стрельбы

عبارت از مجموع تدابیر یست که بمنظور اجرای موفقانه وظایـــف آتش توپچی اتخاذ میشود . احضارات مقدماتی انداخت مواد آتی را احتـوا میکند :

ـ کشف اهداف ، مطالعه اراضـــی ایکه دشمن در آن قرار دارد ،
ـ آماده کرد ن آلات ، توپهـــا ومهمات .
ـ تعیین موقعیت دشمن (هدف) مواضع آتش و محلات ترصد جزوتام های توپچی قوتهای خود (احضارات توپو گرافیك) .
ـ تعیین نمودن شرایط بالیستیکی و مترو لوژیکی (جوی) انداخت .
ـ حاضر کرد ن اساسات ابتدایی برای انداخت (طور مکمل ، مختصر یا تخمینی نظر به شرایط وضعیت).

اخبار جعلی Дезинформация

عبارت از انتشار عمومی اخبا رو معلومات در مورد ترکیـــــب و موقعیت قوتهای خود ، پلان هـــا ی فعالیت وغیره به مقصد فریب داد ن دشمن میباشد · اخبار جعلی از طریق مطبوعات، رادیو، شبنامـه ها انتشار یافته میتواند .

اخپوری Стрелок

عبارت از نفر منفر د پیاد ه است که مسلح باتفنچه مـــاشینـــدار ، ماشیندار، کره بین یاراکت انـــدازخفیف باشد .

اداره (عسکری) Военная администрация

۱ـ سوق و اداره عسکری درمنطقه ای از اراضی است که در اثـــــر فعالیت های عسکری اشغال یـــا درنتیجه حرب‌ها اشغال شده بـاشد .

۲ـمضمونیست که در بارۀ اردومعلومات ارایه مینماید (معلوما ت اردو دیده شود .)

ادارۀ آتش توپچی Управление огнем артиллерии

ادارۀ آتش که قسمتی از تدابیرسوق و اداره جزوتامهای توپچی‌است شامل مواد آتی میباشد :

ـ احضارات آتش یا احضـــارات مقدماتی انداخت .

ـ تعیین وسایط وطرق اجـــرای وظیفۀ آتش محوله (تثبیت نمود ن تعداد جزوتا مهاییکه در انداخـــت اشتراك مینمایند ،مصرف مهما ت رژیم آتش وغیره).

ـدادن وظیفۀ آتشی به جزوتامهای توپچی و کنترول نمودن طرز اجرای آن .

ادارۀ آتش توپچی معمولااز محلات ترصد اجرا میشود که در آن علاوه بر قوماندان جزوتام توپچـــــی ،قوماندان جزوتام اداره، نفـر کشف، مترصد، حساب کننده و نفر هـــای ارتباط (مخابره) نیز موجود بـوده می توانند .

اداره آتش جزوتام Управление огнем подразделения

یکی از عناصر مهم سوق و ادارۀجزوتامها در محاربه میباشد . اداره

آتش جزوتام از استعمال منظـــم و موافق به مقصد تمام وسایـــط آتشدار یکه در اختیار قوماندا ن می باشد بمقصد ایفای وظایف محاربوی محوله عبارت است.

اداره آتش جزوتامها موادآتـی رااحتوا میکند :

- تعریف هدف
- ارزیابی و انتخاب هدف
- انتخاب نوع اسلحه برای تخریب هدف
- دادن وظیفه یاقومانده «اور» به وسایط آتشدار وپرسونل بـه مقصد بازکردن آتش .
- ترصد نتایج انداخت و تصحیح آتش .
- مانور آتش (تجمع ، تقسیم ، انتقال و قطع آتش .)

ادارهٔ اتوماتیك آتش Автоматическое управление огнем

ادارهٔ آتش توسط آلات مخصو ص و ترتیباتی است که کشف اهدا ف سریع‌السیر هوایی، زمینی و بحری، حاضر ساختن اساسات انداخـــت ، توجیه اتوماتیك اسلحه و باز کردن آتش را تامین می نماید .

اداره اتوماتیك آتش در تـوپچی دافع هوا ، در طیارات و تانکهـــا استعمال شده و باز کردن آتش را بوقت و زمان آن ، دقیق بودن انداخت و قابلیت انداخت سریع را تامیـــن میکند .

ادارهٔ بعید Дистанционное управление

ادارهٔ دستگاه‌ها ومیکانیزم های مختلف که درمسافات دور از محل اداره قرار داشته باشند بنام ادارهٔ بعید یـــادمیشود .

دراثنای ادارهٔ بعیــــد از محـــل اداره ، اشارات الکتر یکی و سایـر اشارات (قومانده ها یا سگنال ها) به میکانیزم اداره شونده جهت فعال کردن ارگانهای اجرا کننـــده (آلات وغیره) ارسال می شود . در اردوهای مدرن اکثر دستگاه های را دار درمحلات صعب المرور داخل موضـــع میگردند و ادارهٔ آن ها از مواضـــع دیگری که قابلیت رفت و آمدانسانها در آنجا ممکن است صورت میگیرد .

ادارهٔ بعید راکت Телеуправление

عبارت از متـــود اداره راکـت، طیارات وغیره است که از یـــك مسافه صورت می گیرد و در اثـــر آن آلات ، قومانده ها را بوجـــود میاورند و به هدف متحرك که درزمین قرار دارند میدهند .

ادارهٔ راکت — Управление ракетой

تامین کردن حرکت راکت را بـــه خط السیر مطلوب در هوا ادارهٔراکت گویند . این مامول در اثر واردآوردن تاثیر بالای ستابلیـــــز اتور ها و ترتیبات ادارهٔ راکت حین رهنمایی‌آن به هدف حاصل میگردد . ادارهٔراکت ممکن است در طول محرك راکت و یادر بعضی از قسمت های محرك‌راکت صورت بگیرد . ادارهٔ راکت دقـــت‌اصابت را بالای نقطه (هدف) تامین میکند و در نتیجه سبب تخریـــب‌مطمئن هدف (اهداف دشمن) میشود. نظر به وظایف راکت ، خصوصیـات‌هدف و منزل انداخت ادارهٔ راکت به کمك سیستم های مختلـــف اداره‌مستقل، بعید واداره غیـــر مستقـــل انجام میگیرد .

ادارهٔ غیر مستقل راکت — Неавтономное управ-ление ракетой

نوعی رهنمایـی راکت هـــا بـه‌هدف است که در اثر آن محـــر ك پرواز راکت در طول خط السیر خویش‌نه تنها ذریعهٔ آلاتیکه بداخل را کت قرار دارند تعیین میگردد بلکه توسطآلات دیگری که خارج راکت واقـع است و با آلات حامل راکت ارتباطدارد نیز تثبیت میشود .

اداره مستقل — Автономное управление

ادارهٔ حرکت وسایل (راکت هـا ،طیارات وغیره) ذریعهٔ دستگاه هـای مخصوصی که بداخل آن نصب استو حرکت نمودن وسایل مذکـــــو ر را مطابق به پروگرام خط السیـــــرتثبیت شدهٔ قبلی بدون استفاده از اشارات اداره کننده از محل اداره یااز خود هدف ، تامین نماید ادار ۀ مستقل یاد میشود .

(در بعضی ازقسمت هـای محـرك‌پرواز برخی از قومانده های یـــك مرتبه یی بصورت علیحده از محـل‌اداره داده شده میتواند.)

ادارهٔ مستقل راکت — Автономное управление ракетой

ادارهٔ پرواز راکت است که دراثرآن محرك پرواز راکت‌ازطول‌خطالسیر خویش ذریعهٔ کمپلکس آلات تعیین‌میشود یعنی راکت نظر به یـــك پروگرام تثبیت شدهٔ قبلی (بـــالای‌محرك تعیین شده) پرواز کرده و به هیچیك از محلات اداره یا طیارات ـحامل یا خود هدف ارتباط نمیداشته باشد .

ادارهٔ مستقل وسایط مدافعهٔ هوایی Автономное управле - ние средствами ПВО

ادارهٔ مستقل (غیر مرکزی) قوا ووسایط مختلف مدافعهٔ هوایی از محل قوماندہ را ادارهٔ مستقل وسایـــطمدافعهٔ هوایی گویند .

ادارهٔ نظام Управление строем

عبارت ازسوق وادارهٔ نظام جزوتامهاوقطعات است که توسط قـومانـده ها و اوامر یکه از طرف قومانـدانذریعهٔ صدا یـا اشارات داده میشود و یا با تقلید حرکات قوماندان اجرامیگــــردد، صورت میگیرد. همچنان قوماندہ ها و اوامر مذکور توســطوسایط سیار تخنیکی تبلیغ شـــده میتواند .

اداره در داخل واسطه محار بو ی(موتر) توسط قوماندہ ها واوامر یکه ذریعهٔ صدا، ترتیبات ارتباط داخلــیداده میشود، صورت میگیرد .

اراضی Местность

قسمت معین سطح زمین که بالایآن وظیفهٔ محاربوی ایفا میشود بنام اراضی یاد میگردد . نظر به خواص و اوصاف تکتیکی آن معمولا اراضــی را نظر به مشخصات ذیل جدا میکنند: ۱ـ نظر به خصوصیات تشکیـــل اراضی : هموار ، کوهستانی ، تپه زار .

۲ـ نظر به خصوصیات سطـــحخاك: جنگلزار ،دلدلزار ،دشت، نیمه بیابانی .

۳ـ نظر به شرایط رویت: بـــهمستور، نیم مستور وغیر مستور .

اراضی یکـــــیاز عناصر وضعیتمحاربوی میباشد. اراضی نظـر بـــه خصوصیات خود ممکن است اجـرا یفعالیت های محاربوی را به سهولت ویا مشکلات مواجه سازد.

اراضی کوهستانی Горная местность

اراضی که دارای بلندی ها بودهارتفاع مطلق آن بیشتر از ۵۰۰ متر وارتفـــاع نسبتی آن بیش از ۲۰۰متر ، میل یماچ های آن اضافـــه تر از پنج درجه باشد بنام اراضــــیکوهستانی یاد میشود .

خصوصیات اراضی کوهستانـــی عبارت از مشکلات حرکت ، موجودیت شبکهٔ ضعیف راه ها ، مشکلات جهتیابی ، ترصد و تعریف هدف ، سرعت زیاد جریانات آبی ، تغییر زود ،زوداقلیم ، از دیاد مسافهٔ موج ضر بوی

انفلاق ذروی در طول وادی ها ودره ها وغیره میباشد . این خصوصیات اراضی کوهستانی اجرای فعالیت های محاربوی قوتها ، خاصتاً فعالیت های تعرضی را مشکل میسازد .

ارتباط (مخابره) Связь

مجموع وسایط وطرق ترتیب وتنظیم مخابره ، همچنان اخذوارسال اوامر ، هدایات ، اطلاعات اشارات وسایر معلومات ذریعه آن ها میباشد.

ارتباط (مخابره) واسطهٔ اساسی سوق و ادارهٔ قوتها در محاربه است از دست دادن ارتباط باعث از دست‌دادن سوق واداره میشود. مهمترین وظایف ارتباط عبارتند از :

- تامین نمودن سوق و ادارهٔ دایمی قوتهای زیر دست و اخذ راپور ها از آنها .
- تامین نمودن هماهنگی فعالیت‌های قطعات و جزوتامها ی صنوف مختلف قوتها و همجوار ها وقوتهای خصوصی که با آنها تشریك مساعی بعمل می آورند .
- ایقاظ قوتها در مورد خطر ظهوردشمن هوایی و تهلکه حملات ذروی دشمن .
- تامین سوق و اداره دو مدارقدمه عقبی و اکمالات تخنیکی قوتها درمحاربات کنونی، مطالبات اساسی که از ارتباط بعمل میاید عبارت از تاسیس ارتباط بموقع ، فعالیت سریع، محرم ودوامدار آن میباشد.

ارتباط آتش Огневая связь

در محاربه طریقه متقابله توسط آتش را ارتباط آتش گویند .ارتباط آتش بین وسایط مستقل آتشدار (ماشیندار ها ، توپها . تانکها ، ماشین های محاربوی) جزوتامها، قطعات وگروپهای توپچی در جبهه و عمق اجرا شده می تواند .

ارتباط به اصول استقامت Направленные связи

طریقهٔ ترتیب و تنظیم ارتباط بین دو قوماندانی (قرار گاه ها) است که در اثر آن مستقیماً بین محلات سوق و ادارهٔ آنها ارتباط بوجود میا ید.

ارتباط (مخابره) به اصول شبکه Радиосеть

طریقهٔ ترتیب و تنظیم ار تباطرادیویی است که در اثر آن به کمك یك دستگاه بیسیم ارتباط قوماندان(قرارگاه ها) با چند ین قوماندان (قرارگاه ها) زیردست یا قطعات وجزوتامهاییکه باهم تشریك مساعی مینمایند، تامین میشود.

نظر به ارتباط به اصول شبکه ممکن است دریك وقت ارتباط رابین دو دستگاهی که شامل شبکه شد ه باشند و یا یك دستگاه اصلی باتمام دستگاه های دیگر (ارسال دورانی)تامین نمود . مفادی که ارتباط (مخابره) به اصول شبکه نسبت به ارتباط (مخابره) به اصول استقامت (دیده شود) دارد اینست که تعداددستگاه های بیسیم تقلیل می یابد و اوامر در یك وقت برای همه ابلاغ شده میتواند .

ارتباط به اصول محور Проводная ось

طریقه ای از ترتیب و تنظیم ارتباط سیمدار است که در اثر آن ارتباط قوماندان (قرارگاه) با چندقوماندان (قرارگاه‌ها) به یك محور لین سیمدار بوجود میاید . محوراصلی لین به استقامت تغییر موقعیت محل قوماندە (قرارگاه) تثبیت میگردد .

ارتباط (مخابره) بیسیم Радиосвязь

یکی از انواع اساسی ارتباط استکه از آن جهت سوق وادارهٔ قوتها به کمك دستگاه های بیسیم استفاده بعمل می آید . درین صورت اخذ و ارسال معلومات به شکل اشارات‌رادیویی که از حروف ، اعداد ، علایم صداها ، مطلب تحریری وغیره توسط‌آخذه ها و مرسله های بیسیم هاییکه با عین فریکانس عیار شده باشندصورت میگیرد. نظربه طرز ارسال اشارات ، ارتباط بیسیم اخذ وارسال‌معلومات ذریعهٔ تیلفون، تلگراف و فوتو تلگراف را تامین میکند .ارتباطبیسیم نظر به صفات خود مطمئن ترین نوع ارتباط است که قادر به تامین سوق و ادارهٔ دوامدار قو تها در مشکلترین شرایط وضعیت محاربا تکنونی میباشد . طریقه های اساسی ترتیب و تنظیم ارتباط بیسیم عبارت‌ازارتباط به اصول شبکه و ارتباط به اصول استقامت میباشد .

ارتبا ط (مخابره) پولودو پلکس Полудуплексная связь

ارتباط دوجانبه تلگرافی ویا بیسیم است که دراثر آن درهریک ازدستگاه گذشتن از اخذ به ارسال و برعکس آن بصورت اتوماتیک صورت می گیرد . درین صورت دستگاهی که ارسال میکند میتواند ارسال دستگاه طرف مقابل را قطع کرده و خود به ارسال آغاز نماید .

ارتباط (مخابره) تلویزیو نی Телевизионная связь

یك نوع ارتباطیست که به کمك دستگاه های تلویزیونی تاسیس میشود ارتباط تلویزیونی در قوتها به مقصد مشاهدات اراضی، موقعیت و حرکت قوتهای خود و قوتهای دشمن، تخنیك محاربوی ومخصوص، ضربات ذروی ، راکتی و بم استعمال میشود. همچنان جهت ارسال اسناد محاربوی (خریطه ها ، شمه ها ، عکس ها ، مکاتیب وغیره) از ارتباط تلویزیونی استفاده بعمل میاید .

ارتباط تلویزیونی سرعت و موثق بود ناساسات اخذ شده راجع به وضعیت و کنترول فعالیت های محاربوی قوتها را تامین میکند .

ارتباط چند کاناله Многоканальная связь

ارتباط بین چندین شخص که توسط یك لین ارتباط (سیمدار یا بیسیم) به کمك ترتیبات مخصوص صورت گیرد و معلومات های مختلفه را دریك زمان انتقال بدهد و یا صحبت های مشخص را تامین کند ارتباط چند کاناله یاد میشود .

ارتباط رادیو ریلی Радиорелейная связь

ارتباط بیسیم که بوسیله استفاده از لین رادیو ریلی ها بوجود میا ید ارتباط رادیوریلی نامیده میشود .

ماهیت ارتباط رادیو ریلی درینست که ارتباط چند کاناله دوپلکس تلیفونی ، تلگرافی بدون سیم بااستفاده ازریترانسلیشن درمسافات دور تامین شود . ارتباط رادیو ریلی ذریعهٔ امواج رادیویی دیاپازون های متری ، دیسیمتری و سانتی متری که بتواند دریك وقت در حدود صد بار مکالمه تلیفونی را انجام دهد وچندین پروگرام رادیویی را منتشر سازد بوجود آمده میتواند . ارتباطرادیو ریلی در تمام انواع فعالیت

های محاربوی قوتها هم بصـــــورت مستقل و هم با کمك بیسیم و ارتباط سیمدار استعمال میشود .

ارتباط (مخابره) رادیـویـی بـــه اصول استقامت

Радионаправление

طریقه ای از ترتیـب و تنظیـــم ارتباط بیسیم در قوتهاست که ارتباط را تنها بین دو قوماندان (قرارگاه) به کمك دستگاه هاییکه به ایـــن مقصد افراز شده و امواج یا اســـم دعوت کود شدهٔ مشخص داشتـــــه باشند تامین مینماید .

ارتباط رادیویی به اصول استقامت مطمئن ترین وساده تریـن طریقـــه ترتیب و تنظیم ارتباط بیسیم است که قابلیت اجازوی ارسال معلومات وسترو اخفای خوب فعالیت را نظر به ترتیب وتنظیم ارتباط بــــه اصـول شبکه تامین مینماید .

نقص آن درین است که مستلزم تعداد زیاد دستگاه های بیسیـــم و امواج فعالیت بوده وایـن قابلیت راندارد که دریك زمان ارسال دورانی را تامین نماید .

ارتباط رادیویی زیر زمینی Подземная радиосвязь

طریقهٔ جدید ارتباط بیسیم است که درین نوع ارتباط آنتن های آخذه ومرسلهٔ آن درعمق زیادی، زیــــرزمین قرار دارد وایـــن امـــر سبب پایداری و استقامت بیشتر ارتبـاط مذکور میشود .

ارسال انرژی الکترو مقنا طیسی به اصول ارتباط رادیویی زیر زمینی میتواند یا مستقیماً از طریق قشر خاك زمین صورت گیرد و یا بوسیـــــهٔ خلا هاییکه در زمین است انجــــام پذیر گردد .

ارتباط رصدی Зрительная связь

ارتباطی که در جزوتا مهـــــا وقطعات به کمك وسایط اشارهٔ رصدی بوجود میاید ارتباط رصدی نا میده میشود . وسایط اشارات رصـــــدی عبارتند از : راکت های اشــــاره (فشنگ اشاره) ، چراغ های دستی پروژکتور ها ، مرمی های رسام ومرمی های توپچی، فلامه های اشاره ، دود های رنگه وغیره .

ارتباط رصدی جهت سوق و ادارهٔ جزوتامها ، ادارهٔ آتش توپـــچی ، تعریف اهــداف، دادن اشارهٔ ایقـاظ وغیره مورد استعمال قرار میگیرد .

ارتباط سیمدار Проводная связь

ارتباطیکه توسط سیم هـــا ی(کیبل های) صحرایی و دایمی و لین های هوایی تاسیس میشود بنـــام ارتباط سیمدار یاد میشود .

ارتباط سیمدار تلیفونی ، تلگرافی،فوتو تلگرافی وتلویزیونی میباشند. در تعرض ارتباط سیمدار معمـــولادر وضعیت مبدا و در مدافعه حیـــن جابجا شدن قوتها در محلات خویـش مورد استفاده قرار می‌گیرد. همچنان جهت بر قراری ارتباط داخلــــی درمحلات سوق واداره ازاین نوع ارتباط کارگرفته میشود.

ارتباط سیمدار سهولت و نسبتاً محرمیت و همچنان عالیترین کیفیت اخذ و ارسال را بدون در نظرداشت اقلیم ، زمان شباروزی و پارازیت های اتمسفر تامین مینماید .

ارتباط (مخابره) فوتو تلگراف Фототелеграфная связь

ارسال (اخذ) اسناد محاربو ی ،عکس ها ، شمه ها ، رسم هـــا ، مکاتیب وغیره که بوسیلهٔ کانال های رادیویی ، کانال های سیمدار و یـــا توسط دستگاه های تلگراف صـــورت میگیرد بنام ارتباط فوتو تلگراف یاد میشود .

اساس کار ایـن نـــوع ارتباط راپرنسیپ تلویزیونی تشکیل میدهد .

ارتفاع سنج Высотомер

آلهٔ پیلوتاژ ـ رهنمایی است که ارتفاع پرواز رانشان میدهـد اساس کار این آله راپرنسیپ اندازه کردن فشار اتمسفر تشکیل میدهد که به صورت قانونمندی دراثر تغییر ارتفاع پرواز تغییر می نماید .

ارتفاع سنج رادیویی Радиовысотомер

دستگاه مخصوص رادار است که جهت تثبیت ارتفاع دقیق پـــــرواز طیارات وسایر وسایط پرنده بکـارمیرود. وبرای ایـن منظور از متود های رادیو تخنیکی اندازه کـــردن مسافات درین دستگاه ها استفـــاده میشود ارتفاع سنج های رادیویـــی دارای آخذه ،مرسله ، آنتـن ومشعر ارتفاعی است .

دونوع اساسی ارتفاع سنج هـای رادیویی وجود دارند :

AM (امپولسی) و FM (فریکانسی ـ مودولی) .

ارتفاع سنج های رادیویی AM به منظور تثبیت اهدافیکه در ارتفاعات بسیار بلند قراردارند وارتفاع سنج های FM برای تعیین ارتفاع اهدافیکه در ارتفاعات کم قرار دارنداستعمال میشوند.

این ارتفاع سنج ها قادر اندارتفاع اهدافیرا که درارتفاعات الی ۱۵۰۰ متر قرار دارند با تجویزخطای ۲ متر تعیین کنند .معمولا جهت تثبیت طیارات ازین آلات استفاده میشود .

ارتفاع سنج نشست طیارات Посадочный радиовысотомер

مجموعی از آلاتی است که شامل ارتفاع سنج رادیویی توام با فریکانس- مودولی ماشین‌های حساب میباشد .ماشین مذکور باتعیین کردن ارتفاع پرواز، سرعت پایین شدن و مقدار تعجیل عمودی طیاره ،دیفرانشیل معادله منحنی پایین شدن طیاره را حل می نماید . نتایج حاصله از ماشین حساب به افتو پیلوت داده میشود و در نتیجه امکانات آن میسر می‌گردد که طیاره بصورت اتومات پساد که (نشست) اجرا نماید .

ارتفاع مطلق Абсолютная высота

ارتفاع نقطه ای از اراضی رانظر به سطح بحر ارتفاع مطلق گویند که به متر اندازه میشود .نوشته های نقاط ارتفاع مطلق بروی خریطه بنام راقم یاد میشود .

فرق ارتفاع مطلق دونقطه (بلندی یك نقطهٔ اراضی از نقطهٔ دیگر) بنام ارتفاع نسبتی یاد میشود .

ارتفاع مقطع تشکلات اراضی Высота сечения рельефа

مسافه از نقطه نظر ارتفاع است که بین دو منحنی درشت در خریطه های توپرو گرافیك نشان داده میشود.

ارتفاع مقطع تشکلات اراضی برای مقیاس خریطه توپو گرافیك علیحده میباشد. مثلا برای خریطه مقیاس ۲۵۰۰۰ : ۱ ارتفاع مقطع تشکلات اراضی ۵ متر و برای خریطه مقیاسی ۵۰۰۰۰ : ۱ ارتفاع مقطع ۱۰ متر ، برای ۱۰۰۰۰۰ : ۱ ارتفاع مقطع ۲۰ مترو برای ۲۰۰۰۰۰ : ۱ ارتفاع مقطع

۴۰ متر است د رمناطق کو هستانی‌این مقدار دوچند اضافه میگردد .

ارتفاع نسبتی Относительная высота

(ارتفاع مطلق دیده شود)

اردو Армия

۱ـ جزوتام بزرگ او پراتیفی‌یکی‌از انواع قوای مسلح که از چندین جزوتام بزرگ صنوف مختلفهٔ قوتهاوقوتهای خصوصی ترکیب شده وجهت اجرای فعالیت های محاربوی استعمال‌شود، بنام اردو یادمیشود (مثلا اردوی صنوف مختلفه ،اردوی هوایی‌وغیره.)

۲ـ قوای مسلح دولت (مانندداردوی شوروی ، اردوی جاپان وغیره.)

اردو گاه Лагерь

محل موقعیت موقتی قوتها خارج ازمحلات مسکون که قاعدتاً در تابستان به مقصد اجرای تعلیم وتربیه در شرایط صحرایی در آنجابجا میشوند بنام اردو گاه یاد میشود .

پرسونل جزوتا مها و قطعات ترجیحاً بداخل خیمه ها و اسلحه و تخنیك محاربوی در پارك ها جابجامیگردند . جهت پیشبرد دروس در اردوگاه پولیگون ها (میدانهای‌انداخت) ، میدان تعلیم ، میدانهای سپورت وغیره تجهیز میشود . نظربه امر قوماندان قطعه به اساس امر قوماندان، کورس اردو گاهی،ترتیب نظم داخلی و تقسیم او قات مساعی روز مره بداخل اردوگاه تعیین‌میشود . در منطقهٔ اردوگاه باید نظم وپاکی و صفایی مراعات گردد .

اردو های رهایی بخش خلقی Народно-освободитель - ные армии

عبارت ازنام قوای مسلح‌است که در جریان جنگ عمومی دوم بعد از آن توسط خلقهای تحت یوغ استعمار به مقصد مجادله بخاطر آزادی از استعمار ، علیه ارتجاع و عناصرضد انقلاب بوجود آمد . از نگاه ترکیب طبقاتی، اهداف سیاسی،ارتباط باکتله های مردم، تشکیلات عسکری و نظر به خصوصیات تربیهٔ‌پرسونل خود، اردوهای رهایی بخش خلقی عبارت از اردو های تیپ جدید(طراز نوین) است که قادر به حل موضوعات رهایی خلقها و استقلا ل‌آنها از طریق مبارزات مسلحانه میباشند .

اردوی خلقی Народная армия

عبارت از اردو ییست که از منافع اکثریت جامعه (کارگران ، دهقانان ، روشنفکران ، پیشه وران وسایــرزحمتکشان) دفاع نماید .

اردوی سرخ Красная Армия

ازسال ۱۹۱۸ الی ۱۹٤٦ نــــام رسمی اردوی شوروی (بـدون آنکه اردوی بحری را احتـــوا کند) «اردوسرخ» بود. پس ازین تاریخ اردوی سرخ نام اردوی شوروی رابخـــودگرفت.

اردوی فعال Действующая армия

قوای مسلح دولت و یا قسمتی ازآن که از آغاز حرب اتساع و انبساط کرده و فعالیت های عسکری را انجام‌دهد، بنام اردوی فعـال یاد میشود.
اردوی فعال از جـزوتامهای بزرگ‌وقطعات مختلف، انواع قـوای مسلح مرکب میباشد .

اردوی (قوتهای) موتوریزه Моторизованные войска

عبارت از جزوتامهای بـــزرگ وقطعات صنوف مختلف است کـه بـا وسایط مختلف نقلیه مجهـز بـــوده‌انتقالات دایمی پرسونل ، تخنیـــک محاربوی‌وسایر وسایط تخنیکی اردوراچه در حضر وچه درهنگـام سفــر تامین مینماید .

در اردو های کنونی تمام قوتهای‌صنف پیاده به شکل موتوریزه درآمده ازین لحاظ است که قوای پیادهٔ اردوهای عصری حاوی قابلیت مانور و حرکت عالی میباشد .

ارزیابی (مطالعه) اراضی Оценка местности

یکی از عناصر ارزیابی وضعیت بوده شامل مطالعهٔ خصوصیات تکتیکی اراضی از روی خریطه ، عکسهـــای‌هوایی و مستقیماً بالای اراضــــی میباشد که از طرف قوماندان صورت‌میگیر د.
در اثنای ارزیابی اراضی مطالـــب‌آتی مطالعه میشود :
ـ تشکلات اراضی .
ـ اشیای محلـی کـه در اراضـی‌موجود است .
ـ شرایط ترصد و قابلیت عبو راراضی .

ـموانع طبیعی اراضی .
ـراه ها .
ـخصوصیات تدافعی اراضی .
ـ شرایط اجرای آتش .
ـ جهت یابی و سایر او صافی که اراضی مورد نظر بالای ایفای وظیفه محاربوی جزوتامها (قطعات) اثر میگذارد .

ارزیابی (محاکمه) وضعیت Оценка обстановки

مطالعهٔ همه جانبه تمام شرایطیست که برای جزوتامها وقطعات درمحاربه سهولت میاورد یا مشکلات تولیـــدمیکند .

قوماندان جزوتام در اثنای ارزیابی وضعیت مواد آتی را تعیین مینماید :

ـ ترکیب ، وضعیت و خصو صیات ممکنهٔ فعالیت دشمن .
ـ وضیت رادیا سیونی ، کیمیاوی و باکتر لوژی .
ـ حالت تامیناتی و امکانـــات محاربوی جزوتامهای خود ، جزوتامهای حمایه و جزوتامهای تقویه تحت امر
ـوضعیت و وظیفه همجوار ها .
ـ خصوصیات اراضی (موجودیت راه های مستور تقرب ، موانـــع ، قابلیت عبور در اراضی، وضع راه‌ها، شرایط ترصد و اجرای آتش وغیره.)
ـ زمان شبانه روز و اوضـــاع جوی .

نتایجی که از ارزیابی وضعیـــت بدست میاید جهت اتخاذ قرار و دادن امر محاربوی به قوماندان کمك می نماید .

ارزیابی وضعیت رادیاسیونی Оценка радиационной обстановки

عبارت از مطالعه همه جانبـــه مسمومیت اراضی و آشیای محلی بـا مواد رادیو اکتیف در منطقهٔ فعالیت جزوتامها و قطعات است .

در ارزیابی وضعیت رادیاسیونـی مواد ذیل تعیین میشود :

ـ حدود و خصوصیات مسمومیت اراضی .
ـدر جه رادیاسیون به استقامت فعالیت جزوتام .
ـدر جه دوز شعاعی .
ـ مقدار و نوع دوز محتمله کـــه پرسونل گرفته میباشند .
ـ طرز فعالیت و تدابیر تحفظـی پرسونل از تشعشعات رادیو اکتیـف زمانیکه در منطقه مسموم شده باموادرادیو اکتیف قرار دارند .

ارسال رادیویی استقامت دار Направленная радио - передача

عبارت از ارسال اشارات رادیویی به یك استقامت معین توسط آنتن های استقامت‌دار مخصوص میباشد. اکثرا به مقصد از دیاد منزل فعالیت دستگاه های مرسله بدون ازدیـادمصرف انرژی، از ارسال رادیـویـی استقا متدار استفاده میشود.

ارگانهای ادارات محلی عسکـر ی(مدیریت های مکلفیت)

Местные органы военного управления

عبارت ازموسسات اداری، عسکری‌درشهرها (ولسوالیها) است که بـه مقصد محاسبه نمودن تعداد مکلفیـن‌عسکری و وسایط نقلیه . جلـب و احضار آنها برای‌خدمت زیر بیر قدر زمان حضر و سفر برساختـن پرسونل و وسایط نقلیه در سفـر،خدمت میکند

ارگان های تحقیق Органы расследования

عبارت از اعضای هیئات تحقیـق‌میباشد که در راس آن یکنفر بحیث رئیس انتصاب میشود .

از بین بردن عواقب استعمـال‌اسلحه تاثیر دسته جمعی دشمن

Ликвидация последствий применения противником ОМП

عبارت از مجموع تدابیر یست که ز طرف قوماندانان تمام قدمه هـا تـرتیـب و تنظیـم شـد ه‌توسط قوای تمام صنوف قوتها بـه مقصد تجدید سریع قابلیت محاربو ی‌قوتها و فعالیت قدمهٔ عقبی ، تامینات عقبی ، تامینات موفقانه فعالیـت‌محاربوی از طرف آنهـا، نجـا ت پرسونل و رسانیدن کمك به مریضان‌وزخمی‌ها اجرا می‌شود.

از بین بردن عواقب استعمـال‌اسلحه تاثیر دسته جمعی دشمـن شامل مواد ذیل است :

ـکشف اجاق های تخریب وسایط‌ذروی ، کیمیاوی و باکتر لوژی .
ـ فعالیت های نجات دهنـده ،تدابیر معالجوی، تخلیه وی و تطهیـر مخصوص جزوتامها (قطعات)
ـ تجدید راه ها جهت مانور قوتهاو اطفای حریق .
ـ دیزانفکسیون ،دیزاکتیواسیو ن‌و دیگازاسیون ، ذخایر مواد مـاد ی و بی ضرر ساختن آب .

تدابیر تحدید و تجرید و مجادله باامراض ساری در اجـــاق هـــا ی مسمومیت باکتر لوژی .

ـ به مقصد از بین بردن ایـــن عواقب به جزوتا مهای کیمیـــا ، قوتهای انجنیری ، خدمات صحـــی وتخنیکی وظیفه داده میشود.

Демобилизация

از سفر بری کشیدن

۱ـ عبارت از در آوردن قـوا ی مسلح و تمام شقوق اقتصادی ازحالت حرب به حالت صلح میباشد .

۲ـ رخصت کردن منسو بین عسکری از قوای مسلح بعد از ختم حرب را نیز از سفر بری کشیدن گویند .

از سفر بری کشیدن به مقصـــد مختصر ساختن قوای مسلح بوسیله تغییر دادن شکل آن یا تقلیـــــل بخشیدن تعداد پرسونل قطعـــات ، جزوتامهای بزرگ ، قرار گاه هـا ،موسسات تعلیمی عسکری و انوا ع مختلف موسسات عسکری که در زمان حرب تشکیل شده بودند بعمل میاید.

Азимут

ازیموت (زوایه استقامت)

عبارت از زاویه افقی بین استقامت شمال میریدیان (نصف النهار) واستقامت مطلو به ، مطابق به گردش عقـــرب ساعت از صفر درجه الی ۳٦۰ درجه میباشد ، هرگاه ازیموت نظر بـــه شمال حقیقی (جغرافیایی) گرفتـــه شود بنام ازیموت حقیقی یاد میشودو اگر ازیموت نظر به شمـــــال مقناطیسی سنجش شود بنام ازیموت مقناطیسی یاد میگردد . ازیمـــو ت حقیقی و از یموت مقناطیســـــی ازهمدیگر به اندازهٔ «انحـــــراف مقناطیسی» فرق دارند. (دیده شود)

برای جهت یابی در اراضی اکثراز ازیموت مقناطیسی استفاده بعمل می آید چونکه استقامت میرید یـــان مقناطیسی و مقدار ازیموت مقناطیسی را به سهولت ذریعهٔ پوسله میتـــوان تعیین نمود .

ازیموت استقامت بر عکس ازیموت حقیقتی را ازیموت معکوس گویندواز ازیموت حقیقتی به اندازهٔ ۱۸۰درجه فرق دارد وبرعکس گـــردش عقرب ساعت حساب میشود .

(ازین ازیموت در توپچـی دافـع هوا و سایر قطعات مدافعهٔ هوایـــی استفاده مینماید .)

اساسات ابتدایی انداخت (پرتاب) راکت

Исходные данные для стрельбы (пуска) ракеты

کوردینات یا اساساتی که قبلا برای پرتاب راکت یا اجرای انداخت توپچی محاسبه شده باشد بنام اساسات ابتدایی انداخت (پرتاب راکت) یاد میشود .

مهمترین آنها عبارت ازارقامهای تامین کننده استقامت و مسافة پرواز راکت و همچنان تثبیت نمردن مرمی ، حق باروت ، ونوع محرك وغیره میباشد اساس محاسبة اساسات ابتدایی انداخت (پرتاب راکت) را خصوصیات وضعیت هدف (نشانه) ، توپ (هاوان) یا دستگاه پرتاب راکت و شرایط انداخت که مستلزم تصحیحات نظر به اساسات جدولی باشد، تشکیل میدهد.

اساسات تخنیکی و تکتیکی (ات ت)

Тактико-технические данные

مجموع اساسات اصلی که امکانات محاربوی و تخنیکی (اوصاف تخنیکی ومحاربوی) انواع مختلف اسلحه ، تخنیك محاربوی و سایر تخنیك حربی را توصیف کند بنام اساسات تخنیکی و تکتیکی یاد میشود. مثلا (ات ت) اصلی عبارتنداز:

ـ برای تانك: وزن محاربوی،ضخامت زره ، تسلیحات ، ذخیرة حرکت ، سرعت حرکت ، قابلیت عبوراز اراضی .

ـ برای توپ: چاپ، سرعت ابتداییه ، قابلیت سرعت انداخت ، منزل موثر انداخت ، اوصاف مرمی ،وزن .

فهمیدن درست اساسات تخنیکی وتکتیکی ، استعمال اسلحه و تخنیك را در محاربه سهولت بخشیده واستفادة موثر از تمام امکانات آنرا مساعد میسازد .

استجواب Опрос

عبارت از جریان پرسیدن عرایض ، شکایات وپیشنهادات منسوبین عسکر یست که در محل و زمان معین صورت میگیرد ترتیب اجرای استجواب در اصولنامه خدمات داخله توضیح میگردد .

استحقاق یومی Суточная дача

مقدار خوراکه (اعاشه) که نظر به نورم معینی، جهت تغذیه یك نفر

در بیست‌و چهار ساعت تثبیت میگرددبنام استحقاق یومی یاد میشود.
منسوبین عسکری باید استحقاق‌یومی خویش را بدانند .

استخبارات Контрразведка

عبارت از جمع آوری ، توحید ،تدقیق ، ارزیابی و نتیجه گیری معلوماتیست که بمقصد امنیت‌وتطبیق‌نظم و قانون صورت میگیرد .

استقامت اوپراسیون Оперционное направление

شرید اراضی‌است که در حدو دآن تاسیسات اوپراتیفی (مرا کز بزرگ صنعتی واداری ،گره هـای‌مواصلات وغیره) واقع بوده وفعالیت های محاربوی توسط جزو تامهـای‌بزرگ اوپراتیفی (جبهه ، اردو) اجرا شود.

استقامت خطرناك ظهور تانك

Танкоопасное направление

عبارت از ساحه ای از اراضی‌است که در آن دشمن با در نظر داشت امکانات حرکت تانك و مقاصد تکتیکی خود میتواند تانك های خود را استعمال نماید . معمولا راه ها واراضی هموار که از مواضع صنعتی عاری باشد و استعمال کتلوی تانکهارا تامین کند استقامت خطر ناك ظهور تانك را تشکیل میدهد .

استقامت دهنده ها Направляющие

قسمتی از دستگاه های پرتا ب‌راکت است که بشکل لخشك ها و یا ساختمان لغزندهٔ دیگری ساخته شده و راکت یا مرمی های ریکتیف در وقت پرتاب جهت اخذ سرعت واستقامت اولی بروی آن حرکت می نمایند .

استقامت ضربه اصلی Направление главного удара

عبارت از ساحه ای از اراضی‌است که در حدود آن قوماندان قطعه (جزوتام بزرگ) در تعرض،قوای (قوا ووسایط) اصلی خویش را تمرکز میدهد . انتخاب استقامت‌ضربه اصلی اساس قرار قوماندان را تشکیل میدهد . فهمیدن درست وظیفهٔ‌محاربوی وارزیابی عمیقانه وضعیت امکان آنرا میدهد که قوتها رابه آن‌قسمتی از گروپمان (هدف) دشمن

توجیه کند که امحای آن تغییر فاحشی در وضعیت بوجود آورده مقاومت دشمن را ضعیف نماید .شرایط را جهت انکشاف دادن فعالیت های جزوتامهای خود و همجوار ها مساعد گرداند . قوماندان استقامت ضربهٔ اصلی را معمولا به مقابل مهمترین محلات مقاومت مدافعه دشمن انتخاب میکند که در اثر امحا و یا تحت فشار گرفتن آن سیستم مدافعه دشمن بشکنند وشرایط مساعد جهت بدست آوردن مقصد محاربه مهیا گردد .

استقرار پرواز راکت در هوا Стабилизация ракет в полете

عبارت از استقرار راکت بالا ی محرك است . این استقرار به کمك گیرو سکوپ (دیده‌شود)و دورخوردن راکت بدور محور طولانی آن تامین شده می تواند .

استنطاق Допрос

عبارت از طرز تحقیقی است که بوسیلهٔ آن کسی راجع به موضوعی وادار به ارایه مطلب میشود .

استیلا (ضبط) Оккупация

اشغال کردن موقتی خاك دولتی(قسمتی ازآن) بوسیلهٔ قوای مسلح دولت دیگر عبارت از استیلا است بطور مثال بدست آوردن خاك یك کشور تا زمانیکه قرار داد صلح عقدگردد توسط قوای فایق یك کشور دیگر ، بنام استیلا یاد میشود .

استیلا هاکه توسط قدرت های امپریالیستی صورت می گیرد معمولا نورم های بین المللی نقض میشود ،اهالی اذیت و چپاول میشوند و مانند آن فجایع دیگری رخ میدهد .

اسرار عسکری Военная тайна

مهمترین اسرار دولتی است که درآن اطلاعات عسکری نهفته بوده دارای محرمیت می باشد و نگهداری خاصی را ایجاب می کند . اطلاعاتی که خصوصیت عسکری دارند عبارتنداز :

ـ تشکیل ، تعداد ، موقعیت (وضع الجیش) قابلیت محاربوی

جزوتامها ، قطعات ، جزوتامهای بزرگ موسسات تعلیمی عسکری (پوهنتون های حربی ، کورس ها ، اکادمی های عسکری وغیره) قـوای مسلح.

ـ اختراعات عسکری، تخنیک محاربوی تسلیحات ، اقتصاد عسکری وغیره

افشا کردن اسرار عسکری برای هر کشور خسارات و تلفات بزرگ ببار می آورد که متخلف آن شدیدا مجازات میشود.

اسکارپ Эскарп

عبارت از مانع ضد تانك است که به شکل یك بریدگی بلند باشد ، یا ساحل دریا که به استقامت دشمـن با میل ۳۰ ـ ٤٥ درجه و بیشتر از آن باشد ، بنام اسکارپ یاد میشود.

اسکارپ مانع حرکت تانکهایـــی میشود که بروی یك میل بطرف بالا در حرکت باشند . عرض اسکار پ ٥ر٤ ـ ٥ر٥ متر و ارتفاع دیوار آن دو متر باشد . اسکارپ در مدافعـه از طرف قوتها احداث میگردد .

اسکورت Эскорт

تحت الحفظ بردن ، مشایعـــت کردن ، محافظه نمودن و حمایه کردن را اسکورت گویند (اسکـورت تشریفاتی دیده شود .)

اسکورت تشریفاتی (جزوتـــا م مشایعت کننده)

Почетный эскорт

قوتهاییکه جهت ادای احترام عسکری حین مراسم تدفین منسوبین عسکر ی تعیین وموظف میشـونـــد اسکـورت تشریفاتی راتشکیل میدهند .

اسم تعارف Пароль

عــبارت از کلمهٔ محرمی است که از طرف آمر قراول بحیث وسیلـــهٔ شناخت قر اول واقعی که بـــرای تبدیلی قر اول مراجعه میکند مور د استفاده قرار میگیرد .

علاوتاً اسم تعارف وسیلهٔ شناخت اشخاص که واقعاً به امر آمـــــر گارنیزیون (قوماندان قطعه)قوماندان انضباط گار نیزون یا نو کریوا ل قراول ها، نوکریوال قطعـات بـرای اجرای وظیفه ای مامور شده اند بکار میرود .

هر روز اسم تعارف تجدید میشود .

اسم دعوت کود شده Позывные

اشارات مخصوصی است که به صورت مخفف بالای چیزی نا مگذاری میشود .

اسم دعوت کودشده رادیویی Радиопозывные

اشارات مخصوص رادیویی است که بصورت مخفف بالای دستگاه های بیسیم ، همچنان قطعات ، جزوتامهای بزرگ طیارات که دارای همچو دستگاه‌ها باشند نامگذاری میشوند .

اسم دعوت کود شده رادیویی ازچند حرف ، اعداد ، کلمات و یا ترکیب چند اشاره صوتی ساخته شده‌میتواند .

اسم دعوت کود شده رادیویی به مقصد معطوف ساختن توجه ، همچنان برای تشخیص دستگاه های بیسیم یااهدافی که دستگاه های مذکور در آن قرار دارد ، بکار میرود .

اسناد گرافیکی محاربوی Боевые графические документы

رسم های اراضی که بروی آن اساسات تکتیکی تثبیت شده باشد به نام اسناد گرافیکی محاربوی یادمیشود . اساس توپوگرافیکی (یعنی تصویر اراضی) را که بروی آن اسناد گرافیکی تثبیت می شوند معمولا خریطه توپو ترافیك و سایررسم های سادهٔ اراضی تشکیل میدهد .

اسناد گرافیکی محاربوی توام باضمایم یا توضیحات احضار میشود و بعضاً به عوض اسناد به شکل تحریری که بتواند اساسات دقیق را راجع به وضعیت ارایه کند احضار میگردد . از اسناد گرافیکی محاربوی حین ترتیب و تنظیم محاربه و سوق و اداره قوتها و در کشف به پیمانه وسیعی کار گرفته میشود. اسناد گرافیکی محاربوی نظر به بعضی خصوصیات به انواع ذیل جدا میشود :

خریطه ، شمه ، کارت

اسیر حرب Военнопленный

(ازنگاه حقوق بین‌المللی)ـ شخصی که مربوط به قوای مسلح طرفین کشور های محارب، به شمول مفرزه‌های داوطلب ، پارتیزان ها (چریك

ها) وغیره سربازان وعساکر که دراختیار و قدرت دشمن قرار گرفته باشد اسیر حرب است بعضاً اشخاص غیر نظامی ، ژور نالیستان وخبر ـ نگاران ،عمله طیارات مسافر بری ملکی و تجارتی وغیره نیز در جملهٔ اسرای حرب شامل می شوند ۰ رژیم بر خورد با اسیر حرب مطابق مقرره ایکه درباره قانون و عنعنات جنگ های زمینی (مقرره معاهدات ۱۹۰۷ هاگ) ومعاهدات ۱۹٤۹ ژنیو تنظیم میگردد .

اشارات ایقاظ Сигналы оповещения

عبارت ازعلایم یا اشارات مشخصه است که به منظور باخبر ساختن بموقع قطعات و جزوتامها توسط وسایط وآلات مختلف مخابره (ارتباط) راجع به مسمومیت اراضی با موادکیمیاوی ، با کتر لوژی و مواد رادیو اکتیف وخطر حملات دشمن هوایی داده میشود . برای یقاظ تمام پرسونل راجع به اشارات ایقاظ که از طریق بیسیم یا توسط تیلفون اخذ میشود، به جزو تامها و قطعات اشارات لازمه توسط صدا و یا فشنگ اشاره تبلیغ میشود ، نظر به اشاره ایقاظ پرسونل محاربوی باید البسه تحفظی بپوشند و به سرعت تدابیر لازم را علیه دشمن اتخاذ و به اجرای فعالیت محاربوی بپردازند.

اشارات ایقاظ در مورد دشمن هوایی ، خطر مواد رادیو اکتیف، کیمیاوی وباکتر لوژی باید در زمان محاربه ثابت بوده و تمام پرسونل جزوتامها باید آنرا بدانند .

اشاره خواب (ختم مساعی) Отбой

اشاره ایست که ذریعهٔ طرم ، تانبور ، اشپلاق وغیره به مقصد اعلام وقت خواب یا ختم مساعی نواخته میشود .

اشتعال دهنده ها Воспламенители

وسیله ایست که به مقصد دردادن حق باروت ، باروت تاخیر ، کپسول دیتنا تور وغیره بکار میرود .

اشد محرم Совешенно секретно

عبارت از اسراریست که تنها اشخاص معدودی ازآن اطلاع میداشته باشند و افشای آن موجب خسارات دولتی میگردد .

اشعهٔ گاما

Гамма-лучи

عبارت‌ا ز اشعهٔ (تشعشعات)الکترومقناطیسی امواج کوتاه است که از مواد رادیو اکتیف در اثنای انفلاقات‌ذروی پخش میگردد، ودارای فریکانس عالیتر نسبت به اشعهٔ رنتکین‌میباشد. سرعت این اشعه مساوی سرعت نور (۳۰۰۰۰۰ کیلو متر درثانیه) بوده و قابلیت پرواز آزاد آن در فضابه صد ها متر میرسد .قابلیت آیو نیزیشن اشعهٔ گاما ۱۰۰۰ مرتبه کمتر از اشعهٔ الفامیباشد.

اما اشعهٔ گاما دارای قابلیت نفوذعالی بوده جهت تضعیف آن مواد خیلی ضخیم بکار است.

عبور با قدرت اشعهٔ گاما تاثیرات‌مضر بیولوژیکی بر ارگانیزم زنده بجا میگذارد و از جملهٔ خطر ناکترین‌اشعه بشمار میرود.

اشیای محلی

Местные предметы

تمام اشیاییکه در روی اراضی‌بصورت طبیعی یاصنعتی (مانند جوی ها ، محلات مسکون ، راه ها وغیره)وجود دارند بنام اشیای محلی یاد میشوند. اشیای محلی به گروپ های‌اساسی آتی جدا میشوند :

۱ـ محلات مسکون ، شهر ها ،قصبات ، دهات ، قریه ها و خانه های منفرد .

۲ ـ موسسات تولیدی ، زراعتی‌و صناعتی .

۳ـ شبکه‌های مواصلاتی ، تمام‌اشکال راه ها .

٤ـ خطوط وتاسیسات ارتباط

٥ ـ آبها و تاسیسات روی آب

٦ ـ پوشهای خاکی ـ نباتی

اشیای محلی نیز مانند تشکلات‌اراضی بالای ترتیب و تنظیم واجرای محاربه تاثیر می افکند و شرایط‌مساعد و نا مساعد را جهت فعالیت های قطعات و جزوتامها و اشخاص‌منفرد ایجاد مینماید.

اصابت دراز

Перелет

هر گاه مرمی توپچی (راکت) ویامرمی اسلحه پیاده (تانك) از هدف دورتر اصابت کند اصابت درازنامیده‌میشود.

اصابت کوتاه Недолёт

هر گاه مرمی توپچی (راکت) یا مرمی اسلحه پیاده (تانك) نزدیک تر از هدف اصابت کند اصابت کوتاه نامیده میشود .

اصولنامه (تعلیمنامه) Устав

(اصولنامه عسکری دیده شود)

اصولنامه خدمات داخله Устав внутренней службы

این اصولنامه وظایف عمومی منسوبین عسکری قوای مسلح جمهوری دموکراتیك افغانستان ، روابط آنها ، ترتیب نظم داخلی در غندو جزوتامهای آن وهمچنان وظایف اشخاص عمده را که در غند ها و جزوتامهای آن ایفای وظیفه میکنند تعیین میدارد .
محتویات عمدهٔ این اصولنامه رامکلفیت های منسوبین عسکری وروابط بین منسوبین عسکری ، وظایف عمومی قوماندانان وسایر آمرین مستقیم ،اسکان منسوبین عسکری در قشله ، نوکریوال خدمات داخلی ،وظایف نوکریوالهای ٢٤ساعته ، جابجا شدن قطعات و جزوتامها در محلات مسکون ،خصوصیات خدمات داخله در مراکز تعلیمی (اردو گاه) ایقاظ قوتها نظر به اشارهٔ آلارم محاربوی ، امنیت ضد حریق وغیره تشکیل میدهد .

اصولنامه دسپلین Дисциплинарный устав

اصولنامهٔ دسپلین قوای مسلح ج.دافغانستان ماهیت دسپلین عسکری قوای مسلح ج.د افغانستان ومقتضیات اساسی آن ، انواع تثبیت شده مکافات و مجازات در اردو ،صلاحیت های انضباطی قوماندانان و آمرین و ترتیب تقدیم عرایض وشکایات منسوبین عسکری قوای مسلح ج.د افغانستان را توضیح مینماید .

محتویات عمدهٔ اصولنامه دسپلین را مکافات ، مجازات و طرز تقدیم پیشنهادات، عرایض و شکایات تشکیل میدهد .

اصولنامه (تعلیمنامه) عسکری Воинские уставы

اثر مطبوع که رسماً از طرف وزارت دفاع منتشر شده وتعیین کنندهٔ زندگی وفعالیت های روزمرهٔ قوای مسلح جمهوری دموکراتیك افغانستان باشد بنام اصولنامه (تعلیمنامه) عسکری یاد میشود. اصولنامه عسکری

قسمت های مختلف خدمات عسکر ی(داخله ،گارنیزون وغیره) و فعالیت های قوتها را تنظیم می کنـــــد .اصولنامه های اساسی از طـــرف شورای انقلابی (عالی) دولت منظورشده و برای منسوبین عسکری حکم قانون را بخود میگیرد .

اصولنامهٔ هاییکه برای تمـــام قوای‌مسلح دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان عمومی محسوب میگـــرددعبار تند از : اصولنامه خدمـــات داخله ، اصولنامه دسپلین ، اصول‌نامه خدمات گارنیـزون و قـــراول تعلیمنامه جمع نظام ، رعایت دقیق‌و مکمل اصولنامه ها سبب بلند بردن درجه احضارات محاربوی و قابلیت‌محاربوی قطعات و جزوتامها میشود .

اصولنامه خدمات گارنیزون وقراول Устав гарнизонной и караульной службы

درین اصولنامه ترتیب و تنظیـــمو صورت اجرای خدمات گارنیـــزون و قراول تصریح شده و همچنـــا نصلاحیت ها و مکلفیت های اشخا ص موظف گارنیزون و قراول که بـــه عهدهٔ آنها میباشد تعیین گردیــــد ه است .

محتویات عمدهٔ آنرا مکلفیت هـای‌اشخاص موظف گارنیـزون ،تـرتیـب وتنظیم واجـــرای خدمات قـــراول،اجرای تدابیر گارنیزون توسط قوتها وظایف قر اول های تشریفاتی وغیره تشکیل میکند .

اضافه بست Вывести за штат

خارج ساختن منسوبین عسکر ی از بست قطعه (جزوتام) یا سایــــــر موسسات عسکری بنام اضافه بست‌یاد میشود .

اضافه خدمت

عبارت از میعاد خدمتیست کـــــه سربازان وخـــرد ضابطـان قطعـــه بر علاوهٔ دورهٔ مکلفیت خود انجـــام‌میدهند. ممکن است نظر بـــه اوامـر فوق العاده و یا کدام ضرورت دیگرسربازان وخـــرد ضابطـان قطعـــه اضافه تر از آنچه مقررات وضـــع کرده به خدمت گماشته شوند .

اضافه رخصت

عبارت از تعداد روز هایی اســـت‌که منسوبین عسکری بعد از ختـــم مدت رخصتی تعیین شده بالای وظیفه حاضر نگردند .

اعاشه Продовольствие

عبارت از خوراکه منسوبین عسکری (سربازان ، خرد ضابطان ، افسران و جنرالان) میباشد . برای مامورین ملکی اعاشه را بنام ماکولات نیز یاد میکنند .

اعلام سفر بری Оповещение о мобилизации

عبارت از رسانیدن تصامیم حکومت در مورد سفر بری به اطلاع تمام قطعات انواع مختلف قوای مسلح سازمانهای ملکی و عسکری (ادارات موسسات عسکری و اشخاص مربوطه میباشد .

اعلام سفر بری در عین زمان برای کسانیکه سفر بر میشوند (سربازان ، خرد ضابطان و افسران احتیاط) بمثابهٔ امر احضار به قطعات و یا محلاتی است که کمیته های عسکری در آن تاسیس شده است .
نظر به خصوصیات سفربری (عمومی ، قسمی ، سری یا آشکارا) اعلام سفربری ذریعهٔ مکاتیب، رادیو،مطبوعات وغیره صورت می گیرد .

اعلان سفر بری Объявление мобилизации

عبارت از خبر نمودن قطعات وموسسات عسکری و اشخاص مربوط ایکه سفر بری بدانها محول میشود ذریعهٔ وسایل ارتباط جمعی میباشد .

افتو پیلوت Автопилот

ترتیبا تیست که پرواز طیارا ترا بدون مداخلهٔ پیلوت تامین میکند. این ترتیبات بصورت اتوماتیک بالای رول های اداره تاثیر افگنده رژیم مخصوص پرواز را حفظ میکند. یااینکه طیاره رانظر به ارتفاع، کرین و استقامت تغییر مسیر میدهد.
افتو پیلوت در راکت ها بحیث سیستم استقرار اتوماتیکی و اداره راکت نیز استعمال میشود یعنی به مقصد نگهداشتن راکت به ارتفاع و کورس معین و یا به مقصد مانورمطلوب راکت از افتو پیلوت کار گرفته می شود .

افتو پیلوت الکترونی Электронный автопилот

عبارت از افتو پیلوتی است که ترتیبات حرکت میخانیکی آن (چرخ ها ، انتقال دهنده های دندانه دار ،مبدله ها وسوچها وغیره)الکترونی

باشد . این ترتیبات الکترو نـــــی قاعدتاً بالای نیم ناقل ها ساختـــــه میشوند . افتو پیلوت الکترونی بـامقایسه افتو پیلوت معمولی دارا ی وزن و حجم کم بوده انرژی برقـــی کمی را مصرف می نماید و فعالیت آن مطمین تر است .

افراد نمبر (مرتبات) Боевой расчет (номер)

عبارت از نخستین (کو چکتریـــن)جزوتام تکتیکی قوتهای تانك ، توپچی دافع هوا و قوتهای خصوصی میباشد.

افراد نمبر توپ Орудийный расчет

گروپی از منسوبین عسکری است که بالای توپ فعالیت می نمایند نظر به سیستم و کالیبر توپ افراد نمبرآن از ٥ـ١٠ نفر (نمبـــر) ترکیـب میشوند که دررا س شان قوماندان‌توپ قرار میگیرد .مطابق بـــــه خصوصیات فعالیت انداخت توپ نفرهای افراد نمبر توپ بنام هـــا ی ذیل یاد میشوند :

نشا نچی ، پرکننده ،مرمی‌رسان‌وغیره .

افســـر Офицер

شخصیست که دارای رتبـــــهٔعسکری (از دریم بریدمن الی‌مارشال) بوده مربوط به قوای مسلح باشد .افسر به سه کتگوری جدا میشود :

- افسران جوان، بریدمن ،تورن‌وجکتورن .
- افسران قدمدار ،جگرن ،دگرمن‌و دگروال
- جنرال ها ، ازبرید جنرال الی‌مارشال .

افسر ارتباط Офицер связи

عبـارت از افسریست کـــــه ازطرف قوماندا ن به مقصد گرفتـــن ارتباط با قرار گاه مافوق ، همجوارآن‌و قوماندانان زیر دست (قرارگاه های زیردست) توظیف میگردد .

افسر ارتباط در حالیکه وظایـف‌مشخصی را انجام میدهد میتواند به قرارگاه مافوق مهمترین اسنـــــاد(اطلاعات) را تقدیم و همچنان بــــه قطعات زیردست اوامر وهـدایات رابرساندو فعالیت آنها را کنترول کرده یا سایر وظایفی که بوی محول شوداجرا کند .

افسر ارتباط معمولاً بـــا وسـایطنقلیه (موتر سیکل ، موتـــــر و هیلیکوپتر وغیره) تأمین میشود. درسیستم مدافعهٔ هوایی افسر ارتباط را بنام نمایندهٔ قوماندان نیز یاد میکندمثلا (نمایندهٔ قوماندان مدافعـــــهٔ هوایی باقوتهای راکت وغیره .) .

افسران جوان Младшие офицеры

جگتورن‌ها، تـــورن ها لمـــړی بریدمن ها ، دوهم بریدمن ها ودریم بریدمن ها تمام انواع قـوای مسلح‌جمهوری دموکراتیك افغانستان بنـام افسران جوان یاد میشوند .

افسران قدمدار Старшие офицеры

دگروالها، دگرمن ها وجگړن هـای‌تمام انواع قوای مسلح جمهـــور ی دموکراتیك افغانستان بنام افسرا نقدمدار یاد میشوند .

افشای ستر و اخفا Демаскирование

مختل ساختن ستر واخفا توسط خودقوتها که دراثر عدم رعایت قـواعد ستر و اخفا ، اجرا نکردن بموقـــع‌تدابیر مربوط به سترو اخفـــــا ی موقعیت جزوتامها (قطعات) تخنیـــك‌محاربوی و سایر تاسیسات رخ‌میدهد بنام‌افشای ستر و اخفا یاد میگردد .

افـــق Горизонт

۱ـ عبارت از حد فاصل میـــا نقسمت مریی و نامریی آسمـــــا ن میباشد .

۲ـ در اصطلاح جغرافیه دایر ه‌ایکه در امتداد آن چشم انسان کرهٔ زمین را میبیند .

۳ـ عبارت از خط دورنمایست که پیلوتها در کرانهٔ آسمان آنرامشاهده نموده و نظر به آن کرین پـــروازطیاره را تثبیت مینمایند .

افـــق سلاح Горизонт оружия

عبارت ازسطح افقی است کـه ازنقطه پرواز مرمی (مرمی توپ ، مین) هدف)، زوایه انداخت، زوایه سقوطافق سلاح جهت تعیین عناصر محرك از قبیل زوایه ارتفاعی (زوایه محل‌هدف)، زوایه انداخت، زوایه سقوط

محل هدف و همچنان ارتفاع محرك(راس محرك) و نقطه سقوط استفاده میشود .

افـــق نما Авиагоризонт

الهٔ گیرو سکوپی پیلو تـــــاژ ـرهنمایی است که جهت تعیین نمودن وضعیت طیاره در هوا نظر به افــق بکار میرود. باافق نما، پیلوت میتواند کرین های طولانی و عرضانی طیاره را در اثنای «پرواز با آلات» تعیین نماید .

قسمت اصلی افـــق نمارا گیروسکوپ (دیده شود) تشکیل میدهد که دارای سه چوکات آزاد شاقـل نمــا بوده و محور گیرو سکوپ را حیـن مانور طیاره بوضعیت عمــــــودی نگهمیدارد .

اکتیف بودن مدافعه Активность обороны

یکی از خصوصیات مدافعــــــهٔ کنونی میباشد که قابلیت تاثیــــر و امحای فوری وسایط تاثیر دستـــه جمعی دشمن را داشته ، توســـــط اسلحهٔ ذروی وآتش وسایــط مختلف تلفات زیادی بوی وارد میاورد. علاوه بر آن اکتیف بودن مدافعه در اثـــــر استعمال وسیع مانور قوای جاندار ، وسایط آتشدار و موانع انجنیـری ، ترتیب و تنظیم و اجرای احضــــارات متقابل . هجوم متقابل و ضربـــــات متقابل تقویه شده میتواند .

اگر احضارات متقابل موفقانــــه انجام گیرد باعث شکست تعرض دشمن میشود .

اکسکواتور Экскаватор

ماشین خاك کنی است به مقصـدکندن خندق هاوچقری هایکه عمـــق آن تا(سه) متـــر بـــاشد. بـانصب تجهیزات جرثقیل با اکسکواتور از آن به مقصد بار گیری و بار دهی دراثنای ساختن محلات تحفظ نیزاستفاده بعمل می آید .

اکسلر و متر (سرعت نما) Акселерометр

آله ایست که مقدار درجــــــه سرعت (بطائت) وسایـــط پـــرنـــده (طیاره . راکت وغیره) . وسایـــط نقلیه ، کشتی وغیره را نشـــــان میدهد .

اکمال Снабжение

عبارت از تهیه ، توزیع و تقسیم پرسونل ووسایل مادی به جزوتامها، قطعات و جزوتامهای بزرگ نظر به تشکیل حضری و یا سفری شان میباشد .

اکمال البسه Вещевое снабжение

یکی از انواع تامینات مادی قطعات و جزوتام های قوای مسلح است که اساس آن را تامینات دوامدار و بموقع منسوبین عسکری از نگاه البسه ، تجهیزات ، زیرجامه ،البسهٔ گرم ، پای افزار و مایحتاج بستر ، البسهٔ مخصوص ، آشیای طرف ضرورت اردوگاه (خیمه و تجیر وغیره) و مالزمهٔ ورزشی (سپورت) تشکیل میدهد .

اکمال قوتها Снабжение войск

اقناع کردن جزوتامها (قطعات،جزوتامهای بزرگ) از نگاه مایحتاج وسایط مادی که از طرف خدمات لوژستیك ترتیب و تنظیم گردیده و بوجود میاید، بنام اکمال قوتها یادمیشود .

تامینات مکمل و بموقع قوتها ازنگاه تمام انواع وسایط مادی وتخنیکی دارای اهمیت قابل ملاحظه ای چه درحضر و چه در سفر میباشد .

آلارم Тревога

اشارات مشخصه (طرم ، هارن ،ذریعهٔ رادیو وغیره) که اعلام خطر نماید بنام آلارم یاد میشود . آلارمها به اشکال : آلارم محاربوی ، آلارم تعلیمی ،آلارم عمومی (اجتماع تمام جزوتامها)، میباشد. نظر به اشاره آلارم قوتها و مرتبات به احضارات محاربوی آمده و محلات پیش بینی‌شده را اشغال‌کرده وظایف‌محاربوی اخذ مینمایند.

البسه عسکری Обмундирование

عبارت از لباسیست که تنها منسوبین عسکری حق استفاده از آنرا دارند . و انواع مختلف دارد : البسهٔ رسمی ، جشنی ، البسه تعلیمی ، وغیره.

الرون (شاهپر) Элерон

عبارت از پارچه هایست که درقسمت عقبی بالهای طیارات (یک الرون دربال راست و دیگری در بال‌چپ) نصب شده و به مقصد اداره طیاره در محور عُرضانی بکار رفته جهت دادن کرین به طیاره و برعکس خارج کردن طیاره از کرین فعالیت‌میکند. ادارهٔ الرونها از طرف پیلوت صورت میگیرد . پیلوت با تغییردادن‌دستکی اداره الرون یك بال رافرضاً به بالا و دیگری را به پایین حرکت‌میدهد و طیاره از نکاه کرین به استقامت معینه سوق میشود .

الفا ـ اجزا Альфа-частицы

نوعی از تشعشعات رادیو اکتیف‌است که در اثر انفلاقات ذروی بوجود میاید . الفا ـ اجزا هسته های هلیوم‌که دارای دوپروتون و دونیو ترون میباشد ترکیب گردیده است .سرعت حرکت الفا‌ـ‌اجزا در حدود دوهزار کیلو متر فی ثانیه وقابلیت‌پرواز آزاد آن در فضا از ده سانتی متر بیشتر نمی باشد . ازینرو برای‌تحفظ از آن کافیست که لباس و ماسکهٔ گاز استعمال شده و از تاثیرآن مصئونیت حاصل گردد. چون الفا‌ـ‌اجزا قابلیت آیونیز یشن عالی‌را دارا بوده و سبب تخریب ارگانیزم داخلی بدن انسان میگردد ، درارگانیزم انسان اثر بدی وارد می نماید .

الفبای مورس Азбука Морзе

عبارت از الفبائیست که ازترکیب تعداد معین نقاط و خطوط بوجود آمده و به مقصد ارایه مطلبی‌در مخابره از آن استفاده بعمل می آید .

اکادمی Академия

در قدیم نام سبزه زاری بوده دراتن ، که افلاتون در آنجا تدریس میکرده . اکنون انجمنی از سرامدان‌علوم و فنون را میگویند که برای تحقیق در مسایل علمی وادبی تشکیل‌شود .

اکادمی عسکری عبارت ازموسسهٔ‌تعلیمی عالی عسکری میباشد که افسران بلند رتبه جهت ارتقا سویهٔ‌علمی در آن تدریس میگردند .

الکترود Электрод

میله ای که در ظرف الکترو لیت‌یاپیل جاداده میشود، بنام الکترود یاد میشود .

الکترو لیت Электролит

ماده ایکه بر اثر سیال برق(لکتریسیته) تجزیه شود با بعبارهٔ دیگر جسمی که بقوهٔ برق‌تجزیه گردد بنام الکترو لیت یاد میشود .

الکترون Электрон

ذرهٔ حاوی برق منفی یا ذراتی که در اطراف هستهٔ اتوم با سرعت حرکت میکنند و دارای بار برقی منفی‌میباشد بنام الکترون یاد میشود.

الکتریسیته (برق) Электричество

قوه ایکه در صنعت و زندگانی بشر نقش عمده ای دارد ، ساده ترین طریقهٔ تولید آن اصطکاك است ،طریقهٔ دیگر تولید آن انفعالات کیمیاوی است . بعضی اجسام مانندابریشم و شیشه برق را از خود عبور نمی دهند آنها را عایق یاحاجز برق می نامند . برخی دیگر مانند فلزات وبدن انسان وحیوان و آب‌هادی برق اند وآنها را اجسام هادی الکترسیته (برق) می گویند . درصنعت جریان شدید برق را بوسیله ماشین های قوی موسوم به داینموتولید میکنند ، انتقال برق بوسیله سیم به مسافات دوربرای حرکت‌دادن‌ماشین ها و تولید روشنایی دارا ی اهمیت بسیار است . . برق در طبیعت‌از جریان شدید هوا تبخیر آب‌وتراکم بخار تولید میشود . هرگاه مقدار آن‌زیاد باشد بشکل برق درمی آید .

المپیاد Олимпиада

در یونان قدیم نام فاصلهٔ چهارساله میان بازیهای اولمپیک‌را المپیاد می نامند .

* * *

المپیك Олимпийский

اقسام ورزش ها و مسابقه های‌یونانیان قدیم که هر چهار سال یکبار انجام داده میشود.

امبولانس Санитарный автомобиль

عبارت از واسطه ایست که بـه مقصد انتقال دادن مریض ها وزخمی ها مورد استفاده قرار میگیرد و بـا وسایل طبی مجهز میباشد .

امپریالیزم Империализм

کپتالیزم انحصاری است کـــه مرحلهٔ جدید حربهای اشغا لگــری و تجاوزی را باز می‌نماید. امپریالیـزم‌دو جنگ خانما نسوز جهانی را بعالم بشریت بحیث سوغات نحس پیشکش‌کرد . جنگ سوم جهانی که در تصور امپریالیزم گنجیده است با استفاده‌از اسلحهٔ راکتی . ذروی خواهد بود که بشریت را به تباهی تهدید می‌نماید .

«مسئله اساسی امروزی جهـان رامسئله صلح و جنگ تشکیل میدهد. منبع خطر جنگ امپر یا لیـــــز م‌است . اردوگاه امپریالیستی به فجیع ترین وضعی خود را برای تباهـــی بشریت آماده میسازد و جنگ سـوم جهانی را، جنگ ترمونیکلیر، پیریزی‌مینماید.»

تاکه امپریالیزم وجود دارد نطقه های جنگ اشغالگرانه نمو خواهـــد نمود .

امپولس Импульс

عبارت از ضربات لحظـــــــوی‌انرژی الکترو مقنا طیسی است که توسط دستگاه های مرسله ایجـــادمیشود ومعمولاً طول آن کمتر ازطول زمان بین دو ضربه متعاقب میباشد .

امپولس مخصوص انجن راکت Удельный импульс ракетного двигателя

مقدار کششی که بالای یـــک‌کیلو گرام مواد سوختیکه در یـــک ثانیه به ح. جره احتراق انجن راکتی‌با مواد سوخت جامد تتابل میکنـــد بنام امپولس مخصوص انجن راکـت‌یاد میشود.

این مقدار انجن های را کتـــی‌با مواد سوخت مایع بنام کششـــی مخصوص یاد میشود .

امپولس نوری
Световой импульс

مقدار انرژی انتشارات نور ی انفلاق ذروی که بالای یك سانتی مترمربع سطح روشن، عمود به استقامت انتشارات نوری در طول مدت روشنایی کرهٔ آتشین تقابل میکند بنام امپولس نوری یاد میشود .

امر
Приказ

هدایت شفاهی و یاتحریری آمر به زیردست که ایفای وظیفهٔ مشخص، رعایت قواعد یا نظم یا حالتی رامطالبه نماید امر گفته میشود .

امر برای زیردستان حکم قانون رادارد و ایجاب میکند که بدون چون و چرا ایفا شود . اوامر تحریری (رسمی) در قطعه و بالاتر از آن ترتیب و به امضای قوماندان (آمر) مربوطه رسانیده میشود. اوامر مذکور بشکل اوامر محاربوی ،شفاهی ،تشکیلاتی و یا به شکل دیگری بوده میتواند .

امراض شعاعی
Лучевая болезнь

یك نوع مریضی مخصوص است که انسان بدان مبتلا میشود این مرض در اثر نفوذ رادیو اکتیف درارگانیزم و یا از طریق داخل شدن مواد رادیو اکتیف به جهاز تنفسی بوجود میاید .علایم آن سردردی، دل بدی ، استفراغ ، دوران سر ،ضعف و بیحالی ، کم شدن حجرات سفید در خون میباشد .

نظر به دوز اخذ شده امراض شعاعی به سه مرحله خفیف ،متوسط و قوی جدا میشود :

مرض شعاعی خفیف :

زمانی بوجود میاید که دوزانتشارات در حدود صد الی دو صد رنتگن باشد ویك دورهٔ کم دو الی سه هفته یی را بدون آنکه کدام علامه مریضی از خود بروز دهد پس ازآن صرف ضعف و بیحالی ،سر دردی و دل بدی و تب تدریجی بارمی آورد .

مرض شعاعی متوسط :

دوز گرفته شده در حدود دوصدالی سه صد رنتگن دورهٔ مخفی آنچار الی پنج روز بوده علایم آن مثل امراض شعاعی خفیف ولی شدید تر

است واگر توجه خاص به معالجـــه مریض مبذول گردد در ظرف الی دو ماه صحت می یابد .

مرض شعاعی قوی: دوزسه صدالی‌پنجصد رنگتن ،دورهٔ مخفی آن‌چند ساعت بوده این مرض‌خیلی شدیدمیباشـــد دراثـــر توجـــه خاص، مـــریـض پس از چنـــد مـــاه‌صحت می یابد با اخذ دوز چهار صد الی پنجصد رنتگن خطر مرگ میـرودمعمولاً دوز پیش‌ازپنجصد رنتگن برای انسان کشنده است .

امر بر Посланник

سربازیست که اوامر تحریـر ی‌مکاتیب، استعلام ها وسایر اسنـــاد و اوامر رااز یك شعبه به شعبـــهٔ دیکر و یا از یك قرار گاه به قرارگاه دیگری انتقال میدهد بنام امر بـریادمیشود .

امر محاربوی Боевой приказ

عبارت از امریست کـه ازطـــرف‌قوماندان در شریط محاربوی (بصورت تحریری یاشفاهی) به قوتهای زیردست،جهت عملی نمودن قرار اتخاذ شد ه داده میشود در امر محاربوی مطالب‌ذیل ذکر میشود :

- ارزیابی گروپ مان و فعالیـت‌دشمن
- وظایف استعمال اسلحـــــهٔذروی توسط قوماندانان مافـــوق در شرید فعالیت جزوتام بزرگ (قطعه)
- وظایف قوتهای همجوار و خطوط‌فاصل بین آنها
- وظایف ومفکوره فعالیـــــت‌قطعات خود
- وظایف محاربو قوتهای زیردست‌و زمان حاضر شدن قوتها
- محل جابجا شدن محلات ســو قاداره ، زمان اتساع و انبســـاط و استقامت تغییر محل نمودن آنها .
- معاونین ؛

قوماندان جزوتامها در شرایـــــط‌محاربوی تنها «امر محاربوی شفاهی» (دیده شود) صادر مینمایند .

امر محاربوی شفاهی Устный боевой приказ

اوامریکه توسط قوماندانان د رشرایط محاربوی به مقصد تحقق بخشیدن قرار اتخاذ شده به زیردستان داده میشود بنام امر محاربوی شفاهی یاد میشود .

اوامر محاربوی شفاهی را تمام قوماندانان قدمه های مختلف داده میتوانند قوماندانان جزوتامها حین سوق وادارهٔ جزوتامهای زیردست خود در محاربه پس از اتخاذ قرار صرف امر محاربوی شفاهی را بایک تسلسل معیین میدهد . مثلا قوماندانان تولی (کندك) در امر محاربوی شفاهی خویش معمولاً مطالب ذیل راذکر میکنند :

- نقاط بارز
- معلومات در مورد دشمن
- وظیفهٔ محاربوی تولی (کندك)
- اهدافی که ازطرف وسایط قوماندانی مافوق امحا و یا تحت فشار گرفته میشود
- وظایف همجواران
- وظایف محاربوی تولیها (بلوك ها)
- وظایف توپچی و سایر وسایط آتشدار درمورد امحاو یاتحت فشار گرفتن دشمن .
- زمان احضارات به اجرای فعالیت محاربوی
- اشارات
- محل خود ومعاونین

امر منفرد Приказание

امر (هدایت) که به منسوب عسکری (شخص اجرا کننده امر) شخصاً داده می شود و تمام منسوبین جزوتام (قطعه) را علاقمند نمیسازد و یا هدایاتی که از طرف رئیس ارکان بنام قوماندان داده میشود بنام امر منفرد یاد میگردد.

امر منفردهدایتی است که معادل امر میباشد.

امکانات آتش توپچی Огневые возможности артиллерии

حجم عمومی وظایفی که از طرف ترکیب معین توپچی در وضعیت مشخص شرایط محاربوی اجرا شده میتواند بنام امکانات آتش توپچی یاد میگردد .

امکانات آتش توپچی قبلا محاسبه گردیده و حین پلانگذاری آتش توپچی و همچنان در اثنای اداره آتش آن در جریان محاربه مورد استفاده قرار میگیرد . عوامل اساسی تعیین کننده امکانات آتش توپچی عبارتند از : خصوصیات وظیفهٔ داده شده و نوع آتشی که استعمال میشود ، چاپ و تعداد توپها (هاوان‌ها) وهمچنان رژیم آتش آنها ، مقدار مهمات ، زمان دست‌داشته ، منزل انداخت و غیره .

امکانات محاربوی Боевая возможность

عبارت از قابلیت محاربوی اجرای وظایف معیین محاربوی از طرف قطعات ، جزوتامها ، طیارات وسایر تخنیك محاربوی میباشد . مثلا امکانات محاربوی جزوتام پیاده ،موتردار نظر به تکمیل بودن ، سویه تعلیم و تربیه مقدار و وضعیت تسلیحات و تخنیك محاربوی همچنان وضع مورال پرسونل وارادهٔ خلل‌ناپذیرشان بخاطر کمایی نمودن ظفر تعیین می شود . امکانات محاربوی جزوتام پیاده و موتر دار با معاونت تانکها ، توپچی ، قوای هوایی وسایروسایط بلند میرود .

دانستن امکانات محاربوی جزوتام‌ها و تخنیك محاربوی به قوماندان امکان میدهد تا وظایف محاربوی رادرست تقسیم کند و اسلحه دست داشته را در محاربه بصورت صحیح‌استعمال نماید .

امنیت Охранение

نوعی از تامینات فعالیت های‌محاربوی جزوتامها وقطعات میباشدکه جهت جلوگیری ازحملات غافلگیری‌دشمن، ممانعت ازترصدات در منطقه ایکه قوتها قرار دارند وهمچنان‌تامین‌شرایط مساعد جهت اتساع وانبساط قوتها وداخل شدن آنها به محاربه بوجود میاید .

امنیت رفتار Походное охранение

حفاظت قوتها در رفتار است که نظر به استقامت حرکت نسبت به دشمن و شرایط وضعیت : از جبهه ،باپیشدار ها ، پیشترین پیشدار و موتر اوج، ازعقب جبهه ، باعقبدار،عقبترین عقبدار و موتر های اوج عقبدار ، از جناح ، باجانبدار و موتراوج جانبدار صورت می گیرد .
وظیفهٔ امنیت رفتار اینست تا ازحملات غافلگیری که از طرف دشمن

بالای قوتهای دوست موقع رامساعـدسازد تا به سهولت اتساع نموده به محاربه داخل شود . جزوتامهاییکـه برای امنیت رفتار افـــــرا ز میشوند با تانکها ، توپچی ، هاوا نو جزوتامهای مخصوص قوتها تقویـه میشوند حین اقامت جهت استراحـتشب (روز) امنیت رفتار، وظـایـف امنیت اقامت را ایفا مینماید ویـــااینکه تبدیل میشود .

امواج رادیویی Радиоволны

اهتزازات (امواج) الکتـــــــرومقنا طیسی است که جهت بر قرار ی ارتباط بیسیم، رادار ومقاصد دیگـــراستعمال میشود امواج رادیویی نظر به طول به کتگوری های ذیل جـدامیشوند :

- طویلترین - بیش از ۱۰۰۰۰متـــر
- طویل - ۱۰۰۰ - ۱۰۰۰۰ متـر
- متوسط - ۱۰۰ - ۱۰۰۰ متر
- کوتاه - ۱۰ - ۱۰۰ متر
- ماورای کوتاه - به دیاپا زونیك ملی متر الی ۱۰ متر .

امواج ماورای کوتاه بنوبۀ خـــودبه امواج (از ۱ - ۱۰ - متـــــر) دیسی متری (از ۱۰ - ۱۰۰ سانتـی‌متر) سانتی متری (از ۱-۱۰ سانتی متر) و ملی متری (از ۱-۱۰ ملی متر)جدا میشود .

امواج رادیویی که توسط ترتیبا تآنتـــن هـــــای مخصـوص ارســـال امواج منتشر میشوند بالای سطـــح‌زمین در حدود ۳۰۰۰۰۰ کیلو متر در ثانیه سرعت دارند .

امور انجنیری Инженерные работы

فعالیت هاییکه از طرف جزوتامهاو ق.طعات انجنیری و همچنـــــان جزوتامها و قطعات تمام صنـــو فقوتها در اثنای تجهیز نمودن اراضی ساختن معابر ، از بین بردن عواقـب‌استعمال اسلحه تاثیر دسته جمعی از طرف دشمن ، ساختن راه هـــاوغیره اجرا میشود بنام امــــــور انجنیری یاد میگردد درینصور ت ازطرف جزوتامها و قطعات انجنیـــر ی اموری اجرا میشود که مستلزم تعلیمو تربیه مسلکی و استعمال تخنیـك انجنیری باشد .

انتشارا ت امپولسی Импульсное излучение

انتشارات انرژی الکترو مقناطیسی به شکل امپولس ها۔ ارسال امواج رادیویی باوقفه های زمانی کوتاه که معمولا نسبت به خود امپولس اضافتر میباشد ، توسط دستگاه های رادار بنام انتشارات امپولسی یاد میشود .

از انتشارا ت امپولسی اکثرادر دستگاه های رادیو تخنیکی و آلات رهنمایی طیارا ت جهت تعیین نمود ن مسافه ، کوردنیات ، تشخیص وغیره و همچنان به مقصد ارتباط بیسیم ،اداره بعید رادیویی و اندازه گیر ی جهت جد اکردن موقتی کانالها درسیستم های چند کاناله استفاده میشود .

انتشارا ت رادیویی استقا متدار Направленное радио-излучение

عبارت از انتشارات امواج رادیویی است که به کمك آنتن های استقامتدار تولید میشوند و به یك یا چند استقامت پخش میشود .

انتشارات رادیویی استقامتدار دردستگاه های رادار ،آلات رهنمایی طیاره ، دستگاه های رادیو ریلیوغیره سبب میشود تا منزل تاثیر شان زیاد گردیده و از تاثیرات پارازیت منتشره دشمن در امان مانده و کشف آن توسط رادار های دشمن مشکل شود .

انتشار بم Рассеивание бомб

عبارت از تقسیم بندی نقاط سقوط بم (در اثنای بم اندازی) در کنار نقاط نشانه گیری میباشد انحراف مرکز انتشار از نقطهٔ نشانه گیری دقیق بودن بم اندازی را نشان میدهد .

انتشار راکت Рассеивание ракет

انحراف راکت ازنشانه های که درعین شرایط پرتاب شود بنام انتشار راکت یاد میشود. این انحراف در اثرعللی از قبیل تغییر وزن راکت ها ، شکل راکت ها ، حرارت مواد سوخت راکت ها ، خطهای توجیه راکت ها وغیره بوجود میاید .

میدانچه ایکه راکت ها در آن اصابت می کند بنام ساحهٔ انتشار

یا الپس انتشار یاد میشود . محـورطولانی آن با استقامت انداخت تطبیق میگردد .

انتشار مرمیات Рассеивание снарядов (пуль)

عبارت از حادثهٔ پراگنده شـــد نمرمیات توپچی (مرمیات اسلحـــه پیاده) دراثنای انداخت ازعین سلاح‌وشرایط است . انتشار طبیعی در اثر عللی از قبیل : اختلاف وزن حـــق‌باروت ، وزن ، شکل و ابعاد مرمیات کیفیت باروت ، درجه داغ شـــدن وکیفیت میل سلاح ، خطا های نشانه گیری توسط سلاح ،اختلاف اوضـاع‌جوی وغیره بمیان میاید .

انتشار مرمیات تابع (قانون نورمال خطاهای اتفاقی) که نسبت بـه انتشار مرمیات بنام «قانون انتشار» یاد میشود ، میباشد . برعکـــس انتشارات طبیعی انتشارات صنعـــی‌نیز وجود دارد که حین انداخت از ماشیندار ها بالای نشانه های عریض‌و دارای عمق زیاد مورد ستفـــاده قرار میگیرد .

انتقال آتش Перенос огня

اجرای آتش در ابتدا بالای یـک‌هدف و بعد از آن فورا بالای هـدف دیگر بنام انتقال آتش یاد میگردد .انتقال آتش در حالات ذیل اجـــرا میشود :

ـوقتیکه از نشانهٔ جدید الظهـورخطر بیشتری متصور باشند یا اینکه نشانهٔ جدید مهمتر باشد .

ـ حین رسانیدن کمك ضرور ی به قوتهای همجوار .

ـ در ثناییکه آمر مافوق تجمـــع‌آتش را بالای یك هدف لازم ببیند و امر بدهند ، علاوه بر آن در توپچـی‌انتقال آتش یکی از متود هـــا ی تعیین دستگاه برای انداخت و تامین‌تخریب دشمن بصورت غافلگیری به شمار میرود .

انتقالات Перевозка

(انتقالات جزو تامها دیده شود) .

انتقالات جزو تا مها Перевозка подразделений

تغییر محل دادن جزو تامهـــا بااسلحه ، تخنیك محاربوی و سایـــر متعلقات آن از یك منطقه (نقطـــه) به منطقهٔ (نقطهٔ) دیگر توسط وسایط

نقلیه زمینی هوایی و آبی بنـــا مانتقالات جزوتام ها یاد میشـــود .
انتقالات جزوتا مها در اثنـــــا ی تغییر موضع ، تجمع قوتها قبـل از آغاز فعالیت های محاربوی ، جهـــت اشتراك در تطبیقاتها وغیره صور ت گرفته میتواند .

قبل از بار بندی جزو تا مهـــا درمنطقهٔ انتظار و بعد از پائین کرد ن بار در منطقه تجمع‌جا بجا می شوند .

انتقالات مختلط قوتها Комбинированные перевозки войск

عبارت از انتقال جزوتا مهـــا وطعات وجزوتامهای بزرگ‌است که دریك زمان توسط انواع مختلف وسایـــطنقلیه مثلا زمینی ، هوایی ، بحر ی ، دریایی و خط آهن صورت می گیر دو یا اینکه پس از پائین کردن بـار از یك نوع وسایط نقلیه بـــالا ی‌نوع دیگر وسایط نقلیه بار بنـد ی شود (مثلا از هلیکوپتر ها بالای‌موترها) بنام انتقالات مختلط یاد میشود .

انتقالات جعلی آتش Ложный перенос огня

انتقال آتش بالای خط و یا هدف‌دیگر که به مقصد فریب داد ندشمن اجرا شود بنام انتقال جعلی آتـــش یاد میشود . انتقال جعلی آتش دشمن را مجبور میسازد که قبل از وقـــت‌قوتها را از محلات محفوظ بیـرو ن نمایند و آنها را تحت تاثیر آتش که ازطرف قوتهای دوست‌که بشکل‌انتقال آتش اجرا میشود، قرار میدهد.این‌حادثه موثریت آتش‌را اضافه ترساخته وتاثیرات قابل ملاحظه ای را بـالای‌مورال دشمن وارد کرده ارادهٔ آنهـــا را فلج میسازد .

انجن توربوجت Турбовинтовой двигатель

انجن هاییکه بصورت مرکـــب(مختلط) ساخته شده باشند و قـوهٔ کشش آ نـاز قوای عکس العمل جریان‌مواد سوخت (گاز) که ازساپلو خارج میشوند و قوایی که توسط پره‌هـای‌معمولی هوایی بوجود آید بنام انجن توربوجت یاد میشود .

توربوجت ها در طیار ات بمبارد ،ترانسپورت و مسافر بردار که منزل پرواز زیاد داشته و سرعت شان الی ۸۰۰ کیلو متر در ساعت باشد و یـا

طیاراتیکه پرواز عمودی اجرا نمایند،هلیکوپترها و «کنورتو پلان» هـا و «نشانه های پرنده» استعمال میگردند.

انجن چالان کننده (انجن چالانی) Стартовые двигатели

انجن های ریکتیفی است که بـه مقصد تامین ستارت راکـت یـا جهت کم کردن دوش طیارات در وقـت برخاست بکار میرود. انجـن هـا ی چالان کنندهٔ راکت بـایـد درمدت کمی راکت را به ارتفاع لازمه بلند نموده و سرعت لازمه را به آن بدهد .معمولا بحیث انجن چالان کننـده از انجن های ریکتیفی که با مواد سوخت جامد فعالیت کند استفاده میشود . و از انجن هاییکه در آن مواد سوخت مایع بکار میرود بصورت استثنایی استفاده بعمل میاید .

انجن چالان کننده متعاقب Маршевые двигатели

عبارت از انجن های راکت است که در تمام قسمت اکتیف محرك واسطه پرنده (مثلا راکت ها) فعالیت کرده و به واسطه مذکور قسمتـی از انرژی حرکی (بعضاً تمام آنرا) انتقال میدهد .

انجن راکتی مواد سوخت جامد Ракетный двигатель твердого топлива

عبارت از انجن ریکتیفی (راکتی)است که در اثر سوخت مواد جامـد فعالیت می نماید. این مواد مستقیمـاً بداخل حجرهٔ احتراق جـاداده میشود انجن های مذکور از پارچه هـای ذیل عبارت است : بدنه ، ساپلوی ریکتیفی پارچه های مواد سوخت ، ترتیبا تاشتعال مواد سوخت، قیدهای ارتباط باواسطه پرنده. بـدنـه از یـك سلندر فلزی ساخته شده قسمـت اساسی انجن را تشکیل میدهد و به مقصد جادا ن سایر پارچه های انجن بداخل آن بکار میرود . معمولا وظیفهٔ حجرهٔ احتراق را نیزاج را مینماید . فشار بداخل حجرهٔ احتراق این نوع انجن ها تا ۲۰۰ ــ ۳۰۰ اتمسفـر میرسد و حرارت گاز یکه از ساپلو خارج میشود تا به سرعت ۲۵۰۰ متر درثانیه خارج میشودبه ۲۰۰۰ درجه تقرب میکند . خوبی این انجن ها در سادگی ساختمان شان است کـه همیشه آماده به فعالیت بـوده و اطمینان بخش میباشد . نقـص آن عبارت از سوختن مواد سوخـت در

زمان زیاد (تقریباً یك دقیقه) و شکل ایجاد قوهٔ کشش زیاد درآن میباشد. راکت هاییکه دارای این نوع انجن میباشند میتوانند ۲۸۰۰ کیلو متر در ساعت سرعت بپرند در حالیکه باموادِ سوخت مایع ۵۰۰۰۰ کیلو متر میباشد . نظر به وظایف خود این نوع انجن ها به اقسام ذیل جدا میشوند :

- انجن های چالان کنندهٔ متعاقب(انجن های اصلی)
- انجن های کمکی
- انجن های لابراتواری

انجن های راکتی مواد سوخت جامددر راکت های چند مرحله یی بالستیکی که دارای منزل های پرواز مختلف میباشند ، راکت های کیهانی ، طیارات ، راکت های حامل اقمار مصنوعی زمین ، طیارات شکاری دفع وطرد وسایر وسایط پرنده استعمال میشود .

انجن راکتی مواد سوخت مایع Жидкостный ракетный двигатель

عبارت از انجن ریکتیف است که در آن قوهٔ کشش در اثر عکس العمل مستقل مواد سوخت مایع واکسلتل(مواد اکساید) که توسط خود واسطهٔ پرنده منتقل میشود بوجود میاید .

انجن راکتی مواد سوخت مایع ازسر پوش ، حجره احتراق ، ساپلو ی ریکتیف ، سیستم سرد کننده وترتیبات اشتعال ساخته شده است مواد سوخت و مواد اکساید در اثر فشار با هم مخلوط گردیده و درحجره احتراق میسوزد ،گاز تولیده شده ازطریق ساپلو خارج میشود ودرنتیجه قوای محرکه انجن را به استقامت برعکس حرکت گاز بحرکت میاورد . فعالیت انجن راکتی مواد سوخت مایع مربوط به مواد ضروریهٔ خارجی (مثل اکسیجن هوا وغیره) نبوده درهرارتفاع و در عمق ابحار فعالیت کرده میتواند . زمان فعالیت آن زیادبوده در راکت ها ی بالستیکی چند مرحله یی طیارات راکت های کیهانی دراقمار مصنوعی وغیره استعمال میشوند

انجن ریکتیف Реактивный двигатель

عبارت از انجنیست که در آن انرژی کیمیاوی موادسوخت به انرژی سینماتیك که از نل گاز انجن خارج میشود تبدیل شده ودرنتیجهٔ آن قوهٔ عکس العمل بدست آمده و مستقیماً بحیث قوهٔ کشش مورد استعمال قرار

می گیرد، از همین سبب است کـــه بخاطر فرق آن با انجن های دیگـــر (مثلا انجن های پروانه دار) بنـــام انجن های عکس العمل مستقیم نیـــز یاد میشود .

پارچه های اساسی انجن ریکتیف عبارتند از : حجرهٔ احتراق (به مقصد سوختن مواد سوخت) وساپلو (جهت تبدیل کردن انرژی حرارتی به انرژی حرکی) .

انجن های ریکتیف کنونی دارای قدرت زیاد ، تا چندین ملیون قوه اسپ میباشند .

این نوع انجن ها معمولا در راکت‌ها و طیارات استعمال میشوند .

انجن های راکت　Ракетные двигатели

عبارت از انجن ریکتیف است که در آن جهت سوختن مواد سوخـــت از اکسلیتل (مواد اکساید) و محروقات که توسط خود واسطهٔ پرنده حمـــل میگردد کار گرفته میشود . ازیـــن جهت است که انجن های مذکور در هر ارتفاع فعالیت نموده میتواند . مواد داخل آن میسوزد وقوهٔ کشش تولید مینماید . خصوصیت اساسی ایـــن نوع انجن‌ها اینست کـــه قوهٔ کشش آن به سرعت پرواز ارتباط نداشته بلکه به سرعت گازی مربوط است که از ساپلو خارج میشود .

بصورت عمومی انجن های مذکوردر راکت های رهبری شونده و راکت های غیر رهبری شونده مورد استفاده قرار میگیرد .در طیارات ازین نـــوع انجنها بحیث ترتیبات تسریع کنندهٔ پرواز استفاده بعمل میاید .

انجن های وسایط پرنده　Двигатели летательных аппаратов

نظر به طریقهٔ تبدیل شدن انرژی حرارتی به قوهٔ کشش انجن هـــای وسایط پرنده بدو نوع جدا میشوند :انجن های پروانه دار و انجن هـــای ریکتیفی .

در انجن های پروانه دار انرژی حرارتی به قدرت پره های انجـــن انتقال می نماید که در اثر آن مقدارزیادی از کتلهٔ هوا به عقب زده می شود و در اثر آن قوهٔ کشش بوجودمیاید .

در انجن های ریکتیفی قوهٔ کشش جهت حرکت دادن واسطه پرنده مستقیماً از سطح عناصر خود انجن به شکل قوهٔ عکس العمل (ریکشن) که در اثر جریان گاز بوجود میاید ،حاصل میشود .

انجن های هوایی Авиационные двигатели

عبارت از انجن هاییست که موادسوخت آن بداخل انجن میسوزد و در وسایط پرنده نصب شده وظیفهٔ آنانیست تاقوهٔ کشش لازم را برای پرواز وسایط پرنده تولید نماید .

نظربه طرز تولید قوهٔ کشش انجن های هوایی به گروپ های ذیل جدا میشوند :

ریکتیف ، پروانه دار و مختلط

انجن هوایی جت Воздушно-реактивный двигатель

عبارت ازانجن ریکتیف است که درآن جهت سوختن مواد سوخت که توام باانجن حمل میشود بحیث مواد اکساید از اکسیجن اتمسفر هوا استفاده میشود .

انجن هوای جت علاوه از حجرهٔ احتراق وساپلوی ریکتیف دارای ترتیبات جمع کردن و فشردن نیز میباشد .

انحراف طبیعی Деривация

انحراف مرمی توپچی (مرمی اسلحه پیاده) از سطح انداخت به طرفی که مرمی دور میخورد بنام انحراف طبیعی یاد میشود .

در اثر حرکت دورانی مرمی وتاثیر قوهٔ مقاومت هوا و کشش زمین انحراف طبیعی بوجود میاید که آنرا به استقامت حرکت دورانی مرمی میکشاند .اگر سد ورخ میل بطرف راست دور خورده باشد در آنصورت انحراف مرمی بطرف راست بوده وبر عکس آن بطرف چپ خواهد بود هر قدر منزل انداخت بیشتر باشدبه همان پیمانه انحراف طبیعی زیاد است . ازینرو حین انداخت این انحراف رامدنظر گرفته تصحیحات بعمل میاورند .

انحراف طبیعی اسلحهٔ پیاده در ٦٠٠ متر ، ١٢ سانتی متر میباشد

که معمولا از آن صرف نظر مـــی نمایند در هاوان این انحراف وجو د ندارد چو نکه مین آن نمی چرخد .

انحراف مقناطیسی Склонение магнитной стрелки

عبارت از زاویهٔ افقی است کـــه بین نصف النهار حقیقی (جغرا فیایی) واستقامت مشعـر مقناطیسی (نصف‌النهار مقناطیسی) از یك نقطهٔ معیـن تشکیل میشود. اگر این‌انحراف بطرف‌شرق‌باشد انحراف شرقی‌محسوب‌شده‌و با علامهٔ مثبت نشان داده میشود و بر عکس انحراف غربی بوده باعلامهٔ منفی ارایه میگردد .

مقدار انحراف مقناطیسی در هـر نوع خریطه ای به شکل یـك شمـه در تحت چوکات خریطه بطرف جنوب نشان داده میشود .

انداخت Стрельба

عبارت از اجرای فیر و آتـــش‌است. انداخت انواع مختلـف دارد : انداخت محاربوی (حقیقی)، انداخـت‌تعلیمی ، تمرینی ، انداخت نشانزنی، سپورتی وغیره. جریـــان انـداخت‌فعالیت های ذیل را احتوا میکنــد : پرنمودن سلاح (دِك) ، نشان گرفتن‌یا توجیه سلاح ، اجرای فیر وتخلیه جاغور (شارژور) (یعنـــی دِك، ننبه نیسی ، اور ، تش‌کی) تش کی سلاح بصورت اتوماتیك اجرا شده می‌تواند.انداخت محاربوی به مقصد امحـــای (تخریب) دشمن (هدف) اجرا میشود.

نظر به ترتیب فعالیت انداخـت‌محاربوی به چند صفحه جدا میشود: صفحه احضارات ، صفحه انداخت‌تنظیم و صفحه تخریب هدف .

انداخت تنظیم Пристрелка

عبارت از پالیدن اساسات انداخت‌بوسیلهٔ انداخت خود توپ است تـــا بواسطهٔ تنظیم نمودن وضعیت میـل‌توپ نظر به اساسات حاصله ،هدف تخریب گردد . این مامول زمانـــی‌بدست می آید که انحراف انفلا قات (زاویوی وخطی) تثبیت شـــده و درترتیبات نشانگاه توپ بسته شود . مقصداز انداخت تنظیم اینست‌تامحرك‌وسطی با هدف تطبیق شود. نظر به

شرایط وضعیت و شرایط دید یـــامستقیماً بالای اهداف یا در جـــوار هدف انداخت میشود تا بعدا آتـــش بـــالای هـــدف انتقـال داده شود. طرز اخیر غافلگیری آتش را بالا ی‌دشمن تامین میکند .

انداخت چارپیر Круговой обстрел

۱ــ یکی از اوصاف اسلحهٔ آتشداراست که بدون تجدید میتوانند ۳٦۰ درجه دور بخورند وبهر طرفی کـه بخواهند انداخت نمایند .

۲ــ انداختی که به هر چار طرف‌صورت گرفته بتواند .

انداخت دیرکت Стрельба прямой наводкой

عبارت از اجرای آتش توپچـی ازموضع غیر مستوراست که طـی آن توپها مستقیماً بالای هدف توجیه شده‌میتواند (توجیه مستقیم دیده شود) در توپچی انداخت دایرکت به مقاصدذیل اجرا میشود :

ــ امحا (دفع و طرد هجوم) تانک‌هاو قوتهای پیاده دشمن .

ــ تخریب تاسیسات تـدافعـــــی صحرایی و دایمی دشمن .

ــ امحای وسایط آتشدار و قوای‌جاندار که بداخل محلات محفـــو ظ قرار دارند .

ــ تخریب مواضع ضد تانک و ضدپرسونل .

ــ امحای اهداف روی آب وغیره.

انداخت دیرکت معمولا با توپهـای‌کالیبر مختلـف د ر مسافـات ۵۰۰ الی ۱۵۰۰ متر و بعضاً بیشتر از آن‌اجرا میشود .

انداخت دیرکت موثریت بیشتـــر دارد .

انداخت مستقیم (فیر مستقیم) Прямой выстрел

عبارت از انداختیست که در آن‌محرك مرمی از خط نشان بلند نگردد یعنی محرك از دهن میل الی نشانه هدف نباید از خود هدف بلند ترشود در حدود منزل انداخت مستقیم ممکن‌است بدون تغییر دادن نشانگـــاه ،

هدف امحا گردد . که در این صورت نقطهٔ نشان به ارتفاع نقطهٔ پائین ترین هدف انتخاب میشود. منزل انداخت مستقیم مربوط به ارتفاع هدف و محرك مرمی سلاح دست داشته می باشد . هر قدر که هدف بلند و محرك هموار باشد به همان انداز ه منزل انداخت مستقیم اضافتر میباشد .

اندیکا تور رادار Индикатор РЛС

یکی از بلاك های دستگاه راداراست که به منظور ترصد نمودن اشارهٔ منعکسه اهداف و تثبیت نمودن اساسات آنها بکار میرود .
اندیکاتور رادار نظر به وظایفی که اجرا میکند به انواع آتی جدا میشود .

- اندیکاتور نظارهٔ دایرو ی
- اندیکاتور مسافه
- اندیکاتور ارتفاعی وغیره .

اندیکا تور ساده Одномерный индикатор

عبارت از اندیکاتور دستگاه راداراست که بروی آن اشارات هدف «نشانه» ثبت شده ونظر بآن تنها یك کور دینات هدف (ازیموت، مسافه ، زاویهٔ کورس ،زاویه محل هدف یا ارتفاع) تثبیت شده میتواند .

اندیکاتور نظارهٔ دایرو ی Индикатор кругового обзора (ИКО)

اندیکاتور مخصو ص دستگا ه های رادار هاییست که بصورت چارپیر ترصد مینماید و درآن تمام نشانه ها و اهدافیکه به اطراف دستگاه قرار دارند دیده شده میتواند . اشارات هدف بروی اندیکاتور تا وقتیکه آنتن دستگا ه دوباره بالای هدف تقابل کند روشن باقی میماند . روی پردهٔ اندیکاتور ازیموت و مسافهٔ هر هدف (نشانه) تثبیت شده میتواند .

انسیا تیف Инициатива

عبارت از تلاش مداومیست که به مقصد بهترین طرز اجرای وظیفهٔ محوله در شرایط مختلف وضعیت ،اتخاذ شجیعانهٔ قرار و تحقق بخشیدن

متین آن در ساحهٔ عمل ، و منتظــــر نماندن به اوامر و هدایات قوماندان مافوق صورت میگیرد .

اساس انسیاتیف را صفات شخصی قوماندان از قبیل : تعلیم و تربیــــهٔ عالی مسلکی ، استقلال حرکـــت ، شجاعت و قاطعیت ، معلومات داشتن راجع به وضعیت و تغییـــــر آن ، همچنان معلومات عمیق درباره مفکورهٔ فعالیت قوماندان مافوق تشکیـــــل میدهد .

انسیاتیف قوماندان Инициатива командира

عبارت ازتلاش مداوم قـــوماندانست که به مقصد اجرای وظیفهٔ محـــول و گرفتن مسوولیت بخاطر اتخاذ قـــرارشجیعانه بدون آنکه به اوامر مافوق منتظر بماند صورت میگیرد.

بمیدان کشیدن انسیاتیف ازطرف قوماندان باید باعث اجرای درست و بهتر وظایف گردیده و در عین زمان با مفکورهٔ فعالیت قوماندان مافـــوق مغایرت نداشته باشد .

انعکاس دهنده زاویوی Уголковый отражатель

عبارت از انعکاس دهندهٔ امـــواج الکترو مقناطیسی است که قابلیـــت عالی انعکاس دادن اهداف را تشکیل فنی حایز میباشد . انعکاس دهند ۀ زاویوی از سه سطح که یك بالا ی دیگر عمود اند و بصورت عمـــــل امواجیکه دریکی از سطوح آن تصادف میکند به استقامت انتشارات منعکس میشود . انعکاس دهنده های زاویوی به مقصد ستر امواج راداری اهداف و ایجاد اهداف جعلی راداری استعمال میشوند تا که دشمن را در تثبیـــت کوردینات اهداف حقیقی در هوا به مشکلات مواجه گرداند و یا سکتگی در فعالیتش رونما سازد .

انفلاق دهنده اپتیك Оптический взрыватель

عبارت از انفلاق دهندهٔ غیر تماسی‌است که پرنسیپ فعالیـــت آن را استفاده از شعاع نوری تشکیل‌میدهد.

انفلاق دهندهٔ اپتیك دارای فوتـوالمنت (عنصر عکسبرداری) تقویـه کننده وعدسیه سه گوشه یی میباشدکه در قسمت پیشروی انفلاق دهندهٔ اپتیك نصب است .

انفلاق دهنده راکت Взрыватель ракеты

عنصری از قسمت محاربوی راکت‌است که بشکل یك میخانیزم، زمـان انفلاق قسمت محاربوی را تعییـــن‌کرده حق انفلاق را مشتعل ساختـه انفلاق میدهد . انفلاق دهنده راکت‌هم مستقلانه میتواند فعالیت کنـد و هم در سیستم ادارهٔ راکت مربوطمیگردد .

انفلاق دهنده غیر مصاد مـــو ی‌اکتیف Активные некон - тактные взрыватели

عبارت از انفلاق دهنده هـــا ی‌مصاد موی است که دارای منبـع مخصوص انتشارات انرژی بـوده وبروی اشارات منعکسه آن از هد **ف** عنصر حساس انفلاق دهنده، حمـــل‌شده، مواد منفلقه راکت، تارییدو **ها** وغیره را انفلاق میدهد .

انفلاق دهندهٔ مصاد موی Контактный взрыватель

عبارت از میکا نیزمی است که به‌مقصد انفلاق دادن مرمی های تـــوپ یاحق مواد انفلاقیه (مین ها ، بمب‌ها ، تارییدو ها ، راکت هـــــا و فوگاس ها وغیره) در اثنای تمـاس‌مستقیم اصابت آن باهـدف (**تصادف** نمودن آن باموانـــع) یاحین فعالیـت‌حق انفلاق که بداخل آن جا دارد ، بکار میرود .

انفلاق دهنده های مصاد مو ی به‌اقسام ذیل جدا میشود، :

- ضربوی
- میخانیکی
- باروتی
- کیمیاوی وغیره

نفلاق دهنده های مصاد مـــوی‌مهمات انجنیری کش کننده و فشار میباشند .

انفلاق دهنده مقنا طیسی Магнитный взрыватель

مجموع آلات و ترتیباتی است که در اثر فعالیت ساحهٔ مقناطیسی تانك، کشتی وغیره بکار می افتد .

انفلاق دهند ه ها Взрыватели

میخانیزم هاییکه امپولس اولی‌انفلاق‌را به حق انفلاق (که سبب انفـــلاق کپسول در حق انفلاق میشوند) مرمی‌های توپچی ، راکت ها ، بمب هـــای هوایی، ماین‌ها، تارپیـــدو ها وغیره‌انتقال میدهند بنام انفلاق دهنده ها یاد میشوند .

انفلاق دهنده ها به اقسام ذیـــل‌جدا میشوند :

- انفلاق دهنده های مسافوی (که بعداز یك وقفه زمانی پس‌از آغـــاز حرکت مرمی درهوا انفلاق میکند).
- انفـــق د هنـــده هـــا ی‌تماسی یا ضربوی (که در اثـــر تماس باچیزی یاضربه ویا مواجه شدن با موانع انفلاق میکنند)
- انفلاق دهنده های غیرتماسی(که دراثر گذشتن ازکنار هدف ویـــا نظربه تاثیر هدف انفلاق می نمایند).

در مهمات انجینری انفلاق دهنـــده های‌تعویقدار ، مصادموی و غیـــره میباشند .

انفلاق دهنده های راداری Радиолокационные взрыватели

انفلاق دهنده های غیر مصاد موی است‌که طرز کار شان وابستـــه به میتود های راداری میباشـــد . مرسله انفلاق دهنده راداری بـــه هوا

امواج رادیویی منعکس از هـــــدف را انتشار میدهند . امواج مذکـــور توسط دستگاه های آخذه و تقویـــه شده موجب بکار افتیدن انفلاق دهنده رادیویی دریك فاصلهٔ معین از هـدف میشود .

انفلاق دهنده های راداری اکثـراً در راکت های دافع هوا حین انداخت بالای اهداف هوایی وزمینی ودرمرمی‌های توپچی وبم های هـوایی وغیره مورد استفاده قرار میگیرد .

انفلاق دهنده های غیر مصاد موی

Неконтактные взрыватели

عبارت از میخانیزم های اتماتیـك است که جهت منفلق ساختن مـــواد انفلاقیه راکت ها تارپیدو هـــا ماین ها وغیره در فاصلهٔ معینـــی ازهدف یا ارتفـــاع تثبیت شـــده بکار میرود .

پرنسیپ فعالیت این انفلاق دهنده ها طوریست که در اثراخذ انـر ژی صوتی یا سایر اهتزازات که بسوی هدف انتشار میابد و دو بـــاره منعکس میشود بدون آنکه تمـــاس مستقیم باهدف حاصل شود انفلاق می‌ـ نماید . انفلاق دهنده های غیـــر مصادموی در راکت ها ، تار پیدو ها وسایر مهماتی که احتمال اصابـــت زیاد آنها مطالبه نشود ، استعمـــال میگردد چونکه احتمال اصابت مهمـات مذکور زیاد شده‌حتی تابه صد درصد میرسد .

انفلاق دهنده های غیر مصاد مـوی پاسیف

Пассивные неконтактные взрыватели

عبارت از انفلاق دهنده های غیـر مصادموی است‌که عنصر حســـاس آن دریکی از پارامتر های ساحـــهٔ فزیکی خود هدف ، عکس العمل‌نشان میدهد .

انفلاق ذروی

Ядерный взрыв

انفلاق مهمات ذروی (ساختمان های‌ذروی) که توام با جداشدن مقـــدار فوق العاده زیاد انرژی هستوی باشدبنام انفلاق ذروی یاد میشود انفـلاق ذروی نظـــر بـــه ارتفـــاع(عمق) انفلاق به اقسام ذیل جـــدا میشود :

- انفلاق ذروی هوایی
- انفلاق ذروی زمینی
- انفلاق ذروی روی آبی
- انفلاق ذروی زیر زمینی

انفلاق ذروی بلند Высотный ядерный взрыв

انفلاق مهمات است که دارای حق ذروی باشد وبه مقصد امحای وسایط تعرض هوایی دشمن که در حـــال پرواز اند دریك فاصله ارتفاعـــی بی ضرر از تاسیسات زمینی بکـــار رود .

انفلاق ذروی زمینی Наземный ядерный взрыв

عبارت از انفلاقیست که بـــروی سطح زمین ویا در اتفاعی از سطـح زمین که ساحهٔ نورانی باخاك تماس نموده ،صورت گرفته و معمولا شکل نیم کره را حایز باشد بنام انفـــلاق ذروی زمینی یاد میشود .

درمحل انفلاق ذروی زمینی قیفـــی به قطـــر ۲۰۰ـ۳۰۰ متـر تشکیـــل میشود انفلاق ذروی به انـــــدازه قابل ملاحظه ای اراضی را مسمـــوم میکند . مسمویت اراضی نه تنهـــا درمحل انفلاق بلکه درطول خطالسیر ابررادیو اکتیف دراثر سقوط مـــواد رادیو اکتیف نیز صورت میگیـــرد چونکه گرد وخاك با مواد رادیواکتیف مخلوط گردیده وهنگام سقوط گرد و خاك مواد مذکور را باخود بـــروی اراضی میاورد . علاوه از مسمومیـت اراضی انفلاق‌ذروی زمینی باعث‌تخریب‌تاسیسات روی زمین ، تولید حریـق وتاثیرات نفوذ کننده‌را دیاسیون نیزمیگردد.

انفلاق ذروی زیر آبی Подводный ядерный взрыв

عبارت از انفلاق های زیرآب است که عمق آن‌ممکن است‌درحدود وسیعی نوسان کند. در اثر انفـــلاق ذروی‌زیر آبی مقدار زیاد آب به شکـــل یك استوانه به هو ابلند شده که دربالای این استوانه ابر زیـــادی تشکیل میشود . قطر استوانـــهٔ آب در حدود چند صد متر و ارتفـــاع

آن‌تا چند کیلو متر میرسد که مربوط به قدرت وعمق انفلاق میباشد .
پس ازچند دقیقه بعداز انفلاق‌ذروی زیر آبی کتله های آب روبه سقوط می گذارد ودر قسمت قاعده استوانه موج تهدابی تشکیل میشود .
عوامل اساسی انفلاق زیر آبی عبارتند از : موج ضربوی زیر آبی . انتشارات نوری و رادیا سیون نفوذ کننده که تقریباً تمام آن ذریعهٔ آب وبخارات آب جذب میشود . کشتی ها سواحل و تاسیساتی که در نزدیکی انفلاق ذروی زیر آبی قرار دارد بامواد رادیو اکتیف مسموم میشوند .

انفلاق ذروی زیر زمینی Подземный ядерный взрыв

عبارت از انفلاقیست که در عمق چند متر یا ده‌ها متر در زیر زمین رخ‌میدهد . این نوع انفلاقات دارای‌جرقه وکره آتشین نبوده و موج انفلاق به شکل زلزله قوی بوده‌مقدار زیاد خاك وسنگ رابه ارتفاعات چندین کیلو متر به هوا پرتاب میکند. درمحل انفلاق قیفی تشکیل میشود که دارای قطر الی ۳۰۰ متروعمق ۲۰-۳۰ متر میبا شد.
خاك وگردی که بهوا بلند شده است ذوب شده وبا مواد رادیواکتیف انفلاق مخلوط میگردد که سبب‌مسمومیت شدید اراضی شده که تاچند ین هفته حتی چندین ماه نگاه میشود. انتشارات نوری‌و رادیاسیون نفوذ کننده کاملا ذریعه خاك جذب میگردد .

انفلاق ذروی هوایی Воздушный ядерный взрыв

عبارت از انفلاقیست که درارتفاعات‌مختلف بالای زمین ویا بالای آب صورت میگیرد ود راثر آن ساحهٔ نوری باسطح زمین ویاآب تماس نمیکند.

انفلاق ذروی هوایی بدوقسم استانفلاق ذروی هوایی به ارتفاع بلند وانفلاق ذروی هوایی به ارتفاع‌پست (دیده شود) دراثر جدا شدن مقدار زیاد انرژی حین انفلاق جرقه قوی کور کننده وروشنی بوجود میاید که صدها کیلو متر هواو زمین رابه لرزه می آورد وصدای دلخراشی تولید میشود که‌شبیه باآواز رعداست. پس‌از جرقه آتش کره آتشین بسرعت بزرگ وبزرگتر شده‌میرود بظهور میرسد وتا چندین کیلو

متر بطرف بالاصعود مینماید پس‌ازلحظهٔ ای به‌مواد آبر ماننده‌مبدل میگردد . به دنبال آن ستونی ازگرد وخاك به‌هوا بلند شده با ابرمذکور مخلوط میشواد وشکل سمارق بخود میگیرد .

ابر انفلاق در ظرف ۱۰- دقیقه به ارتقاعات ۱۰ - ۱۵ کیلو متر بلند میشود وبه استقامت حرکت‌باد حرکت مینماید شکل سمارق مانند بقیه آهسته آهسته تغییر خورده وبه تدریج منحل میشود .

انفلاق ذروی هوایی به منظور تخریب عمارات و تاسیسات صنعتی برای امحای انسانها و تخنیك‌محاربوی درساحه محاربه ، تخریب طیارات در میدانها و راکتهای بالدار استعمال میگردد . مسمومیت اراضی درمنطقه انفلاق زیاد بوده و موادته نشین شده را دیواکتیف آنقدر مانع فعالیت محاربوی نمیشود .

انفلاق ذروی هوایی به ارتفاع بلند

Высотный воздушный ядерный взрыв

عبارت از انفلاق که در چند صد متری صورت میگیرد که در اثر آن ساحه نورانی (کره آتشین) باسطح‌آب ویا خشکه تماسی نمی نماید .

انفلاق ذروی هوایی به ارتفاع پست

Низкий воздушный ядерный взрыв

عبارت از انفلاقیست‌که درارتفاعات‌پست صورت میگیرد. در اثنای وقوع این نوع انفلاقات ذروی ساحهٔ‌نورانی (کره آتشین) انفلاق باسطح زمین یاآب تماس نمی نماید وتخریب مقدار زیاد تاسیسات تحکیم شده را بار آورده مسمومیت اراضی بامواد رادیو اکتیف دراثر انفلاق ذروی هوایی به ارتفاع پست کمتر میباشد (چون ابر را دیواکتیف باخاك وگرد مخلوط نمی گردد .)

انفلاق مواد انفلاقیه Взрыв взрывчатых веществ

جریان تغییر مواد منفلقه از حالت‌جامد یامایع به حالت گاز مانند یعنی جداشدن فوری انرژی و تبدیل شدن آن به‌موج ضربوی انفلاق مواد انفلاقیه یاد میشود . درین حادثه تعاملات یکجا شدن اکسیجن با مواد سوخت عناصر مواد انفلاقیه (هایدروجن . کاربن وغیره) که‌ازآن به صورت فوری مقدار زیاد انرژی جدامیشود صورت میگیرد.

ممکن است انفلاق مـــواد انفلاقیـــه باعث ایجاد تاثیرات ذیل شود :
- میخانیکی (ضربـه . مـــالش ،اصطکاك)
- حرارتی‌یا برقی (گرم‌آمدن .جرقه شعاع لمپد دار)
- انرژی انفلاق مواد انفلاقیه دیگر
- تعاملات کیمیاوی ونوری.

انقلاب در امور عسکری Революция в военном деле

تمام تحولات بنیادی‌ایکه دروسایطمبارزات تسلیحاتی ،طـرق فعالیتهای محاربوی ، تشکیلات قوتها ودرتعلیم وتربیه آنهاکه طی‌ده سال اخیـــر درکشور های پیشرفته از نگـــاه‌صنایع وعلمی رونما گـردد بنـــام انقلاب درامور عسکری یاد میشـود . انقلاب در امور عسکری بیش ازهمه به ایجاد اسلحهٔ ذروی ارتباط میگیرد.

انگر (گاراژ طیاره) Ангар

عمارت مخصوص میدان هوایی که جهت محافظه و اجرای خدمات تخنیکی وترمیم طیارات ازآن استفاده شـود بنام انگر یاد میشود . انگر چهـــار قسم است :
- انگر های ثابت (دایمی)
- انگر های موقتی
- انگر های بازو بسته شونده .
- انگر های مخصوص.

انواع آتش اسلحهٔ پیاده Виды огня из стрелкового оружия

انواع آتشی است که جهـــت‌اجرای وظیفهٔ محـــول استعمـــا ل میگردد وچنین ازهم تفریق میشوند :

۱- نظر به درجه تلفاتی کـــه به‌دشمن وارد میشود (آتش امحـای هدف، آتش تحت فشار گرفتن هدف)

۲- نظربه استقامت انداخـــت . (آتش جبهوی ، جناحی ، قیچی) .

۳- نظربه وظایف تکتیکـــــی (آتش خنجری و آتش تجمع) .

ږ- نظر به شدت انداخـــــت (آتش منفرد ، کوتاه ، دراز و دوا ــ مدار) .

د- نظر به طرز انداخـــــــت (آتش نقطه ، آتش با انتشـــــار جبهوی. آتش باانتشار به عمق، آتش با انتشار همزمانی جبهه وعمق)

انواع اسلحه عادی Обычные виды оружия

تمام انواع اسلحه از قبیـــــل اسلحهٔ پیاده ، توپچی ، تانـــــک و غیره به استثنای اسلحهٔ تاثیـــــر دسته جمعی بنام اسلحهٔ عادی یـــاد میشود .

انواع انفلاقات ذروی Виды ядерных взрывов

نظر به خصوصیات هدف ووظایفی که توسط ضربات ذروی ایفا میشـود انفلاق ذروی درهوا، رویزمین ،زیـرزمین وزیرآب صورت گرفته میتواند. ازین سبب به انواع ذیل جدا میشود: انفلاقات ذروی زمینی ، هوایـــــی ، بلند ، روی آبی ، زیرآبی و زیـــرزمینی .

انواع طیارات Виды авиации

قسمت اساسی قوای هوایـــــی است که بنام های طیارات جبهـوی. ترانسپورت عسکری و طیارات معاونه یاد میشود . انواع طیارات میتوانـند وظایف اوپراتیفی و ستراتیژی را بـا تشریك مساعی قوتهای زمینی ویـــا مستقلا نه انجام دهند .

انواع قوای مسلح Виды вооруженных сил

قسمت اساسی قـــوای مسلـــح دولت است که جهت اجرای فعالیـت های محاربوی درخشکه . بحر و هوا توظیف میگردد .

انواع قوای مسلح جمهوری دمـوکراتیك افغانستان عبارتند از :

ــ قوای زمینی (پیاده . توپچـی . زرهدار وغیره)

قوای هوایی و مدافعه هوایـــــی (راکت . طیارات شکاری . توپچـــی دافع هوا ورادار)تقسیمات قـــوای‌مسلح به انواع فوق الذکر مربـوط به اوصاف ووظایـف انواع مختلـف‌اسلحه ،خصوصیات اجـــرای وظایف محاربوی وطرق استعمال محاربـــوی آنها میباشد .

انواع محاربه (اشکال محاربه) Виды боёв

فعالیت های محاربوی جزوتامها . قطعات بزرگ که نظر به هدف وطرق فعالیت قوتهای خود از هم تفاوت داشته باشند انواع محاربه یاد میشود .

بدست آوردن موفقیت در محاربه تنها دراثر تعرض قاطع وفیصله کن امکان پذیراست ازینرو محاربه تعرضی در شرایط کنونی اساس فعالیت های محاربوی قوتها میباشد .

انـود Анод

عبارت ازقطب مثبت بطری، قطب‌مثبت جریان برقاست. سطح فلزی است که در نقطه نفوذ برق مثبت‌پیل، واقع باشد.

اوپراتـور Оператор

عبارت ازکار کنان دستگاه های الکترونی (رادارها . دستگاه های توجیه توپچی دافع هوا دستگاه های‌توجیه راکتهای رهبری شونده دافع هوا. آلات کنترول طیارات‌وغیره) میباشد که تحت‌امر آمردستگاه فعالیت نموده تخنیك دست داشته را رهبری مینماید .

اوپراسیون Операция

عبارت از مجموع فعالیت های محاربوی قوتهاست که از نگاه هدف. زمان ومحل ضربات ذروی ،نظر به یك پلان واحد جهت بدست آوردن مقصد تعیین شده بصورت مرتبطوهماهنگ اجرا میشود. او پراسیون ها رابه اشکال تعرضی و تدافعی‌قوتهای پیاده وطیارات دور منزل اجرا نموده میتوانند . نظر به مقیاس‌اوپراسیون هابه اوپراسیون اردویی. جبهوی (گروپ اردو) وگروپ جبهات‌جدا میشود .

اوپراسیون اردو Операция армий

مجموع ضربات ذروی با ضربات‌وسایط تخریب دیگر و فعالیتهای محاربوی قوتهای اردو که دریك‌مفکوره فعالیت واحد گنجانیده شده ونظر به یك پلان واحد جهت‌بدست آوردن هدف او پراتیفی تثبیت شده اجرا شود بنام اوپراسیون اردو یاد میگردد .

اوج Дозор

عبارت از جزوتامیست که هنگام رفتار جهت کشف واجرای بعضی وظایف دیگر در پیشروی قطعه یا جزوتام افراز میشود تا راجع به خصوصیات اراضی و موجودیت دشمن معلومات حاصل وبوقت وزمان معین آنرا اطلاع بدهند . اوج به مسافه ای ارسال میشود که در ساحهٔ دید اصلی وحمایهٔ آتش آن قرارداشته باشد.
اوج هم بشکل نفرهای پیاده‌وهم به شکل وسایط نقلیه افراز میشود .

اوراق محرم Секретный документ

عبارت از اسناد یست که جهت‌استفاده اشخاص ویا شعبات مشخص بکار میرود. اوراق محرم در محل‌مخصوصی نگهداری میگردد . وبرویت اجازه‌نامهٔ مخصوص بدسترس اشخاص موظف گذاشته میشود .

اورپه ډله ! Беглый огонь

ترتیب اجرای آتش توپچی‌است که در اثرآن آتش با سرعت اعظمی ولی بدون نقض رژیم آتش سیستم معینه اجرا شده دقیق بود ن توجیه صدمه ای نمی‌بینند وتعدادمرمی ها برای توپ وتعداد مین ها برای هاوان تثبیت میشود، یاتثبیت نمی شود. پس ازآنکه قوماندهٔ «اور په ډله !» داده شد هرتوپ(هاوان) همینکه برای فیر حاضر شدند مستقلانه انداخت می نمایند .

اوږده خطوه ! Шире шаг !

قوماندهٔ ایست که برای تغییر دادن سرعت حرکت داده میشود . همچنان برای این مقصد قوماندهٔ های (لنډه خطوه) (ژرخطوه). (ورو خطوه) (نیمه خطوه) (بشپړه خطوه) نیزداده شده می تواند .

اوږه بند ! На ремень !

عبارت از قوماندهٔ ایست که نفر مسلح، بااخذ آن، سلاح خود را به شانهٔ راست میاندازد ترتیب مکمل اجرای این قومانده در (تعلیمنامه جمع نظام) تصریح گردیده است .

اوضاع جوی (اقلیم) Погода

حالت فزیکی اتسفیر درمحل معین وزمان است که مجموع عنا صـــر مترولوژی را در مورد فشار اتمسفیر، رطوبت ، کثافت هوا ، حـــرارت ، ابر بندی ، رویت ، استقامت و سرعت بادوبارش وغیره نشان میدهــــد . حوادث اساسی اتمسفیـری عبارت ازدمه وغبار توفان ، رعد و غیـــره محسوب میشود .

اولتیما توم Ультиматум

۱ـ عبارت از آخرین پیشنهاد است که قبول نکردن آن موجب قطع روابط دو دوست یا وقوع جنگ شود .

۲ ـ تقاضا ایست که به شکـــل تحریری ویا شفاهی در مورد تخلیه . محبوس شدن. تهدیـــد ،از مقاومت‌دست کشیدن . از قوتهاییکـــه در محاصره قرار دارند از گارنیـــزونها وسایر گروپمان های دشمن بعمـــل میاید طی اولتیماتوم میعاد اجـرای آن نیز ذکر میشود که در مدت متذکـره درخواستها و پیشنهادات حتماً بـایـد اجرا شود .

اهداف راداری جعلی Ложные радиолокационные цели

اهداف و تاسیسات مخصو صیکـه قابلیت زیاد انعکاس امواج را داشته وبصورت مصنوعی ساخته شـــده باشند وبرای سترو اخفای رادار ی بکار روند بنام اهداف راداری جعلی یاد میشو ند . بحیث اهداف را دار ی جعلی سیار وثابت از انواع انعکا س دهنده های پاسیف فیته هـــــای فلزی وغیره کار میگیرند . اشاراتی که از اهداف راداری جعلی بـــروی پرده‌های اندیکاتوردستگاه های رادار دیده میشو ند تااندازه قابل ملاحظه ای تشخیص اهداف راداری‌حقیقی را بروی پرده اندیکاتور مشکل ونا ممکـــن میسازد .

ایپریت Иприт

مواد مسموم کننده ایست کـــه بـالای اعصاب جلد تـاثیـر مینماید ایپریت مایع بوده دارای شکـــل نصواری وبوی سیر مانند است در ۵ ـ ۱۰ درجه سانتی گراد سخـــت میشود نسبت به آب ۱٫۵ مرتبـــه

ثقیل تر است تاثیر ایپریت بـــالای جلد ، چشم ها، شش‌ها وجهازهاضمه خیلی زیاد است ازطریق جهاز دوران‌خون وسیستم عصبی راخساره منـــد میسازد. اراضی‌که باموادایپریت‌مسموم‌شده در تابستان تا چند ساعـــــت وحتی تایك شبانه روز زهریت خویش‌را محافظه مینمایـــد ودر زمستـــان (۳ـ۵روز) ایپریت که منجمد شـده باشد قابلیت نفوذ از لباس و بوتهـا را ازدست میدهد .ماسکهٔ گاز ووسایط‌تحفظی جلدی از ضرر ایپر یـــت انسانرا محافظه میکند

ایرودینامیك Аэродинамика

علمیست که از حرکات گاز هـــا واجسام جامد در گاز ـ همچنـــــان در مورد قوه و مومنت که در اثنـای‌حرکت گازهــا تولیـــد میشود بحث میکند .

اساس محاسبات ایرو دینا میکـی ساختمان طیارات ریکتیفـــــــی را ایرو دینا میك سرعت های بلنـــد (دینا میك گاز) تشکیل میدهـــد . عطالت، تراکم وانبساط کـه خـواص‌میخانیکی هوا را تشکیل میدهـــــد جزوحتمی ایرودینا میك بشمــــــار میاید .

ایرو دینامیك طیاره۔ علمیست که درمورد حرکت طیاره در هوا تحـت تاثیر قوایی که در اثر حرکـــت آب بوجود میاید بحث میکند .

ایقـــاظ Оповеащение

۱ـ عبارت از خبر کردن منسو بین عسکری به مقصد گرفتن احضا رات جهت اجرای وظایف محاربوی میباشد .

ایقاظ نظربه اشاره آلارم عملـــی‌میگردد .

۲ـ در وسایط رادار نخستیـــــــن‌اشاره منعکسه ایکه ازهدف مواصلت میکند بنام اشاره ایقاظ یاد میشود .

تمام منسو بین عسکری بایـــــد بطور متیقن درحصهٔ خود پلان‌ایقـــاظ نظربه اشاره آلارم وتعلیمات اجتماع‌قطعات (جزوتام ها) را بداند .

Оповещение войск — ایقاظ قوتهـــا

اشارات واحد وتثبیت شده ایکـه به تمام جزوتامها و قطعات راجع بـه تهلکهٔ دشمن هوایی، تهلکهٔ عمومیـت رادیو اکتیف، کیمیاوی و باکتر لوژی وغیره) به مقصد اتخـــاذ تدابیر لازم داده میشود ایقاظ قوتها یـــــاد میگردد . ایقاظ قوتها سبب میشود تا از خطر استعمال اسلحهٔ ذروی دشمن که بصورت غافلگیری صورت میگیرد رهایی یافته ، تدابیـــر لازم اتخـاذ شده واز تمام وسایل تحفظی دســت داشته استفاده بعمل آید . درصورت که مواد رادیواکتیف ومسموم کننده ووسایط باکترلوژی کشف شـــــود اشاره ایقاظ قوتها بصورت فــور ی نظر به هدایت قوماندان جزوتـــام داده میشود . ایقاظ قو تهــــــا در مورد تهلکهٔ دشمن هوایی ذریعـــهٔ بیسیم و وسایط اشاروی ارتبــــاط صورت میگیرد .

- ب -

باد سنج (انیمومتر) Анемометр

عبارت از آله ئیست که استقامت و سرعت (قوهٔ) باد را انـــــدازه میکند .

قانون

باد سنج درخدمات مترو لـــوژی جزوتامهای کیمیاو کشف رادیاسیون وغیره مورد استفاده قـــرار میگیرد. انیمو متر سرعت بـــاد را ازجنسی مترفی ثانیه اندازه مینماید .

بادوسطی Средний ветер

بادیکه از نگاه سرعت واستقامت درتمام اقشار هوا، درحدود ارتفاعات بلند شدن ابر انفلاق ذروی وسطـــی باشد، بنام بادوسطی یاد میشود.

بارك (عسكرى) Казарма(военная)

عمارتی که دارای اتاقهای بـــودوباش، خدمت ودروس پـــرسونـــل تجهیز شده باشد، بنام بارك یـــادمیشود . در بارك‌ها ، سربـــازان و خرد ضابطان قطعه زندگی مینمایندد ر یك بارك تولی (بطریه) بایـــد اتاقهای ذیل پیشبینی گردد : اتـــاق تنـــویر بمقصد پیشبرد دروس سیاسی، کتلـــو ی و امـــور کلتـــوی ،اتـــاق خـــواب پـــرسو نـــل اتاق بمقصد استفـــاده دایـــره تولی (بطریه)، اتـــاق بـــرای محافظه

وپاك کاری اسلحه ، دیپوی تـــولـی(بطریه) بمقصد نگهـداری عینیات و اموال شخصی سربازان وخردضابطانقطعه ، تشناب جهت شستن دست و روی، اتاق سگرت کشیدن ورنگ کردن بوتها ، اتاق خدمات یومیپرسونـــل اتاق لباس خشك کن .

Порох

باروت

باروت عبارتاز مواد انفلاقیه یست که به سرعت میسوزد ودراثرسوختن آن ،فشار قوی تولید میشود .درانجن‌های راکت ،مهمات توپچی واسلحـه پیاده وغیره استعمال میگردد .ازنگاه استعمال محاربوی باروت بدودسته جدا میشود :

باروت های دود دار وبـاروتهای بدون دود.

باروت به اشکال مسطح فیتـــه مانند ،سلندری ونل های چند کاناله ساخته شده میتواند. سرعت سوختن‌دانه های باروت تناسب با سطـــح آن میباشدکه میسوزد . یعنی اگرسطح دانه های باروت بیشتر باشد. سرعت سوخت آن نیز اضافه تـــرمیشود . ازین لحاظ است که برای هرنوع کارتوس وهرنوع سلاح حـق باروت آن از ترکیب معینی که دارای شکل ووزن تثبیت شده یی باشــــدانتخاب میگردد .

Дымный порох

باروت تولید دود

نوعی باروت است کـــــه پس ازسوختن فقط دود تولید مینماید .ازین نوع باروت هادر تطبیقات هاو بعضاجهت ستر واخفای فعـــالیت هـــای محاربوی استفاده بعمل میاید .

Зернистый порох

باروت دانه یی

عبارت از نوعی باروت است کـه در ابوس هامورد استفـــاده قـــرار میگیرد .

Пороховница

باروت دانی

عبارت از کیسه هاییست کـــــه درآنها باروت نگهـــداری میشـــود و هنگام پرکاری توپها ویا (تفنگهـــای‌دهن پـــر) از آن استفاده میگـــردد.

باروت سریع‌الاشتعال Быстросгорающий порох

نوعی از باروت است که قابلیت‌سوختن آن خیلی سریع بـــوده د ر راکتها وهرمی های توپچی دافع هوا بیشتر ازان استفاده میشود .

بازکننده شفر (دیشفراتور) Дешифратор

آله(بلاك) ییست که در مخابـره‌طیارات دراداره دوره دربعضی‌ازراکت ها به مقصد اخذ (جدا کردن قومانده‌هاواشارات) درست کود شده استعمال میگردد. همچنان به‌مقصد تبـدیــل‌کردن اشارات واصله به اشاراتیکه بالای ارگان های اجرا کننده راکت،طیاره وغیره تاثیر می‌افگند از بـاز کننده شفر (دیشفراتور) استفــاده‌مینماید .

بازوبند

تکه سرخ است که روی آن‌کلمه دوریه بارنك سفید تحریر میگردد . طول تکه بازوبند ۳۰ـ٤۰ سانتی متروعرض آن ۱۰ سانتی مترمیباشد .

بازوبند هاییکه بمقاصد دیگــــربسته میشود، تنها نوشته بازو بند فرق میکند وسایر خصوصیـــــات آن‌عیناً مانند بازوبند دوریه میباشد .

بازیحرب Военные_игры

یکی از میتود های تعلیم‌و تربیه افسران و قرارگاه هاست که طـــی آن از طرف شاملین بازی وظایـــف‌مختلف تکتیکی بالای اراضی وخریطه های توپوگرافیکی حل میشود .

درجریان بازیحـرب، هر یـــك‌از شاملین بازی وظایفی را ایفـــا مینمایند که نظر به‌بازی بـه‌ایشان‌تفویض گــــردیده‌است . موضـــوع ومقیاس (فعالیت کندك، غند وغیره)نظربه مقاصد تطبیقات تعیین میگردد.

بازیحرب نظربه شکل خود : بازیحرب قوماندە، قوماندە و قرارگاه و بازیحرب مخصوص و نظربه ترتیـب‌وتنظیم (تشکیلات) بازیحرب یـــك جانبه یادوجانبه یك درجه یی (یك‌مرحله یی) یا دودرجه یی میباشد .

باصقین Внезапность

(غافلگیری دیده شود)

بال طیاره Крыло самолета

یکی از قسمت های مهم واساســی‌طیاره بوده که به منظور تولیـــــد

کردن قوای صعودی (حین حرکت طیاره) مساوی به وزن خود طیاره بکار میرود که به اساس آن طیاره میتواند خودرا در هوانگهدارد.

بالون Баллон

عبارت از خریطهٔ کروی شکل است که آنرا از گاز های سبک مانند هایدروجن یا هیلیوم پرمی کنند وطرف آسمان بالا میرود بنام بالون یاد میشود.

بالون درسال ۱۷۸۳ در فرانسه توسط برادران مونگولفیه اختراع شد. ابتدا از هوای گرم پرشده بودبعد شارل آنرا از هیدروجن پر کرد ومدتی بجای طیاره بکار میرفت اما برای حمل ونقل وپرواز مرتب مناسب نبود. سپس بجای آن دیریژابل ساخته شدکه قدرت پروازش بیشتر بود.

(دریژابل یك نوع سفینهٔ هوائیست که دارای راننده بوده وبه هرسمتی که راننده آن بخواهد حرکت میکند).

بالیستیك Баллистика

عبارت از علمیست که قوانین حرکت راکت، مرمی های توپچی، ماین ها، مرمی های تفنگ را حین انداخت مطالعه مینماید. وبدوقسمت جدا میشود:

بالیستیك داخلی وبالیستیك خارجی

بالیستیك خارجی Внешняя баллистика

قوانین پرواز راکت، مرمی ها، مرمی های تفنگ رادر هوا از لحظهٔ خارج شدن از دهن میل (لحظه ایکه تاثیر گاز باروت ختم میشود) تا رسیدن آن به هدف تحت مطالعه میگیرد.

وظیفه اصلی بالیستیك خارجی آنست که پارامتر هایی که توسط راکت ویا مرمی ها ترسیم میشود(سرعت ابتدائیه، سرعت در قسمت های فعال وغیر فعال محرك« قسمت‌های پاسیف واکتیف محرك» ارتفاع محرك، انتشار) تعیین کرده‌وهمچنان‌جدول انداخت راکه حاوی اساساتی درمورد محرك راکت ومرمی ها استبادرنظر گرفتن شرایط جوی و بالیستیکی انداخت نسبتا به شرایط‌عادی (نورمال) ترتیب مینماید.

بالستیك داخلی Внутренняя баллистика

قوانین حرکت مرمی ها را در داخل میل هنگام فیر (دراثر فعالیت گاز باروت) تدقیق مینماید . همچنـــانحوادثی را که در حین انداخت بوجود میاید تحت مطالعه قرار میدهد .

باندوی عسکری Военный оркестр

عبارت از دستهٔ ارکستر موزیـــكعسکریست که نوازندگـــان آن در نواختن سرود هاو مارشهای عسکری سهم میگیرند .

بجهت آوردن خریطه Ориентирование карты

گذاشتن خریطه بوضعی که قسمتشمـــال خـــریطـــه شمـــال حقیقی را د ر اراضـــــی وسایـــــرجهات خریطه ، جهات حقیقی رانشان بدهد بجهت آوردن خریطه یادمیشود.

اگر خریطه را بخواهیم بصـورتتقریبی به جهت بیاوریم این عمل را باکمك چشم انجام میدهیم واگر بـــه جهت آوردن خریطه بصورت دقیـــق مدنظر باشد از قطب نما استفـــاده میشود .

بدر رفت Расход личного состава

تعداد سربازان وخـرد ضـابطـانقطعه که به کارهای متفرقه ورسمی خدمتی شده باشند بدر رفت گفتـه میشوند .

بدنه راکت های بالدار Планер крылатой ракеты

عبارت از ساختمانیست که فوزلاژ (پوش یا جدار راکت) را احتوا میکند ودران انجن قسمت محاربوی وسیستم سوق واداره و سطوح ایرودینامیك (بالها وغیره) قرار دارند . فـوزلاژراکت معمولا شکل سگرت مانـــندی داشته از چندین قسمت عبارت است: قسمت پیشروی ، قسمت وســـط و قسمت عقبی یا دم راکت .

بالها برای بوجود آوردن قـــوه تصاعدی خدمت میکنند و معمولا دارای شکل دراز وتیرمانند میباشند .

در قسمت اخیر بالها الرونهـــاموجود است که با تغییر خـــوردن آناستقامت پرواز راکتتغییرمینماید.

برچه штык(нож)

عبارت از تیغ (کارد ، خنجر)است که در جوار دهن میل تفنگ نصب میگردد . بعضی از برچه ها در خودتفنگ نصب بوده وبرچه پك وبرچه قات میشوند. وبرخی ازآنها علیحده بوده بداخل غلاف در کمر بند سربازان ویا خرد ضابطان قطعه آویزان شده وحین ضرورت به تفنگ نصب میگردد .

برچه پك ! Примкнуть штык!

قومانده ایست که نظر به آن ،نفر مسلح برچه را بالای سلاح نصب مینماید .

برچه قات! Штык откинуть!

قومانده ایست که نظر به آن نفرمسلح. برچهٔ سلاح خودرا قات می کند و یا از سلاح می کشد .

برچه کار ! Штык отомкнуть !

قومانده ایست که نظر به آن نفرمسلح ، برچهٔ سلاح خود را میکشد .

برخ جبخانه Боевой комплект (БК)

قسمتی از مهمات که برای واحدسلاح (تفنگ ، تفنگچه ماشیندار ماشیندار ها توپها و غیره) و یاوسایط محاربوی (تانك، ذات الحرکه زرهپوش وغیره) تخصیص داده‌میشود .

مقدار برخ جبخانه برای هرتوپچی اسلحه علیحده بوده وبطور جداگانه ای حساب میگردد .

برف کوچ Снежный обвал

در کوه های بلند بعضی کتله های بزرگ برف فرو میغلتد که بنام برفکوچ یاد میگردد . اکثرآوسایط نقلیه وپرسونل رااین کتله های برف باخودبه گودالها فرومیبرند.

برک دهن میل Дульный тормоз

عبارت از ترتیباتی است کـه درقسمت دهن میل سلاح نصب شده و تا ۳۰ فیصد پسلگد سلاح را تخفیف میدهد .

بطری اتمی Атомная батарея

منبع جریان برقی است که دران انرژی حاصله از سقوط مواد رادیو- اکتیف به انرژی برقی تبدیل میشود. دستگاه رادیو الکترونی به مقصـــد دادن تغذیه استعمال میشود و ممکن است که مدتهای نامحدودی بـــدون چارچ کردن مکرر فعالیت نماید .

بطریه Батарея

جزوتام آتشی و تکتیکی توپچـی(هاوان) که از چند بلوك آتـش و جزوتام اداره (کشافها ، محاسبیـن ،سرباز ارتباط) ترکیب شده باشـــد بطریه گفته میشود . ممکن است که بطریه به شکل واحد مستقل و یا در ترکیب کندك توپچی اجرای وظیفـه نماید . نظام محاربوی بطریه راتوپها (هاوانها ووسایط محاربوی کـــه درموضع آتش جابجا شده باشنـــد) محلات ترصد تشکیل میدهد . بطریـه هنگام انداخت از موضع مستور دریك وقت میتواند دو وظیفـــه مختلف رااجرا نمایند . حین انداخت دیـــرکت تعداد وظایف که باید دریك وقـــت اجرا شود موافق با تعداد توپهـــا خواهد بود .
(یعنی به اندازه تعداد توپهـــا وظایف محاربوی داده شده میتواند).

بطریه ستارت Стартовая батарея

عبارت از جزوتام آتشی است که درترکیب غند های راکت وقـــوتهای راکت دافع هوا قرار داشته پرتاب راکت را از بالای دستگاه پـــرتاب تامین مینماید .

در جزوتامهای راکت دافع هـــوا بطریه ستارت در ترکیب جزوتامهـای آتشی قرار دارند .

بلدوزر Бульдозер

عبارت از تجهیزاتیست که بالای تراکتور زنجیر دار یا تانك نصب شده

در وقت فعالیت میخانیزم واحدی راتشکیل میدهد . بلدوزر بحیث یک موتر زنجیری در امور کندن کاری انجنیری اراضی استاك کرده خاك را از زمین کنده و آنرا به مسافات چند ده متر منتقل ساخته چقری ها وقیف های مرمی یابم راپرکرده . در هموار کاری سرك ها سهم گرفته کندن کاری چقوری ها را برای محلات محفوظ و همچنان هموار کردن وپاك کردن اراضی را دراثنای دیزاکتیو اسیون محلات مسموم شده بامواد رادیو اکتیف به عهده میگیرد .

Высота

بلندی (تپه ، پشته)

ارتفاعاتیکه در خریطه های توپوگرافی توسط یك ویا چند منحنی محاط شده باشد بلندی (تپه وپشته) نامیده میشود . بلندی هاییکه نظر به نقاط اطرافش نقطهٔ حاکم را تشکیل دهند معمولا باراقم ها علامه گذاری میشود (ارتفاع مطلق آن نوشته میشود) تا تعریف هدف جهت یابی به سهولت صورت گیرد . مثلا (راقم بلندی ۳ر۱۸۵)

در صورتیکه راقم موجود نباشد نام بلندی (تپه ، پشته) روی آن نوشته میشود .

Взвод

بلوك

جزوتامیست که از چندین دلگی (۲ - ٤) یا چندین مرتبات توپ یا تانك ترکیب شده باشد . قوتهای پیاده موتردار ، توپچی ، تانك ، راکت ، انجنیری وسایر قوتها دارای بلوك ها میباشند. بلوك ها درتمام صنوف قوتها و قوتهای خصوصی درترکیب جزوتامهای کلان تر ، تولی ، بطریه ومعادل آنها ، شامل میشود .(بلوك پیاده موتوریزه دیده شود)

Огневой взвод

بلوك آتش

عبارت از جزوتام آتش توپچی است که در ترکیب بطریه دارای یك ویا چند میل توپ (هاوان، ماشین محاربوی) باشد.

بلوك آتش معمولا وظایف آتشی خود را در ترکیب بطریه اجرا مینماید ومی تواند وظایف مذکور رامستقلانه نیز انجام دهد .

Знамённый взвод

بلوك احترام علم

در جزوتامهای تشریفات یك بلوك به مقصد احترام به علم تربیت خاص

میبینند ودر مراسم رسمی وتشریفاتی استخدام میشوند . این بلوك ها بنام ((بلوك احترام علم)) یاد میگردند .

بلوکاد کردن Блокирование

۱ ـ عبارت از مجموع فعالیت های محاربوی صنوف مختلف قـوتهـــای زمینی وهوایی است که به مقصـــد بدست آوردن هدف بلوکاد هـــای دولتی دشمن اجرا میشود .

۲ ـ تجرید کردن (محاصره) محلات مقاومت(اهداف) یا گروپمان قوتهـای دشمن که به مقاومت میپرد ازد بلوکاد کردن است . امحای دشمن محاصـره شده رامیتوان بااستفاده از قسمتـــی از قوای خط اول ،خط دوم واحتیـاط وهمچنان بااستفاده از سلاح ذروی اجرا شده میتواند .

۳ ـ به طیارات دشمن دریك مدت معین به منظور تامین فعالیت محاربوی طیارات وهمچنان قوتهای زمینـــی قوای خود مجال پرواز ندادن رابلوکاد کردن گویند . بلوکاد کردن درزمانی اجرا میشود که طیارات بداخل انگرها، در ایستگاه طیارات و یادرزمـــان برخاست بروی شـــرید نشست و برخاست (رنوی) قرار داشته باشند.همچنان باماین گذاری شرید نشست و برخاست هم بلوکاد کردن اجـــرا شده میتواند .

بلوك پیاده موتوریزه Мотострелковый взвод (МСВ)

عبارت از جزوتام تکتیکی بـوده واز سه دلگی مرکب است .در اسلحه بلوك ماشیندار های حفیف ، راکت انداز های خفیف، تفنگچه هـــای ماشیندار کره بین ها ، بم های دستی وزرهپوش ها شامل میباشد .

بلوك پیاده قادر است با آتش خودقوای جاندار وسایط آتشدار وسایر اهداف دشمــــن را امحـــا ،هجــوم سریعانه را اجرا ، مواضع اشغـــال شده رابا جدیت مدافعه ووظـــایف دیگری را انجام دهد . بلوك پیـاده موتوریزه به مقصد امحا و تحت فشارگرفتن اهداف از وسایط آتشدار که بالای زرهپوش هـــا نصب است وهمچنان از اسلحهٔ انفرادی استفاده مینماید .معمولا بلوك های مذکـــوردر ترکیب تولی ها اجرای وظیفـــه مینمایند وظایف کشف و امنیـــت رامیتواند مستقلانه انجام دهد . نظام محاربوی بلوك موتوریزه در تعـرض خط محاربوی است که منځ بین وسایط

الی ۱۰۰ متر ویا زنجنیر خپور دلگی‌های آن میباشد (در حالیکه بلـــوك باپای پیاده تعرض کند). در مدافعه بلوك موتوریزه محلات مقاومت را در جبهۀ الی ۳۰۰ متر وعمق الی ۲۰۰متر هم بصورت جدی محافظه واشغال مینماید.

Танковый взвод

بلوك تانك

جزوتام تکتیکی قوتهای تانك بوده قاعدتاً مرکب از ۳ - ٤ عراده تانك میباشد.

معمولا بلوك تانك در ترکیب تـولی‌های تانك شامل شده و بصـور ت مستقل هم میتوانند وظیفه را اجـراکنند.

نظام محاربوی بلوك تانـــــك درتعرض ، خط محاربوی میباشـــد و در مدافعه تانکها محلات مقاومـــــت رااشغال می نمایند.

Блиндаж

بلینداژ

عبارت از تاسیسات تحکیما تـــی‌مسقف ایست که از آن بمقصـــــد تحفظ پرسونل و تخنیك محار بـو ی‌از مرمی های اسلحۀ پیاده از تاثیـر پارچه ها و تاثیر تخریب مرمـــی‌های عادی توپچی، ماین‌ها، بم‌هـــای هوایی وتاثیر اسلحه دسته جمعـــی‌استفاده بعمل می آید علاوتاً بلینداژ ازشرایط لازم را بـــه مقصد صرف‌غذا ، سلاح پاکی و استراحـــت پرسونل تامین مینماید.

سقف بلینداژ از کانکریت و یـــاآهن ساخته شده رو ی آن خـا ك انداخته میشود . بلینداژ های تیپیك‌دارای عرض ۲ر۱ متر و ارتفاع ۸ر۱ متر میباشد که از پارچه هـــــای‌ستاندارد نظر به تعداد افـــــراد (معمولا از ۸ - ١٤ نفر) ساختـــــه میشود.

Бомба

بـم

عبارت از سلا حیست کـــــه ازچدن ساخته شده بداخل آن مـــواد انفلاقیه پرمیشود وذریعـه طیـــاره‌آنرا بالای اهداف عسکری میاندازند. بم همینکه به زمین خورد منفجـــرمیشود و سبب تلفات و خسارا ت به دشمن میگردد.

بم اندازی Бомбометание

انداختن بمهای مختلف هوایی که بانشانه گیری از طیاره بمقصد وارد آوردن ضربات بالای اهداف زمینی پرتاب می شود بنام بم اندازی یاد میگردد .

طیارات بمبارد و شکاری ازحالت پرواز افقی، پیکی، صعودوطریقه های دیگر بم اندازی مینمایند. بم اندازی ازحالت پرواز افقی ورهاکردن بم از طیاره وقتی صورت می گیرد که طیاره به رژیم پرواز افقی در ارتفاعات مختلف پرواز نماید بم اندازی از حالت پیکی نشانه گیری و پرتاب بم وقتی صورت میگیرد که محرك پیکی طیاره نظر به افق از ۳۰-۹۰ درجه باشد وارتفاع طیاره از ٤۰۰ متر الی ۲۰۰۰ متر باشد. و وقتی طیاره **در حال صعود** باشد بین زوایای ٤۰-۵۰ الی ۹۰ بم اندازی مینماید .

بمبارد Бомбардирование (бомбардировка)

۱- عبارت از پرتاب کردن بم ها بروی اهداف عسکری و شهر ها میباشد .

۲- تخریب اهداف مختلف بوسیله بم های طیارات و راکتها (بم انداز ی دیده شود)

بمبارد مان بداخل چوکات گروپ Групповое бомбометание

نوعی از بم اندازی است که طی آن گروپی از طیارات (قطعه، جزوتام) بالای هدف در یك نظام محاربوی که تخریب هدف وقابلیت تدافعی نظام خود را تامین کند هجوم می نماید .درین اثنا مرتبات طیارات نظر به اشاره طیارهٔ لیدر بم ها رارها می نمایند .

بم پال Бомбоискатель

عبارت از آلهٔ سنجش مقناطیسی است که بمقصد پالیدن بمهای هوایی مرمی های توپچی و ماین که در زمین گور شده اند بکار میرود. پوش بم پال ازمقناطیس مصنوعی ساخته شده و پارچه های اساسی بم پال را:

ترتیبات پالیدن، گالوانو متر تشدیدکننده، پولت اداره، منبع جریان برق. گوتك وکیبل تشکیل میدهد.

Зажигательная бомба

بم حریق

یکی از انواع بمهای هوایی‌است که وظیفه اساسی آن تولید اجاق های آتش میباشد.

بمهای حریق از مواد سوخت جامدپر شده و یا بداخل آن ناپالم که حاوی حرارت زیاد میباشد گذاشته میشود حین پرتاب بم حریق از طیاره تاسیسات مختلفه عسکری، صنعتی، دیپو ها، گدام ها، نخنیك محاربوی مشتعل شده وقوای جاندار از صف‌محاربه خارج میشود.

Осколочная авиабомба

بم حساس طیاره

عبارت از بمی است که به مقصدتخریب قوای جاندار یکه در محلات غیر مستور نوع خفیف قرار دارندبوسیله پارچه های خود و همچنان جهت بمباردمان میدانهای هوایی، بطریه های توپچی و هاوان ها و اهداف دیگر که چندان مقاوم نباشند بکار میرود.

Граната

بم دستی

یکی از انواع اسلحه پر سونل‌جزو تامها عبارت از بم های دستی میباشد در سالهای حرب بزرگ‌میهنی اتحاد شوروی بمهای دستی در مبارزه با قوای جاندار و تانکها ی‌دشمن نقش بزرگ بازی نمود. پس‌از آن تا کنون بم های دستی مزیداً تکامل و انکشاف یافته اند.

(بم را بعضاً بمب یا بومب هم‌تلفظ می نمایند.)

Ручная осколочная граната

بم دستی تخریب

به مقصد امحای قوای جاندار دشمن‌درمحاربه قریب استعمال میگردد. بم دستی کولو موتیف دافع تانك برا ی‌تخریب تانکها، زرهپوش ها و همچنان تخریب محلات محفوظ تیپ‌صحرایی بکار میرود.

Авиационная ядерная бомба

بم ذروی هوایی

یکی از انواع مهمات ذروی است‌که قدرت آن از چندین کیلو تن

تا چندین مکاتن میرسد . بم ذروی هوایی توسط «طیارات حامل» جهت تخریب اهداف زمینی ، زیر زمینی ،روی آبی وزیر آبی استعمال شده میتواند.

بم زیر آبی Глубинная бомба

عبارت از بمی است که به مقصد تخریب تحت البحری هاییکه در زیر آب باشند بکار میرود .

بم کاغذی Взрывпакет

وسیله ای است که جهت تمثیل نمودن انفلاقات مرمی های توپچی ماین ها . بم های دستی که دردروس تکتیکی و تطبیقاتهای جزوتامها و قطعات استعمال میشود بکار میرود . بم کاغذی عبارت از پاکت کاغذی که دربین آن سی گرام باروت تولیددودسیاه قرار داشته اطراف آن بالاك پوش گردیده میباشد باروت بافتیله ثانیه سوز ارتباط داشته طول فتیله مذکور ۹ سانتی متر بوده و قبل از پرتاب آن در داده میشود. بم کاغذی در اثنای انفلاق پس از ۷-۹ ثانیه بعد از در دادن، صدا تولید نموده دود ابرمانندی از محل انفلاق بهوا بلند میشود که از فاصله الی دو کیلومتر بخوبی معلوم میشود.صدای بم کاغذی هم تا همین مسافات شنیده میشود .در وقت استعمال بم کاغذی نخست فتیلهٔ ثانیه سوز را با گوگرد درداده بعدا به محلی که در نظر است پرتاب می نمایند .

(فاصله پرتاب آن نباید از ده متر نزدیك تر باشد.)

بم گیر Бомбодержатель

عبارت از ساختمان چنگال داریست که درطیارات بمها رامحکم نگهداشته ودراثر فشار پدال بم، چنگال هابمرا رها میکنند و بم ها بالای اهداف اصابت مینماید .

بمهای تنویر هوایی Светящая авиабомба

عبارت از آن بمهایست که بمقصد روشن ساختن اراضی یا هدف هنگام شب حین بمبارد . کشف رصدی و همچنان بخاطر استفاده

قوتهای زمینی خود بکار میرود. بمهای تنویر هوایی داری بدنه نـــل ، پاراشوت و مواد روشنی دهنده مـی باشد و پس ازلحظه ای بعد از پرتاب به فعالیت آغاز نموده بصورت بطی بطرف پایین سقوط نموده اهـــداف واراضی را روشن می‌نمایند. نظر به چاپ بم های مذکور ، مدت روشـــن نمودن اراضی از ۳ـ٦ دقیقه ادامه پیدا می کند .

بمهای حساس- تخریب طیاره Осколочно-фугасная авиабомба

عبارت از بمهایست که بصور ت یکجایی ذریعهٔقوهٔ تخریبی وپارچه شدن قوای جاندار ، تخنیك محاربـــو ی وتاسیسات تدافعی خفیف را تخریب می تواند .

بمهای دستی حساس Ручные осколочные гранаты

بمهای دستی حساس در محاربات نزدیك واسطهٔ قـوی آتشدار اسـت که جهت تخریب قوای جاندار دشمن بکار میرود . نظر به مسافـــهٔ دور رفتن پارچه های بم دستی ، ایـــن نوع بمها به انواع ذیل جـــــدا میشود :

ـ بم های دستی حساس تعرضی ،که شعاع تاثیر پارچه آن در حدود بیست و پنج متر میباشد .

ـ بم های دستی حساس تدافعی ،که شعاع تاثیر پارچه آن الــــی ۲۰۰ متر می باشد .

انداختن بم های دستی حســـاس تدافعی صرف از خندقها و محـــلات محفوظ بالای دشمـــن صورت میگیـــردچونکه درغیر آن خطر پارچه شـــدن آن برای شخص پرتاب کنندهٔ آن نیزمتوجه خواهد شد .

بمهای هوایی Авиационные бомбы

عبارت از مرمی هایست که دارا ی ساختمان مخصوصی بوده از طیارا ت و سایر وسایط پرنده جهت تخریـب اهداف زمینی پرتاب میشوند .

پارچه های بم هوایی عبارتند از: بدنه ، ستابلیزاتور ها، حق انفـلاق، انفلاق دهنده و ترتیبات نصب کاری .

بم های هوایی دارای انـــواع وچاپهای مختلف میباشد . نوع آن از روی تاثیرات محاربوی آن بالای هدف‌تعین میشود مانندبم های هوایی‌ذروی، حساس، تخریب، حریق وغیره.

نظر به وظایف خود بم های هوایی به سه گروپ جدا میشود : اساسی ، معاونه و مخصوص .

بمهای هوایی اساسی وظیفه دارندتا اهداف یا تاسیسات را مستقیمـــاً تخریب نمایند (مانند ، بمهای ذروی ،حساس ، تخریب وغیره) بمهای هوایی معاونه به مقصد انجام دادن وظایف‌معاونه حین استعمال بمهای اساسی بکار میروند (مانند بمهای تنویـــــروغیره) بمهای هوایی مخصوص بـــه مقصد ایفای وظایف مخصوصی بکـارمیروند (مانند بمهای فوتو گـرافی، پراتیکی وغیره).

به مقصد اشتعال حق انفـــلاق‌بمهای هوایی از انفلاق دهنده هـــای تماسی وغیر تماسی استفاده میشود . بمهای که دارای انفلاق دهنده هـای تماسی اند دراثر تصادم منفجرمیشوندو یا پس از مدتی انفلاق مینمایند .

بم هوایی تخریب — Фугасная авиабомба

عبارت ازبم های هوایی اند کـــه حق انفلاق آن خیلی زیاد بوده و زن آن پنجاه کیلو گرام الی ده تن وبیشتر ازآن میباشد بمهای مذکورجهت تخریب تاسیسات مختلف ، امحـــای‌قوای جاندار و تخنیك محاربوی دشمن توسط موج ضربوی (موج انفلاق) موادانفلاقیه فوگاسی بم بکار میرود.

بم های بزرگ دارای دو انفـــلاق‌دهنده میباشد :

یکی در قسمت نوك بم و دیگر ی‌در قسمت قاعدهٔ آن .

بم هوایی تولید دود — Дымовая авиационная бомба

عبارت از بمهای مخصوصی است‌که به مقصد تولید پرد ه های دود جهت حمایه (ستر و اخفا) قوتهـــای‌خود(حرکت ، هجوم، تجمع ، استراحت وغیره آنها) . همچنان جهت کـــورساختن دشمن (محلات قوماندہ، محلات ترصد ،وسایط آتشدار وغیره) بکارمیرود .

بم هوایی تولید دود معمـــولا درهوا خود بخود به سوختن آغـــاز میکند شعلهٔ زرد فاسفور از آن زبانه میکشد و در وقت سوختن دود غلیظ ابرمانند ازخود بجا میگذارد.

بم هوایی رهبری شونده Управляемая авиабомба (УАБ)

عبارت از بم هوایی ایست کـــه دارای تجهیزات تغییر دهنده خطالسیر (محرك) پس از پرتاب از طیاره مـــی باشدو به مقصد تخریب اهداف مهم و کوچك بکار میرود بم هوایی‌رهبری‌شونده دارای بالها، ستابلیزاتور ها، رول ها بوده با ترتیبات رادیـــــوتخنیکی که رهبری بـــم را ازطیاره ذریعهٔ مرسلهٔ رادیویی ممکن میسازدمجهز میباشد .دقت اصابت بـــم هوایی رهبری‌شونده نسبت‌به بم های‌معمولی خیلی زیاد است .

بم هوایی ضد تانك Противотанковая авиабомба

عبارت از بمهای هوایی است که تانکها ، توپ های ذات الحرکه ، زرهپوشها و سایر اهدافی را کـــه دارای زره باشند بااصابت مستقیـــم تخریب می نمایند .

بم هوایی ضد زره Бронебойная авиабомба

عبارت از بمهای هوایی اند کـه به مقصد تخریب اهداف زرهـــــدار (تانکها، زرهپوشها وغیره) و تخریب‌تاسیسات قدیمی بکار میرود. بـــم هوایی ضد زره دارای بدنهٔ ضخیـــم بوده خاصتاً قسمت نوك آن خیلـــی محکم می باشد و با انفلاق دهنـــدهٔ تعویقدار پر میشود . وزن مـــواد منفلقه ۳۰ـ۳۵ فیصد وزن عمومی بم‌را تشکیل میدهد .

بم هوایی کیمیاوی Химическая авиабомба (ХАБ)

عبارت از بمی است که با مـــوادمسموم کننده پر کاری شده و بـــه مقصد رسانیدن تلفات به قـــوا ی‌جاندار دشمن، مسمـــوم ساختـــن تخنیك محاربوی و اراضی با مـــوادمسموم کننده ایکه دارای در جـــات مختلف دوام و مسمومیت میباشـــند بکار میرود .

بم هوایی با انفلاق دهنده هـــای‌مصادمه وادارهٔ بعید تجهیز میشوند .

بودجه Бюджет

جمع و خرچ ، مجموع محلهای درآمد و هزینه یك موسسه . صورت درآمد هزینهٔ دولت برای مدت معینی میباشد.

بوفیر (ضربه گیر) حایل Буфер

عبارت از ساختمان های رابـری‌درتوپهاست که حین پسلگد، ضربـه میل را متحمل شده و از شکستـــن وساییده شدن قسمت های فلزی پارچه های توپ جلو گیری مینماید .

بی انضباط Недисциплинированный

۱ـ عبارت از منسوبین عسکـری‌ایست که با قوانین و مقـــــررات موضوعه پشت پا زده و اعتنایی به آنها نداشته باشد .

۲ـ قوماندان (آمر) بی اداره است.

بتیا ـ اجزا Бета-частицы

نوعی از تشعشعات رادیو اکتیف‌است که در اثر سقوط مواد رادیـــوـ اکتیف انفلاقات ذروی به شکل عبورسریع الکترونها بوجود میاید. سرعت بتیا ـ اجزا ۲۵۰۰۰۰ کیلو متـر درثانیه و قابلیت پرواز آزاد آن در فضا به ده‌هامتر میـــرسد. قـابلیت‌آیونیز یشن بتیاـ اجزا صد مرتبـه نسبت به الفاـ اجزا کمتر و قابلیت‌نفوذ آن اضافه تر است . بـــــرای جذب کردن بتیاـاجزا مواد ضخیـــم‌فلزی لازم است مثلا قشر المونیـم که دارای ضخامت یك ملی متر باشدآنرا بطور مکمل جذب می نمایــــــد بتیاـاجزا ارگانیزم جلد انســـــان راتخریب مینماید مخصوصاً اگر بداخل ارگانیزم نفوذکند تخریبات آن‌بیشترو خطرناکتر است زیرا ایونیز یشـن مولیکول های ارگانهای داخل وجـودانسان به اندازهٔ قابل ملاحظـــه ای سهلتر از ایونیزیشن مولیکول هـای‌جلد خارجی ارگانیزم انسان میباشد.

بیطاری (وترنری) Ветеринария

یکی از رشته های طبابت است که با معالجه و تداوی حیوانات سروکار دارد و شخص معالج آنرا بیطـــــارگویند .

بیطرفی Нейтралитет

عبارت از سیاست عد م انسلاك دول در بلاك های نظامی وحرب های بین آنها میباشد . دولت بیطرف بایداز رسانیدن کمك واکمالات از نـگاه اسلحه و مواد مادی وغیره به دول‌حرب کننده اباء ورزد . اعلان بیطرفی یك کشور در زمان حضر یا اینکه درهمان آغاز حرب بین دول ،صـورت میگیرد .

بیل استحکامی Саперная лопата

عبارت از بیل های مخصوصی است‌که اخپوری جهت کندن موضع نفـر منفرد از آن استفاده مینماید . برای‌وظایف دیگر نیز از بیل استحکامی کار گرفته شده میتواند .

- پ -

پاپیچ Обмотки

عبارت از تکهٔ کرباسی است کـــه سربازان بدور پاهای خود مـــی پیچانند و بعد از آن بوت ساقدار را به پا می کنند . پاپیچ عرق پارا جذب کرده و پاهارا از صدمات بوت‌محافظه می نماید .

پارازیت Помехи

۱ـ عبارت از ارگانیزم (نبـــا ت یا حیوان)است که در سطح ویامیان ارگانیزم دیگر زندگی نماید و ازوجودآن تغذیه نماید . طفیلی هم گفتـــه میشود . و در اصطلاح مخابره سگنال‌هاییکه مانع شنیدن و یا دیدن سگنال های اصلی میشوند بنام پارازیت یادمیگردد .

۲ـ مزاحم ، سد ، بندش .

۳ـ آنچه مانع کار نورمـــــال‌چیزی شود (بطور مثال تولیـــــد کردن صدا هایی که قابلیت شنیدن‌صدای اصلی رادیو راتضعیف نماید)

پارازیت های اکتیف عمدی Намеренные активные помехи

عبارت ازپارازیت های رادیوییست‌که توسط دستگاه های مخصوص تولید

پارازیت به مقصد تحت فشار گرفتن دستگاه های رادار ، سیستم ها ی رهنمایی رادیویی و وسایط ارتباط بیسیم دشمن ، از طریق انتشارات سگنال ها به عین فریکانس آخذ ه های دشمن ، تولید میشود .

پارازیت های اکتیف عمدی ،انواع مختلف دارند : نشانه گیری ، مانع جوابیه ، امپولسی ، سینوسی وغیره.

پارازیت های پاسیف عمدی Намеренные пассивные помехи

عبارت از پارازیت های رادیوییست که بوسیله انعکاس دهنده های امواج رادیویی بصورت عمدی، توسط تاسیسات مخصوصی که درمسیر انتشارات آن قرار دارد تولید میگردد .

پارازیت های پاسیف عمدی بوسیلۀ فیته های فلزی و مواد دیگر تولید شده میتواند .

پارازیت های پاسیف عمدی به پارازیت های ستر و اخفا شده و پارازیت ها ی تمثیلی جدا میشوند .

پارازیت های جوابیه Ответные помехи

عبارت از پارازیت ها ی رادیویی است که توسط دستگاه های رادار در اثر اخذ اشارات فریکانس بلند و دوباره منتشر ساختن همان اشارات (سگنال ها) به استقامتیکه از آن انتشار یافته (باعین فریکانس ، عین طول موج امپولسها و عین موج) بوسیله مرسله های کوچك و کم طاقت صورت می گیرد .

باارسال پارازیت های جوابیه ممکن است در اندیکاتور های دستگاه رادار دشمن اشارات اهداف جعلی بوجودآیدو اهداف حقیقی درمیان آنها شناخته شده نتواند .

پارازیت های طبیعی Естественные помехи

عبارت ازپارازیت های رادیوییست که درنتیجۀ جریانات الکترونیکی وغیره از اتمسفیر اراضی بوجودمیایند. همچنان پارازیت هاییکه توسط منابع کیهانی (آفتاب ، ستار گان به جانب دیگر بکار میرود. پارازیتهای طبیعی یاد میشوند .

پارازیت های طبیعی به پارازیت‌های اکتیف و پارازیت های پاسیف جدا میشوند .

پارازیت های تمثیلی Имитационные помехи

عبارت ازپارازیت های اکتیف‌عمدی‌است که توسط دستگاه های رادار توسط تمثیل کننده های مخصوصی تولید میشوند .

پارازیت های تمثیلی در اندیکاتورها به مثل اهداف (نشانه های) جعلی که پیدا کردن اهداف حقیقی وتثبیت‌نمودن کوردینات شان را مشکل سازد بمشاهده میرسد .

پارازیت های رادیویی Радиопомехи

عبارت از اشارات (سگنال های)رادیویی است که رژیم فعالیت دستگاه ها ی رادار را بکلی مختل‌ساخته و یا کاملا مانع کار آنهامیشود و بالای تصاویر تلویزیونی و راداری‌اثر نموده اشارات تلگرافی را تغییر میدهد .

پارازیت های رادیویی بشکل‌طبیعی و عمدی (مصنوعی) میباشند .

پارازیت های رادیویی عمدی که توسط دستگاه های مخصوص تولید پارازیت از طرف دشمن تولیدمیگردند و باعث اختلالات ارتباط رادیویی وبالنتیجه اختلال سوق واداره میشود خیلی خطر ناك میباشد .

پارازیت های ستاره یی (دیپولی) Дипольные помех

عبارت از پارازیت های پاسیف‌است که به شکل فیته های فلزی (که قابلیت منعکس ساختن امواج الکترو مقناطیسی را حاوی باشند) جهت کور ساختن دستگاه های راداردر فضا توسط طیارات یامرمی های توپچی پرتاب میشوند . موثریت‌پارازیت های دیپول زمانی میسر میشود که طول هر فیته برابر باطول موج منتشره دستگاه رادارباشد و تعداد آنها به اندازه ای باشد که بتواند فعالیت دستگاه رادار مور د نظر را مختل سازد .

پارازیت های ستر واخفا شده Маскирующие помехи

عبارت از پارازیت های رادیویی پاسیف یا اکتیف عمدی اند که بمقابل دستگاه های رادار دشمن جهت ستر واخفا نمودن قوتها واهداف خود یا منحرف ساختن فعالیت دشمن به جانب دیگر بکارمیرود. پارازیتهای

ستر واخفا شده سبب میشود تـــا دشمن منطقهٔ حقیقی دستگاه هـــای رادار را کشف ننماید .

پارتیـــزان هـــا Партизаны

عبارت از خلقهای رضا کار است که به مقصد مبارزه با دشمن متجاوز کـــه قسمتـــی از خـــاك کشور رااشغال کرده باشد متشکل میشوند . پارتیزان ها ازکمك اهالی به پیمانـهٔ وسیعی برخوردار میگردند .

پارچه های قومانده Части комады

قومانده ها بدو پارچه یعنـــی(اخبار) و(اجراء) تقسیم میشونـــد بعضی از قومانده ها اخبار نداشتـــه تنها از اجرأ عبارت میباشند .

پـــارك Парк

عبارت از منطقه ایست که جهـت محافظهٔ حفظ و مراقبت و ترمیم تخنیك زرهدار و موتر دار . تخنیك توپچی وسایر وسایط تخنیکی تجهیز وتاسیس شده باشد .

پارك ها از نظر شرایط تاسیـس به شکل پارك دایمی یا پارك صحرایی بوده میتوانند . پارك های دایمـــی درمحل موقعیت (قشله) غند و درمرکز تعلیمی (اردوگاه) تاسیس میشونـد.درین صورت موترها وسایر وسایل تخنیکی در داخل عمارات یا محـــلات مسقف جابجا میشوند . در پارك اتاق نوکریوال پارك، محل کنترول تخنیکی‌وسایط ،درسخانه ، تدریس قـواعد ترافیکی و تعلیمات به دریور هـــاوقدمداران وسایـــط .محل شستشو وپاك نمودن وسایط ،محل پـــرکاری‌مواد سوخت، محل حفظ و مـــراقبـت تخنیکی وترمیم وسایط وسایـــــر عمارات (محلات) حفظ و مراقبـــت تخنیکی وعمارات مسکونی مـــوردضرورت احضار وتجهیز میگردد .

پارکهای صحرایی قاعد تأ بـــرای هرکندك ساخته میشود . ساختمـــان تمام‌پارك ها باید ترمیم سریـــــع ومساعد وسایط را تأمین کنـــــد . ساحه پارك باید با وسایل تنویـــر مجهز باشد .

پارك پانتونـــی Понтонный парк

عبارت از وسایل دایمی جزوتامها وقطعات قوتهای انجینری است کـــه

بمقصد رهنمایی پلهای شناورعسکری وساختن معابرآبی که بروی آب حرکت بتوانند بکار میرود .

پارکهای پانتونی از مواد مختلف ساخته میشود. بسهولت بسته ـ بندی شده دارای قابلیت بار برداری زیاد بوده وبوسیلهٔ موتر ها منتقل شده میتواند .

پاقته Лист (карты)

عبارت از اوراق مختلف خریطهٔ است که پس ازوصل شدن با همدیگر یك خریطهٔ مکمل را تشکیل میدهند .

معمولا پاقته ها نمره گذاری شده ودر حاشیهٔ پائینی آن موقعیت پاقته درخریطه نشان داده میشود.

پاکت انفرادی ضد کیمیا Индивидуальный противохимический пакет

بسته ای ازمواد ضدگاز است که به مقصد خنثی ساختن تاثیرات مواد مسموم کننده جلدی بکار میرود . همچنان از پاکت انفرادی ضد کیمیا برای پاك کردن البسه از گازات مختلف و تعقیم سلاح و تجهیزات کار گرفته میشود .

پالیدن Поиск

۱ـ یکی از طریقه های کشف زمینی است که در شرایط تماس مستقیم با دشمن صورت میگیرد . پالیدن طوری اجرا میشود تا مخفیانه به هدف مطلوب که قبلا در منطقهٔ دشمن (درچقری‌ها، بلیندا‌ژ ها، محلات پهره و غیره) بوسیلهٔ ترصد مطالعه شده باشد. نزدیك شدن وبصورت غافلگیری جهت اسیر گرفتن، بدست آوردن اسناد ونمونه ها ی اسلحه حمله کردن را تامین نماید .

۲ـ جستجو کردن دشمن بوسیلهٔ طیارات (هلیکوپتر ها) را پالیدن گویند .

۳ـ کشف و پیدا کردن اهداف هوایی ودستگاه های بیسیم ، دستگاه های رادار دشمن بوسیله وسایط رادیو تخنیکی ، عبارت از پالیدن است .

پانتو گـــراف Пантограф

عبارت از آلهٔ کاپی کردن خریـطه ها، پلان ها ، نقشه ها وسایر اسناد گرافیکی با خورد کردن ویا بـزرگ کردن مقیاسی آنها میباشد .

پانتـــون Понтон

عبارت از ترتیبات شناور چوبـی یا فلزی است که قابلیت حرکـت را درآب داشته وبه مقصد انتقال‌وسایل ثقیل وپرسونل بکار میرود . پل هـای پانتونی میتوانند تا ۸۰ تـن وزن راانتقال بدهند .

پایگاه بحری عسکری Военно - морская база

عبارت از منطقه ایستکه درساحل ابحار تجهیز و مدافعه شده و دارای چندین بیز قوای بحری باشد کـــه تجمع وجابجا شدن‌قطعات وجزوتامهارا تأمین نماید، بنام پایگاه بحری‌عسکری‌یاد میشود .

پایگاه (بیز) راکت Ракетная база

عـبارت از ساحه ای از اراضـی‌است که مخصوصاً به مقصد جابجا کردن راکت ها ، وسایـــط اداره ورهبری آنها در هوا ، وسایط تخنیکی آماده ساختن و پرتاب راکت هـــا وهمچنان دیپوهای آن ساختـــــه و تجهیز شده باشد، بنام پایگاه (بیـز)راکت یاد میشود .

پایگاه شناور Плавучая база

عبارت از پایگاه بحری است که در کشتی های معاونه به مقصـــد تامینات مادی و تخنیکی ، ترمیـــم وخدمات جزوتامها ی بزرگ بحـــری (تحت البحری‌ها ، قایق ها وغیـره)جابجا شده باشند .

پایگاه نظامی База военная

عبارت از محل (منطقه یا قسمتی‌ازاراضی) مهمی است که از نگـــاه شبکه میدانهای هوایی و خطـــوطمواصلات مجهز گردیده تعداد معیـن قوای مسلح باذخایر اسلحه ، مهمات،اعاشه و سایر انواع تامینات کـــه برای فعالیت های محاربوی و سایرامور روز مرهٔ قوای زمینی ، هوایی و بحری در آن جابجا شده باشند .

کشورهای امپریالیستی شبکه های مختلف پایگاه ها ی‌نظامی خود را در

ممالك مستعمره خود جاگزین‌میسازند. خاصتاً اکثرا پایگاه های نظامی خویش را در ممالکی بر قرار مینمایندکه با کشور های سوسیالیستی ومخصوصاً اتحاد شوروی همسرحد اندو یابه آن ها نزدیك میباشند .

پایگاه هوایی (بیز هوایی) Авиационная база

۱ـ عبارت از بیز یا قطعهٔ ترمیم و اکمال است که قطعات و جزومهای بزرگ هوایی از آن کار میگیرند.

۲ـ در قوای مسلح کشور های‌مختلف امپریالیستی پایگاه هوایی عبارت از میدانهای هوایی بزرگیست‌که درآن یك‌یا چندین شرید نشست‌و برخاست مصنوعی موجود بوده به مقصد تامین تمام فعالیت های پایگاه هوایی بکار میرود . همچنان ترمیم‌تخنیك و وسایط ، مسکون شدن پرسونل در آن در نظر گرفته میشود. پایگاه های هوایی معمولا دارای‌قطعات هوایی و مدافعهٔ هوایی ، ترانسپورت‌ارتباط ، دیپوها ، فابریکات ترمیم و ورکشاپ ها میباشند .

پتاقی Капсюль

عبارت از کپسول فلزی (گیلاسك)است که در قسمت پائینی آن حق اشتعال جا دارد پتاقی در اسلحهٔ‌آتشدار و اسلحه ایکه منفجر میشوند جهت در دادن حق انفلاق بکار میرود.

پتاقی در اثر وارد شدن ضربهٔ‌سوزنك و یا شعلهٔ مستقیم آتش به فعالیت آغاز می نماید . بنابر آن‌پتاقی دو قسم است : پتاقی مصادمه و پتاقی شعله یی .

پتك Фляга

عبارت از بوتل (ترموز) فلزی‌است که به مقصد رفع تشنگی حین فعالیت های محاربوی ، در تطبیقاتهاو در اثناییکه منسوبین عسکری از تجهیزات انفرادی استفاده نمایند باآب‌پرمی شود .

پراشوت Парашют

عبارت از وسیله ایست که به‌مقصد بطی ساختن سرعت سقوط حین جمپ نمودن نفر از طیاره و یا پرتاب نمودن آشیا و اجسام از طیاره مورد استفاده قرار میگیرد . پراشوت‌ازچتر پراشوت، رشمه های پراشوت

و کمر بند (تسمه) عبارت بوده به صورت اتمات باز میشود و یا اینکه خود پراشوتیست (نفر پراشوت) آنرا باز می نماید .

پراشوت ارتباط **Парашют связи**

عبارت از پراشوت مخصوص است‌که دارای یك‌لودسپیکر (بلنـد گـو) کوچك بوده وبلند گوی مذکـــور بداخل یك صندوقچه ایکه به شکل بم میباشد قرار دارد . پراشـــوت‌ارتباط به مقصد دادن معلومات بـــه جزوتامهای قوتهای زمینی که ازخـودآخذه نداشته باشند مورد استفاده قرار میگیرد پراشوت ارتباط کـــه دارای لودسپیکر باشد از ارتفاع بلند پرتاب میشود تا در ظرف چند دقیقه معلومات لازم رابـــه قوتهـــا داده بتواند .

پرده دود **Дымовая завеса**

ابر ، دود و غباریکه بصـــور ت‌مصنوعی جهت حمایهٔ فعالیت هـــای قطعات خـــود ، موقعیـــت اهـــداف(تاسیسات) و همچنان به مقصـــد فریب دادن دشمن استعمال میشـــودپردهٔ دود یـــاد میگـــردد .پـــرد ه دود مانع ترصد ، عکسبـــــر داری ،نشانه گیری با سلاح های آتشدار دشمن میگردد .موثریت پرده دودمربوط به شرایط جوی (استقامت و سرعت باد ، استقرار عمودی هـــوا)میباشد . جهت تشکیل کردن پرده دود از مرمی ها ، بمها وسایر وسایـــط‌مخصوص تولید دود استفاده میشود.

پرسونل (منسوبان) **Личный состав**

عبارت از اشخاصیست که منسوب به یك موسسهٔ ، قطعه و یا جزوتام باشد اعـم از سرباز، افسر، خـــردضابط ،مامور ، اجیر وغیره .

پرسونل موظف نوکریوالـــی ۲٤ساعته **Суточный наряд**

گروپی از منسوبـــان عسکـــر ی‌قطعات (جزوتامها) است که به مقصد بر قراری نظم داخلی محافظـــــــت‌اسلحه ، اتاقها وعینیات قطعـــــه (جزوتام) و همچنان برای سایـــروظایف خدمات داخله در طول یـــك شبانه روز توظیف میگردند . معمولا پرسونل موظف نوکریوالی ۲٤ ساعتهٔ غند از اشخاص ذیل عبارت: نوکریوال‌غند ، معاون نوکریوال غند ،جزوتام

نو کریوال قراول ، نوکریوال پارك ،نوکریوال صحیه (معاون داکتـــر) ، نفر صحیه ، نوکریـــــوال دروازه ،نوکریوال آشپز خانه و مطبـــخ ، نوکریوال، اشاره دهنده، امر برها.

پرواز تراش Бреющий полет

عبارت از پروازیست که طیـارات به ارتفاع ۱۵ ـ ۱۰۰ متر بالای سطح اراضی یا سطح بحر انجام میدهند .همچو پرواز تقرب مخفیانه طیاره را به هدف تامین مینماید .

پرواز محاربوی Боевой вылет

هر نوع پرواز طیاره (هلیکوپتر) که بمقصد ایفای‌وظیفه محاربوی جهت امحای تاسیسات دشمن. جرای محاربه هوایی ، کشف هوایی و دور یـــه وغیره انجام داده شود بنام پـروازمحاربوی یادمیشود .

پرواز معلق (نستروف) Петля Нестерова

شکلی از پیلو تاژ ملغق است که ضمن آن پرواز طیاره به یـــــك منحنی بسته در سطح افقی بـــــا نگهداشت استقامت پرواز پـــس از خارج شدن از پیلوتاژ اجرا می گردد بصورت عملی در ۲۷ اگست ســـال ۱۹۱۳ توسط پیلوت معروف روسی ،بانی پرواز مغلق پ.ن ، نستروف «پرواز پتلیه» به سطح عمودی انجام‌داده شد .

پروبال طیاره Оперение самолета

حامل سطح طـــیاره کـــه جهت‌تامین استقرار طولانی و عرضانی و همچنان اداره طیاره بکار میـــرود .(مانند ستابلیز اتورها، رول ارتفاع، کیل ، رول استقامت)

پروپاگند عسکری Военная пропаганда

پروپاگند در لغت بمعنی ترویج ،توضیح و اشاعهٔ اندیشه های سیاسی و فلسفی است ولی در عسکری عبارت‌از پخش ایدیو لوژی کتله هـــا ی زحمتکشان به شکل شفاهی یا مطبوع‌است که در کشور های سرمایه داری به مقصد معتقد ساختن آنها در موردعدم ضرورت حربها خاصتاً علیـــه کشور های سوسیالیستی و کشـورهاییکه بخاطر رهایی خلق ها از زیر یوغ استعمار اشاعه میابد .

Ложись!

پروت !

عبارت از قومانده ایست کـــــه منسوبین عسکری نظر به آن مطابق تعلیمنامهٔ جمع نظام درمواضع یــــا بروی اراضی دراز می کشند .

Прожектор зенитный

پروژکتور های دافع هوا

عبارت از روشنی انداز هاییست که در سیستم مدافعهٔ هوایی به مقصد روشن نمودن اهداف هوایی از آن‌استفاده بعمل می آید ۰ از پروژکتور های مذکور همچنان جهت روشـــن‌ساختن اهداف زمینی و بمقصدانداخت های شب استفاده می شود .

Профиль

پروفیل

رسمی که مقطع اراضی را در سطح‌عمودی به استقامت معین که بنـام خط پروفیل یاد میشود . نشــــان‌بدهد پروفیل است. پروفیل دو نوع است :

۱ـ پروفیل مکمل ، که تمام پستی‌و بلندی اراضی را نشان میدهد .

۲ـ پروفیل مختصر ، بعضـــی ازقسمت هارا بصورت عمـــودی نشان میدهـد.

Программа

پروگرام

۱ـ ترتیب فعالیت ماشین هـــای‌حساب الکترونی که قبلا برای حل مسایل احضار شده باشد بنـــــام‌پروگرام یاد میشود . پروگرام‌عبارت از فعالیت های حسابی و منطقــــی‌است که به شکل قومانده ها نوشته شده و نظر به هر قومانده ماشیـن‌عملیهٔ معینی را اجرا می نماید و پس از آنکه تمام پروگرام تکمیل گردیدوبه ماشین داده‌شد ماشین بصورت اتمات به حل مسایل میپردازد . بادادن پروگرام درست ممکنست دریک دقیقه مسایلی توسط ماشین حـــل‌شود که‌عمر بشر برای حـــــل میخانیکی آن کفایت ننماید .

۲ـ عبارت از برنامه کار شخص‌و یا گروپی از اشخاص است .

پرهای دم طیاره Хвостовое оперение

سیستم سطح اتکای عمودی وافقی که در قسمت عقبی (دم) طیـــاره موقعیت دارد . به مقصد تامیـــن استقرار طولانی و عرضانی و همچنان اداره طیاره بکار میرود . و از دوقسمت متحرك و ثابت عبارت است .

قسمت متحرك : رول ارتفاع ورول استقامت .

قسمت ثابت: ستابلیزاتور افقـــی وکیل عمودی .

پسلگد Откат

عبارت از عملیهٔ اسلحهٔ ناریه است که پس از فیر در اثر خروج گـــاز باروت از دهن میل سلاح عکس العمل آن به طرف مخالف خروج گاز باروت صورت میگیرد .

پنبه پر جای ! На месте

عبارت از قوماندهایست که مطابق به آن نظر به تعلیماتنامه جمع نظام منسوبان عسکری که بداخل نظـــام رفتار اجرا مینمایند جابجا پا هـــا را موافق باریتم موزیك بلند کرده بـــه زمین میگذارند ولی حرکت نمی نمایند.

پلازما Плазма

حالت بخصوص ،حالت چهارم ماده است که به شکل یك گاز شدیــــد ایونیزه شده که از ایون های جمعـــا تقسیم شده، اتمهای گاز والکتـــرون های آزاد که انرژی فوق العاده زیادی را دارا باشد ترکیب گردیده است .

پلان توپوگرافی План (топографический)

۱ ـ عبارت از رسمیست که یك قسمت کوچك اراضی را با علایــــم مشخصه بصورت دقیق وخوردمنعکس ساخته وبدون محاسبهٔ میل کره زمین به سطح ، سطح مستـــوی از آن استفاده بعمل آید .

معمولا خریطه های توپو گرافی که دارای مقیاس ۱۰۰۰۰ : ۱ و بزرگتر ازان باشد بنام پلان یاد میشود .

پلانشیت Планшет

عبارت از لوحه ایست کـــه روی آن خریطه رسم و یا نصب شده باشد به ترتیبیکه شبکه کوردینات نیـــز بروی آن ترسیم شده باشد .

در سیستم مدافعهٔ هوایی پلانشیت‌ها در تمام قدمه ها بایک نوع شبکهٔ کوردینات مورد استفاده قرار میگیرد تا بطریه آن تعریف هدف از قدمه های مافوق به زیردست وبرعکس آن. از همجوار ها وقوتهای تشریک مساعی کننده بسهولت صورت گرفته بتواند.

Планшетист
پلانشیتیست

عبارت ازنفـــریست که بـــالای پلانشیت وظیفه اجرا مینمایند .

Планер
پلانیر

عبارت از واسطهٔ پرنده بی موترکه نسبت به هوا سنگین تر باشد بنام پلانیر یاد میشود . پلانیر قـوه‌لازم را ذریعـــهٔ طیاره کش کننـده (موتر ، موتر سیکل) و یا ریسمان‌رابری که بایست توسط پلانیریست کش شود، اخذ مینماید.

Планирование
پلانیر کردن

(در هوایی) ـ عبارت از پـــروازمنظم (خط مستقیم) وسایط پرنده است که با قوهٔ کشش مساوی به صفـر یعنی تحت تاثیر وزن خودش فـرود میاید .

Спусковая скоба
پناه ماشه

قسمت فلزی نیم دایره که ماشه تفنگ یا ماشیندار را از ضربـــات تصادفی محافظه نماید .

Обойма
پنجگی

عبارت از آشیانه مرمی های تفنگ ویا ماشیندار است که دربین آن مرمی جابجا شده هنگام ضرورت به سلاح نصب میشود .

Гильзовыбрасыватель
پوچکپران

ترتیباتی است که بصورت اتمات ویا نیم اتمات خول خالی را از سلاح برون پرتاب مینماید .

Гильзоизвлекатель
پوچك کش

عبارت از ترتیباتی است که خول‌مرمی را که پندیده باشد ویا درمیان میل بند مانده باشد برون میکشد .

پسته اقامت Сторожевой пост

۱ ۰ عبارت از ارگان امنیت اقامت‌در ترکیب دلگی میباشد که به مقصد محافظت مستقیم جزوتام در محـــل‌اقامت توظیف میگردد. پوسته اقامت معمولا موضعی راکه برایش تخصیص‌داده شده باشد اشغال و تجهیـــز مینماید تا ترصد و اجرای آتش چارپیر را انجام داده بتواند .

پوستهٔ اقامت دوامدار شب و روزبه‌ترصد میپردازد. سربازان منفـرد دشمن را اسیر می نمایند یا از بین‌میبرندولی دروقت تعرض‌دشمن‌موضع خویش را اشغال نموده و بدون امرقوماندان موضع را ترك نمی نـماید پوستهٔ اقامت معمولا پس‌از یك‌شبانه روز تبدیل میشود .

۲. «قراول اقامت دیده شود»

پوسته امنیت سر حدی Пограничная застава

عبارت از جزوتام داخل تشکیـل‌قوتهای سرحدی است که قسمت‌های معین سرحدات دولتی را حفاظت کرده‌وبه صورت دایمی در نزدیك سرحد بداخل تعمیر مخصوصی جابجـــــامیشوند .

پوسته تر صد Наблюдательный пост

ارگان کشف ترصدی است که درجزوتامها وقطعات در انواع مختلف فعالیت های محاربوی قوتها ترتیب‌وتنظیم میشود . پوستهٔ ترصد بـه شکل ثابت (در چقری ها . خندق هاومحلات ترصد وغیره) ویا سیـــار بالای تانکها زرهپوشها، مـوتـر هـــاافراز شـــده میتـوانـــد هـــر پوستهٔ ترصد از ۲ ـ ۳ نفر ترکیـب‌میشود .که یکی از آنها بحیث آمـر پوسته تعیین میگردد . در پوستـه‌ترصد باید الات ترصد . خریطه یا شمهٔ اراضی ، قطب‌نما . وسایـــــطارتباط و ژورنال ترصد که در آن تمام نتایج ترصد ثبت میشود .موجودباشد . قوماندان در اثـــنای دادن وظیفه به پوستهٔ ترصد . نقـــاطنیرنگی ، معلومات راجع به دشمـن محل پوستهٔ ترصد . شرید تـــرصدکه توجهٔ خاصی به آن مبـــذول میگردد . و همچنان ترتیب راپـوردادن نتایج ترصد را یاد دهانـــی می نماید .

پوسته سری Секрет

عبارت از ارگان امنیت اقامت است که معمولا از ۲ـ ۳ سرباز ترکیب شده واز پیش قراول امنیت بـــه استقامت تقربگاه های بسته بـــه مواضع پیش قراول . افراز میشود. پوسته های سری درمدت معینی افراز شده در محلات محفوظی که برای آنها تثبیت گردیده جابجا شده مکلفندتا احضارات مکمل محاربوی داشته به هیچ‌چیز دیگری خود را مصروف نسازند. درصورت ظهور دشمن، پوسته سری آنها را ترصد نموده وبه ترتیـــب معینه اطلاعات لازم رابه قومانـدان میرساند در حالیکه نفر های منفرد دشمن را ببینند آنها را اسیر گرفته یا توسط آتش سلاح خود از بیـــن میبرند .

پوستهٔ سری بداخل موضع پیش‌قراول مستقلانه وظیفه خود را اجرا مینماید .

پوسته ترصد کیمیاوی Химический наблюдательный пост

عبارت از ارگان کشف رادیاسیون وکیمیاوی قوتهای کیمیاست که به تعقیب اجرای ترصد کیـــمیاوی ورادیا سیونی در منطقه ایکه جزوتام های قوتهای خود قرار دارند و یـا فعالیت محاربوی را اجرا می نمایند در نزدیکی محلات قوماندہ و محلات ترصد و قوماندہ توظیف میشوند .

پولت اداره (قومانده) Пульт управления

عبارت از لوحه یی است کـــه بوسیله آن اداره بعید دستگاه توسط یك و یا چند نفر صورت میگیـرد . پولت اداره معمولا در دستگاه های رادار وسایر دستگاه های الکترونیك جا دارد .

پولیگون Полигон

قسمتی از اراضی یا آب که بـاتاسیسات مخصو ص و ساختمانهـای مخصوصی جهت امتحان کردن انواع مختلف اسلحه . تخنیك محاربوی و همچنان جهت انداخت . بم اندازی. تمرینات دروس و تطبیقات ها تجهیز شده باشد بنام پولیگون یاد میشود. پولیگونها نظر به وظایف خود بـه نامهای ذیـل یاد میشود: پـــولیگون توپچی، پولیگون هوایی ،پـولیگـون دافع هوا، پولیگون انجینری، پولیگون ازامایشی (ازمایش اسلحه) پولیگون

فابریکه و غیره . در موسسات علمی‌عسکری و قطعات پولیگون هـــای موجود میباشد که در آن انداخت و نتایج آتش تمثیل شده میتواند .

په تنو !

عبارت از قومانده ایست که نفر مسلـــح ، بـــا اخـــــذ آن تفنگ یا تفنگچه مـــا شینـــدار را بروی سینه خود طوری قرار میدهد که تسمهٔ آن به تخته پشت او قرار گرفته باشد . ترتیب اجرای آن در «تعلیمنامه جمع نظام» تشریح شده‌است .

پهره دار Часовой

عـبارت از قراول مسلحی ست که وظیفهٔ محاربوی را در امور محافظه و مدافعهٔ محل پهره داری که به اوسپرده شده است اجرا میکند .مدافعه و محافظه هر پوسته دارای ارزش دولتی است ازین لحاظ پهـــره دار دارای صلاحیت و حقوق مخصوصـــی میباشد .

پهره دار شخصیست مصئـــون ،صلاحیت ، حقوق و حیثیت او از طرف قانون محافظه میشود . او تنها تحت امر آمر قراول معاون آمر قراول ودلگی مشر تقسیم کننده مربوطه اش میباشد هر کسی مکلفیت دارد بدون چون و چرا تقاضای پهره دار راکه در چوکات وظیفهٔ پهره داری اش میباشد ایفـــا نماید . پهره دار میتواند مطابـــق به احکام تعلیمنامه ها (اصولنامه ها) اسلحه استعمال کند . پهره دار را بجز آمرین خودش کسی دیگری تبدیل کرده نمی تواند .

پیاده کردن (فرود آوردن) دیسانت هوایی Выброска (высадка) воздушного десанта

طریقه فرود آوردن دیسانت به عقب جبههٔ دشمن است . در فـــرود آوردن دیسانت هوایی پرسونـــل ،اسلحه ، وسایط عادی توسط طیارات و هلیکوپتر ها و پراشوت ها بـــه عقب جبههٔ دشمن پائین میشود .

در پیاده کردن دیسانت هوایی ،طیارات ، هلیکوپتر ها در میـــدان های هوایی و یا میدانچه هـــا ی مخصوصی در عقب جبهه دشمن فرود میایند و دیسانت را پیاده مینمایند.

Перископ

پیر سکوپ

عبارت از آلهٔ اپتیکی است که به مقصد ترصد از محلات محفوظ، خندقها محلات تحفظ برج های زره ، زرهپوش‌ها ، تانك ها تحت البحری ها وغیره بکار میرود .

Пиротехника

پیرو تخنیك

رشته ای از تخنیك است کـــه دارای تر کیبات مواد انفلاقیه ، مواد تنویر اشاره دهنده رسم کننـــده ،سوزنده ، دود دهنده و همچنـــا ن پارچه هاییکه در آن مواد مذکـــورپر میشوند (مرمی های توپچی ،راکت ها بم ها وغیره) میـباشد .

اساس ترکیب اکثر پیرو تخنیك‌هارا اکسلیتل (مواد اکساید با مواد محروق) تشکیل میدهد . مـــــــــواداکساید : نیترات ها ، کلورایـــــت وغیره .

مواد محروق : پودر ماگینا،المونیم‌ذغال یا کاربن وغیره .

Предвидение военное

پیشبینی عسکری

عبارت از قابلیت درست تثبیـت نمودن انکشافات بعدی فعالیـــــــت های محاربوی ویا حوادث عسکـــری میباشد . پیشبینی عسکری صـــرف وقتی تحقق میابد که وظایف محولهٔ فعالیت های محاربوی عمیقانه در ك شده . تمام عناصر ومتود هـــــا ی وضعیت وفکتور هاییکه می تواننـد بالای انکشاف حوادث تاثیر بگذارند بصورت همه جانبه مطالعه گـردد . قدرت و قابلیت پیشبینی کـــر دن یکی ازصفات عمده هر قومانـــــدان است که بوسیله آن قابلیت ترتیـب وتنظیم کردن وی تعیین و تشخیـص میشود .

Головная походная застава

پیشترین پیشدار

ارکان امنیت رفتار جزوتا مهـــا وقطعات در رفتار است . پیشتریـــن پیشدار به ترکیب یك دلگی الـــی یك تولی که با تانك ها توپچـــی ضد تانك . استحکام و کشاف کیمیا تقویه شده میتواند افراز میگردد .

پیشترین پیشدار به مقصد تامین‌امنیت قطار رفتار از حملات غـا ـ فلگیری دشمن وبوجود آوردن مساعدترین شرایط جهت اتساع و انبساط

قوتها وداخل شدن آنها به محاربـــه افراز میشود . برای امنیت مستقیم خود وکشف‌دشمن واراضی ازپیشترین‌پیشدار موتـــر هـــای اوج واگـــر جزوتام بحال پیاده حرکت نمایـــــد دلگی اوج اعزام میگردد .

پیشـــــدار

Авангард

عبارت از ارگان امنیت رفتـــــار (جزوتام یا قطعه) است که حیـــن رفتار در مسافهٔ معینی به پیشـــروی قوای اصلی حرکت می نماید .

وظیفهٔ پیشدار محافظت قوتهـــایی که رفتار اجرا می نمایند . ممانعـــت از حملات غافلگیری دشمن بالای قوای اصلی وبوجود آوردن شرایط مساعد به قوتها وداخل شدن آنها به محاربه وهمچنان دور ساختن موانع از خـــط السیر حرکت قوتها میباشد . ترکیب پیشدار ومسافهٔ حرکت آن از قـــوای اصلی مربوط به وضعیت و وظایـــف‌محوله میباشد.

پیش قراول امنیت

Сторожевая застава

عبارت از ارگان امنیت اقامـــــت جزوتامها و قطعات محل اقامـــــت اصلی میباشد . پیش قراول امنیـــت‌از مفرزه اقامت در شرید امنیت‌عقبی افراز میگـــــردد ووظیفه دارد تـــادشمن رابه موقع کشف کرده راجع به آن‌قوتهای محافظه شونده را پیش‌ازپیش باخبر ساخته وموضع اشغـــال شده رادرصورت ظهور حمله دشمـــن مدافعه نماید . درپیش قراول امنیـــت معمولا بلوك تقویه شده که درحدود مساعد برای مدافعه جابجا شــــــده باشد و رویت خوبی بطرف د شمـــن داشته باشد توظیف میگردد . بمقصد معاینه (کنترول)اراضی‌از پیش‌قراول‌امنیت موتراوج یانفر های اوج افراز میشود .

پیشگیری

Упреждение

عبارت ازمحاسبه نمودن نقطـــــهٔ استقبال مرمی های توپچی دافع هوا (راکت‌های دافع هوا) با هــــــدف (طیاره . راکت پاراشوت و غیـــره) درهوا میباشد .

پیکی کـــردن

Пикирование

پائین شدن طیاره تحت زاویـــهٔ ۳۰ الی ۹۰ درجه نظربه افق، پیکی کردن نام دارد . یــــا بعبـــاره دیگر هرگاه طیاره از حالت پـــرواز

افقی تحت زاویه ۳۰ ـ ۹۰ درجـه ارتفاعش را ببازد ایـن عمل راپیکـی کردن یاد مینمایند .

پیکی کردن یکی از فعالیت هـای اساسی تکتیکی طیارات است کـه توسط طیارات در محاربات هوایی .حین بم اندازی ازحالت پیکی. زمان حمـله بـا لا ی اهـداف زمینی وروی آبی همچنان در زمان فعالیت های اکروباتیك اجرا میگردد.

پیـل Элемент

ظـرفـی کـه در آن دومیلـهٔفلـزی مثبـت و منفـی قـرار دارد وبوسیله آن تولید برق میکنند بنامپیل یاد میشود .

پیل بنام بطری نیز یاد میگردد .

پیل خشك (بطری خشك) Сухой элемент

عبارت ازآن نوع پیل (بطری)است که الکترودهای آن از منبع تیزابـی تغذیه نمیشود . پیل مذکور صـرف برای یکبار مورد استفاده قـرار گرفته وپس از دادن انرژی برقـیدسچارچ میگردد.

پیلنـگ (تقاطـع) Пеленг

۱ـ عبارت از زاویه است کـه بین سطوح میریدیان (نصف النهار) حقیقی .مقناطیسی یامیریدیا ن قطـبنما واستقامت اشیا (هدف) یـا منبع امواج رادیویی (موج صدایـی)بوجود میاید. زاویه پیلنگ موافـق به گردش عقرب ساعت از صفر تـا ۳٦۰ درجه حساب میشود .به کمـك پیلنگ موقعیت واسطهٔ پرنده درهوا.محل موجودیت کشتی در ابحار محـل دستگاه های مرسله بیسیم. موضـعتوپ درخشکه وغیره راتثبیت کـرده میتواند.

۲ـ عبارت از نظـام محاربـویطیارات است .

پیلنگارتور «تقاطع کننده» Пеленгатор

آله ایست که به مقصد رهنمایـیجهت تثبیت پیلنگ وزوایای کـورس نقاط نیرنگی بکار میـرود. نظربـه پرنسیب فعالیت خود پیلنگاتور ها به انواع ذیل جدا میشود :

ـ پیلنگاتور رصدی

- پیلنگاتور اپتیکی
- پیلنگاتور صدایـی (اکوستیکی)
- پیلنگاتور حرارتی
- پیلنگاتور های رادیویی

پیلنگاتور رادیویی (تقاطع کننده رادیویـــی)

Радиопеленгатор

عبارت از دستگاه اخذه رادیویـی‌است که به مقصد تثبیت کـــردن استقامت فرستنده‌های امواج رادیویی بکار میرود . پرنسیپ فعالیـــــت پیلنگاتور رادیویی عبارت از استفاده‌از میتود اخذ رادیویی بـه اصـــول استقامت میباشد (یعنی اخذ اشارات‌رادیویی از یك استقامت معین)

پیلنگ رادیویی (تقاطع رادیویی) Радиопеленг

زاویه ایست که بین سطح میـریدیان حقیقی و استقامت خروج‌امواج رادیویی از اخذه دستگاه بیسیمی که مورد پیلنگ قرار گرفته اند واقـع شده باشد . پیلنگ رادیویـــی ازاستقامت شمال میریدیان موافق بـا گردش عقرب ساعت حساب میشود .

پیلوت (عسکری) Летчик

عبارت از شخصیست که طیاره رابه‌هوا بلند میکـند. بعضاً بنـــام راننده طیاره نیزیاد میگردد. (طیاره‌ران چگونه شود ناتیار علم).

پیلوتاژ Пилотаж

عبارت از مانور کردن طیاره درسطح افقی وعمودی به مقصد یـــك شکل معین در هوا میباشد نظر بـــه درجه مشکل بودن اجرای پیلوتاژ . پیلوتاژ به انواع ذیل جدا میشود :پیلوتاژبسیط ،پیلوتاژمغلق وپیلوتاژ عالـــی . ونظربـه تعدادطیارات :پیلوتاژ منفرد و پیلوتاژ گروپی .

عالیترین تکامل خود را در زمینه پیلوتاژ طیارات شکاری در محاربات هوایی بدست آورد . وقتیکه پیلوت‌شکاری مجبور میشود وضعیت بهترین راجهت حمله اتخاذ کند ویا اینکـه باید از ساحهٔ آتش دشمن خارج‌شود پیلوتاژ نماید .

پیلوت لیدر Ведущий летчик

عبارت از پیلوتیست که در نظام محاربوی طیارات در رأس طیارات دیگر قرار گرفته و طیارات متعاقب نظر به آن منځ ومسافـــهٔ خود را بداخل نظام محاربوی محافظه مینمایند.

پیلوت رادیویی Радиопилот

دستگاهی که جهت اندازه کردن استقامت و سرعت باد در ارتفاعات مختلف اتمسفیر بکار میرود بنـــام پیلوت رادیویی یاد میشود .

پیلوت رادیویی یك پیلوت کروی میباشد که با لوحه ای به مقصــد انعکاس دادن امواج رادیویی مجهزاست و بوسیله آن مـــوقعیت آن توسط دستگاه های رادار تثبیت شده میتواند .

پیمان Блок

(بلاك دیده شود)

پیمان اتلانتیك شمالی (ناتو) Североатлантический блок (НАТО)

عبارت از بلاك نظامی متجاوز دول غربی است که در سال ۱۹۴۹ بنیان گذاشته شد . درین بلاك امپریالستی پانزده کشـور کپیتالیستی اشتـراك دارند که در رأس شان نقش عمده را اضلاع متحده امریکا بازی مینماید. فعالیت ناتو علیه دولت شوروی وسایر کشور های کمپ سوسیالیستی به مقابل نیـــروهای دمـوکـراسی ومترقی داخلی کشور هاییکه در بلاك قرار دارند . و همچنان علیه جنبش های رهاییبخش ملی در کشور هـای مستعمره وغیر آزاد توجیه گـردیده است .

ارگان عالی رهبری ناتو عبارت ازشورای ناتو است که سال دو مرتبه جلسه دایر می نماید .

کمیته نظامی بحیث ارگان عالـی عسکری ناتو تحت امر شورای ناتو بوده در ترکیب آن لوی درستیزهای تمام کشور های عضو ناتو شامـــل میباشد . ستراتیژی اساسی ناتـــوعبارت از تشکیل کردن حلقهٔ پایگاه های نظامی بدور اتحـاد شـــوروی میباشد .

ـ ت ـ

تابون Табун

عبارت از مواد مسموم کننده‌ایست که دارای زهر های گوناگون بوده، تاثیر سریع‌داشته ،خون‌وسیستم‌مرکزی اعصاب را تخریب مینماید . تابون مادهٔ مایع سرخ رنگ بوده‌دارای بوی ضعیف میوه میباشد .اگر قطره‌ای تابون بالای جلد بیفتد و یااز طریقی داخل دهن شود ، بسرعت تعامل کرده باعث هلاك انسان‌میشود. باپوشیدن ماسکهٔ گاز و سایروسایط تحفظ جلد میتوان تاثیر تابون را کم‌وخنثی ساخت .

تاثیرات مختلط Комбинированные поражения

عبارت از تاثیراتی است که ارگانیزم انسان دریك زمان معروض باچند عامل انفلاق ذروی گردد .تاثیرات مختلط باعث شدت و ازدیاد امراض شعاعی ومشکل شدن علاج‌زخمها و سوختگی هامیشود . در عین زمان تاثیرات مختلط مقاومت ارگانیزم‌انسان رابمقابل امراض ساری ضعیف مینماید .

Действительность стрельбы (огня)

تاثیر انداخت (آتش)

عبارت از نتایج حاصله از واردآوردن ضربه بالای هدف (نشانه) معینی درمدت معین بامصرف اصغری مهمات میباشد .

موثریت انداخت نظر به نتایج اجرای وظیفهٔ محاربوی ونتایج انداخت تعیین میشود (چگونه انداخت اجرای وظیفه را تامین کرد ، فیصدی کشته شدگان ، زخمی هاودرجهٔ برداشتن زخم توسط مرمی و غیره چند بود ؟)

تاثیر انداخت (آتش) از عین نوع اسلحه دراثر ازدیاد احتمال اصابت به هدف و ازدیاد مقدار مهمات بیشتر میشود .

Торпеда

تارپیدو

عبارت از مرمی های تحت البحری ادارهٔ مستقل (مرمی هاییکه خود بخود حرکت میکند وخود بخود رهنمایی میشود) است که در قسمت پیشروی آن حق انفلاق جاداشته (حق انفلاق عادی یا ذروی) وبه مقصد تخریب تحت البحری هاویا قسمت هایی ازکشتی که در زیر آب قرار دارند، بکار میرود .

تارپیدو سلاح اساسی تحت البحری هاوبعضی از کشتی هامیباشد .

تارپیدو ها همچنان بوسیله طیارات حامل تارپیدو (تارپیدو های هوایی دیده شود) نیز پرتاب شده میتواند. تارپیدو انواع مختلف دارد :

- تارپیدو های رهبری شونده
- تارپیدو های راست رونده
- تارپیدو های مانور کننده

Авиационная торпеда

تارپیدوی هوایی

عبارت از مرمی های رهبری شوندهٔ تحت البحری است که توسط طیارات حامل تارپیدو (تارپیدو بردار) به مقصد تخریب کشتی هاوسایر وسایط نقلیه بحری بکار میرود .

نظر به بم های هوایی ، تار پیدوهای هوایی دارای این صفت است که میتواند آن قسمت های کشتی را که مقاومت کمتر داشته باشد، تخریب نماید. نظربه مغلق بودن وضعیت وساختمان تارپیدو های هوایی، پرتاب تارپیدو ها از ارتفاعات پست وبلند صورت گرفته میتواند .

تاریخ حرب Военная история

رشته ای ازعلم تاریخ و در عین‌زمان علم عسکری است که تجارب حرب های گذشته را تحقیق ، تحلیل، تدقیق و تعمیم نموده در زمره یکی از منابع تکامل علوم معاصر عسکری قرار میگیرد . با مطالعه حرب ها ، تاریخ حرب قوانین تکامل قوای مسلح ،وسایط وطرق مبارزات مسلحانه و ارتباط این حوادث رابا نظام اجتماعی ،اقتصاد وسیاست دول محارب به میدان میکشد .

به مقصد تحقیقات‌عینی قانونمندی‌های حرب ها ، تاریخ حرب را متکی با فلسفه جهان بینی علمی مـــورد‌استفاده قرار می دهند . تاریخ حرب شامل مضامین اساسی ذیل میباشد :

تاریخ جنگها، تاریخ صنعت حـرب،تاریخ انواع قوتها.

تاریخ صنعت حرب История военного искусства

رشته ای ازعلم عسکریست که در مورد تکامل شکل وطرق مبارزات تسلیحاتی در فارماسیون های مختلف‌اجتماعی- اقتصادی بحث مـــی نماید.

تاریخ صنعت حرب قانونـــمندی‌های تکامل مبارزات تسلیحاتـــی را تشریح کرده مسایل تکامل ستراتیژی،صنعت اوپراتیف و تکتیك را مطالعه نموده ، همچنان تاثیر تخنیــــك‌محاربوی را بـــالای آنهـــا بـــررســی مینماید .تاریخ صنعت حرب ارتبـــاط‌های متقابل اقتصاد ، تخنیك محاربوی وسیاست دولت را بمیدان کشیده ،تجارب تاریخی حربها را تعمیـــــــم بخشیده تاثیر آنـــرا بـــالای تعلیم وتربیه و اجرای فعالیت های محاربوی در شرایط کنونی بادر نظر داشت‌تخنیك جدید و اشکال تنظیم کننده قوای مسلح ، تعیین می نماید .

تأسیسات Объект

عبارت از اشیای محلی یا عمارات‌تحکیماتی است کـــه دارای ارزش عسکری باشدو قوتهای متعرض‌آروزی بدست آوردن ویا تخریب (امحای) آنرا داشته و قوتهای مـــــدافع ـنگهداری یا حمایهٔ آنرا از تخریبات (امحا) متقبل شوند .

محلات مسکون ، عمارات منفرد ،گره های راه‌ها ، پل ها ، میدانـــهای

هوایی ، مواضع ، محلات مقاومت وغیره در زمره تاسیسات بحساب می‌آیند .

تأسیسات انجینری Инженерные сооружения

تأسیساتی که توسط خود قوتها و جزوتامهای (قطعات) انجینری در اثنای تجهیز ساختن اراضی از نگاه انجینری ، در شرایط انواع مختلف محاربه ، ساخته شده‌باشد تأسیسات انجینری نامیده میشود .

تأسیسات انجینری اساسی عبارت از تأسیسات تحکیماتی (چقری ها ، خندقها، خطوط ارتباط ،محلات محفوظ، بلیند اژها و غیره) ، راه‌ها، پل‌ها، موانع، میدانهای هوایی ماکت های‌اهداف (تاسیسات) جعلی و غیره میباشد .

تأسیسات تحکیماتی Фортификационные сооружения

عبارت از تأسیسات روی اراضیست که از طرف انواع‌مختلف قوتها ساخته میشوند . وظایف تأسیسات تحکیماتی :

- مساعد ساختن اجرای موفقانه محاربه ؛
- استعمال موثر اسلحهٔ ناریه و تخنیك محاربوی ؛
- ایجاد شرایط مساعد جهت ترصد دشمن ؛
- بلند بردن‌درجهٔ سوق و ادارهٔ قوتها ؛
- تامین محرمیت‌جا بجا شدن ومدافعهٔقوای جاندار وقسمت های تخنیکی قوتها از وسایط تخریبی عصری .

تاسیسات تحکیماتی ، نظر به وظایف خود جهت اجرای آتش از انواع اسلحهٔ ناریه (از چقری‌ها خندقها)، ترصد وسوق و اداره قوتها، حفاظت پرسونل و تخنیك محاربوی تجهیز میشود . تأسیسات تحکیماتی دونوع است : مستور وغیر مستور .

تأسیسات تحکیماتی مستور نظربه درجهٔ محافظت از آتش توپچی و هاوان و وسایط اسلحه تاثیر دسته جمعی بدوقسم جدا میشود :

خفیف و ثقیل . برای ساختن آن از اشیای دست داشته و صنعتی استفاده شده میتواند .

تأسیسات تدافعی Оборонительные сооружения

عبارت از تاسیسات تحکیماتی ایست که به مقاصد ذیل مورد استفاده قرار میگیرد :

– تأمین اجرای آتش (چقوری‌ها، خندقها ، میدانچه ها برای وسایط آتش‌دار وغیره) ؛

– ترصد ساحهٔ محاربه و سوق واداره قوتها (تاسیسات محلات ترصد محلات قوماندهو«محلات ترصد ـ قوماندهِ».)؛

– دفاع پرسونل و تخنیك محاربوی ووسایط حمل ونقل از وسایط عادی تخریب واسلحهٔ تاثیر دسته جمعی وحفظ قابلیت محاربوی ، (انواع مختلف محلات تحفظ، قسمتهای مستور، خندقها ، بلینداژها ، محلات محفوظ خفیف وثقیل ، محلات تحفظ تخنیك محاربوی ، مهمات و غیره)

–تامین محرمیت جابجا شدن قوتهاوتخنیك محاربوی ومانور آنها در جریان محاربه موازی به جبهه ودرعمق جبهه (ماسك های مصنوعی ، چقوری ها، خطوط ارتباط وغیره) .

تاسیسات تدافعی صحرایی Полевые оборонительные сооружения

عبارت از تاسیسات مستحکمیست که از طرف قوتها حین احضارات ودر جریان فعالیت های محاربوی ، بمقصد تامین نمودن شرایط مساعد جهت ایفای وظایف محاربوی وهمچنان محافظه پرسونل و تخنیك محاربوی ازوسایط تخریب دشمن ساخته میشود : (مانند چقوری ها ، خندقها خطوط ارتباط ، بلینداژ ها ، محلات محفوظ ، وغیره) نظربه استفاده ازمواد ساختمانی تأسیسات تدافعی صحرایی به شکل خاکی ، چوبی و خاکی ، سنگی ، بتون آرمه . فلزی وغیره ساخته شده میتواند .

تأسیسات تدافعی بتون آرمه Железобетонные оборонительные сооружения

تأسیساتی که از سمنت وسیخ‌گول ساخته شده دارای مقاومت خیلی‌زیاد باشد (مانند محلات قوماندہ ، محلات‌محفوظ زیر زمینی وغیره) بنام تاسیسات تدافعی بتون آرمه یاد میشود .

دیواره های همچو تأسیسات دارای ۱٫۵ الی ۲ متر بوده که ازچندین طبقه ترکیب میگردد . بداخل تأسیسات مذکور توپها وماشیندار ها جابجا شده میتواند .

Ложные сооружения (позиции) **تأسیسات (مواضع) جعلی**

تأسیسات (مواضع) است که به مقصد تمثیل کردن (نشان دادن) اهداف عسکری در جاییکه واقعاً وجود ندارند مورد استفاده بعمل میآید . بااین کار ضربات آتشی و ضربات راکتی - ذروی دشمن از بالا ی اهداف اصلی منحرف شده در نتیجه تلفات کمتری عاید میگردد .

جزوتامها وقطعات از تأسیسات (مواضع) جعلی ذیل استفاده مینمایند: خندق های جعلی، چقوری‌های جعلی، خطوط ارتباط ، محلات محفوظ، مواضع جعلی آتش ، تاسیسات وماکت های توپها ، تانکها ، دستگاه‌های پرتاب راکت، سرکها، پلها وغیره.

تأسیسات (مواضع) جعلی عیناً مانند تاسیسات اصلی مستلزم رعایت امور ستر واخفا میباشد .

Подземные сооружения **تأسیسات زیر زمینی**

عبارت‌از تاسیسات انجنیری (محلات تحفظ، محلات قوماندهٔ دیپوها وغیره) است‌که در زیر زمین ساخته میشود وضرورتی به پهن کردن طبقه خاك بروی آن، احساس نمیگردد . ستر واخفای تأسیسات زیر زمینی بسیط بوده در برابر تاثیرات تخریبی وسایط تخریب مقاومت زیاد داشته ودر مقابل اسلحه تاثیر دسته جمعی مدافعهٔ مطمین راتامین مینماید .

Военные объекты **تأسیسات عسکری**

عبارت از اهداف، مناطق ، مراکزاداری ، تعلیمی وعسکری بوده که ازبین رفتن‌آن موجب خسارات زیاد عسکری و دولتی میگردد .

Ниша **تاقچه**

عبارت از فرور فتگی ها یست که درخندق ها ، چقوری ها و خطوط ارتباط قرار داشته وبه مقصد استراحت ۱ـ ۲ نفر، گذاشتن‌اسلحه ،

مهمات ، اعاشه ، آب وغیره از آن استفاده بعمل میاید ، تاقچه ها به ترتیبی حاضر می شوند که ضخامت قسمت سقف آن از ٦٠ سانتی متر کم نباشد ابعاد تاقچه معمولا ۱×۱×۱ متر میباشد. تاقچه به ترتیبی ساخته میشود که مدخل آن حتماً به طرف مقابل دشمن قرار گیرد . در اراضی ایکه خاك آن سست باشد دیواره ها وسقف تاقچه باتخته های چوب ویا سایر موادست داشته پوشانیده میشود تا جلوریزش خاك گرفته شود .

تام Деление угломера

(ملیم دیده شود)

تأسیسات انجینری هوایی Инженерно-авиационное обеспечение

مجموع تدابیر یست که به مقصد تأمین احضارات دایمی محاربوی وفعال بودن دایمی تخنیك هوایی ،اطمینان بخش بودن فعالیت آن در اثنای پرواز وهمچنان آماده ساختن ترکیب پروازی وترکیب تخنیکی ـ انجینری جهت استفاده درست وترمیم تخنیك هوایی در شرایط مختلف وضعیت محاربوی ، اتخاذ میشود .

تامینات انجینری محاربه Инженерное обеспечение боя

مجموع تدابیر انجینری است که اجرای وظایف محاربوی جزوتامها و قطعات را در محاربه مساعد کرده ومشکلات موانعی در برابر دشمن ایجاد مینماید. وظیفه اصلی تامینات انجینری محاربه عبارتند از :

۱ـ کشف انجینری اراضی ومواضع دشمن ؛

۲ـ تأسیسات انجینری مواضع ، اراضی ومناطق مدافعهٔ قوتها ؛

۳ـ بوجود آوردن شرایط مساعد جهت مدافعه قوتها از تاثیر اسلحهٔ دسته جمعی دشمن ؛

٤ـ حاضر ساختن راه های انتقالات وحرکت ؛

٥ـ ساختن معبر ها ؛

٦ـ ساختن موانع وتامین عبور از موانع ؛

۷ـ تامینات انجینری قــوتها د رمحاربه واکمال آنها باوسایط لازم .

تأمینات تخنیکــی Техническое обеспечение

ترتیب و تنظیم و استعمال درست وفنی اسلحه ، تخنیك زرهــدار ، وسایط زنجیر دار وسایر تخنیك ها،محافظه ونگهبانی تخنیکی آنهــا وهمچنان ترمیم بموقع و تخلیــــهٔ بموقع آنها ، بنام تامینات تخنیکی یاد میشود .

تأمینات توپوجیو دوزی Топогеодезическое обеспечение

یکی از انواع تامینات قوتهـــا از ناحیه خریطه های توپوگرافیــك وخریطه های مخصوص وسایر اسناد توپوگرافیك میباشد . تامینـــات توپوجیو دوزی حاوی مواد ذیـــل است :

ـ ایفای امور توپو گرافیك وامور گراویمتری ؛

ـ احضار خریطه ها ومواد مـوردضرورت ؛

ـ رسانیدن کمك های امور توپــوگرافیك عناصر نظام محاربوی قطعات توپچی وراکت و وسایط رادار ؛

ـ تصحیح نمودن خریطه هـــای توپوگرافیك نظربه مواد عکسبرداری هوایی ؛

ـ جمع آوری ومطالعه اساسا ت ،در مورد تغییرات خصوصیات اراضی که دراثر ضربات ذروی بو قــوع پیوسته است ؛

ـ تهیه نمودن موادکار تو گرافیك وجیودوزیك دشمن ؛

تأمینات توپوگرا فیــك Топографическое обеспечение

عبارت از سیستم تدابیر در امور تامینات تعلیم و تربیه و فعالیت های محاربوی قوتها از نگاه اساســا ت ومواد ضروری است که جهت مطالعه ، ارزیابی و استعمال اراضی به مقصداجرای وظیفه محولهٔ محاربوی مـورد استفاده قرار میگیرد .

وظایف اساسی تامینات توپوگرافیك:

- ساختن خریطه های توپوگرافیك وخریطه های مخصوص واکمال دوامدار قوتها از ناحیهٔ مذکور ؛

- کشف توپوگرافیك اراضی ؛

- انکشاف و تکامل شبکه هـای جیودوزی وحاضر نمودن اساسات جیودوزی جهت اجرای آتش توپچـی وراکت ؛

- تهیه عکسها وسایر اسناد یکه بوسیله عکسبرداری تهیه میشود ؛

- تعلیم وتربیه توپوگرافیك ؛

- اجرای بعضی امور خصوصـــی دیگر .

تامینات صحی قوتهـا Медицинское обеспечение войск

عبارت از سیستم تدابیر یست که ازطرف خدمات صحی قوتها به منظور نگهداری قابلیت محاربوی وتندرستی پرسونل قوتها ، رسانیدن معاونت‌های طبی ومعالجهٔ زخمیها، مریضها وآوردن آنها دو باره بحـال محارب ، اتخاذ میگردد .

وظیفهٔ اساسی تامینات صحـــــی قوتها عبارت از تاسیس و اجـرا ی تدابیر معالجه ، تخلیه ، تطهیـــر و پرو فلکتیك و وقایه از امراض ساری همچنان اتخاذ تدابیر بمنظور محافظه قوتها از اسلحهٔ تاثیر دسته جمعـــی میباشد کمك های اولیـــه در ساحهٔمحاربه مستقیماً در نظام محاربـو ی از طرف اشخاص موظف صحی بـــه مریض ها و زخمی ها رسانیده می‌شود. همچنان کمك های اولیه به ترتیب معاونت متقابل یك با دیگر توســط خود پرسونل سورت می‌گیرد .

کمك های صحی در محلات ذیل بـه شکل آتی رسانیده میشود: در مراکز صحی کندك کمك قبل‌از رسیدن دکتور ،درغندها ـ به سویهٔ دکتور ،ودرفرقه ها بسویه تخصص طبی.

تامینات فعالیت محاربوی Обеспечение боевых действий.

مجموع تدابیـــری کـــه بمقصدجلوگیری از غافلگیری دشمن زمینـــی

وهوایی ودادن امکانات داخل شدن به محاربه وبدست آوردن موفقیت بوقت وزمان آن به شکل منظم اتخاذ میشودبنام تأمینات فعالیت محاربوی یاد میشود.

تأمینات فعالیت های محاربوی درهرگونه شرایط محاربوی بصورت دوامدار صورت می گیرد. تأمینات فعالیت های محاربوی شامل مواد آتی اند :

- کشف ؛
- تحفظاز اسلحه تاثیردسته جمعی؛
- امنیت ؛
- مدافعهٔ هوایی ؛
- ستر واخفا .

تامینات کشافی Штурманское обеспечение

یکی از اشکال تامینات فعالیت‌های قوای هوایی است. وظایف آن عبارتندا ز :

- تامین کردن دقیق ودرست پروازطیارات و هلیکوپتر ها به مشروت (خط السیر) ؛
- رهنمایی کردن طیارات به محل‌وزمان معینه بالای هدف (نشانه) ؛
- تامین نمودن دقت اصابت وموثریت پرتاب بم ویافیر راکت بالای اهداف زمینی وبحری ؛
- تأمین پرتاب کردن دیسانت ها به منطقهٔ لازم؛
- رسانیدن (رهنمایی نمودن)طیارات (هیلیکوپترها) به میدان نشست ؛
- ایفای بعضی ازامور دیگر جهت‌اجرای موفقانه وظایف محولهٔ‌محاربوی.

تامینات لوژستیکی جزوتامها Тыловое обеспечение подразделений

تأمینات مکمل و بموقع جزوتامها ازنگاه مهمات، مواد سوخت، اعاشه ووسایط تحفظ ،رسانیدن معاونت به مریضها وزخمیها وتخلیهٔ آنها به مراکز صحی، ترتیب وتنظیم خدمات تخنیکی‌وسایط نقلیه واسلحه، همچنان تأمین اشیای مادی میباشد .

یکی از شرایط اساسی اجــــرای‌موفقانه فعالیت‌های محاربوی جزوتامها عبارت از تأمینات دوامدار مـــادی-تخنیکی وطبی میباشد .

تامینات مادی Материальное обеспечение

ترتیب وتنظیم واکمال همــه روزهٔقوتها باانواع مختلف وسایـط مـادی (دیده شود) ،عبـارت از تـــامینات‌مادیست. تامینات مادی قوتها نظـر به نوع اکمال صورت میگیرد، که‌اساسی‌ترین آنها عبارتند از :

- اکمال ازنـــگاه اسلحهٔ راکتی وتوپچی. اسلحهٔ ذروی ومهمات عادی:
- اکمال ازنگاه تانك های زرهدار،وسایط نقلیه وانجینری ؛
- اکمال ازنگاه مالزمهٔ تخنیکی وارتباط (مخابره) مواد سوخت، اعاشه وغیره .

اساس تامینات مادی قوتها عبارت‌از ذخایر سیار وسایط مادی‌که بصورت دوامدار ازعقب جبهه صورت میگیرد،تشکیل میدهد.

تامینات معالجوی ـ تخلیه‌وی Лечебно-эвакуационное обеспечение

یکی‌از ساحه های مهم تامینات‌صحی‌قوتها در شرایط محاربوی میباشد که مجموع تدابیر رسانیدن کمك هـــای‌اولیه به مریضها و زخمیها، تخلیه و معالجهٔ آنها را احتوا میکنند. در شرایط‌رضعیت محاربوی داخل بستر کـردن ومعالجهٔ تمام مریضها وزخمیها مستقیمادر نزدیکی های خط جبهه ناممکن‌است. ازین جهت لازم می‌افتد تـــا بصورت‌سیستماتیك زخمیهـا از مـــوسسا ت معالجوی اردو های فعال به‌عقب‌جبهه برده شوند. یعنی تخلیهٔ آنها صورت گیرد.

تقسیم وتبدیل قراول ها Смена караулов

عبارت از مراسمی است که مطابق‌به احکام«اصولنامه خدمات‌گارنیزیون وقراول» یك قراول به مقصد اجرای‌وظیفه جای قراول ماقبل را اشغـــال میکنـــد .

تامین نقاط اتصال وجناحین Обеспечение стыков и флангов

تدابیر تکتیکی است که از حملات‌غافلگیری وشق دشمن، در نظـــام

محاربوی قوتهـــا، در نقـــاط اتصال‌وجناحین جلوگیری بعمل آورده ودفع وطرد حملات مذکور رادر اثنای‌اجرای‌وظایف‌اصلی محاربوی تامین می‌نماید. تامین نقاط اتصال وجناحین در حالات‌ذیل میسر شده میتواند :

ـ کشف دوامدار ؛

ـ تشریك‌مساعی درست‌جزوتامهای‌جناحی وقطعات حمایه کننـدهٔ نقـاط اتصال وجناحین توسط موانع ؛

ـ افراز کردن تعداد لازم قوتهای‌توپچی (هاوان) ماشیندار ها وترتیب وتنظیم آتش آنها به مقصد حمایـــهٔ‌نقاط اتصال وجناحین ؛

ـ جابجا کردن خط دوم‌واحتیاط ها به‌عقب نقاط اتصال و جناحین .

تانك — Танк

عبارت از واسطـــهٔ زنجیـــر دارمحاربوی است که کاملا زرهدار بوده باتوپ و ماشیندار ها تسلیح شـده‌دارای تحرك وقابلیت مانور عـالی ، آتـش ذیقـدرت ، قـدرت بـزرگ‌ضربوی، تاثیر پذیری کمتر از آتش های دشمن و تحفظ بیشتر در مقابـل‌تاثیرات انفلاقات ذروی میباشـــد . مقدار دوز اخذ شدهٔ رادیو اکتیف درپرسونل که بداخل تانك موجود انـد به اندازهٔ قابل ملاحظه ای تقلیل میابد.

تانکها توسط آتش خود ، تانکها وسایر اهداف زرهدار ، وسایط آتشدار وقوای جاندار دشمن را امحا مینماید.علاوه برآن تانکها میتوانند تاسیسات تدافعی تیپ خفیف را تخریب کـــرده‌درموانع ماین ، گذرگاه هاو معبر ها را باز نمایند .

تانك الوانداز — Огнеметный танк

واسطهٔ محاربوی است که عـلاوه‌از تسلیحات معمولی خود با الوانداز نیز مجهز میباشد . پاشیدن مخلـــوط‌الو از الو انداز ذریعه گاز بـــاروت صورت میگیرد . منزل الو انـــدازی‌الی ۱۲۰ متر میبـاشـد . تـــانـك الو انداز به مقصد امحای قـــوای‌جاندار ووسایط آتشدار دشمن خاصتاً آنهاییکه در محلات محفوظ قـــراردارند ، بکار میرود . علاوه بـر آن تانکهای الوانداز جهت مساعی مشترکه با جزوتامهای پیاده موتوریـــزه در تعرض و به مقصد تقویه آنهـــا درمدافعه نیز استعمال میشود .

تانك شناور Плавающий танк

عبارت از تانك خفيف است كـــه قابليت عبور از موانع آبی را دارند. تانك های شناور حاوی تـوپ وماشيندار بوده از آن درخشكه وآب استفاده نموده ميتوانند .

تانكی سوزنده Зажигательные баки

وسايط هوايی است كه با آتش مخلوط سوزنده ، تاسيسات چوبی ، ديپو های مواد سوخت ومهمات قوای جاندار ، تخنيك محاربوی و نشانـه های ديگر راسوختانده تخريب مينمايد.

تانكاژ Тангаж

عبارت از حركت زاويوی طيـــاره (راكتها) است كه نظر به محـــور عرضانی عطالت اجرا ميشود .

تبديلی قوتها Смена войск

عبارت از دور و تسليم منظـــم خطوط ، مواضع ،مناطق و ساحاتـــی كه در شرايط محاربوی از طرف قوتها اشغال شده ، ميـباشد . تبديلـــی قوتها نظر به پلانيكه قبلا ترتيـــب شده سريع ، محرمانه ومعمولاازطرف شب صورت ميگيرد ، به نحويكـــه جزوتامها وقطعات تبديـــل شونـــده بتوانند تا سپيده دم به محل تجمع تثبيت شده برسند . جزوتامهـــای تبديل شونده به جزوتامهاييكه به عوض آنها آمده اند تمام معلومات راجع به دشمن (موقعيت ، قوا ، خصوصيات فعاليت وغيره) و همچنان راجع به تاسيسات تدافعی خود ، موانع وغيره معلومات ارايه مينمايد . در صورت تعرض دشمن ، تبديلی قوتها قطـــع شده وهمه به دفع وطـــرد دشمـــن ميپردازند . قوماندان جزوتام تبديل شونده اداره رابدست ميگيرد.

تتريل Тетрил

عبارت ازمواد انفلاقيه پارچـــه شونده (پاش شونده) است كه دارای قدرت خيلی زياد بوده در اثنای حاضر كردن ديتناتور های نيمه راهی، در مهمات مختلف و جهت پركاری بعضی از كپسول های ديتناتور بكار ميرود .

تجاوز Агрессия

شعله ور ساختن واجرای حرب‌غیر عادلانه ، اشغالگرانه وامپریالیستی را تجاوز گویند .تجاوز اساس سیاست خارجی دول امپریالیستی بوده که قبل از همه متوجه سیستم‌جهانی سوسیالیزم میباشد . نظر به حقوق بین‌الملل تجاوز عبارت ازحمله ور شدن یك یا چند کشور بالای دولت دیگر به‌مقصد اشغال‌خاك سلب آزادی جهان و همچنان جهت به بردگی‌کشانیدن خلق های آن بااعمال زور میباشد .

تجدید ملیتاریزم Ремилитаризация

دوباره بپا ایستاده نمودن قوای‌مسلح وقدرت حربی دولتی یاقسمتی از اراضی آن که خلع سلاح شده‌باشد ،بنام تجدید ملیتاریزم یاد میشود . مثلا تجدید ملیتاریزم آلمان‌غربی از طرف آمریکاییان وسایر ملیتاریست هاکه برله فیصلهٔ‌کنفرانس برلین (پوتسدام) سران حکومات قدرت های بزرگ جهان‌صنایع حربی و قوای مسلح این کشور احیا کردند تا آنرا به مقاصدشعله ور ساختن جنگ با اتحاد شوروی و تمام اردو گاه سوسیالیزم‌مورد استعمال قرار دهند .

تجمع قوتها Сосредоточение войск

جمع نمودن قوا ووسایط (جزوتامها،قطعات، تخنیك محاربوی) که در یك منطقهٔ معین جهت اجرای وظایف‌محاربوی نظربه پلان قوماندانی صورت میگیرد ، تجمع قوتها یادمیشود .

تجمع قوتها در شرایط کنونی‌باید سریعانه ،محرمانه و با رعایت حتمی مقتضیات اتساع و انبساط نظام‌های محاربوی جزوتامها و موقعیت آنها صورت گیرد .

تجویز خطا Допуск

انحراف مجاز مرمی از مرکز هدف‌است . بدین معنی که هر گاه مرمی به یك اندازهٔ معین بطرف راست، چپ ، پایین و یا بالاتر از هدف تصادف کند و یا اینکه دریك فاصلهٔ‌قبول شده نزدیك ترو یا دورتر از هدف ،مرمی انفلاق نماید . چنان‌قیمت گذاری میشود که گویا مرمی به‌هدف خورده است. چونکه تجویزخطای محرك مرمی همان اندازه یی

بوده که مرمی ازهدف انحراف کرده‌است.

تجهیزات انجنیری اراضی Инженерное оборудование местности

عبارت از تدابیریست که درمورداستحکامـــات اراضی وحاضر ساختن آن جهت ایفای فعالیتهای محاربـــوی‌اتخاذ میشود . تجهیزات انجنیـــری اراضی شامل مواد ذیل است :

ـساختن تاسیسات تدافعی (خنـدقها . خطوط ارتباط . مواضع آتش وغیره) که مدافعه مطمینانه قـوتهارا از تاثیر اسلحهٔ دسته جمعی تامین نماید ؛

ـساختن موانع ضد تانك و ضـــدپیاده دشمن ؛

ـتجهیز کردن مواضع تدافعـــی ،مناطق که قوتها در آن موقعیت‌دارند وخط مبدأ جهت هجوم متقابل ؛

ـساختن مواضع و خطوط تدافعی‌احتیاطی و جعلی ؛

ـستروآخفای مواضع . تاسیسات‌مهم ،قوتها . تخنیك محاربوی وغیره.

تجهیزات انجنیری اراضی درشرایطاستعمال اسلحهٔ ذروی ارزش قابل‌ـ ملاحظه ای دارد.

تحت‌البحری Подводная лодка

عبارت از کشتی جنگی است که‌جهت شنا کردن وایفای وظـــایف محاربوی در زیر آب و روی آب‌مورداستفاده قرار میگیرد .

تحشـــد Концентрация

تجمع ویا تمرکز قوتها دریك‌منطقه را تحشد گویند در لاتین کانسنترانیو گفته میشود .

تحفظ‌مقابل اسلحهٔ‌تاثیر دسته جمعی Защита от ОМП

عبارت از مجموع تدابیری است‌که بمنظور جلوگیری از تخریب وامحای قوتها و تاسیسات عقب جبهه بمقابل‌تاثیـــر اسلحـــهٔ کیمیاوی. ذروی و باکترلوژی ویا به مقصد کم ساختن‌نتایج تاثیر اسلحهٔ مذکور و محافظت قابلیت محاربوی قوتها ، اتخـــاذمیشود. وشامل مواد ذیل است :

ـفاش ساختن احضارات دشمن درمورد استعمال اسلحه ووسایط ذروی کیمیاوی وباکترلوژی ؛

ـپیش گویی مناطق تخریب ؛

ـکشف ذروی ، کیمیاوی ، باکترلوژی و کنترول دوزیمتری ؛

ـایقاظ قوتها راجع به مسمومیت‌مواد رادیو اکتیف ، کیمیاوی وبا- کترلوژی ؛

ـ اتساع، وقتاً فوقتاً تبدیل کردن‌مناطقی که قوتها درآنجاموقعیت دارند وسترو اخفای قوتها ؛

ـ استفاده ازخواص دفاعی اراضی‌وتجهیز نمودن مواضع (مناطق) قوتها از نگاه انجنیری ؛

ـ تأمین قوتها باوسایط تدافعی(تحفظی)؛

ـ نابودکردن تاثیرات بعدی‌اسلحه تاثیر دسته جمعی دشمن.

تحکیم خطوط اشغال شده Закрепление захваченных рубежей

عبارت از درآوردن خطوط اشغال‌شده وضعیت تدافعی جهت دفع وطرد هجوم‌های متقابل قوتهای پیاده وتانك‌دشمن میباشد. تحکیم خطوط اشغال شده شرایط مساعد رابرای تعرضات‌بعدی‌به‌عمق مدافعهٔ دشمن وهمچنان جهت اجرای فعالیت های‌تدافعی موقتی‌تأمین می‌نماید .

تحکیم موفقیت Закрепление успехов

مجموع تدابیر مختلف است که بمقصد حفظ احضارات دایمی وقابلیت جزوتامهاو قطعات برای دفع وطردتلاش های دشمن و متوقف ساختن تعرضات ایشان ویامختل ساختن مانورآن اتخاذ میشود. تدابیر اساسی که تحکیم موفقیت راتامین میکند عبارت‌ازتحکیم خطوط (مواضع) اشغال شده (دیده شود) ویا حفاظت آنها میباشد.

تحلیف عسکری Военная присяга

عبارت از سوگند مقدسی است که هرعسکر بخاطر صداقت به وطن، مردم،حزب دموکراتیك‌خلق افغانستان،حکومت ووظایف‌عسکری‌خود یادمیکند. هریك ازمنسوبین عسکری باشامل‌شدن خویش در صفوف اردوی ج.د. افغانستان تحلیف عسکری رامنفردانه بجا آورده شخصاً تحت آن امضاء

مینماید. قوماندانان و آمرین تمـــام قدمه ها مکلفند در وجـود زیر دستان خویش مفهوم مقدس وخلل ناپذیـــر تحلیف عسکری را تزریق نمایند.
تحلیف عسکری درآغاز اصولنامه های عسکـری درج میباشد.

تحکیمات

Фортификация

۱ـ علمیست که درمورد مستحکم‌ساختن مواضع قوتها وطرق تحفظ از تاثیر وسایط تخریب بحث میکند.

۲ـ شعبه ای از امـــور انجینری‌است که طرق ساختمان تـــأسیسات تحکیماتی (تدافعی) رابه مقصد تأمین‌محاربه وهمچنان به منظور تحفـــظ قوتها وتأسیسات مهم از تمام وسایط‌تخریب کنونی، من جمله از اسلحـه ذروی، مطالعه واحضار مینماید .

تخریب‌خود بخودی مرمی (راکـت)

Самоликвидация снаряда (ракеты)

انفلا ق‌مرمی ها (راکتهای) دافع‌هوادرهواست که پس ازیك مدت معین بعداز فیر، در اثر اصابت بانشانـه (هدف) هوایی (طیاره) صورت‌میگیرد. تخریب خود بخودی مـــرمی (راکت) به کمك ترتیبات مخصوص (تـخریب کنندهٔ خودبخودی) انجام میشود، تـامرمـی (راکت) به هدف اصابت نکرده بزمین نیفتد وسبب خسارات قوتهای‌دوست وتأسیسات آنها که درمنطقه خود شان قرار دارد ،نگردد،

تخریب کننده

Ликвидатор

ترتیباتیست که به مقصد انفـلاق‌دادن راکت هاییکه به هدف هوایـی اصابت نموده اند به کمك انفـــلاق‌دهندهٔ غیرمصادمـه وی بکار میرود. انفلاق راکت برای آن صورت میگیردکه اسرار ساختمان آن فاش نگردد. همچنان بخاطر اینکـــه باافتیدن آن‌بزمین از خسارات بـــالای تاسیسات جلوگیری بعمل آید. باید راکتیکـــه بانشانه تصادف ننمود، منفلق شود. تخریب کننده میتواند انفلاق راکت‌راپس‌از طی یك‌مدت معین انفلاق دهـد ویا اینکه درائر مخابره نمودن‌اشارهٔ‌لازم از زمین به بدنهٔ راکت، آنــــرا منفجر سازد.

تخلیه عسکری Эвакуация военная

۱ـ اعزام نمودن مریض‌ها و زخمی‌ها، اسرا، وسایط مادی ، وسایـــل اکمال، وسایلی که ترمیم طلب یاغیرضروری باشند، به عقب جبهه ، بنام تخلیه عسکری نامیده میشود.

۲ـ خارج ساختن قوتها ازمناطقیکه قبلاً تحت تصرف داشته اند، تخلیه عسکری گفته میشود.

تخلیه صحی Эвакуация медицинская

منتظماً نقل دادن (توسط نفر یـــاذریعهٔ وسایط)زخمی هاومریض هـــا ازساحهٔ محاربه به مؤسسات معالجه وی منطقه فعالیت های محاربوی یـــا درعقب جبهه ، بنـــام تخلیه صحی‌یاد میشود. تخلیهٔ صحی بادرنظـــر گرفتن درجهٔ مریضی یاشدت زخـم واحتیاج زخمی ها ومریض‌ها به معاونت صحی وتخمین نمودن میعاد اعاده شدن‌صحت وسلامت آنها ترتیب وتنظیـــم میشود.

تخنیك انجینیری Инженерная техника

مجموع ماشین ها، میکانیزم هـــا واگریگات هاکه شامل تسلیحات‌جزوتام وقطعات قوتهای انجینیری باشندوحین‌ایفای وظایف تامینات انجینیری‌محاربه استعمال شود ، بنام تخنیك انجینیری‌یاد میشود. مانند وسایـــط کندنکاری زمین، راهسازی، پل‌سازی، جرثقیل‌ها،تخنیك الکتریکـــی، وسایـــط کشف ، ترتیبات موانع وغیره.

تخنیك زرهدار Бронетанковая техника

ماشین های محاربوی وماشین های‌معاونه که‌در تسلیحات جزوتامها و قطعات قوتهای معینی قرار دارنـــدتخنیك زرهدار یاد میشود (ماننـــد تانکها ،ذات‌الحرکه ها ،زرهپوشهـــاموتر های زرهدار ، موتر سایکل هـــا ووسایل جروتانکها وغیره).

وسایط جر تانکها وموتر سایکل‌ها،ماشین های معاونه بوده و متباقـــی آن ماشین های محاربوی میباشند درزمان حضر ماشین های محاربوی بـــه دو گروپ تقسیم میشوند: تعلیمی ومحاربوی .

ماشین های معاونه بـــه وسایـــطخدمت، وسایـــط تعلیمی ووسایـــط نقلیه جدا میشود.

تخنیك محاربوی Боевая техника

مجموع تمام وسایط محاربـــوی وتخنیکی که جهت اجرای محاربـــه و تامینات قوتها در محاربه و در دروس استعمال میشود ، بنام تخنیك محاـ ربوی یاد میشود . مانند : تانکها ، توپها ، راکت ها ، رادار ها ، طیارات وغیره .

تخنیك موتر وتراکتور Автотракторная техника

موتر ها ، وسایط زنجیر دار ، وسایطجر ، زرهپوشها ، تراکتـــور هـــا و موتر های زرهدار ، تریلر ها که به مقاصد عسکری استعمال شود و در تسلیحات قطعات و جزوتامها شامـل باشد ، بنام تخنیك موتر وتراکتور یاد میشود . موتر ها نظر به نوعیت خود به خفیف (برای انتقال ۲ ـ ۷ نفر) ثقیل (برای انتقال بار) و مخصـوص (برای انتقال مالزمهٔ مخصوص) جدا میشود .

موتر های مخصوص : مانند موترهای ترمیم ، امبولانس ها ، تانك‌های آب وتیل ، اکمال کننده مواد سوخت وغیره .

موتر های زنجیر دار نظر به وزن، امکانات کش و موجودیت زره بـــه انواع خفیف ، وسط وثقیل جدامیشود.

تریلر ها نظر به تعداد محور هاوقدرت بلند کردن مقدار بار بـــه انواع مختلف جدا میشود . تخنیـــك موتر وترکتور بصورت عمومی بـــه محاربوی ، تعلیمی ، نمایشی ومعاونه جدا میشود .

تدابیر ضد امراض ساری Противоэпидемические мероприятия

مجموع تدابیریست که به مقصدحفاظت صحت و سلامت پرسونـــل قطعات و جزوتامها ونگهداری قابلیت محاربوی شان اتخاذ میشود . بـرای آنکه از شیوع امراض ساری دربیـن پرسونل اطلاع بدست آید و اقداماتی بمقابل اسلحه باکترلوژی دشمـــن عملی شود ، تدابیر ضدامراض ساری اتخاذ میشود که شامل مواد آتی است:

ـ کشف ومراقبت از وضع صحـی ـ اپیدمی منطقهٔ فعالیت های محاربوی و محل بودوباش قوتها بموقع آن ؛

ـتجرید ومنتقل ساختن بموقـــع اشخاص مبتلا به امراض ساری را به شفاخانه ها ؛
ـاتخاذ تدابیر بمقصد جلوگیـری از شیوع بیشتر مکروبها ؛
ـ اجرای دیگازاسیـون، دیزاکتیواسیون ودیزانفکسیون اجاق‌های اپیدمی؛
ـمعاینات واکسیناسیون علیـــه امراض مختلف پرسونل قوتها .

ترافیك عسکری Военная автоинспекция (ВАИ)

اشخاص نظامی ایکه حرکت وسایط‌نقلیه عسکری رادر جاده هاکنتـرول مینماید .

تران Таран

وارد آوردن ضربه توسط فوزلاژ ، بال طیاره بالای طیاره دشمن ، ضربه زدن بدنهٔ یك تانك باتانك دیگر و یابا سایر وسایط زرهدار دشمـــن و همچنان بهم زدن کشتی و یا تحت‌البحری با کشتی ویا تحت البحـری دشمن بنام تران یاد میشود .

ترانسپورت هوایی عسکری Военно - транспортная авиация

نوعی از قوتهای هواییست کـــه بمقصد فرود آوردن دیسانت هـــای هوایی، انتقال قوتهـــا ،رسانیـــدن‌تسلیحات ،مهمات ذروی ، راکت ها، مواد سوخت ،اعاشه ،وسایر وسایل‌مادی، تخلیه مریضها وزخمیها بکـار میرود .در تسلیحات تـــرانسپـورت‌هوایی عسکری طیارات ترانسپـورت هیلیکوپتر هاو پلانیر هاشامل میباشد.

ترانسفارمر Трансформатор

دستگاه مخصوصی است کـه برای‌افزودن یا کم کردن قوه برق بکـــار میرود .

تربیهٔ عسکری Военное воспитание

بمنظور پیشبرد وظایف محوله ایکه در برابر منسوبین عسکری چـه در زمان حضر وچه در شرایط وضعیـــت‌محاربوی قرار دارد ، یك سلسلـــه صفات مورال ،سیاسی ومحاربوی به صورت سیستماتیك وموافق به مقصد

در منسوبین عسکری تربیه وپرورش‌مییابد که بنام تربیه عسکری یاد میگردد .

تربیهٔ عسکری توأم با تعلیم‌وتربیه سیاسی بوده وبا آنهایك‌وجود واحدی را میسازد که در مجموع تربیه عمومی عسکری مترقی را تبارز میدهد. تربیهٔ عسکری و سیاسی پرسونل‌جزوتامها قطعات وموسسات تعلیمی عسکری در جریان تعلیم وتربیه محاربوی و تمام فعالیت های اردوی آزادیبخش افغانستان بوجودمییابد. تربیه عسکری تمام تدابیر راکه چه در حین‌ساعات تعلیم وتربیه محاربوی وسیاسی و چه در زمان خارج از وقت رسمی صورت میگیرد ،در بردارد . محتویات ومعنی تربیه عسکری و سیاسی منسوبین عسکری‌بصورت دقیق در اصولنامه های عسکری تصریح شده است .

ترپله Перебежка

نوعی از فعالیت های محاربویست‌که نفر منفرد بادویدن سریع موضع خود را تبدیل مینماید . معمولا کسیکه ترپله میکند بوسیله سایر افراد نمبر دلگی ، تحت حمایه آتش قرارداده میشود .

ترتیبات Агрегат (устройство)

چندین پارچه از ماشین که به صورت یك کامپلت وظیفه مشخصی راانجام دهد بنام ترتیبات یادمیشود.مثلا ترتیبات پسلگد در توپ که عبارت از میله ها ، فنر ها و موادمایع برك کننده و غیره میباشد که بصورت مشترك مانع عقب آمدن میل‌توپ پس از انداخت میشوند .

ترتیبات آنتن دستگاه رادار Антенное устройство РЛС

سیستمی است که معمولا ازانتشار دهنده (انتشار دهنده ها) و انعکاس دهنده (ریفلکتورها) ترکیب‌شده و به مقصد انتشار دادن امواج رادیویی به یك استقامت معین وهمچنان جهت اخذ اشارات منعکسه ازهدف بکار میرود .در دستگاه های‌رادار اخذ وارسال امپولسهای انرژی

معمولا توسط یك آنتن صورت میگیردواین عملیه توسط مبدلهٔ آنتن انجام میشود .

ترتیبات ارجاع(پیشران) Накатник

ترتیبا تیست که در توپها میـــل‌توپ را پس از پسلگد دو باره بجای اصلی آن قرار میدهد .

ترتیـبات فیوز راکت Предохранительное устройство ракеты

یکی از عناصر انفلاق دهنده است‌که جزیی از سیستم امنیت تمام‌راکت را تشکیل میدهد . ترتیبات فیوزراکت‌درحقیقت میکانیز می‌است که دربیـن انفلاق دهنده و حق محاربوی راکـت‌قرار دارد . این ترتیبات انفـــلاق راکت را قبل از زمان تثبیت شـــده‌جلو گیری کرده و امنیت پرسو نلیکه در راکت خدمت می نمایندو همچنان‌قطعات دوست را تامین می نماید.

ترتیـبات فیوز راکت به شکـــل‌میخانیکی وخود کار استعمال شـــده میتواند . فعالیت ترتیبات مذکـــوربه اساس قومانده ایکه از سیستـم سوق واداره راکت از زمین مخابـره‌میشود صورت می گیرد .

ترتیبات مصادمه Ударно - спусковой механизм

عبارت از ساختمانیست کـــه دراسلحه ناریه پیاده بمقصد رهـــــا کردن سوزنك و وارد آوردن ضربـه به پتاقی نصب شده ، آتش منفرد و یا اتماتیك سلاح «در اسلحه خود کار»و قطع آتش را تامین می نماینـــد همچنان ترتیبات مصادمه از انداخت‌های تصادفی ممانعت بعمل می آورد .

تـــرتیبـــا ت مصـــادمـــــه معمولا بداخل ترتیبات خشت اسلحه جابجا شده و از پارچه های مختلف‌عبارت می باشد .

ترتیبات نشانگاه Прицельное приспособление

عبارت از یك قسمت اسلحه ناریه میباشد وبه مقصد معامله نمـــودن زوایای افقی و عمودی ایکه جهـــت‌نشانه گیری (توجیه) اسلحه بـه هدف، دراثنای انـــداخت ضروری‌میباشد ، بکار میرود .

ترتیبات های نشانگاه نظر بـــه پرنسیپ ساختمان خود اپتیکـــی ، غیراپتیکی (باز) ،الکترونی اپتیکـــیمیباشند . نشانگاه غیر اپتیکی (باز) جهت نشانه گیری بالای اهدافزمینیوبرای اسلحه دافع هوا جهت نشانه گیری بالای اهداف هوایی مـــورداستفاده قرار مـی گیـرد (نشانگاه دایروی ماشیندار های دافع هوا) ودر فاصله های ۱۰۰۰ الی ۱۵۰۰متر نشانه گیری را بالای هدف تامیـنمی نماید نشانگاه اپتیکی نیز بـرای اسلحه پیاده به مقصد دقیق بـــودناندخت استعمال میشود . ازنشانگاه الکترونی اپتیکی در شب استفـادهمی شود .

ترتیب و تنظیم آتش Организация огня

عبارت از مجموع تدابیر یست که اجرای وظایف آتشدار را مطابق بـا مفکوره محاربه تامین نماید . ترتیبوتنظیم آتش یکی از عناصر ترتیب وتنظیم محاربه بوده ، فعالیـــــتقوماندان جزوتام را قبل از بازکردن آتش بالای دشمن، احتوا مینمایـد.مرام آن احضار سیستم معین آتـش اسلحه خود جـزوتام و همچنـــانوسایط تحت حمایه و تقویه میباشد. ترتیب و تنظیم آتش از تدابیر ذیلعبارت است :

- ترتیب و تنظیم ترصد از ساحه محاربه ؛
- ارزیابی (مطالعه) اراضی ؛
- انتخاب و تجهیز نمودن مواضعآتش ؛
- تقسیم وظایف به جزوتامها وجدا نمودن قوا و وسایط لازم برای اجرای وظیفه ؛
- حاضر نمودن اساسات ابتدایی‌انداخت ؛
- نگهداری ذخایر مهمات ؛
- ترتیب وتثبیت باز کردن وقطعکردن آتش.

ترتیب و تنظیم آتش پیش بینیمی نماید که اهداف چگونه بیـــن وسایط آتشدار نظر به وظـــایف وامکانات شان تقسیم شوند و وظایف عمومی محاربوی چطور ایفا گردد .

ترتیب و تنظیم ارتباط Организация связи

مجموع تدابیر یست که احضـاراسناد لازمی ، تقسیم قوا و وسایـط

ارتباط و همچنان ترتیب استعمال آنها به مقصد تامین سوق و اداره دوامدار جزوتامها و قطعات در محاربه را احتوا مینماید . ارتباط مطابق به قرار قوماندان، اوامر رئیس ارکان و هدایات قرارگاه مافوق در مورد ارتباط موافق به وظایف قطعات (جزوتامها) ترتیب و تنظیم میشود.

ارتباط وسیله اساسی ایست که سوق و اداره قطعات و جزوتامها را در محاربه تامین مینماید . از دست‌دادن ارتباط سبب از دست رفتن سوق واداره میشود. ازینرو ترتیب‌وتنظیم و محافظه ارتباط لاینقطع باجزوتامها ی (قطعات) زیر دست‌آنها بیکه مساعی مشترکه دارند مکلفیت عمدهٔ قوماندان و قرارگاه راتشکیل میدهد .

ترتیب وتنظیم تاسیس قدمه عقبی Организация тыла

عبارت از تدابیر یست که به مقصد تامینات همه جانبه قوتها (قوا) در هر نوع شرایط وضعیت اتخاذ میشود . ترتیب و تنظیم قدمه عقبی شامل مواد ذیل است :

- احضار ، جابجا کردن و اتساع‌وانبساط نمودن جزوتامهای بزرگ ، قطعات و موسسات ؛
- احضارومحافظه خطوط مواصلات؛
- ترتیب وتنظیم حفاظت ،مدافعه و نگهبانی تأسیسات لوژستیکی .

ترتیب و تنظیم محاربه Организация боя

اجرای مجموع تدابیری است که از طرف قوماندان و قرارگاه او در مورد، بوجود آوردن شرایط مساعدجهت ایفای وظیفه محاربوی اتخاذ میشود . ترتیب وتنظیم محاربه شامل‌مواد ذیل است :

- اتخاذ قرار ازطرف قوماندان ؛
- تعیین طرز اجرای وظیفه محاربوی اتخاذ نظام محاربوی ؛
- دادن وظایف محاربوی به جزوتامها ؛
- تعیین نمودن وظایف آتشی به وسایط تحت حمایه و تقویه ؛
- ترتیب وتنظیم مساعی مشترکه ؛

- تعیین زمان احضارات ؛
- تثبیت اشارات سوق و اداره ؛و غیره .

ترخیص Увольнение

عبارت از مرخص شدن سربازان پس از انجام دوره مکلفیت شان در اردو میباشد و به اساس آن سندرسمی فراغت را حاصل مینمایند.

«ترشا !» "За орудие!"

قوماندہ ایست که دراثر آن افرادنمبر توپ به عقب توپ به فاصله معینی بطور منظم ایستاده میشوند.

ترصد Наблюдение

یکی از شیوه های معمول کشف قوتها است که از طرف تمام انواع قوتها و قوتهای خصوصی در تمام شرایط فعالیت های محاربوی شان ودر هر گونه شرایط شباروزی وموسم سال ترتیب و تنظیم میشود . هر قوماندان و هر سرباز مکلف است بصورت دوامدار و موافق به مقصد ساحه محاربه را ترصد نماید .یعنی دشمن و اراضی را تحت نظر داشته باشد .

در شرید فعالیت هریك ازقطعات و جزوتامها مترصدین توظیف گردیده وشبکه پسته های ترصد افرازمیگردد . ترصد زمینی با گوش کردن ترصد از هوا ، استفاده از کشف توپچی توسط آلات و کشف بوسیله وسایط راداری تکمیل میشود. جهت اجرای ترصد ازطرف شب ، آلات دید شب و وسایط تنویر اراضی استعمال میگردد . نتایج ترصد دشمن واراضی به قوماندان موقع میدهد که وضعیت را درست ارزیابی نماید و قرار درست بدهد .

ترصد چشمی Визуальное наблюдение

یکی از شیوه های کشف است که ذریعه آن ممکن است به کمترین فرصت از مناطق بزرگی مراقبت بعمل آیدو اطلاعات عمومی در باره گروپمان

هاوفعالیت های دشمن ،راجع بـــه تاسیسات ، اهداف ، اراضی ، هوا (وضع جوی) بدست آورده فـــورأ تعمیم گردد و بدسترس قومانـــدان قرار داده شود .

ترصد چشمی توسط چشم غیـــــرمسلح ویا بوسیله آلات اپتیکـــی ، آلات تخنیکی ماورأ سرخ و وسایـل تلویزیونی صورت می گیرد .

ترکیب محاربوی Боевой состав

عبارت از ترکیب جزوتامـــــها وقطعاتیست که مستقیمأ برای اجرای فعالیت های محاربوی تـــوظیف شـــده باشند . واحد های تکتیکی ترکیـــب محاربوی عبارتند از : دستگاه های پرتاب ، تانك ، توپ، طیاره ،کندك، بطریه ، کندك هوایی، تولی استحکام.

برای تعیین ترکیب محـــاربـــوی قطعات وجزوتامهای قوای زمینـــــی تعداد عمومی پرسونل محاربوی، تعدادماشیندار ها ، توپ ها و تانك هـــا درنظر گرفته میشود.

ترمیت Термит

عبارت از مخلوط براده المونیـم با مخلوط پودری مواد اوکسایدفلزات مختلف النوع (مانند آهن) میباشد. در اثر در گرفتن ترمیت حرارت بلند تر از ۳۰۰۰ درجه تولید میشود .در امور عسکری به مقصد سوختاندن اشیا و محلات ، جنگلات و تاسیسات دیگر بداخل مرمی‌های حریق توپچـــی وبم های هوایی ترمیت را جابجـــــا می نمایند .

ترمیم تخنیك زرهدار Ремон т бронетанковой техники

عبارت از برطرف نمودن خسارات ویا عوارضی که در تخنیك زرهـــدار بوجود آمده بوسیله تبدیل کـــردن قسمت های خراب شده ویا پارچـــه های بیکاره ونصب شدن پارچه های جدید ویا بواسطهٔ لحـــم کـــاری و ولدنك کاری که بتواند تخنیـــــك زرهدار را به حالت فعال در آورد ، میباشد .

تروپو پاوزا Тропопауза

قشر انتقالی در اتمسفر بیــــن تروپو سفیر و ستراتو سفیر میباشد

که ضخامت آن از چند صد متر تـاچند کیلومتر نوسان دارد . تروپوپاـ وزا در قسمت های استوایی زمین درارتفاعات ۱٦ ـ ۱۸ کیلومتـر و در قسمت های قطبی در ارتفاعات ۹ـ۱۲ کیلومتر قرار دارد .

تروپو سفیر Тропосфера

قشر پائینی اتمسفر است که درقسمت قطبین زمین تا ارتفاعـات ـ ۹ ـ ۱۰ کیلومتر و در قسمت هـای‌استوایی‌تا ۱٦ ـ ۱۸ کیلومتر میرسد. در تروپو سفیر ابرو باران تشکیـل‌میشود . دمه وغبار ، رعدو برق و سنگ های آسمانی بظهور می رسند.وسایط پرنده به یخزده‌گی دچـــار می شوند .

درجهٔ حرارت درین قشر اتمسفیر بصورت متوسط تا ٦٥ ر. درجـــه سانتی گرید در هرصد متر ارتـفاع سقوط می کند .

تروپو سفیر بالای انتشارات‌امواج‌ماورای کوتاه تاثیر قابل ملاحظه ای دارد.

تروتیل Тротил

مواد انفلاقیه اساسی پارچه شونده(پاش شونده) قدرت نورمال است که دراکثر مهمات (مرمی های‌توپچی،مین‌ها ، بم های هوایی و غیره) پر کاری شده‌وهم درامور انفجاری بکـارمیرود .

تروتیل ماده بلوری شکل بـوده‌اغلب دارای رنگ زرد روشن و یـا نصواری روشن میباشد ودر آب حل‌نمیگردد . در هوای آزاد با شعلهٔ زرد میسوزد (در محـل سـر بستـه سوختن تروتیل به انفلاق تبدیـــل میشود) بمقابل ضربات چندان‌حساس نیست واز ضربهٔ مرمی انفلاق نمی‌کند وبرای انفلاق دهنده آن دیتونـاتـور(اشتعال دهنده) در کار است .

ترویج Агитация

به حرکت در آوردن ، بیدارکردن‌و رواج دادن مفکوره یی است کـــه بالای شعور ، مزاج و اکتیف بودن‌اجتماعی کتله ها به کمك بیانیـــه های شفاهی و وسایل ارتباط جمعـی‌اثر میگذارد . یکی از وسایل مبارزه طبقاتی و حزبی است . ترویج رابطه معین با تبلیغ دارد .

تری انگولاسیون Триангуляция

عبارت از میتود اساسی ساختن شبکهٔ جیودوزی محلات مقاومت بروی سطح اراضی است که جهت احضارخریطه های توپوگرافیك با مقیاس های مختلف ، تثبیت نمودن سیستم واحد کوردیناتهای جیودوزی ، تعین تغییر محل نقاط مقاومت وسایر تغییرات جیودوزیك در اراضی بکار میرود. محلات مقاومت تری انگولاسیون (محلات مثلثاتی وغیره) در بلندی ها ویا محلاتی که نظر به طبقه بندی تری انگولا سیون (مسافات از ۲ ـ ٤ الی ۲۰ ـ ۲۵ کیلومتر) ساخته میشود .

اضلاع بین محلات شبکهٔ مثلثاتی‌را تشکیل میدهد که در آن بصورت دقیق زوایا ، از یموت ها و اضلاع تمام مثلث هاو همچنان کوردینات محلات تثبیت شده میتواند .

تسلیحات Вооружение

۱. سلاح که بالای ماشین‌محاربوی (تانك ، زرهپوش وغیره) طیاره ، کشتی وغیره نصب باشد بنام تسلیحات همان واسطه یاد میشود.

۲. مجموع اسلحه یك جزوتام (قطعه) معین یا نوعی از قوتهااست.

۳. جریان تجهیز وتسلیح کردن جزوتامها با سلاح ، تخنیك محاربوی وسایر وسایط تخنیك عسکری راتسلیحات گویند .

تسلیحات بم اندازی طیارات Бомбардировочное вооружение самолетов

وسایط مختلف تخریب و امحای اهداف (نشانه ها) زمینی و بحری (بم‌ها، تارپیدوها ماین ها وغیره)توام با ترتیبات انتقال و پرتاب سوق و اداره و نشانه گیری (بم گیر، پرتاب کننده و نشانگاه ها) بنام تسلیحات بم اندازی طیارات یادمیشود .

تسلیحات تانك Танковое вооружение

عبارت از اسلحه ایست که بالای تانك نصب می‌باشد. اسلحهٔ مذکور معمولاً از یك ضرب توپ ۷۶ـ۱۲۲ ملی متری و ۲ ـ ۳ ماشیندار ترکیب می گردد . درین حالت یك ماشیندار بایك توپ جوره میشود و ماشیندار دیگر مستقلانه فعالیت میکند .

نظر به چاپ و طریقه انداخت قابلیت سرعت انداخت عملی توپ ممکن است از ۲ ـ ۸ فیر در دقیقه باشد . تانك ها بالای اهداف دارای زره با مرمی های ضد زره آتش اجرامی نمایند و بالای اهداف دیگر از مرمی های پارچه شونده وفوگاس کار گیرند. ماشیندار ها به مقصد امحای قوای جاندار دشمن که برویاراضی قرار دارند تامسافات ۸۰۰ متر استعمال میشوند . ماشیندار دافع هوا بمقابل اهداف پست پرواز استعمال میگردد . تسلیحات بعضی از تانکها دارای دستگاه های پرتاب راکت ، الواندازها و سایر اسلحهٔ مدرن میباشد .

تسلیحات راکتی طیارات Ракетное вооружение самолета

عبارت از راکت های رهبری شونده وراکت های غیر رهبری شونده می باشد. راکت‌های غیررهبری شونده بمقصد تخریب اهداف هوایی ،زمینی وبحری در مسافات کم استعمال می‌شود (چونکه انتشارات مرمی های مذکور زیاد است) . راکت های رهبری شونده طیارات بدو نوع جدا میشوند : یکی مرمی های کلاس «هوا ـ هوا » که بمقصد تخریب اهداف هوایی گماشته میشود ودیگری راکت های بالدار کلاس ـ «هوا ـ زمین» که جهت از بین بردن اهداف زمینی ایکه درعقب جبهه دشمن قرار دارند ویا توسط وسایط ذیقدرت مدافعهٔ هوایی حمایه میشوند ،توظیف می گردند . از برکت موجودیت موادسوخت جامد در راکت های بالدار ، ذخیره مواد سوخت و سیستم اداره پرواز آنها ، شده میتواند که راکت های مذکور به فاصلهٔ چند صدکیلومتری توسط طیاره پرتاب گردد.

تسمه علم قطعه Ремень знамени

عبارت از تسمه دراز و کوتاه ،شانه . گیلاسك چرمی، غرض جابجا شدن قسمت تحتانی پا به (نیزه)علم میباشد .

تسویه کردن Горизонтировать

عبارت از افقی کردن توپ ،ماشیندار ، هاوان وغیره میباشد که ذریعهٔ آبترازو های‌خود سلاح صورت‌می گیرد . آبترازوی اسلحه توسط آبترازوی حربی کنترول و عیارمیشود .

Юстировка

تسویه وریگولاژ آلات

امتحان کردن دقیق آلات اپتیکی(دور بین‌ها ، پرسکوپها ، تله متره‌ها ،نشانگاه های اپتیکی وغیره) که درفابریکه صورت میگیرد بنام تسویه وریگولاژ آلات یاد میشود .

تسویه وریگولاژ آلات به خاطری‌صورت می گیرد که تمام پارچه ها وترتیباتهای (مربوط به آلات) که باهم مساعی مشترکه انجام میدهند بصورت هماهنگ و طبق دلخواه‌فعالیت نمایند

Опознавание

تشخیص

عبارت از تثبیت نمودن هویت(مربوطیت) قوتها ، طیارات ، کشتی ها وسایر وسایط بی پیلوت حملات‌هوایی به یك دولت میباشد . در شرایط موجوده اساس تشخیص اهداف هوایی را تشخیص راداری تشکیل میدهد. (دیده شود) .تشخیص اهدافیکه در ارتفاعات پست پرواز مینمایند ممکن است توسط‌چشم صورت بگیرد وآنهم در اثر علایمی که توسط پیلوت اجرا میشود، فهمیده شده میتواند . تشخیص اهداف زمینی توسط عملهٔ طیارات نیز به اساس اشاراتی صورت میگیرد که از زمین به آنها مخابره میشود ویا توسط دود ، روشنی ، مرمی های رسام ، فشنگ ها ، پروژکتور هاوغیرهٔ نشان داده میشود .

Радиолокационное опознавание

تشخیص راداری

عبارت از تشخیص تاسیسات(اهداف) توسط دستگاه رادار کشف میباشد که به کمك ترتیبات های مخصوص راداری : پرسان کننده ها، صورت گرفته مربوطیت آنرا به قوای مسلح تثبیت میکند . بعضی از سیستم های تشخیص راداری‌هویت بعضی از اهداف(طیاره ، کشتی وغیره) رابه اساس‌اخذ کودهای مخصوص جوابیهٔ شان تشخیص نموده میتوانند .

Взаимодействие

تشریك مساعی

عبارت از فعالیت های هماهنگ‌قوتها است که به مقصد حاصل نمودن يك هدف صورت میگیرد (تشریك‌ـمساعی قوتها دیده میشود) ،

تشریك مساعی آتش Огневое взаимодействие

اجرای هماهنگ آتش بالای قوای‌جاندار وتاسیسات دشمن که بین انواع مختلف اسلحه ، تانکها ماشین‌های محاربوی و جزوتامها تقسیم شده بتواند بنام تشریك مساعی‌آتش یاد میشود . در تشریك مساعی آتش زمان ونوبت باز کردن واجرای‌آتش هم‌بین انواع اسلحه و هم بین جزتامهای وسایط آتشدار همنوع(مانند توپچی ، تانك وغیره) تعیین و تثبیت میشود .

تشریك مساعی قوتها Взаимодействие войск

عبارت از هماهنگی قوا و وسایطجزوتامها (قطعات) تمام انواع قوتها قوتهای خصوصی وسایط آتشدار وهمجوارها ازنقطه نظروظیفه، زمان و محل (خط ، هدف) است که بخاطراجرای موفقانه وظیفهٔ محاربوی صورت می گیرد . شرایط حتمی‌رسیدن به پیروزی در محاربه را تشریك مساعی دوامدار و دقیق‌جزوتامها تشکیل میدهد . درمحاربات کنونی تشریك مساعی باید طوری‌ترتیب و تنظیم شود که در طول جریان محاربه متین و لاینقطع بوده‌و قبل از همه از نقطه نظر هدف ، محل و زمان فعالیت های محاربوی‌قوتها با ضربات اسلحه ذروی هماهنگ باشد . برای این مقصدقوماندانان جزوتامها (قطعات) باید تاسیسات خود را که بالای آن‌ضربات ذروی و آتش توپچی اجرا می شود . ترتیب اجرای وظیفهٔ‌محاربوی را بدانند و باید در بین خود ارتباط معین داشته باشند وهمچنان اشارات تشریك مساعی و تشخیص رابدانند . تشریك مساعی‌در تمام انواع محاربه نظر به وظایف به اساس قرار قوماندان‌و هدایات آمر مافوق ترتیب و تنظیم میشود .

تشعشعات رادیو اکتیف Радиоактивное излучение

عبارت از انتشارات ذروی (جداشدن ذرات و انتشارات الکترو مقناطیسی) است که در اثنای سقوط‌هستهٔ اتم صورت می گیرد .

تشعشعات سطح خارجی Внешнее облучение

عبارت از انشاراتیست که ازمنابع‌رادیو اکتیفی که خارج از ارکانیزم وجود دارند صورت می گیــــــرد تشعشعات سطح خارجی مربوط بــه دوزها ، نوع ، انرژی انتشارا ت وهمچنان مـربوط به زمان و اوصاف انتشارات میباشد .

تشعشعات سطح داخلی Внутреннее облучение

عبارت از انتشارات مواد رادیـواکتیف است که بداخـل ارکانیـــزم تصادف می نمایند . تشعشعات سطح‌داخلی تا آنوقتی بصورت دوامدا ر باقی میماند که مواد رادیو اکتیـف بکلی از وجود خارج نگردد .

تشعشعات نوری Cьетовое излучение

عـبارت از انتشارات جریــــا نقوی وقابل دیـــد امواج مـــاورای بنفش و ماورای سرخ است که ازساحهٔ نورانی (کرهٔ آتشین) در اثـــر انفـــلاق ذروی پخـش میشـــود .قطر ساحهٔ نورانی که انفـلاق ذروی هوائی ۳۰هزار تن صورت گرفته باشدبه ۶۰۰ـ۷۰۰ متر میرسد و اگـــر انفلاق ذروی حرارتی صورت گیرد ، به چندین کیلومتر تقرب‌مینماید.درایجاد تشعشعات نوری درحـــدود ۳۰ـ ۴۰فیصد انرژی انفلاق بمصرف میرسد. تشعشعات نوری فکتور دوم تخریبی‌بشمار میرود. زمان تاثیر آن درحدود ۳ ثانیه دوام می‌نماید.

تشعشع سنج (رادیامتر) : Радиометр

آله ایست که به مقصد تعیین درجه یاسویه مسمومیت رادیو اکتیـف د ر اهداف مختلف، جلد انسانها، لباس وتجهیزات، تخنیك محاربوی، اعاشه و آب خدمت میکند. به کمك رادیامتـــردراثنای کشف رادیاسیونی ممکن است تشعشعات اشعهٔ گـامـارا از طیارات‌یاهیلیکوپتر ها تعیین نمود. مسمومیت رادیو اکتیفی‌سطح اراضی واجسام‌نظربه تعداد سقوط موادرادیو اکتیف‌دریك سانتی متر مربع فـــــی‌دقیقه حساب‌میشود. ودرآب دریك لیتر فی‌دقیقه محاسبه میگردد.

تشکل اراضی Рельеф местности

مجموع ناهمواری هاییکه بـــروی‌زمین بوجود میاید بنام تشکل اراضی یاد میشود نظر بـــه اوصاف تشکلات‌خویش اراضی به انواع ذیل تقسیم میشود :

اراضی هموار ، اراضی کوهستانی،واراضی تپه زار، هرکدام ازین انواع اراضی هموار، اراضی کوهستانی‌اراضی مطابقت دارند مانند: کـــوه، گودال، دره، وادی، گردنه وغیره .

قعر گودال وقلهٔ کوه، نقـاط بارزوسیل برها وخطوط بالایی-بنام خطوط بارز یاد میشوند. نقاط وخطوط بـارزسکلت تشکل اراضی راتشکیل میدهد که نظربه آن مـــوقعیت متقابل نقاط‌مختلف اراضی ازهم تشخیص میگردد. دانستن تشکل اراضی وتاثیر آن بالای‌موقعیت وفعالیت قوتها در تمام‌انواع ارزیابی اراضی ضروری میباشد .

تشکل مدافعهٔ ملکی Формирования гражданской обороны

عبارت از مفرزه‌ها، گـروپ هـــا،مرتبات، بلوك های وظایف عمومی و خصوصی است که ازطرف آمریـــن‌مدافعهٔ ملکی از جملهٔ کارگــــران ، دهقانان، مامور یـــــن وغیره اشخاص‌ملکی ترکیب میگردد.

تشکیلات (امور) عدلی وعسکری Юстиция военная

۱ـ عبارت ازمجموع محاکم عسکری(څارنوالی عسکری، دیوانحرب‌عسکری) میباشد.

۲ـ فعالیت هایی راکه ارگان های‌محاکم عسکری انجام میدهند بنام‌امور عدلی عسکری یاد میکنند.

تشکیل قطعات وجزوتامها Организация частей и подразделений

بوجود آوردن جزوتامها و قطعات‌رسیـده وبـــا تجربـــه ،قطعات و جزوتامهاییکه برای اجـــرای فعالیت‌محاربوی آماده وازنگاه تعلیم‌و تربیه منسوبان رسیده‌گی کامل داشته باشدوهمچنان تثبیت نمودن تعداد اسلحه وتخنیك محاربوی ووسایط نقلیـه رابرای آنها در زمان محاربه ، تشکیـل قطعات وجزوتامها گویند.

قطعه عسکری عبارت از واحـــــدمستقل از هرنگاه (محاربوی، تعلیمی واداری) به شمار می‌آید. کندك‌ها، تولی‌ها (بطریه ها) دلگی‌ها (مرتبات) عبارت از جزوتام های یك قطعه اندکه به اساس ضرورت تشکیل میشوند. درتشکیل کـــردن آنهــا، ضرور ت محاربـــه ،الستیکیت سوق واداره و امکانات ومساعدت های تعلیم و تربیه سربازان در نظر گرفته میشود.

Организация войск

تشکیل قوتها

عبارت از ساختمان انواع قوتها وقوتهای خصوصی، همچنان تشکیـــل عسکری آنها ـ جزوتام، قطعه، جزوتام بزرگ میباشد. تشکیل قوتها بـایـد مواد ذیل راتامین نماید :

ـ برای آنکه وظایف محاربـــوی موفقانه ازطرف جزوتامها، قطعـات و جزوتامهای بزرگ ایفا گردد مفیدترین ترکیب های صنوف قوتها (انـــواع اسلحه) در آنها ؛

ـ مساعد ساختن سوق واداره به حداعظمی ؛

ـ احضارات دوامدار محاربوی قوتها؛

ـ بهترین امکانات تعلیم وتربیه ؛

ـ در آوردن سریـــع جزوتامهای بزرگ وقطعات ازحالت حضری بـه سفری دراثنای تشکیل کردن هرجزوتام، قطعه ویاجزوتام بزرگ، نمرهٔ معین ونام آن نظر به صنف قـــوتها تثبیت میشود. مثلاً :فرقه ۲۸ پیاده ،غند۲ توپچی.

تشکیل قـوتهـا همیـشه ثـابـت است وفقط در وقتی که طرز تشکل و اجرای محاربه آن تغییـــر خـــورد، تشکیل تغییر می‌نماید .

Катастрофа

تصادم

حادثه ایکه باوسایـط (تـانـك ،طیاره، کشتی، موتر وغیره) بوقــوع می‌پیوندد وعلاوه از خساراتی که خودواسطه برمیدارد عواقب ناگوار مرگ انسان رانیز سبب می‌شود بنام تصادم یاد میگردد. تصادم بصورت فـوری و یاپس ازحادثه (پس از کشف موضوع) درظرف سه شبانه روز مورد تحقیق قرار می‌گیرد که درآن شخص قوماندان ویاکسی که از طرف وی گماشته شده باشد، اشتراك می‌نماید .

تصحیح آتش (انداخت)

Корректирование огня
(стрельбы)

بمیدان کشیدن خطاهاییکه دراثنای حاضر کردن اساسات ابتدایی انداخت رخ میدهد وهمچنان زمـــان توجیــه سلاح به هدف بوجود میباید واصلاح کردن آن درحین انــــداخت توپچی،هاوان یا ماشیندار ها به اساس ترصد نتایج انداخت صورت میگیرد، تصحیح آتش یاتصحیح انداخت یاد میشود . ایــن تصحیحات ازنگـــــاه استقامت ،مسافه ، ارتفاع تــوسط آلات وادوات بصری یا وسایط سوق واداره آتش اجرا میشود، تصحیح آتش از محلات ترصد، توسط طیارات ویا به کمــک رادار ها انجام میپذیرد.

تصنیف آلات (وسایط) پرنده

Классификация
реактивных двиг... елей

تقسیــم بنـــدی آلات پـــرنـــــده نظربه مشخصات اساسی آتی صورت میگیرد :

– پرنسیپ ایــجاد قـــوه صعودی یا (معاونه) – آلاتی که سبك تـر یا ثقیل تراز هوا اند .

– نظربه موجودیت یا عــــــدم موجودیت عمله – پیلوت داروبـی پیلوت .

– به اساس استعمال – آلات یك مرتبه یی یا چند مرتبه یی.
آلات پرنده سبك تراز هوا فعـــلاً فقط نقش آلات معاونه را ایـــــفا مینمایند. ودرزمره آلات پرنده ثقیل ترازهوا انواع مختلف گــروپ طیـارات شامل می شوند .

تصنیف انجن های ریکتیفی

Классификация
летательных аппаратов

تقسیم بندی انجن هـــای ریکتیفی نظـــربـــه یکسلسله مشخصات آن میباشد .

تمام انجن های ریکتیفی بــه دوگروپ اساسی جدا میشود :

۱– راکتی ۲ – ریکتیفی – هوایی.
انجن های «راکتی» نظر به خصلت مواد سوخت آن به انجن هـــــای باروتی وانجن هــای مایعوی جـــــدامیشوند .

انجن های « ریکتیفی ـ هوایی » نظر به طریقه فشردن قبلی هوا که به حجره استعمال آن داخل میشود به انواع کمپر یسوری و بدون کمپر یسوری جدا میشود .که در اولی هوا بوسیله کمپریسور فشرده میشود و در دومی در اثر تنها فشار سرعت جریان هوا .

تصنیف اهداف راداری Классификация радиолокационных целей

جدا کردن و تشخیص نمودن اهداف راداری نظر به خواص سگنال های منعکسهٔ آنها که بروی پرده اند یکاتور (اندیکا تور ها) رادار ، در اثر تغییر شکل علایم ،خردی وبزرگی ویا سایر مشخصات سگنال های وارده ، دیده میشود .

اکثراً اهداف راداری نظر به علایم ذیل تصنیف میشود :

- روی آبی، هوایی، زمینی ؛
- بزرگ ، متوسط ، کوچك ؛
- ساختگی (جعلی) ؛

نظر به محیط (خاکی ، روی آبی،باران ، برف ، ابر وغیره) ؛

- سریع السیر ، بطی السیر ،منفرد ، گروپی .

تصنیف خریطه ها Классификация карт

تقسیم بندی خریطه ها نظر به محتوا ، وظیفه و مقیاس آن است . تمام شکلهای توپروگرافیك به دو نوع اساسی جدا میشوند :

- خریطه های جغر افیایی یا جغر افیای عمومی ؛
- خریطه های مخصوص .

تصنیف راکت ها Классификация ракет

تقسیم بندی راکت نظر به علایم اساسی ذیل صورت میگیرد :

۱. نظر به محل جابجا شدن دستگاه‌های پرتاب وهدف ـ «زمین ـ زمین» ،

«زمین- هـــوا» ، «هـــوا ـ زمیـــن »،«هوا ـ هوا » ، « هوا ـ کشتی » ، «کشتی ـ هوا » ، « کشتی ـ زمین»،«کشتی ـ کشتی » و «زمین ـ فضای جهانی » .

۲. نظر به شکل و خصوصیـــات‌ساختمانـــی آن، بـدو گـــروپ : بالستیکی و بالدار ؛

۳. نظر به پرنسیپ اداره در هوابدو نـوع ـرهبری شونده وغیـــر رهبری شونده :

٤. نظر به وظیفـه تکتیکـــی،اوپراتیفی- به تکتیکی ،« تکتیکـــی- و اوپراتیفی » و ستراتیژیکی ؛

۵. نظر به منزل تاثیر ـ بـــه راکت های تاثیر نزدیك ، متوسـط و دور ؛

تصنیف راکت ها نظر به علایـم‌فوق الذکر روز تا روز وسعت می- یابد .

علاوه از آن راکت ها را نظر به نوعیت ، انجن ها ، سیستم سـوق واداره ، شمه های ایرودینامیك وغیره نیز میتوان تصنیف کرد .

تصنیف راکت های بالدار **Классификация крылатых ракет**

تقسیم بندی راکت های بالـدارنظر به علایم اساسی ذیل اجـــرا میشود :

۱. نظر به شکل محرك ـ مرمـی‌های بالدار ، راکت های منظم پرواز وراکت های که ارتفاع پرواز آن‌ها تغییر می کند .

۲. نظر به تعداد انجن ها ـراکت‌های یك انجن دار وراکـت هـــا ی دو انجن دار .

۳. نظر به شمه های ایرودینامیك‌ـراکت هاییکه سطح اداره آن در یك یا دو سطح عمودی ـ بالای هم‌قرار داشته باشد .

٤. نظر به سیستم سوق و اداره‌مستقل، توجیه شده، اداره بعیـــد، واداره خود بخودی .

۵. نظر به وظیـفه محاربـوی ـ«زمین ـ زمین » ، «کشتی ـ زمین»، «هوا ـ زمین » ، کشاف ، بی‌پیلوت.

تصنیف طیارات Классификация самолетов

تقسیم بندی طیارات نظر به یکتعداد علایم و مشخصات است .
ـ نظر به نوع ارگان های نشست به : طیارات زمینی .

ـ نظر به منبع قوه کشش ـ به پروانه دار و جت (ریکتیف)
ـ نظربه تعداد بالها ـ دو باله ویکباله وسایر مشخصات.
طیارات عسکری به طیارات شکاری ، شکاری ـ بمبارد ، بمبارد ،کشف و طیارات وظایف مخصوص (تعلیمی ، نقلیه ، ارتباط ، صحیه و غیره) تصنیف میشود .

تضیق (فشار) Давление

قرار دادن هوا یا گاز باروت تحت فشار قوی در تنگنای میل سلاح را تضیق گویند . فشار هوا یا گاز باروت هم گفته میشود .

تطبیقات عسکری Военное учение

شکل تعلیم وتربیه تکتیکی واوپراتیفی قوتها است که قوماندانان وقرارگاه ها در اراضی در شرایط نزدیك به حقیقت (محاربه) آنرا پیش میبرند . تطبیقات ها یك طرفه و دو طرفه بوده میتواند .تطبیقاتهای بزرگ دوطرفه را مانوره ها نیز مینامند .

تطبیقات تکتیکی Тактическое учение

یکی از اشکال مدرن فعالیت های مشترکه و احضارات عملی جزوتامها وقطعات صنوف مختلف محارب ومعاون ، قوماندان و قرارگاه های شان جهت راه انداختن محاربه مدرن است .
تطبیقاتهای تکتیکی به دو قسمت عمومی وخصوصی (تطبیقا تها ی تکتیکی ، انجینری ، مخابره ،لوژستیکی و غیره) جدا میشود .
در تطبیقاتهای تکتیکی عمومی نه تنها هماهنگی فعالیت جزوتامهای صنوف مختلف نزدیك به واقعیت صورت میگیرد ، بلکه دانش تکتیکی سربازان خرد ضابطان و افسران نیز بهبود میبابد و تکامل میکند .
تطبیقات های تکتیکی از سویه تولی وبالاتر از آن اجرا میشود تطبیقات تکتیکی روی موضوع معمولی که چندین شکل فعالیت محاربوی را در روز ، شب ، شرایط مانور و تغییر سریع شرایط وضعیت احتوا کند ، راه می افتد .

نظر به شکل خود تطبیقات های تکتیکی یك جانبهٔ و دو جانبه میباشد.

در تطبیقات های یك جانبـــــه سربازان یا جزوتامهای معینی بـــا علایم تمثیل کننده افراز میشوندکه نظر به فعالیت عملی دشمن حرکات وفعالیت آنها راقی الموقع تمثیـــل نمایند ، ودر تطبیقات های دوجانبه هردو طرف با تشکیلات مکمل ، نظر به غایهٔ تطبیقات فعالیت میکننـــد تطبیقات تکتیکی عبارت از شکــــل عالی تعلیم و تربیه میباشد .

تطبیقات دو طرفه Двухсторонние учения

عبارت از آن تطبیقاتی است که قوتها نقش قوای «دوست» و «دشمن» رابازی می نمایند .

تطبیقات قرار گاه و قوماندان Командно-штабное учение

عبارت از شکل موثر ترین تعلیـم وتربیه عملی وتکامل بخشیدن‌دانش تکتیکی وایجـــاد ملکـــه و ممارســـه عملی قوماندانان و هیئات قرارگاه ، مرتبات محاربوی سوق و ادارهٔقوتها میباشد . مقصد تطبیقات مساعـــی قرارگاه کنترول درجه حاضر بـــودن قوماندا نان ، قرار گاه و مـــرتبات محاربوی سوق و اداره در ایفـــای وظایف محاربوی میباشد .

تطبیقات یك طرفه Одностороннее учение

عبارت از آن تطبیقاتی است که قوتها صرف نقش قوای «دوست» را بازی کند .

تطهیر اراضی از موانع Проделывание проходов

پاك کردن شریدی از اراضی ازماین هاو سایر موانع به استقامتی است که جزوتام هاو قطعات حرکت می نمایند .

تطهیر اراضی از موانع آنوقتـی صورت می گیرد که دور خوردن از اطراف موانع ناممکن باشد.

فراخی شرید اراضی که بـــرای حرکت تانکها پاك می شود نباید از ٥ ــ ٦ متر کمتر باشد .

تطهیر از ماین
Разминирование

مجموع تدابیری است که به مقصد کشف ، خنثی ساختن یا از بین بردن ماین ها و غیره توسط استحکام‌چی‌ها (انجنیران) یا جزوتامهای مخصوص که درین رشته رسانیده‌شده باشند ، اتخاذ میشود این جزوتامها با ماین پال ها وغیره‌وسایل‌مجهز میباشند ، تا بتوانند در فواصل لازم ماین ها را انفلاق بدهند و یاخطر شانرا خنثی کنند .

تطهیر مخصوص
Специальная обработка

یکی از تدابیر یست که بمقصداز بین بردن تاثیرات اسلحهٔ امحای دسته جمعی اتخاذ میشود وشامل‌مواد آتی است :

تطهیر صحی پرسونل، دیزاکتیواسیون ، دیگازاسیون و دیزانفکسیون اسلحه ، تخنیك محاربوی،وسایط نقلیه ، تجهیزات و مالزمه ،بوتها و پاپوشها و وسایط تدافعی،تطهیر مخصوص مکمل و یا موضعی صورت گرفته میتواند .

ترتیب و تنظیم تطهیر مخصوص‌جزوتامها به نوعیت مسمومیت ، شرایط و هچنان موجودیت وسایل‌تطهیر ارتباط دارد ، تطهیر مخصوص در خود جزوتام های قطعات و یادرمحل مخصوص تطهیر اجرا شده می تواند .

تطهیر مخصوص مکمل
Полная специальная обработка

عبارت از تطهیر صحی پرسونل ،دیزانفکسیوان، دیگازاسیون ، و دیزانفکسیو ن اسلحه ،تخنیك‌محاربوی ، وسایط نقلیه ، تجهیزات ،مالزمه و وسایل تحفظی و تدافعی‌میباشد . تطهیر مخصوص مکمل نظر به امر قوماندان بزرگ پس ازایفای‌وظایف محاربوی ذریعه جزوتامها وقطعات ، صورت گرفته میتواند .این عمل در محلات مخصوص تطهیر ویا مستقیماً در جاییکه جزوتام‌قراردارد بوسیله وسایط دست داشته اجرا می‌گردد. درین حالت جزوتام‌درمحل پاك (غیر مسموم بامواد رادیو اکتیف) برده میشود. تطهیرمخصوص مکمل تحت نظر قوماندان تولی (بطریه) اجرا شده ، هرتولی‌علیحده علیحده تطهیر میشوند.

تطهیر مکمل صحی Полная санитарная обработка

دور کردن مواد رادیواکتیف ،مسموم کننده باکتر لوژیک از وجود انسان بوسیله شستن باصابون در محل تطهیر مخصوص ، در حمام ها یا در ذخیره های آب که مسموم شده باشد ، بنام تطهیر مکمل صحی یاد میشود درین حالت لباس حتماً تبدیل میشود.

تعجیل دهنده راکتی Ракетный ускоритель

عبارت از انجن راکتی معاونه است که به مقصد دادن سرعت زیاد در زمان کمی به آلۀ پرنده خدمت میکند . همچو انجن ها رامیکن است در راکت ها (بالدار و بالیستیکی)،طیارات وسایرآلات پرنده نصب کرد. تعجیل دهنده راکتی به شکل انجن راکتی که از محروقات جامد استفاده مینماید، قادراست در ظرف چند ثانیه قوای کشش فوق العاده زیادی را کسب کند و قرار گرفتن راکت رادرقسمت ابتدائی محرك پرواز تامین نماید. برای طیارات همچو انجن رامیتوان به مقصد کوتاه ساختن دوش طیاره حین پرواز از میدان وهمچنان برای رسیدن و احاطه هدف ،تعقیب هدف ویا دور شدن (گریز) ازهدف استعمال کرد .

تعدیل نظام محاربوی Смена боевых порядков

نظام محاربوی جزوتامها و قطعات متعرض که به نظام قبل از آغاز محاربه وبعداً به نظام محاربوی رفتار تغییر مینمایند، تعدیل نظام محاربوی یاد میشود . تعدیل نظام محاربوی معمولا بعد از ختم شق نمودن مدافعه دشمن یعنی درزمانیکه تعقیب دشمن ومضمحل کردن قوتهای که عقب نشینی میکند آغازمی یابد ، صورت میگیرد .

تعرض Наступление

شکل اساسی فعالیت های محاربوی بوده که ارزش قاطعی را در بدست آوردن ظفر حاوی میباشد . هدف اصلی تعرض عبارت از انهدام کلی دشمن مدافع در زمان کم بوده وبدست آوردن مناطق مهم (اهداف مهم) او میباشد . این مقصد زمانی بدست می آید که تمام وسایط تخریب دست داشته مورد استفاده قرار گیرد وازنتایج استعمال اسلحه ذروی استفاده

درست برده شده و قوتها به شکل قاطعی عمل کنند . و تعرض را به تدریج به پیشرو انکشاف بدهند .سرعت حرکت در تعرض باید هرآن بیشتر گردد وبه عمق بیشتر نفوذشود . تعرض چه در شب وچه در روز در هرنوع شرایط جوی بـــه شدت هر چه تمامتر اجرا میشود . قطعات وجزوتام های پیاده در هنگام تعرض باید از اراضی به مقصـــد مانور به جنا حین و عمق دشمـــن بخوبی استفاده کرده بتوانند و به دشمن ضربهٔ قاطعی وارد آورده نظام (فراخ) محاربوی دشمن رابه پارچه ها جدا ساخته وهرپارچه را علیحده علیحده نابود سازد. اگـــر دشمـــن جبهه باز نداشته باشد در آنصورت به شق نمودن مدافعه او آغاز می‌یابد . نظر به وضعیت ممکن است تعرض از عمق انجام شود و یـــا شاید در اثنای تماس با دشمن دفعتاً شروع گردد .

تعرض از حال حرکت
Наступление с ходу

طریقه اسا سی تعرض بـــالای دشمن مدافع است . تعرض از حال حرکت بصورت محرم ، در مدت زمان کوتاه ، وقاعدتاً در بالای اراضـــی (در خود محل) اجرا میشود . تعرض از حال حرکت معمولا با حرکت سریع جزوتامها از عمق به خط پیشـــروی تعرض صورت می‌گیرد. وقتی به خط تعرض رسید قوای پیاده موتوریزه وتانك جزوتامها (قطعات) بدون توقف درهمان نظام محاربوی کـــه اتخاذکرده‌اند به تعرض میگذرند .

تعرض در شب
Наступление ночью

عبارت از تعرض است کـــه قطعات و جزوتام ها از طرف شب آنرا اجرا می کنند . این نوع تعرض با شق کردن مدافعه دشمن آغـــاز میابد و یا انکشاف فعالیت هـــای محاربوی روزانه محسوب میگردد . تعرض درشب معمولا پس ازاحضارات آتش و یا پرواز های پرقدرت هوایی ،ویا وارد کردن ضربات ذروی بالای دشمن مدافعه کننده اجرا میشود . هنگام انکشاف تعرض جـــزوتامهـــا درشب باید استقامت های تعیین شده رابصورت دقیق تعقیب نمـــود و ازوسایل تنویر شبانه استفاده خـــوب کرد .

تاریکی شب فعالیت های غافلگیری را مساعدت میکند . تلفات از آتش دشمن کم شده و ضربات توپچی وهوایی دشمن تا حدودی بی تاثیـــر

باقی میماند . ولی در عین زمان‌مانور جزوتامها را محدود میسازد و تعیین جهت در اراضی را به مشکل مواجه میسازد .

تعرض متقابل

Контратака

عبار از آن تعرضی است کــه قوتهای متدافع به مقابل دشمن‌متعرض به منظور امحأ ویا درهم زدن کلـــی یا جزیی وضع محاربوی آن اجـــرا مینمایند . تعرض متقابل معمــــولا توسط قوتهای خط دوم و قطعـــات احتیاطـــی بـــا اشتراك قطعـــات وجزوتامهای خط اول اجرا میگردد . موفقیت تعرض متقابل با داشتــــن احضارات عالی و ضربهٔ پر قـــدرت آتش بالای دشمن باصقین کننده وفعالیت های قطعی و فیصله کـــن قطعات و جزوتامها حاصل میگردد .

تعریف هدف

Целеуказание

تعریف نمودن مختصر ، مکمل ،درست و فهمای محل یا موقف هدف را تعریف هدف گویند . تعریف‌هدف‌ممکن است به اشکال ذیل صـــورت گیرد :

ـ مستقیمأ در اراضی ـ توجیـــه آلات به هدف ونقطـــه نیـــرنگـــی . محلات انفلاق مرمی ها ، مرمی های‌رسام ، بم های تنویر ویا مرمی های توپچی و غیره ؛

ـ نظر به خریطه های توپوگرافیکی (عکس های هوایی ، شمه ها) در کوردینات قایم از نقاط نیرنگـــی‌مشخص، از نقاط نیرنـــگی اساســـی ، از استقامت اصلی وغیره، تعریـــف‌هدف باید به آن ترتیبی داده شود که توسط شخص اخذ کننده بصورت‌واضح فهمیده شده بتواند.

تعقیب

Преследование

عبارت از حملات سریـــع بـــالای‌دشمنی که عقب نشینی میکند بـــه مقصد محاصره نمودن و امحای قطعی(یا اسیر گرفتن) قـــوای جاندار او میباشد. دراثنای تعقیب جزوتامهـــا وقطعات دارای خصوصیات عالی‌مانور بوده وبه سرعت زیادی آنراحین‌تعقیب‌انکشاف داده ، همچنان تعقیب از نگاه شکل ، طرز عمل و فضـــــای‌مجادلات تغییر میکند . در جـــریان تعقیب امحای دشمن توسط از بیـــن‌بردن قوای زنده او دراثر ضربـــات

راکت های تکتیکی ، طیارات ، آتش توپچی ، رسیدن فی الموقع قوای پیاده بـــالای دشمن (در مـوازات خطیکه دشمن عقب نشینـی میکند)، احاطه نمودن و مسیر عقب نشینیاو را قطع کردن و رسانیدن ضربات شدید جناحین و عقب جبهه دشمـن میسر میشود. (تعقیب موازی دیـده شود.)تعقیب هیچگاه قطع نمیشود.چه در روز و چه در شب تا امحای کلی جزوتامهای دشمن که عقب نشینـی میکنند (حتی امحای قوتهای احتیاطی که به دشمن میرسد) ادامه پیدا مینماید .

تعقیب اتماتیکی هدف Автоматическое сопровождение цели

عبارت از آن نوع تعقیب اهداف است که در اثر آن کورد ینات ویا اساسات هدف توسط دستگاه ها یاساختمان های مخصوص اتماتیکـــی (سیستم های تعقیب کننده) بدستمی آید . تعقیب اتماتیکی هدف موقع میدهد تا سرعت اخذ معلومات راجع به هدف ، فوق العاده بلند رفتـه و تعداد اوپراتور ها کم گـــردد .تعقیب اتماتیکی هدف به صـــورت جدا گانه به مسافه ، از یـــموت(زاویه سمت) وزاویه محل صـورت گرفته میتواند (ویا اینکه به تمام اساسات و کورد ینات بطور دسته جمعی) . اساساتیکه بدست میآید،مستقیماً به آلات اداره انداخت ، ماشین های حساب الکترونی و غیره وغیره انتقال مینماید .

تعقیب اهداف هوایی Проводка воздушной цели

۱ـ پروسه دنبال کردن بلاوقفه اهداف هوایی توسط دستگاه هـای راداری (ترصد از پرواز اهـــداف هوایی) با تعیین و تثبیت کوردینات دقیق اهداف هوایی میباشد .

۲ـ ترسیم خط السیر پـــروازاهداف هوایی بروی پلانشیت هـــای محلات قومانده (محلات سوق واداره)مدافعه هوایی نظر به اساســات کشف راداری و یا سایر انواع کشف.

تعقیب دستی هدف Ручное сопровождение цели

طرز تعیین کورد ینات هدفیست که توسط دستگاه های رادار و یـــا سایر دستگاه ها ، کشف شده اند ،وتوسط او پراتورها مشعـــر هـــای میخانیکی دستگاه با علایم منعکسـه از هدف در روی پرده اند یکاتـــور

بصورت دوامدار تطبیق میشود .اساساتیکه توسط تعقیب دستی‌حاصل میشود ممکن است که مستقیماً ازروی اند یکاتور خوانده شود و یا اینکه توسط انتقال دهنده ها این‌اساسات به ماشین های حساب الکترونی واند یکاتور های منقول(ویکو) انتقال نمایند .

تعقیب موازی Параллельное преследование

عبارت از آن تعقیب دشمن است‌که موازی به خط السیر عقب‌نشینی دشمن اجرا میشود . مقصد از تعقیب‌موازی آنست تاسد راه عقب نشینی دشمن شده آنرا احاطه نموده پس‌از محاصره به کمك مساعی مشتر که صنوف دیگر به تعقیب جبهوی بگذرند .

تعلیمات Руководство

عبارت از سندیست که کاروفعالیت منسوبان عسکری را در امر مشخصی رهنمایی مینماید . جهت پیشبرد درست فعالیت ها و ترتیب وتنظیم بهتر ازطرف ارکان های رهبری قطعات وجزوتامها برای هرموضوع مشخص تعلیمات وضع میگردد وزیردستان در تطبیق آن مکلفیت دارند .

تعلیمات (دستور نامه) Инструкция

۱ـ عبارت ازسند حقوقی است که به مقصد توضیح قوانین ویا نورماتیف های دیگر مورد استفاده قرار میگیرد.

۲ـ هدایات در مورد ترتیب اجرای کدام کار ، استعمال سلاح و وسایط یاکدام دستگاه آلات وغیره .

تعلیماتنامه Наставление

اسنادیکه فعالیت های جزوتامها وقطعات صنوف مختلف قوتها ویا قوتهای خصوصی وهمچنان طرق استعمال بعضی از سلاح‌ها ، آلات و وسایط تخنیکی پیاده ، توپچی وغیره راتثبیت و مشخص نماید، تعلیماتنامه یاد میشود .

تعلیما تنامه بصورت‌رسمی ازطرف وزارت دفاع ج.د.ا طبع میشود . نظر به مسلك و وظایف ، تعلیماتنامه ها بوسیله قوماندانان عمومی ، روسای ارکان، روسای وزارت دفاع واشخاص دیگر کادر رهبری وزارت

دفاع درساحه عمل قرار داده شده میتواند. محتویات تعلیما تنا مه ها برای منسوبان عسکری مانند مواد اصولنامه ها حکم قانو نی دارد .

تعلیم قدم Шагом марш

عبارت ازطرز رفتار یست که نفر دروقت رسم گذشت ، رسم تعظیم درحال حرکت، در اثنای مراجعه وباز گشت ازنزد آمر ،حین خارج شدن ازنظام وعودت کردن به آن و همچنان در دروس جمع نظام استعمال میشود .

تعلیم قدم نظر به قومانده ((تعلیم قدم۔ مارش !)) اجرا میگردد دراثنای رفتار با تعلیم قدم ، پنجه های پای به پیشروی شخ گرفته به ارتفاع ۲۰ سانتی متر از زمین بالا گرفته وبه سرعت با ثقلت وجود یکجا به پیش انداخته شده تمام کف پای بزمین زده میشود ودرعین حال پای دیگر از زمین بالا گردیده رفتار شروع میگردد . دستها حرکت نکرده مانند وضعیت اساس بوده اما بارانها تماس خفیف داشته میباشد .

تعلیمنامه جمع نظام Строевой устав

عبارت از تعلیمنامه ایست که بارعایت دقیق ودرست آن قابلیت محاربوی واحضارات محاربوی منسوبان قوای مسلح (قطعات و جزوتامها) ارتقأ میبابد .

در تعلیمنامه جمع نظام تمام مکلفیت های منسوبان اردو (قوای مسلح) درحالت نظام واجراآت مطالبات جمع نظام ورسم تعظیم ازطرف آنها درج میباشد. منسوبان قوای مسلح همه مجبور اند احکام این تعلیمنامه را رعایت کنند.

تعلیم وتربیه

(تعلیم وتربیه محاربوی دیده شود)

تعلیم وتربیه انجینیری قوتها Инженерная подготовка войск

تعلیم وتربیه راکه پرسونل محاربوی قطعات وجزوتامهای صنوف مختلف اردو ، به مقصد اجرای تدابیرساده استحکامی (ازقبیل کندن موضع خطوط ارتباط وغیره)به واسطه ی قوای دست داشتهٔ خودبدون آنکه از وسایط انجینری استفاده کنند،فرا میگیرند ، بنام تعلیم و تربیه انجینری قوتها یاد میشود .

تعلیم وتربیه انداخت Огневая подготовка

یکی از مضامین درسی منسوبان جزوتامها وقطعات است . مقصد تعلیم وتربیه انداخت عبارت از : تحکیم ملکه وممارسه سربازان در خصوص نشانه گیری دقیق توسط اسلحهٔ آتشدار خفیف وبرای قوماندانان علاوه بران قابلیت ترتیب وتنظیم آتش واداره دوامدار آتش میباشد .در جریان تعلیم و تربیه انداخت ، معمولا خواص محار بوی تخنیك اسلحه و اساسات انداخت ذریعهٔآن ، اداره آتش تدریس شده انداخت های محاربوی و تعلیمی اجرا شده وتمرینات مختلف وسایر تدابیر لازم اجرا واتخاذ میگردد .

تمام دروس تعلیم وتربیه انداخت باید با مضمون احضارات تکتیکی وسایر مضامین ارتباط محکم داشته باشد .

تعلیم وتربیه پرواز Летная подготовка

نوع اساسی تعلیم وتربیه پرسونل پروازی طیارات است که مسایل مخصوص پرواز های عملی (برخاست، نشست ، اداره طیاره درهوا)، طرز استعمال آلات ، وسایط و تسلیحات طیاره را به مقصد ایفای وظایف خصوصی و محاربوی احتوا میکند . تعلیم وتربیه پرواز ، احضارات دایمی محاربوی جزوتامها وقطعات پرواز راتأ مین کرده وملکه وممارسه پرسونل پرواز را تحکیم وارتقأ میبخشد .

تعلیم وتربیه تکتیکی Тактическая подготовка

مهمترین قسمت تعلیم و تربیه جزوتامها .قطعات وجزوتامهای بزرگ است که به مقصد آموختن طرق تشکیل کردن واجرای محاربه موافق به تکتیك صنف معینه ، بکار میرود. تعلیم وتربیه تکتیکی شامل مواد آتیست :

- مطالعه نظریات وتیوری محاربه وبکار بردن آن در شرایط معین وضعیت محاربوی ؛

- مطالعه عملی طرق استعمال اسلحه ذروی وسایر تخنیك محاربوی وهمچنان طرق واجرای محاربه ؛

- مطالعه تکتیك اسلحه و تخنیك محاربوی دشمن ؛

- مطالعه و تدریس سربازان جزوتامها و قطعات درمورد اراضی و اشکال مختلف محاربه ؛

- بهبود دادن هماهنگی محاربوی جزوتامها و قطعات (جزوتامهای بزرگ) ؛

- تدریس سوق و اداره قوتها در شرایط مغلق وضعیت که با وضعیت اصلی شباهت نزدیکی داشته باشد به قوماندانان و هیئات قرارگاه .

تعلیم وتربیه قوماندانی Командирская подготовка

سیستم تدابیر درسی (لکچر، دروس عملی ومشق وتمرین) محاربوی تیوری انقلابی وتعلیم وتربیه خصوصی افسران و جنرالان را در قوای مسلح ج.د.ا. تعلیم وتربیه قوماندانی یاد مینمایند .

تعلیم وتربیه محاربوی Боевая подготовка

عبارت از مجموع تدابیر یست که به منظور آموختاندن منسوبان جزوتامها وقطعات جهت حاصل کردن مهارت حربی وفهم سیاسی در رشته معینی به مقصد اجرای موفقانه وظایف محاربوی اتخاذ میشود ،میباشد .تعلیم وتربیه محاربوی مطابق به ایجابات تعلیمنامه ها، تعلیماتنامه ها ، هدایات دستورها ، اوامر وزارت دفاع وپروگرام تعلیم وتربیه محاربوی تامین میشود .

تعیین پیلینگ رادیویی Радиопеленгация

تثبیت استقامت (پیلینگ) به سوی انتشار ات امواج رادیویی (مرسله ها) به کمك مرسله های رادیویی را تعین پیلینگ رادیویی گویند . بااستفاده از دو یا سه پیلینگاتور که بین خود باز مسافوی داشته باشند ، میتوان به اساس تقاطع ،محل یا موقف مرسله هارا تثبیت کرد. بادوپیلنگاتور محل تقاطع دوپیلینگ (استقامت)، باسه پیلینگاتور مثلثی که دراثرتقاطع سه پیلینگ تشکیل میشود موقف مرسلهٔ انتشار کننده رانشان خواهد داد . موقف مرسله هارا توسط یك پیلینگاتور نیز میتوان تثبیت کرد به شرط آنکه پیلینگاتور مذکور بالای واسطه متحرکی نصب شده باشد . مثلا بالای طیاره وغیره .

تعیین کردن اتماتیکی پارامتر های انفلاق ذروی

Автоматическое определение параметров ядерного взрыва

عبارت از تثبیت نمودن پارامتـــر های انفلاق ذروی است که توسطآله مخصوص (قیمت راست وبالای انفلاق ارتفاع وقدرت ذروی)صورت میگیرد. اینآله ذریعه استفاده از ارقامیکـه پس از انفلاق ذروی دراثر ادامـه تشعشعات نوری ، ارتفاع ابر و قطر ابر انفلاق تولید میشود ،فعالیـت مینماید .

تعیین مسافـــه Определение расстояния

اندازه نمودن فواصل که توســط قوماندانان جزوتامهای مختلف یـــا سربازان در اثنای ترصد ساحـــات اراضی در محاربه ،حین تعریـــف هدف وجهت‌یابی ، در زمان حاضـــر کردن اساسات برای انداخت ، تعیین نشانگاه وهنگام اجرای وظایـــف مختلف کشف وغیره صورت میگیرد ، تعیین مسافه یاد میشود . طـــرز اساسی تعیین مسافه در محار به عبارت از تخمین مسافه توســـط لازر، است(نظر به تقاطع اراضـــی ، به سویه قابلیت دید واشیا ییکـــه مسافات آن تصور شده میتوانـــد ، اهداف یااز طریق جمع نمودن چنـــد اندازه معیین وغیره) . توسط خـطوه، نظر به خریطه ، عکسهای هوایـــی،زمان رفتار، تناسب سرعت نور وصدا نیز تعیین مسافه شده میتواند .

تغذیه محار بوی Боепитание

اکمالات جزوتامها (قطعات) ازنگاه مهمات (مرمی های انواع مختلـــف اسلحه پیاده ، توپچی ماین هـــــا) راتغذیه محار بوی گویند .

تغییر محل پایگاه Перебазирование

تبدیل محل بودوباش قوای هوائی که نظر به تغییر وضعیت به اسا س امر قوماندانان عمومی صورت میگیرد تغییر محل پایگاه یاد میشود .

تغییر وضع الجیش Передислокация

تبدیل محل (پسته ها) جابجاشدن قوتها (جزوتامهـــا ، قطعـــا ت ، جزو تامهـــای بزرگ و موسسا ت عسکری که نظر به تغییر وضعیـــت

وسایر علل دیگر به اساس امـــــر قوماندانان عمومی مافوق صورت میگیرد، تغییر وضع الجیش یاد میشود .

تفتیش عسکـــری Инспекция военная

ارگانها ییکه وظیفه کنتـــــرو ل نمودن وضع تعلیم وتربیه واحضارات محاربوی پرسونل ، اسلحه و تخنیـــك محاربوی را ایفا مینماید .

تفسیر علایم عکسهای هوایی Дешифрирование аэроснимков

عبارت از تشخیص وتثبیت نمودن خصوصیات کمی وکیفی اهـــداف (اراضی و دشمن) از روی عکسهایست که از هوا گرفته شده اند . برای آنکه علایم اهداف عسکری تفسیر شـوددانش عمیق درامور پرنسیپ هـــا ی ترتیب وتنظیم قوتها و فعالیت دشمن، همچنان اوصاف تکتیکی و تخنیکـــی وسایط آن بشمول وضع ظاهـــری آنها درکار است .
از روی علایم ضد سترو اخفـــای اهداف که شکل ، ابعاد موقعیت متقابل اهداف از همدیگر اثراتی که از خود بجا گذاشته اند وسایهٔ اهــــداف، علایم عکسهای هوایی تفسیر میشود .

تفصیلات خریطه (لیگندا یاایضاح) Легенда

تشریحات و توضیحات مختصـری که در حواشی شمه ها، نقشه ها ویـا خریطه های توپوگرافی تحریرمیشود، ایضاح خریطه گویند . ایضاح شامـل آن مطالبی میباشد که بصــــورت ترسیمی وگرافیکی ممکن نباشد روی نقشه خریطه یاشمه و کروکـــــی منعکس شود .

تفنـــگ Винтовка

اسلحه آتشداز انفرادی (شخصی،ذاتی) که میل آن دارای سوراخ بوده وبرای امحأ قوای جاندار دشمـــــن توسط مرمی در مسافات الـی ۱۰۰۰ متر، توسط برچـــه و قنـــداق د رمحاربات مشت ویخن خدمت میکنـــد، بنام تفنگ یاد میشود. سرعت ابتدائیه تفنگ از ۷۰۰ الی ۹۰۰ متـــر درثانیه ،مسافهٔ پرواز مرمی از ۲ الی ٤ کیلومتر میباشد . پارچه هـــای اصلی تفنگ رامیل،جاغور (مقانیزمه)، ترتیبات پرکننده (پرکاری) خشـت نشانگاه ، جری وجوك وبرچه تشکیل میدهد . در اردو های مدرن تفنـــگ

های کارابین (که میل آن کوتاه انـد) ۸ـ ۸ر۶ ملی متری اتمات وغیراتمات موجود است (یعنی تفنگ هاییکـــه خودبخود پرکار ی وانداخت میشوند) تفنگ های اتمات موارد استعمال زیاد دارد ، زیرا صرف جاغور این تفنـگ تبدیل شده وهرجاغور دارای (۱۰) مرمی میباشد سرعت انداخت آن تـا ۲۵فیر دریك دقیقه میرسد . تفنـگ ها با دوربین نیز مجهز شده میتوانند تادقت اصابت اضافه تر گردد .

تفنـــگ چاپ خـــرد Малокалиберная винтовка

تفنگ هاییکه چاپ آن ۶ر۵ ملـی متر اند بدین نام مسمی میباشنـــد . این تفنگ ها به منظور انداخت هـای تعلیمی وسپورت‌های کتلوی وهمچنان برای نشان دادن وتمثیل کـــرد ن انداخت های حقیقی بکار میروند .

تفنگ ماشینـــدار Пулемет

سلاح دلگی پیاده است کـــه برای‌امحای قوای جاندار دشمن ووسایـــط آتشدار آن در مسافات کم و متوسط (الی ۸۰۰ متر) خدمت میکند ایـــن سلاح همچنان برای مبارزه بـــــا اهداف پست پروازدشمن نیز بکـــار میرود . این سلاح دایم در نظـــام محاربوی جزوتام خود قرار میداشته باشد . سرعت انداخت آن از ۸۰ الی ۱۰۰ فیر در دقیقه میرسد . وزن آن ۱۷الی ۱۰ کیلو گرام میباشد .

تفنگچـــــــه Пистолет

عبارت ازاسلحه نـاریه انفـرادی‌است . تفنگچه های امروزی بـــه سه قسم محاربوی، اشاروی وسپورتی جدا میشوند که وزن‌آن از ۷۰۰گرام الی یك کیلو گرام میرسد وچاپ میل شان از ۳۵ر۵ الی ۳ ٤ر ١٦ ملی متر تجاوز نمیکند جاغور آنها حاوی ۵ الی۸ کارتوس وبیشتر ازآن میباشد .
تفنگچه های محاربوی از تفنگچه های انفرادی برای تعرض و مـدافعه بوده بمقصد امحای دشمن درمسافات نزدیك (الی ۵۰ متر) بکار میـــرود

این تفنگچه هاهم اتمات وهم غیـــر اتمات میباشند . سرعت انداخـت آن ۱۳۰الی ۹۰ فیر در دقیقه میباشـد . ساختمان اکثر تفنگچه ها به اساس پرنسیب استفاده از انرژی ضربـــهٔ خشت میباشد . تمام افسران دراثنای محاربه باتفنگچه مسلح میشونـــد . بعضی اوقات خصوصی خرد ضابطان وسربازان نیزاز تفنگچه استفـــاده کرده میتوانند .

تفنگچه دستی چرخی (رولــور) Револьвер

عبارت از تفنگچه کوچك انفرادی‌است‌که دارای یك‌چرخ استوانه یی بوده وبداخل آن تعداد زیاد کار توس ها جابجا شده به مقصد امحای قــوای جاندار در فاصله های ۵۰ الی ۱۰۰ متر استعمال میشود .

مثلا(رولور)ساخت ۱۸۹۵ میلادی‌دارای‌چاپ ۷٫۶۲ ملی متر دارای هفــت کارتوس ، درمنزل موثر ۵۰ متــــر استعمال میشود.

اکنون در تمام اردو هــای جهــان به عوض (رولور) از تفنگچه هــای جاغور داراتمات ویانیم اتمات استفاده میشود .

تفنگچه ماشینـــدار Автомат

سلاح ناریه انفرادی که قابلیت آتش کردن خود کار (اتمــات) را داراست تفنگچه ماشیند ار گفتــه میشود. تفنگچه ماشینــدار نسبــت داشتن وزن کم وآتش سریع واسطهٔ قوی آتش صنف پیاده بشمار رفته ، برای از بین بردن قوای زنده دشمــن درمسافات الـــی ۵۰۰ متـــر از آن استفاده میگردد . سرعت انداخـــت توسط تفنگچه ماشیندار بصـور ت انفرادی (الی ۴۰ مرمی دریك دقیقه) وبه صورت مسلسل یاشلیك (الی ۱۰۰ مرمی در دقیقه) میباشد فعالیت اتمات تفنگچه ماشیندار به اساس انرژی گاز باروت، که دراثر فیــراول تولید میشود ، صورت میگیرد .

تفـوق‌قوا و وسایـــط Превосходство в силах и средствах

تناسب قوا و وسایط است کــه یك‌طرف به مقایسه باطرف مقابــل برتری‌داشته دارای آنچنان شرایطی‌باشد که اجرای وظایف تعیین شــده محاربوی را تامین نماید .

تقاعــــد Отставка

دور شدن خردضابطان ، افسران وجنرالان از خدمات عسکری اســت ونظربه اینکه آنها به‌سن و ســـال معینی رسیده اند یا دراثر مریضــی که قابلیت دوام وظیفه در آنهــــادیده نشود به تقاعد سوق میشوند . بعداز تقاعد اجازه پوشیدن یونیفورم عسکری واستعمال نشان ها ومـــدال های عسکری در ورقهٔ تقاعد بایـــد تذکار یابــد .

تقسیمات تام وملیم (ځنګنی تـام زاویـه)

Деление угломера

واحد اندازه کردن زاویه است که در توپچی زمینی ، توپچی دافع هوا وقطعات مدافعهٔ هوایی استعمـــــال میشود طول محیط دایره تقریبـــاً شش چند شعاع آنست. اگر محیـــطدایره رابـه (٦۰۰۰) قسمت مساوی جداکنیم در آنصورت طول هـرقوس‌جدا شده ششهزارم حصه محیـــط دایره باشد بنام ملیم یـــاد میشود.ویا بعباره دیگر آنرا «یك هـــزارم» نیز یاد میکند تقسیمات تام وملیـــم انتقال‌از سیستم واحدات زاویـــوی به سیستم واحدات خطی را سهـــل‌میسازد وهمچنان برعکس آن بـــا استفاده از سیستم تام وملیم ســاده میگردد . زیراطول قوس درهـــر مسافه مساوی به یك هزارم حصـــه شعاع میباشد . تمام محاسبات بـــه اساس تام وملیم مربوطه به یکی‌ازین سه مقدار میباشد :

۱ـ فاصله الی هدف (D)

۲ـ ارتفاع (عرض) هدف ویا فاصله بین دوهدف (B) .

۳ـ مقدار زاویوی هدف (درزاویه ایکه هدف قرار دارد) یافاصله کـه بین اهداف قرار دارد (y) محاسبات این سه مقدار به اســـاس فورمول ذیل صورت میگیرد .

$$D = \frac{B.1000}{y}, \quad B = \frac{D.y}{1000}, \quad y = \frac{B.1000}{D}$$

زوایای که به اساس تام و ملیـم‌حساب میشوند به ترتیب ذیل‌نوشته میشوند (۰۰ـ۰۰) و هـــردو طـرف‌خط علیحده علیحده خوانده میشـود اعدادیکه بطرف چپ خط نوشته شده‌ملیم میباشد. صدملیم مساوی یك‌تام میشود در ابتدا تام خوانده میشـود بعدملیم . شصت تام مساوی بـــه محیط دایره است یعنـی ۰۰ـ ٦۰ =۳٦۰درجه و۰۱ـ۰۰ =٦ر۳ دقیقـــه مثال : ۱۵۰۷ ملیم چنین نوشتـــــه وخوانده میشود ۷۰ـ ۱۵ (پانزده‌تام‌ـ هفت ملیم ویا ٤۰ـ ۰۱ (یك تـــام ـ چهل ملیم)

تقسیمات دیو پتـــری

لوحه یی است که درقسمت خارجی‌آلات اپتیکی (دوربین ها، پیر سکوپ

ها وغیره) نصب است وبروی آ ن تقسیماتی که جهت عیار کـــر دن فوکس تصویر که از طریق عدسیـه ها دیده میشود نمره گذاری شـــده است . برای بزرگ ساختن قـــوهٔ دید لازم است آنرا بطرف علامـــهٔ مثبت چرخاند وبرای کـوچك ساختـن برعکس بطرف علامه منفی .

تقسیم اوقـات مساعی روز مره Распорядок дня

عبارت از تقسیم اوقاتی است که توسط قوماندان غند برای درســت پلانگذاری نمودن فعالیت زیردستان ، استراحت وآسایش سربازان وتطبیق پروگرام های تعلیم وتربیه وهمچنان جلوگیری از صرف نیروی آنها منظور شده به منصهٔ عمل گذاشته میشود .

تقسیم اوقات مساعی روز مـــره درهر قطعهٔ مستقل بادر نظر داشـــت خصوصیات مسلکی قطعه ، صفحـــهٔ تعلیم وتربیه وشرایـــط اراضـــی واقلیمی ازطرف قـومـاندان قطعـــه وجزوتام بزرگ تعیین میگردد .

تکتیـــــك Тактика

تئوری وپراتیك احضار و اجـرای محاربه جزوتامها، قطعات وجزوتامهای بزرگ تمام‌صنوف قوای مسلـــح را تکتیك گویند . تکتیك عنصر اساسی صنعت عسکـری را تشکیـــل داده ونظر به صنعت اوپراتیفی و ســـوق الجیشی مقام مادونیت داشته نظر به علایق آنها عمل نموده و اهدافیرا که صنعت اوپراتیفی در برابر اوقـرارمیدهد ، بدست می آورد . تکتیـــــك دراثر عوامل اقتصادی ، پیشرفـــت علوم وتخنیك وبهبود یافتن وسایـــط مبارزات تسلیحاتی انکشــــــا ف مینماید .

هرنوعی از قوای مسلح و صنوف قوتها ، نظربه خصوصیات خویـــش (وظفیهٔ، اسلحه وغیره) دارای تکتیك خصوصی مسایلی را احتوا میکند کـه احضارات و اجرای محاربه توســـطسلاح دست داشته همـــان صنـــف مرعی‌الاجرا قرار گیرد. (مانند تکتیك‌هوایی ، تکتیك توپچی ز مینـــــی وغیره)

تکمیل نمودن Укомплектование

اکمال جزوتا مها و قطعات ازنگاه‌نفـــر، اسلحه ، تخنیك محاربـــوی، وسایط نقلیه و سایر مایحتـــاج آن‌مطابق تشکیل حضری یا سفری را تکمیل نمودن گویند .

تلفات (ضايعات)

Потери

بر آمدن انسانها ، اسلحه ، تخنيك محاربوى و وسايط نقليه از صف محاربه همچنان رسيدن عارضه به عينيات در نتيجه فعاليت هاى دشمن را تلفات گويند .

تلفات (ضايعات) صحى

Санитарные потери

خارج شدن ، پرسونل از صف محاربه و قرار گرفتن انها بحيث مريض يا زخمى درموسسات صحى عبارت از تلفات طبى ياد ميشود . تلفات طبى بدو شكل جدا ميشود : محاربوى و غير محاربوى .

تلفات طبى غير محاربوى شامل مريضان ، يا كسانيكه مسموم شده اند ، يخ زدگان و غيره كه بافعاليت‌هاى محاربوى ارتباطى نداشته باشد ، ميباشد .

تله متره

Дальномер

آلهٔ ايكه مسافه را تا هدف تعيين ميكند بنام تله متره ياد ميشود . تله متره ها به اقسام مختلف جدا ميشوند : تله متره هاى اپتيكى ، راديويى و صوتى . درقطعات زمينى بصورت عمومى تله متره هاى اپتيكى استعمال ميشود كه داراى باز (فاصله بين عدسيه ها) ثابت ميباشد . مسافه الى هدف نظر به تناسب طول بيز وزاويه ايكه بين هدف و انجام عدسيه ها پيدا ميشود ، اندازه ميگردد و مسافه تثبيت‌شده راساً ازدايره تقسيماتداريكه در تله متره موجود است خوانده ميشود. تله متره هاى راديويى (مثل رادارها ، ارتفاع سنج ها ، تله متره ها ...) و تله متره هاى صوتى اكثراً در قطعات مدافعه هوايى و بحرى استعمال ميشوند .

تله متره راديويى

Радиодальномер

عبارت از دستگاه مخصوص رادارى است كه براى اندازه نمودن مسافه به كمك امواج راديويى خدمت ميكند . پرنسيب فعاليت آن با ساس محاسبه زمان گذشتن سگنال هاى راديويى بين دو نقطه ميباشد . تله مترهٔ راديويى در راديو لوكيشن، رادار هاى بحرى و هوايى ، جيودوزى هيدرو گرافى و ساير ساحات كه اندازه نمودن دقيق مسافه ضرورت باشد، استعمال ميشود.

تمپ‌انداخت Темп стрельбы

تعداد انداختها ی دوامدار در واحد زمان (در یك دقیقه) که یك اسلحه قادر است اجرا نماید (در صورتیکه امکانات تخنیکی آن عمل را مجاز بشمارد) تمپ انداخت گفته میشود. تمپ انداخت اسلحه همیشه چند مرتبه بیشتر از سرعت انداخت محاربوی میباشد. تمپ انداخت تفنگچه ماشیندار از (٤۰۰) الی ۱۰۰۰ فیر در دقیقه ، تفنگ های ماشیندار و ماشیندار های خفیف دارای تمپ انداخت (٤۰۰ ـ ۸۰۰) فیر در دقیقه و توپهای اتمات دافع هوا حاوی تمپ انداخت (۱۲۰ـ۳۰۰) فیر در دقیقه میباشد.

تمثیل Имитация

۱. در دروس تکتیکی و تطبیقاتها، تاثیر انداخت اسلحهٔ پیاده، انفلاقات مرمی توپچی ، بم های طیارات و بمهای ذروی ، پرتاب راکت ، غرش تانك هاو وسایط وغیره . را بااستفاده از وسایط معمولی و ارزان نشان دادن ویا شنواندن را تمثیل گویند .

برای این مقصد از فیر های تعلیمی ، پاکت های انفلاق تمثیلی ، بلند شدن دودها وغیره ، استفاده میشود . درعین زمان نشان دادن غیر حقیقی مناطق ، اسلحه و غیره ملازمه حربی را به دشمن و فریب دادن او تمثیل گفته میشود .

۲. نشان دادن مناطق ساختگی (جعلی) تمرکز قوا و رفتار قوتها ، نشان دادن فعالیت های تدافعی تاسیسات ، تخنیك محاربوی ساختگی وغیره به مقصد فریب دادن دشمن ومنحرف ساختن توجه شان از واقعیت ، وبالوسیله تامین واردآوردن ضربات آتش دشمن در محلات خالی .

تمثیل به وسیله ماکت‌ها، پارچه های اسلحه و تخنیك محاربوی ، نشان دادن توسط حرکات جزوتامها، تاسیسات ساختگی (جعلی) انداخت ،مکالمات رادیویی و دادن اطلاعات دروغین و غیره تامین شده میتواند.

تمرین Упражнение (тренировка)

مشق وتکرار کردن سیستماتیك فعالیت های مختلف عسکری به مقصد بهبود بخشیدن و حاصل کردن مهارت و حاکمیت بالای کدام موضوع مشخص را تمرین گویند .

تمرین گروپوار Групповое упражнение

تمریناتی راکه چندین جزوتام(مرتبات ، عمله یا گروپ) انجام میدهد بنام تمرین گروپوار یادمیشود .

تناسب قوا و وسایط . Соотношенис сил и средств

مجموع اساساتیکه از نگاه کمی‌وکیفی قوای دوست و قوای دشمن را بررسی کرده و تفوق قوای یکی‌را بر دیگری نشان دهد تناسب قوا و وسایط یاد میشود .

تناسب قوا و وسایط نظر به مناسبات جزوتامها یا تعداد پرسونل و اسلحهٔ دست‌داشته حساب میشود.مثلا تناسب قوا و وسایط پیاده در شرایط تعرض ۲ : ۱ از توپچی‌ـ۵ : ۱ به مفاد قوای دوست باید باشد . تناسب قوا و وسایط نظربه تحلیل و مقایسه تعداد پرسونل ، تخنیك محاربوی واسلحه (از نگاه‌کمی و کیفی) تشکیلات و ضریب های دیگر که نظر به آنان محاکمه وارزیابی وضعیت و تامینات قطعات وجزوتامها میسر شده بتوانند ،محاسبه میشود .

توپ Пушка

کلمهٔ عمومی وجامع اسلحهٔ ناریه توپچی است ویکی از انواع آن «توپ توپچی » بشمار میرود ..توپ‌دارای محرك هموار بوده و بصورت عمومی برای تخریب اهداف ایستاده‌سریع الحرکت ،قوای جاندار و وسایط آتشدار و همچنان برای‌انداخت بالای اهدافیکه در فواصل دور قرار دارند خدمت میکند . طول‌میل توپها از ۳۰ الی ٦۰ چند چاپ درازی داشته و از همین جهت است‌که گاز باروت بالای مرمی بیشتر عمل کرده و سرعت ابتدائیه زیادی‌را در حدود ۸۰۰ ـ ۹۰۰ متر در ثانیه به مرمی میدهد . منزل انداخت‌توپچی زمینی در حدود ۱۸ ـ ۲۵ کیلومتر وحتی ٤۰ کیلومتر میرسد . برای تخریب اهداف هوایی و تانك . توپهای مخصوص دافع هوا وتوپ های ضد تانك وجود دارد .

توپ ابوس Гаубица - пушка

نوعی از توپ توپچی است که نظر به ساختمان‌و اساسات (خواص) تخنیکی و تکتیکی خود میان توپ وابوس قرار داشته خصوصیات اصلی آنها را در خود حفظ می کند .
زوایه ارتفاعی ٦٥ درجه میباشدمیل توپ اوبوس به مقایسه توپ، کوتاه میباشد .

توپ توپچی _Артиллерийское орудие

شکلی از اسلحهٔ آتشدار است که برای تحت فشار گرفتن و امحا قوای جاندار وسایط تخنیکی دشمن وساختمانها (تاسیسات) تدافعی او خدمت میکند . قسمت اساسی هر توپ را میل با خشت و قنداق تشکیل مینماید مهمترین خواص محاربوی توپ عبارت از قدرت آتش ، مسافه ،نداخت و قدرت مانور آن محسوب میگردد . نظر به خصوصیات ساختمانی خود توپ ها به اقسام مختلف ذیل جدا میشوند: توپهای رخدار ، توپ های بی رخ ، توپ‌های بی‌پسلگد، توپهای اتمات و توپهای نیم اتمات ...

نوع مدرن توپهای رخدار عبارت‌از توپها وابوس‌ها میباشد. درتوپها طول میل و سرعت ابتدائیه مرمی،قدرت انداخت شانرا در مسافات‌دور تعیین مینمایند .

در ابوس ها طول میل کوتاه وزاویهٔ ارتفاعی آن زیاد میباشد . پر کاری آن علیحده صورت میگیرد. ابوس ها برای انداخت بالای اهدافیکه عقب پناهگاه ها قرارداشته باشند ، افراز میشوند .

توپها و مرتبات آن عبارت ازجزوتام کوچك و ابتدایی توپچی میباشد . در محاربه توپهای توپچی‌معمولاً درتشکیل بلوك فعالیت کرده ونظر به وضعیت ،وظایف آتشی خودرا از موضع سرباز یا چقری ها اجرا مینمایند .

توپچی Артиллерия

۱. عبارت از قدرت اصلی آتش‌قوای زمینی میباشد و وظیفهٔ امحای قوای جاندار ، تخریب (تحت فشارگرفتن) وسایط حملهٔ اتومی تکتیکی دشمن ، توپچی ، هاوان ها تانکها،محلات قومانده و ترصد ، وسایط رادیو تخنیکی وسایر وسایط را به عهده دارد .

۲. یکی از صنوف محاربوی است‌که حاوی قدرت بزرگ آتش میباشد. توپچی عبارت از قطعه یا جزوتام‌منظم و متشکل است که با اسلحهٔ توپچی ،هاوان، دستگاه های‌توپچی ذات الحرکه و ریکتیفی ، وسایط مختلف کشف وارتباط همچنان‌آلات قومانده آلات اداره آتش مسلح میباشد . توپچی توسط آتش خودقادر است مسیر تانك وقوای پیاده دشمن را حین تعرض تحدید نموده‌وخسارات زیادی در زمان مدافعه به

دشمن وارد نماید . از نگاه تشکیلات توپچی به دوشعبه جدا میشود : یکی توپچی قطعات و دیگری توپچی‌سر قوماندانی . و نظر به میتود استعمال محاربوی به توپچی حمایه وتوپچی تحت امر ، تقسیم میشود.
۳. علمیست که ساختمان اصلی‌وسایط و سلاح آتشدار را با خواص وطرز استعمال تخنیکی و همچنان‌طرز استعمال آن در محاربه تحلیل وتدقیق مینماید .

توپچی اتمی Атомная артиллерия

عبارت از سیستم توپچی است‌که برای اجرای (انداخت بامرمی های ذروی) موظف میگردد . علاوه‌ازین توپ‌های مخصوص در اردو های پیشرفته جهان متخصصین عسکری،مرمی های راکه دارای چارچ ذروی اند وتوسط توپچی عادی و توپچی‌چاپ خورد قابلیت استعمال را دارا میباشند ، تحت آزمایش و مطالعه قرار داده اند .

توپچی اردو Армейская артиллерия

عبارت از قوای توپچی است که در تشکیل اردو شامل بوده مستقیماً تحت‌امر قوماندانی اردو داده میشود. توپچی اردوقادر است وظایف محوله را در چوکات اردو مستقلانه ایفا نماید .

توپچی بحری Корабельная артиллерия

عبارت از توپچی است که روی‌کشتی های محاربوی و کشتی های معاونه قرار میداشته باشند ، نظربه وظایف خود توپچی بحری به توپچی چاپ بزرگ‌که ایفا کننده وظیفه اساسی است وتوپچی «اونیور سال» که قادراست‌اهداف بحری و هوایی و اهداف ساحلی را محا کند ، جدا میشود .از نگاه چاپ خود توپچی بحری به اقسام ذیل جدا میگردد :

چاپ کلان: از ۲۰۰ الی ٤۰٦ملی‌مترچاپ وسط :از ۸۵ـ ۱۸۰ ملی متر وچاپ خرد :از ۲۰ الی ۷٦ملی متر.

توپچی بی سد ورخ Гладкоствольная артиллерия

توپ‌هاییکه میل های شان لشم بوده عاری از سد ورخ باشد مانند

هاوان های مختلف النوع ، تــوپ‌های بی پسلگد و بعضی از اقسام توپچی ریکتیفی را توپچی بی سدورخ می نامند .

توپچی بی میل Бесствольная артиллерия

شکلی از توپچـــی ریکتیفـــی(دستگاه های پرتاب وپـرتاب کننده ها) اند که فاقد میـــل میباشنـد .استقامت پـرواز مـرمـی (مـاین) را استقامت دهنده ها تامین مینمایـــد.به توپچی بی میل وسایط محـار بـوی وپرتاب کننده های توپچی ریکتیفـی‌دستگاه های پرتاب راکت‌ها و مرمـی های ضدتانك شامل میباشد.

توپچی ثقیل Тяжелая артиллерия

عبارت از یك اصطلاح غیر ثابت‌است که دراوقات مختلف به توپچی های مختلف النوع تـوپچی هاییکـه چاپ متفاوت داشته ، نسبـت داده شده است . فعلا در شوروی توپچی‌ثقیل به توپ های که از ۱۵۲ ملی متر در اضلاع متحـده امـــریکا وبریتانیه به توپچی ۱۵۵ ملی متری وبزرگتر از آن ابلاغ میشود . نظر به وظایف محاربوی و محل استعمال خود توپچی ثقیل بـــه دو گـــروپ‌صحرایی وساحلی جـدا میشونـد . توپچی ثقیل صحرا برای مجادله باقوای توپچی‌دشمن تخریب تاسیسات و تحکیمات آن و امحای قوای جاندار وتخنیك محاربوی و برای باز کردن آتش در مسافات زیاد (الی ۲۰کیلومتر و بیشتر از آن) با مرمی های بتون شکن وپارچه های مرمی خویش‌خدمت میکند . باوجود یکه توپچـی ریکتیفی بوجود آمده ولی توپچـی‌ثقیل ارزش خود را از دست نـداده است . توپچی ثقیل کـه بـا آلات‌مدرن اپتیکی ورا داری مجهـــز انـــد میتوانند از عهده وظایف مشکـــل‌محاربوی بدرآیند .

توپچی چاپ خرد Малокалиберная артиллерия

توپچی که معمولا چاپ آن الـی‌٧٦ ملی متر بوده و بصورت عمومی جهت مجادله با اهداف هوایی وکشتی‌های خوردبکار روند میباشد . اکثر توپهای چاپ‌خرد حاوی سرعت‌ابتدائیه‌زیاد بوده پرکاری آن توسط مقانزمه

صورت میگیرد . اکثر توپ های این سیستم بقسم اتمات و خود کـــار ساخته میشوند .

توپچی حمایه Противотанковая артиллерия

قطعه توپچی یا جزوتامیکه برای تقویه فعالیت های محاربوی جزوتام های صنوف مختلف دیگر افراز شده باشد «تـــوپچـــی حمایـه » یـــاد میشود . توپچی حمایه در حالیکه تحت امر قوماندان نزدیك خود قرار میداشته باشد وظایف را ، نظر به اوامر آن قوماندان جزوتام یا قطعه ایفا میکند، که برای تقویه یاحمایه آن گماشته شده است .

توپچی دافع تانك Поддерживающая артиллерия

عبارت از توپچی ایست که به مقصد مجادله با تانکها ، زرهپوش ها ،ذات الحرکه ها وسایر اهـــداف زرهدار خدمت میکند . همچنـــان توپچی دافع تانك قادر است بالای اهداف و وسایطی که در روی زمین به شکل سرباز قرار دارند (مثل ماشیندار ها ،توپ ها وغیره)انداخت اجرا نماید .

خواص عمومی توپچی دافع تانك عبارت از داشتن قابلیت مانورعالی، سرعت ابتدایی زیاد ، هموار بودن محرك و منزل دور و قدرت شگافتن ذره میباشد . توپچی دافع تانـــك معمولا بصورت مستقیم نشانه گیری نموده واز موضع سرباز انداخـــت مینماید .

توپچی دافع هوا Зенитная артиллерия(ЗА)

یکی از انواع توپچی است کـه برای انداخت مقابل اهداف هوایـــی استعمال میشود . وظیفه توپچـــی دافع هوا منحیث یك صنف مدافعـه هوایی امحای وسایط مختلف حملات هوایی و دفع وطرد پرواز هـــای کتلوی دشمن ، در هر وقت و زمان سال ویا اوقات مختلف شباروزی ، میباشد .

توپچی دافع هوا باتوپهای دافع هوا ، آلات و وسایط دقیـــق اداره

آتش، مرمی های قوی(که ترتیبات میخانیکی یا ترتیبات انفلاق دهنده اتماتیکی) (سرگلوله)دستگاه های رادار کشف توجیه و سایر وسایط دیگر مجهز میباشد .)توپچی دافع‌هوا به اقسام ذیل جدا میشود :

-چاپ وسط - از۷۰ الی ۱۰۰ ملی‌متر- سرعت انداخت ۸۰ الی ۲۵۰ مرمی در دقیقه .

-چاپ خرد- از ۲۰ الی ۷۰ ملی‌متر .

- چاپ ثقیل- اضافه از ۱۰۰ملی متر - سرعت انداخت از ۱۲۰الی ۲۵ مرمی در دقیقه .

جزوتام آتش توپچی دافع هوامعمولاً بطریه‌های‌مشتمل بر٤-۱۲توپ بوده هرکندك آن ۳-٤ بطریه میداشته باشد.

هنگام فوق العاده ضروری که هدف هوایی موجود نباشد توپچی دافع هوا قادر است بالای اهداف‌زمینی(تانك، زرهدار، ذات الحرکه ...) واهداف بحری‌دشمن آتش اجرانماید.

توپچی ذات الحرکه Самоходная артиллерия

یکنوع توپچی ایست که دارای‌توپهای ذات الحرکه زرهدار بوده معمولاً بالای تانکها نصب میباشنددرحالیکه با تانکها دارای عین وزن میباشند، حاوی اسلحۀ پرقدرت‌ازقبیل‌توپها، اوبوسها ویا اسلحۀ ریکتیفی میباشند. قابلیت زیاد مانور را دارابوده ودر هرگونه شرایط اراضی‌ازآن استفاده شده میتواند . توپچی‌ذات الحرکه برای مبارزه باتانکها و توپچی دشمن ورفاقت باقطعات پیاده‌وتانك درمحاربه خدمت میکند و همچنان حمایه قطعات را ازحملات‌هوایی دشمن تامین مینماید. از نگاه تشکیلات خود توپچی ذات الحرکه به‌جزوتامهای بزرگ پیاده و تانك داده میشود. واز کندکها، تولی ها وبلوکها ترکیب شده است .

توپچی رفاقت. Артиллерис еопровождения

عبارت از توپچی قطعات است که به‌منظور بدرقه کردن مستقیم تانکها وقطعات و جزوتامهای پیاده درساحه‌محاربه توسط تاثیر خود در نظام محاربوی شان افراز میگردد. این‌نوع توپچی باید حاوی قابلیت حرکت عالی باشد تااز جزوتامها (قطعات)که به تعرض میگذرند، عقب نمانده و

باقوای آتشدار خود اهداف زرهداروآتشدار دشمن راکه در محلات تحفظ قرار دارند، امحا کند.

به صفت توپچی رفاقت، معمولاًتوپچی کندك یا توپچی غند، در آنجمله توپچی ذات الحرکه، توپهای بی‌پسلگد وهاوان ها استعمال‌میگردد. تمام این سیستم توپچی ها ازنگاه‌حجم وجسامت کوچك بوده قابلیت بزرگ حرکت رادرساحهٔ محاربه دارابوده وبرای باز کردن فوری آتش دایماً آماده اند.

توپچی ریکتیف Реактивная артиллерия

نوعی از توپچی است که برای‌انداخت بامرمی های ریکتیفی (ماین‌ها) بمقابل دشمن خدمت میکند. استقامت‌حرکت مرمی‌ها (ماین‌ها)را ساختمانهای استقامت دهنده تامین میکند .هرمرمی‌ریکتیفی ازخود دارای انجنی‌میباشد، که حاجت ساختن سیستم‌مغلق وبزرگ‌توپچی رابه مقصد انداخت نمودن، مرفوع گردانیده است .در تشکیل‌توپچی‌ریکتیفی وسایط محاربوی‌توپچی ریکتیفی که بالای تانکها و زرهپوشها،جیپ‌ها وغیره نصب شده میتوانند، شامل میشود. توپچی ریکتیفی برای‌امحای قوهٔ زنده (جاندار)، تخنیك محاربوی، وسایط تعرضات ذروی وهمچنان برای تخریب تأسیسا ت تدافعی آن خدمت میکند .

توپچی زمینی (صحرا) Полевая (наземная) артиллерия

عبارت ازآن توپچی است که برای‌معاونت مستقیم قطعات و جزوتامها درساحهٔ محاربه خدمت میکند.

در ترکیب توپچی صحرا اسلحهٔ‌مختلف توپچی گنجانیده شده‌میتواند ازقبیل: توپ ابوس، هاوان، توپهای‌ریکتیفی، وتوپهای بی پسلگد وغیره که مورد استفاده قرار میگیرند .

توپچی سدو رخدار Нарезная артиллерия

عبارت از توپهائیست که میل‌شان‌دارای بلندی‌ها (سدها) وجری ها (رخ‌ها) که به شکل پیچ مانندی تاب‌خورده میباشند وبه مرمی حرکت دورانیه میدهد. توپچی سدورخداردرقرن نزده اختراع شدو سبب‌گردید تامنزل توپ‌ها، دقت انداخت وقدرت‌آتش زیاد گردد .

توپچی غند Полковая артиллерия

عبارت از جزوتامهـــای توپچی وهاوان است که ازنگاه تشکیل به غند های پیاده (تانك، دیسانت هوایـی) بوده وتحت امر مستقیم قوماندان غند میباشد. توپچی غند برای امحا نمودن قوای جاندار دشمن، تخریب (یاتحت فشار گرفتن) وسایط تخنیکی تعرضات ذروی آن، امحای توپچی، هـــاوان، تانك هاو پسته های ترصد وپستـه های رادار وغیره وسایط دشمن خدمت میکند.

توپچی فرقه Дивизионная артиллерия

توپچی که در تشکیلات جزوتامهاوقطعات فرقه قرار داشته و تحت امر مستقیم قوماندان فرقه قرار دارند، توپچی فرقه نامیده میشـــود . در محاربه توپچی فرقه را جهت تشکیل کردن «گروپ توپچی فرقه» استعمال مینمایند.

توپچی قوتهای زمینی Войсковая артиллерия

عبارت ازآن توپچی است کـــه ازنگاه تشکیلات شامل قطعات دیگـــر (بطور مثال قطعات موتوریزه، تانك، دیسانت هوایـی) میباشد، بنام توپچی قطعات یا توپچی قوتهای زمینی یادمیگردد .

این توپچی به اقسام توپچـــی کندك، غند، فرقه ،قول اردو، واردو جدا میشود. در تشکیل توپچی کندك وغند توپها، هاوان هاکه دارای وزن ناچیز وحجم خورد می باشد وقابلیت حرکت وانتقال قوی را جهت اجـرای مانور درنظام محاربوی قطعات موتوریزه حاوی باشد وقادر اند باآتش خـود فعالیت محاربوی آنها راتامین بتوانـدشامل میشود . توپچـــــی فر قـــه دارای تـــوپهـــــای قـــو یتـــــر وهاوان های با قدرت تر دور منـزل بوده وحجم اضافه تـــری را دارامیباشد . در تشکیل توپچی قطعـات توپچی ذات الحرکه ، او بـــو س توپچی ضدتانك ، هاوان ، مرمـــی های ریکتیفی ضد تانك وسایـــــر توپچی های ریکتیفی شامل میباشد .

توپچی کنـــدك Батальонная артиллерия

عبارت از توپچی ایست کـــــه از نگاه تشکیلات مربوط کنـــد ك

پیاده میباشد . این توپچی بـــرای حمایه مستقیم جزوتامهای پیـــــاده درمحار به موظف گردیده ، همچنـــان برای مجادله با تانکهای دشمن توظیف میگردد .در تشکیل توپچی کنـــدك توپهای خفیف وسریع الحرکه (در آن جمله توپهای بی‌پسلگد) و هـــاوان‌ها که قابلیت حرکت سریع را باکندك پیاده داشته باشد شامل میگردد .

توپچـــی کوهـــی Горная артиллерия

توپچی ثقیل که قابلیت حرکـت‌را در شرایط کوهسار داشته باشـــد وبرای تخریب اهدافیکه در عقـــب‌سخره هاپنهان شده باشند، موظـف میگردند . استعمال توپچی خفیـــف، توپچی بی پسلگد وهاوان که توسط موترهای زنجیر دار جر میشونـــد ،ذات الحرکه ها وهمچنان هیلیکوپتر هابه شدت بالای تکتیك توپچی‌کوهی تاثیر افکنده آنراتغییر میدهد .

توپچی میلـــدار Ствольная артиллерия

تمام انواع توپهای توپچی ، که مرمی‌های شان سرعت ابتدائیه خویش رادراثر فعالیت گاز باروت در داخل‌میل اخذ مینمایند توپچی میلـــد ار نامیده میشود. اسلحه اساسی توپچی‌میلدار عبارتند از توپها ، اوبوس ها، هاوان وتوپهای بی‌پسلگد. توپچـــی‌میلدار ممکن است سدو رخدار ویا بی سدو رخ باشد . منزل توپچی میلدار ناچیز بوده معمولا برای کمك ومعاونت جزوتامها وقطعات پیاده با استفـــاده ازمهمات معمولی خدمت میکنـــد . آتش آن نظر بـــــه سایر اسلحـــه استعمال دسته جمعی کمتر دقیق‌است ولی در هرگونه شرایط جوی قابـــل استفاده میباشد .

توپ ذات الحرکـه (واسطه توپچـــی)

Самоходная артиллерия

سیستم توپچی است که بـــالای وسایط زنجیر دار یا عراده دارنصب شده باشد . (توپ، ابوس توپهـــای بی‌پسلگد ، دستگاه های ریکتیفـــی ودافع هوا وغیره).

توپ سلام (سلامـــی)

عبارت از فیر نمودن توپها ، یـــا به‌صورت دسته جمعی شلیـــك دار (یوځای اور !) به‌شکل فوق العـــاده‌رسمی غرض احترام به‌کسی یـــابجـا آوردن رسم احترام به مقصـــــدافراشتن بیرق‌هـــا بادرنظر گـرفتـن قواعد موضوعه میباشد .

توپ سلام در اوقات بی نهایت مهم، جشن ها، رسم وگذشت ها، وغیره صورت میگیر د . همچنان توپ سلام به رسم احترام در اثنا ییکه از منسوبین عسکری کسی را بخاك میسپارند ، نیز اجرا میشود .

توپ (تانك) سیار Кочующее орудие

توپ وتانکی که در مدافعه برای انداخت از مواضع مختلف به منظور فریب دادن دشمن ،درخصوص تعدادموجود توپها (تانکها) افراز میشود ، بنام توپ (تانك) سیار یاد میشود . توپهای سیار به صورت مخفیا نه تبدیل موضع کرده توسط آتش خود به دشمن تلفات وارد نموده ، همچنان کشف دشمن را برهم میزند. به منظور استفاده بهتر ازتوپها ی سیار شده میتواند که یك جزوتام مکمل آن (بطریه) افراز شود.

توپو گرافی عسکری Военная топография

یکی از مضامین عسکری است که وظایف ذیل را عهده دار میباشد :
- مطالعه اراضی وتاثیرآن بالای فعالیت های محاربوی قطعات ؛
- مطالعه وبررسی طرق و میتودهای مطالعه اراضی ؛
- درحین احضارات قطعات برای محاربه تعریف هدف و جهت یابی ؛
- تدریس درست خریطه ها ،پافته ها، کروکی هاوعکسهای هوایی برای اجرای درست وظایف مختلف محاربوی ؛
- مطالعه مسایل تامینات توپوگرافی فعالیت های محاربوی قطعات .

توپهای بی پسلگد Безоткатное орудие

توپهای ریکتیفی که در زمان انداخت پسلگد آن در نتیجه بیرون شدن گاز باروت ازبعضی سوراخهای که در خشت موجود است ، خنثی میشود . این سوراخها گاز باروت رابه استقامت موافق حرکت مرمی هدایت مینماید . قوای ریکتیفی که درین حالت تولید میشودباقوه پس - لگد مساوی شده در نتیجه پسلگد اجرا نمیشود. توپهای بی‌پسلگددارای نقصی است که خطر خارج شدن گاز باروت به طرف عقب (۲۰- ۳۰- متر) است . وصفتی که این توپها دارد آنست که نسبت به توپهای عادی با عین چاپ دارای وزن فو ق‌العاده کم میباشد . این‌توپها برای

دفع وطرد تانکها وسایر اهـــداف زره دار دشمن ، همچنان بـــرای تحت فشار آوردن وامحا کردن قوای جاندار دشمن و وسایط آتشدار آ ن خدمت میکند. از ایـن توپها بـــرای رفاقت با قطعات پیاده اضافه تـــر استفاده میشود . توپهای مذکـــور اغلبا در تیرکش ها جابجا شـــده توجیه مستقیم میشوند . مرمی های فوگاسی وپارچه یی درین توپهـــا استعمال میشود .

توپهای ذات الحرکـــه Самоходное орудие

عبارت از توپهای است کـه بالای وسایط زنجیر دار بازره نصـــب است . این توپها معمولا بالای تانکها نصب میشود . توپهای ذات الحرکه درحقیقت عبارت ازیك واسطـــه زنجیر دار است که حاوی اسلحـــه پرقدرت توپچی (معمولا توپها ییکه دارای چاپ ۷٦ الی ۱٥۲ ملی متـــر میباشند)بوده دارای محفظهٔ زرهدار وقابلیت زیاد حرکت ومانورمیباشد . به تفاوت ازتانك توپهای ذات الحرکه حاوی قلهٔ متحرك دورانـــی وماشیندار برای انداخت بالای اهداف زمینـــی نبوده وضخامت ذره آن نیز نسبت به تانك کمتر میباشد . ولی توپ آن قوی تراست . نظر به وزن خود توپهـــا ی ذات الحرکه نیز مانند تانك بـــه توپهای ذات الحرکه خفیف(الی۲۰تن) وسط (الی ٤۰تن) وثقیل (اضافـه از٤۰تن) جدا میشود . توپهـــای ذات الحرکه برای امحای تـــانکها اسلحه ضد تانك وتوپچی دشمن و رفاقـــت باقوای توپچی وپیاده خدمت میکند .

توجیه اتماتیـــك Самонаведение

میتود توجیه راکتها (تارپیدو ها) به هدف وسوق واداره حـرکت شـان به کمك سرگلوله توجیـــه اتماتیـــك راتوجیه اتمات گویند . به کمـــك سرگلوله توجیه اتماتیکی راکـــت بصورت دوامدار خود بخود وضـــع خود رانظر به هدف تثبیت کرده وبه صورت اتماتیك به هدف توجیـــه میگردد . در اثنای توجیه اتمـــات کوردینات زاویوی هدف در محورهاـ ییکه راکت ارتباط دارد تثبیت میشود که در اثر آن نظر به نزدیـــك شدن راکت به هدف ، دقت توجیه ،بیشتر میگردد.

توجیه اتمات احتمال تخریب هدف را اضافه میسازد به کمك آلـــهٔ

توجیه اتمات همچنان تارپیدو هـــارا میتوان به تحت البحری ها وسایر اهداف بحری توجیه کرد .

توجیه (تعقیب) اهداف هوایی Наведение воздушной цели

۱ـ حادثه تعقیب دوامدار راداری اهداف هوایی را با تعیین دقیـــق اساسات آن توجیه (تعقیب) اهـداف هوایی گویند .

۲ـ ترسیم نمودن خـــط پـــرواز اهداف هوایی در روی پلانشیـــت محلات اداره مدافعه هوایی نظر بـه اساسات کشف راداری وسایر انواع کشف راتوجیه (تعقیب) اهـــداف هوایی می نامند .

توجیه اتماتیك ضد راکت Самонаведение противоракет

یکی از موثر ترین میتود هـــای توجیه است که به قسمت پیشروی راکت های بالستیکی دشمن صورت میگیرد .

خصوصیت این توجیه درآن است که سرعت تقرب زیاد بوده (درحدود ۱۰ کیلو متر در ثانیه وحتی اضافه تر ازآن) وزمان توجیه فوق العـــاده کم میگردد . تجارب ومحاسبات نشـان داده است که راکت ضد راکت باید درمسافات بیشتر از ۱۰۰ کیلو متر به هدف توجیه شود .

توجیه تـــوپ Наводка орудия

دادن استقامت به محور میل توپ به ترتیبی که در اثنای فیر محـــرك مرمی از هدف بگذرد ، توجیه نامیده میشود. توجیه توپ به کمك نشانگاه وسایر ترتیبات توجیه صـــــو رت میگیرد .

توجیه راکت نظر به خـریطـــه راداری

طرزی از توجیه راکت هـــای بالدار است به هدف که در قسمـــت آخرین پرواز به کمك ماشین هـــای رادیو الکترونی مخصوصی کـــــه در روی خریطه نصب است، صورت میگیرد .

توجیه راکت به اساس قوماندە های رادیویی

(متود قومانده یی سوق و اداره دیده شود .)

توجیه راکت توسط شعاع

متود توجیه راکت به هدف است که ازطریق نگهداشتن راکت وهدف به نزدیکی لوپ آنتن (دیا گرام استقامت) رادار الی تخریب هدف حاصل میشود. این متود یکی ازطرق سیستم قومانده سوق و اداره است که دراثر آن ازمحل قومانده به راکت قومانده ها یا سگنال ها ارسال نشده بلکه یک شعاع باریک رادیویی ارسال میشود که استقامت پرواز راکت را تعیین مینماید . درین حالت راکت هم دارای ساختمان مخصوص است که دوربودن آنرا ازمحور شعاع ارسال شده تعیین کرده و اشارات لازم به افتو پیلو ت یارول ها میدهد وبا النتیجه راکت موازی بااین محور شعاعی حرکت مینماید .

توجیه طیارات — Наведение самолетов

یکی از طرق سوق واداره طیارات درجریان فعالیت های محاربوی است که طی آن طیاره ویا گروپی ازطیارات به هدف معینی به کمک رادار ها (رادارهای زمینی یا رادار ها ییکه دربورد طیاره موجود اند) اشارات (مرمی های توپچی ، پروژ کتور ها ، بم‌های تنویر) یابه کمک وسایل دیگری توجیه میگردد .

توجیه مستقیم — Прямая наводка

یك نوع توجیه ، توپها است که به شکل مستقیم وبلا واسطه ، زمانیکه نشانچی هدف را میبیند به آن صورت میگیرد . این نوع توجیه صرف زمانی صورت گرفته میتواندکه توپ درموضع سرباز جابجا شده باشد . توجیه مستقیم اجرای وظایف آتشی رابه اندازه قابل ملاحظه یی سرعت بخشیده ومصرف مرمی را که برای تخریب هدف ضروری است ، کم مینماید . دقت انداخت اضافه شده ودر اثنای انداخت تصحیحات در انداخت نیز اجرأ شده میتواند .

تورپیدو — Торпеда

عبارت از مرمی زیر دریایی است که بطور اتمات سوق و اداره میشود (خود بخود حرکت کرده و خودبخود توجیه میگردد)و درقسمت فوقانی خویش حاوی حق انفلاق (عادی یا ذروی) بوده برای تخریب تحت‌البحری ها باآن قسمت های کشتی که داخل آب است خدمت

میکند . تورپیدو از جملهٔ اسلحـــــهٔ اساسی تحت البحری ها بشمار آمـده و بعضی از کشتی ها نیز دارای تورپیدو میباشند تورپیدو ها توســـــط طیارات نیز پرتاب شده میتوانـــــد (از طیارات تورپیدو بردار). نظر به نوع انجن، تورپیدو ها به اقســـام ذیل جدامیشود : تورپیدو هـــــای بخارآبی ، تورپیدو های برقـــی و تورپیدو های ریکتیفی که سرعـت آن الی ۱۴۰ کیلو متر درساعت ومنزل آن تاهفده کیلومتر طول میداشتـه باشد .

تورستر و اخفــــا Масксеть

عبارت از جالی ایست شبیه جـال والی بال که روی آن بعضی تکه ها همرنگ اراضی دوخته میشـــو د وبالای مواضع سلاح ووسایط همـــوار شده وذریعه دیرك ها ویا چوب هـا بلند گرفته میشود تا ازیکسو مانع فعالیت پرسونل وتخنیك محاربـــوی نگردد واز جانب دیگر از هوا کشـف نشـــود .

تــــــولی Рота

عبارت از جزوتام عسکری صنوف پیاده ،تانك، دیسانت هـوایـــــی ، استحکام ، نقلیه وسایر صنـــــوف میباشد . تولی معمولا از چندین بلوك متشکل است و خودش شامل تشکیل کندك میباشد (تولی پیاده موتوریـزه دیده شود) .

تولی پیاده موتوریـــزه Мотострелковая рота (МСР)

عبارت از جزوتام تکتیکی است که حاوی اسلحه قوی وپر قـــدرت بوده، قابلیت تحرك عالی و مانـــورداشته وهمچنان در برابـر اسلحـهٔ تاثیر دسته جمعی استقـــرار دارد . باتشریك مساعی باجزوتامهای صنوف دیگروهم به شکل مستقلانه تولی پیاده موتوریزه قادر است در محاربات تعرـ ضی و محاربات تصادفی از حال رفتار به سرعت به دشمن تعرض کنـــد ، قوای زنده اش را امحا، وسایط آتشدارشانرا تخریب ، مواضع شانرا اشغال وبه تمپ سریع تعرض را انکشـــاف دهد.
عرض جبهه تعرض تولی در حـدود ۸۰۰ متر میرسد ودر مدافعه بـــا اشغال نقطه مقاومت قادر است تـــا آتش متشکل خویش را بر دشمـــن

بازکند وبراو خسارات وارد کـــرده تعرضات پیاده وتانك را منعکـــس ساخته مواضع اشغالی را مصرانـــه نگهداری نمایـد .

تولی تانــك

Танковая рота

جزوتام تکتیکی قــوای تانك که از بلوك های تانك تشکیل گردیـــده ، تولی تانك یاد میشود . تولی تانــك حاوی اسلحه پرقدرت، قابلیت حرکت مانور عالی و دربرابر اسلحه تاثیر دسته جمعی استقرار کامل دارد . بـــا مساعی مشترکه تولی تانك با صنوف دیگر در محاربه ، مسایل بس عمـده محاربوی ایفا میشود . تولی تانـــك بالای جبهات ونظام های محاربـــوی دشمن حمله ورشده آنها را متلاشـــی مینماید . قوماندان تولی تانك دارای تانك علیحده ای میباشد . تانـــــك قوماندان تولی در جایی قرار میداشته باشد ، یا اینکه درحرکت میباشـــد ،که بتواند به سهولت جزوتامهای تولی را سوق واداره نماید .

تولی هوایـــــی

Авиационное звено (отряд)

جزوتام تکتیکی هوایی است کــه حاوی چند طیاره میباشد .وظـایـــف محاربوی راقادر است هم به تنهـــایـی وهم در تشکیل کندك هوایـــــــی اجرأ بدارد .

تهانـــهٔ سرحـــدی

Пограничная застава

عبارت از محلاتی است که از نگاه تشکیل مربوط جزوتامهای قوای سرحدی بوده مسوول حفاظت یك قسمت معین سرحدات دولتی کشور میباشـــد . درتهانه های سرحدی ازیك دلگـــی الی یك بلوك جابجا شده میتواند .

«تیارســـی !»

Смирно

عبارت از قومانده یی است کـــه دراثر آن منسوب عسکری «وضعیت اساس» میگیرد .

تیت شدن قوتهـــا

Рассредоточение войск

جدا شدن قوتها بروی اراضـــی نظر به جبهه وعمق (ازدیاد فاصلـــه میان جزوتامها وقطعات) که بتواننـد بصورت فوری جهت ایفای فعالیـــت محاربوی آماده گردند وخاصتـــأ برای مدافعه از تـاثیرات اسلحـــه دسته جمعی ،ضربات هوایی و آتش توپچی دشمن تدابیر موثری اتخاذ

کنند، تیت شدن قوتها یاد میشود.
تیت شدن قوتها در هرگونه شرایط وضعیت محاربوی صورت گرفته میتواند.

تیت نظام Развернутый строй

نظامی که درآن جزوتامها دریک خط نظربه جبهه به نظام یك صفی ویا دوصفی (درخط وسایط) ویادرخط قطار ها با مسافات که دراصولنامه ها درج است ویا نظربه امر قوماندان جابجا شده باشد، تیت نظام یاد میشود.
تیت نظام به مقصد معاینه، حساب کردن، تفتیش رسم گذشت، و همچنان برای مقاصد دیگر مورداستفاده قرار میگیرد.

تیرکش Амбразура

عبارت از دریچه ها یا سوراخ هایست که به منظور اجرای آتش توپ، ماشیندار، تفنگ ... درعمارات ویا برج های که مدافعه میگردد، ساخته میشود. تیرکش هانظر به خواص سلاح وشرید انداخت زاویه های نشیب وفراز انداخت ساخته میشود.

تیل گیری در هوا Заправка в воздухе

جریان اکمال کردن تانکی وسایط یا طیاره ویا تانك های تیل و بیلرها از مواد محروق (تیل، تروتیل، اکسلیتل . . . گریس) به اندازه حجم آنها راتیل گیری یا سوخت گیری نامند.

تیوری احتمالات Теория вероятности

شعبه یی ازعلم ریاضی که طی آن نظر به ارقام احتمالی و حوادث اتفاقی بعضی از حوادث احتمالی دیگر راکه بابرخی از حوادث اولی ارتباط دارد، پیدا مینمایند. درساحه نظامی تیوری احتمالی به پیمانهٔ وسیعی مورد استفاده قرار میگیرد.

تیوری ایگر Теория игр

شعبه یی ازعلم ریاضی است که ازمودل های حسابی اتخاذ قرار درست درشرایط برخورد ها بحث میکند. شمه های تیوری ایگرهم خصوصیات بازی های (شطرنج ودومینو و تخته نردوغیره) رادربر میگیرد وهم حوادث مختلف که در ساحات اقتصادی، نظامی وغیره مسایل بوجود میاید، احتوا مینماید.

- ج -

جابجا شدن قوتهای هوایـــی در پایگاه

Базирование авиации

استفاده از قطعات و جزوتامهـــای بزرگ درساحه میدانهای هوایـــی وشبکه میدانهای هوایی به مقصـــدجابجا کردن جزوتامها و موسســـات لوژستیك است که فعالیت قـــوتهای‌هوایی راتأمین کنند.

جالـــهٔ عبـــور Паромная переправа

طریقهٔ عبور به طرف دیگر ساحـــل موضع آبی است . که قوتهـــــا ، تخنیك محاربوی وسایط نقلیه به کمك جاله اجرا مینمایند . جاله بصـــورت عمومی یا از پارك های پانتونی ویـــاز وسایط شنای محلی (بارژهـــا ، قایق ها وغیره) ساخته میشود .

جامـهٔ ستر واخفا Маскирующий костюм

وسایط مختلف ستر واخفای انفـــرادی داخل تشکیل ، از قبیل: لبـــاس

ستر واخفا ، کامبیزون ستر و اخفـــا ،دریشی، چپن، تور (در زمستـــان تورسفید نظربه رنگ برف ودر تا بستان تور سبز نظربه رنـــــگ علفزار ها وغیره) راجامه ستر واخفا گویند . با استفاده از لباس ستـر و اخفا ، ممکن است که اشخاص خـود راموافق به رنگ اشیا واراضی دور و پیش خود بسازد تاازنظر دشمـــــن پنهان ودرامان بمانند .

جانبدار Боковая походная застава (БПЗ)

قدمه امنیت جانبی جزوتا مهـــــا وقطعات رادر حال رفتار جانبـــدار گویند. جانبدار از تشکیل بلوك تقویه شده تا تولی تقویه شده به منظور اجرای وظایف ذیل افراز میشود :

۱ـ تأمین امنیت قطار های رفتارازحملا ت غافلگیرانـــه دشمن زمینـی از جـــانـب جناح مـــورد نظـــر ۲ـ مجال ندادن نفوذ به کشـــف وترصد دشمن ازجناح که جانبـــدار قرار دارد ؛

۳ـ مساعد ساختن اتساع وگرفتن نظام محاربوی ، همچنان داخل شدن جزوتامها وقطعات به محاربـــــــه بادشمن ؛

درحین رفتار جزوتامها و قطعـات، ازعمق جبهه به طرف خط پیشـــروی جبهه ، جانبدار در قسمت پیشـروی جانبی قطار حرکت مینماید و اگـــر رفتار ازخط پیشروی جبهه به طـرف عمق اجرا شود در آنصورت درقسمت عقب جانبی حرکت مینماید . مسافه یا فاصله ایراکه جانبدار از جنـاح قوای حمایه شونده باید بگیـــــرد مربوط بوظیفه ، وضعیت ، اراضـی، قوا وتشکیل قطعه ایکه بحیث جانبدار افراز میباشد وسایط اوج (واگر رفتار را قطعات پیاده اجرا نماید دلگی اوج) افراز میشود .

جبه خانه Арсенал

۱ـ محل یا موسسه ایکه به مقصد نگهداری اسلحه و مهمات خدمـــت میکنـــد، جبه خانـــه یـاد میشـود. تا اواخر قرن نزده این موسسا ت ، مهمات واسلحه نیز تولید میکردنـد.جبه خانه های مـــدرن اکنـــو ن وظیفه پایگاه های دیپوی اسلحـــه را نیز انجام میدهند . وکسیکـــــه در راس این موسسه قرار دارد بنام«جبه خانه دار» یاد میشود .

۲ـ جبه خانه به مفهوم مهمات نیزاستعمال میشود .

جبهـــــه Фронт

۱ـ عبارت ازسمت پیشروی نظـام پرسونل و وسایط میباشد .

۲ـ در نظام محاربوی ، قسمتـــی راگویند که به طرف دشمن توجیـــه شده باشد وضد جبهه یعنی قسمـــت دیگر نظام محاربوی که به دشمـــن دورتر است ((عقب جبهه)) نـــــام دارد .

۳ـ جبهه در اردو های معظم عبارت از اصطلاح تشکیلاتی جزوتام هـای عالی اپراتیفی است که درآن ممکن است جزوتام های بزرگ ، قول اردو، وقطعات صنوف مختلف قوای مسلـح شامل باشد مانند جبهه نمبر یـــک، جبهه غربی وغیره .

جدول (تابلـــــو) Табели

۱ـ عبارت از سند یست که محتوای آن یك سلسله سامان آلات ویـــا کمپلت های اسلحه ، تخنیك محاربوی وسایر مالزمه میباشد که درآن تعداد موجود در قطعه ویا جزوتام ، درج است . این سند بحیث ضمیمه تشکیل پرسونل قطعات (جزوتامها) نیــــز میباشد .

۲ـ تابلو ـ ازنگاه لوژستیـــــك عبارت ازسندیست که درآن مـــواد اعاشهٔ روزمره قطعه (جزوتـــــام) حواله شده و قوماندان قطعه (جزوتام) کارکنان لوژستیك (اعاشه) آنـــرا امضأ مینمایند .

جـدول امواج و اسامی دعوت Таблица волн и позывных

عبارت از سندی است کـه در آن امواج (فریکانس ها) و شفر هـــا برای دستگاه های بیسیم درج مـــی گردد . و همچنان تقسیمات آنهـــا بین مراکز مختلف قطعات در اثـنای تأسیس ارتباط بیسیم برای پیشبـرد امور محاربوی ،تهیه میشود.

جدول دور تسلیمـــی Акт сдачи и приема

عبارت از جدولیست که دو نفـــرجمع ده، دراثنـــای دور تسلیمـــی اشیا و اموال امضأ مینمایند . درین جدول اسامی تمام اشیا با تفرعـــات آن درج شده ، تسلیم دهنــــــده وتسلیم شونده درآن امضأ مینمایند .

جداول دور تسلیمی سه ویاچهـــــار نقل میشود که یکی نزد تسلیم‌گیرنده ودیگر آن نزد تسلیم دهنده باقـــی‌میماند. متباقی آن به دفتر قیـــد میگرد د .

جری و جـــوك Визир

عبارت از ترتیباتی است کـــه در تفنگها ، تفنگچه ها و ماشیندا ر ها به‌حال دو پارچه قـــرار دارد : یکی جری ودیگری جوك . جـــوك در نزدیکی دهن میل سلاح موقعیت داردوبا میل سلاح ثابت بوده تغییر داده نمی شود .

جری در قسمت اخیر میل ســـلاح قرار داشته وتغییر خورده میتواند .

هنگام نشانه گیری هدف، جری وجوك ومردمك چشم نشان گیرنـــده دریك خط مستقیم قرار میگیرد وجری بوسیلهٔ جوك پوشانیده میشود.

جـــزا Взыскание

عبارت از عکس العمل قانـــون‌است مقابل اعمالیکه خلاف نهادهـای قبول شده اجتماع ازطرف اشخـــاص صورت میگیرد وهدف ازآن تادیب ، تربیـــه واصلاح اتباع کشور بـــاروحیه اطاعت از قانون است کـــه روابط بین جامعه و دولت را تنظیـــم‌مینماید . توصیه ، اخطار، جریمـــه ، حبس ، کسر معاش وغیره از جملـــه جزاها بشمار می آید .

جـزای انضباطـی Дисциплинарное взыскание

نوعی از مجازات است که به‌مقصداصلاح، عبرت و تربیت زیردستـــان داده میشود وشامل جزاهای ذیـــــل میباشد :

- توصیه ؛
- اخطار شفاهی ؛
- اخطار رسمی ؛
- محروم ساختن از خروج ازقشله بروزهای رخصتـــی ؛
- گماشتن به خدمات نوکریوا لـــی‌جبری ؛
- حبس در حبسخانـــه ؛
- بازگرفتن نشان امتیاز ؛
- خلع رتبه (دلگیمشری) خـــــردضابطی قطعه ؛

- تنزیل مقام ؛
- سوق دادن به احتیـاط .

جزوتام Подразделение

واحد حربی است که تشکیـلات ثابت داشته واساساً تشکیل واحدی را در هرصنف قوتها (قوتهـای خصوصی) حاوی بوده واز نگاه تشکیل خود به قطعات و جزوتامهای بـزرگ تر مربوط میشوند مانند : دلگـی ، بلوك، تولی وکندك (مرتبات). کـه دلگی در تشکیل بلوك وبلـوك درتشکیل تولی و همچنان تولـی در تشکیل کندك شامل میشود .نظر به تشکیلات اسلحه و تجهیزات خـود، جزوتام میتواند بصورت مستقـل یادر چوکات قطعات بعضی وظایـف محاربوی و تعلیمی را ایفـا نمایند .

جزوتام استحکـام Саперное подразделение

جزوتام های قوتهای انجینـری است که برای تأمینات مستقیـم فعالیت های محاربوی قوتهای موتوریزه پیاده ، تانك وتوپچی در ساحـهٔ محاربه ایفای وظیفه میکنند .
وظایف اساسی جزوتامهای استحکامی عبارتند از :

- کشف انجینری ؛
- مجهز ساختن محلات اداره ؛
- اراضی ماین گذاری شده راپاك کـردن ؛
- محلات عبور را تجهیز کردن ؛
- اراضی ماین گذاری نشـده را پوشاندن ؛
- راه های غیر قابل عبور را ترمیم وانشأ کردن .

تاثیرات باقی مانده انفـلا قات ذروی راپاك مینماید . وعلاو تـأ وظایف دیگری را ایفأ میکند .

جزوتام امنیت رفتـار Походная застава

ارکان امنیت رفتار است کـه وظیفه دارد امنیت قوتها را درائنای

رفتار بمقابل حملات غافلگیری دشمن ونفوذ ننمودن عناصر اکتشافی آن تامین مینماید .

جزوتامهای امنیت رفتار درپیشروی قطار رفتار .درجناحین آن ودرعقب قطار افراز شده میتواند ، برای حمایهٔ خود جزوتام امنیت رفتار و همچنان به مقصد ترصد اراضی از خوداین جزوتام قدمه های اوج ویا واسطه اوج افراز میشود.

جزوتام بزرگ Соедине‹ ие (войсковое)

واحد عالی حربی استکه دا رای تشکیلات ثابت بوده در راس آ ن قوماندانی وقرار گاه قرار داشته وبرای ایفای وظایف مستقل محاربوی مساعد بوده تعلیم وتربیه پرسونل را مستقلانه پیش برده میتواند . مانند فرقه ها ، قول اردوها وغیره.

جزوتامهای بزرگ از چند یـن قطعهٔ یك صنف یا صنوف مختلف و معاونه متشکل میباشد . بطور مثال یك فرقه از لواها و غند های صنوف مختلف تشکیل شده است .

جزوتام بزرگ هوایی Авиационное соединение

واحد عالی تکتیکی قوای هوایی(فرقه ، قول اردو) که قادر است وظایف تکتیکی او پراتیفی را باتشریك مساعی قوتهای زمینی و همچنان بصورت مستقلانه اجرانماید ، بنام جزوتام بزرگ هوایی یاد میشود .

قول اردوی هوایی مشتمل برچندفرقه ، ریاستها ، جزوتامهای مخابره وکشف میباشد . فرقه هوایی ازغندها ، شعبات و جزوتامهای خدمت متشکل میباشد .

جزوتام پل های پانتونی Понтонно-мостовые подразделения

یکی از جزوتامهای قوای انجینری بوده که برای تامین انتقالات قوتها وتخنیك محاربوی از موانع آبی(دریا ها، کانالها و خلیج ها ...)

خدمت میکند . این جزوتام ها جالـه های عبور وپل ها را از پارك هـــای پانتونی آماده میسازند تا قوتـها ازآب بگذرد .

جزوتام (قطعه) تحت امر Приданные подразделения (части)

عبارت از آن جزوتام یاقطعه استکه برای ایفای وظـایف معینـه ، از قوتهای صنوف مختلف جزوتام دیگریجهتتقویه وحمایه داده شده باشد. جزوتامهای تقویه شده حق ندارد تانظر به علایق خویش، جزوتامهای که بمنظور معاونت برای او داده شدهمورد استفاده قرار داده وبه استقامت های مورد نظر افراز نماید .

جزوتام نوکریوال Дежурное подразделение

عبارت از جزوتامیست که بـــه مقصد تقویه کردن قراول ها، اشتراك در موارد عاجل و قوع حریق و وقایع ناگوار ، یاحوادث دیگر تعین میشود. جزوتام مذکور در نزدیکی قطعـــهٔخویش دروس را پیـــش میبرد . هنگام دادن اشاره آلارم جزوتـــام نوکریوال در محلی جمع میشود که وظیفه گرفته و مطابق به امـــر نوکریوال غند ، اجرا آت می نماید.

جزوتامها و قطعات لوژستیکی Тыловые части и подразделения

قطعات و جزوتا مهاییکه وظیفـه دارند تامینات مادی ـ تخنیکی وصحی قوتها را تامین کرده و خدمات آنهاراچه در حضر وچه در سفر تامین بدارد، جزوتامها ویا قطعاتلوژستیکی یاد میشود .

برای اینکه این وظایف به موقعانجام شود ، در جزوتامهای بــزرگ قطعات یا جزوتامهای لوژستیکـــــی بداخل تشکیل آنها موجود میباشدکه این جزوتامها یا قطعات از خـــــوددارای جزوتامهای نقلیه وصحیه بوده وهمچنان ورکشاپ های ترمیم وغیرهرانیز دارا میباشد . معمولا آنها در شرایط فعالیت فرقه ها یا جزوتامهای بزرگ خارج از نظام محاربوی شان جابجا میشوند .

جزوتام های پهره داری (دوریه) Патруль

یکی از ارگان امنیتی جزوتامها وقطعات است که در زمان اقامت آنها وظیفه اجرا مینماید. این جزوتام مسوولیت دارد تا همه جوانب جزوتام مقیم را تحت امنیت آورده هر نوع وقایعی که از دشمن می بیند باید فوراً راجع به آن راپور داده وتا رسیدن قوا در مواضع خود شدیداً به مدافعه گذشته دشمن راموقع نمی دهد که وظیفه اش را انجام دهد. قوای این جزوتام معمولا تایك بلوك بوده که میتواند ازعهده وظایف خود بخوبی بدر شود . اینجزوتام گروپ های کوچك دشمن را اسیر گرفته ویا با قوه آتش خویش امحا میکند .

جزوتام های پیاده Пехотные подразделения

یکی از جزوتام های صنف اساسی قوای مسلح یعنی پیاده میباشد، مثل کندك های پیاده و تولی های پیاده ، بلوك ها ودلگی های پیاده . جزوتامهای پیاده واحد اساسی قوتهای پیاده مکانیزه و فرقه های دیسانت هوایی بوده ، همچنان به تشکیل قوتهای زرهدار شامل میشود. جزوتامهای پیاده وظایف اساسی رادر ساحه یا میدان محاربه با استفاده ازقدرت آتش، مانور وضربه ایفامینماید .

جزوتام های پیاده موتوریزه Мотострелковое подразделение

کندك ها ، تولی ها ودلگی های موتوریزه را جزوتامهای پیاده موتوریزه گویند که اساس قطعات ، قطعات پیاده موتوریزه و دیسانت های هوایی را تشکیل میدهند وبا اسلحهٔ اتمات پیاده مجهز بوده در تشکیل آن توپ ها، هاوان ها ، وسایط زرهدار وسایر تخنیك محاربوی موجود شده میتواند . جزوتامهای پیاده موتوریزه دارای قدرت آتش قوی ، قابلیت زیاد حرکت و مانور بوده و قادراند در هر گونه شرایط اراضی وجوی ودر هرموقع سال به ایفای وظایف مختلف محاربوی بپردازند .

جزوتام تحکیمات انجنیری Инженерно-позиционные подразделения

جزوتام های خصوصی انجنیـری است که جهت میکانیزه کردن فعالیت انجنیری ، آماده ساختن طرح هـای تاسیسات مشکل و مغلق هنـــگام تجهز کردن مواضع، مناطق جـابجــاشدن قوتها و همچنان محلات اداره، پوسته های صحی و پناهگاه هـا ،خدمت کند.

جزوتام های تکتیکی صنوف مختلف Общевойсковое и тактическое подразделения

واحد تشکیلاتی قوتهای زمینـــی است که تاانـــدازه زیادی از نگـاه ترکیب خویش باهم شبیه اند ، ولی شامل جزوتامهای صنوف مختلـــف محاربوی وخصوصی میباشد کـــــه مجهز بااسلحه و تخنیك محـاربـوی مربوطه خویش باشد .

کندکهای پیاده مـوتوریزه، تانك‌هاوپاراشوت دیسانت که دارای تشکیل ثابت باشند مربوط جزوتامهای تکتیکی صنوف مختلف میشوند .

جزوتامهای (قطعات) حمایه کننده Поддерживающие подразделения

جزوتام ها یا قطعاتی کـه برای تقویه ویا حمایه فعالیت هـــــای محاربوی جزوتامهای (قطعات) صنوف مختلف توظیف شده باشد ، بنـــام جزوتامهای حمایه کننده یاد میشوند. جزوتام های مذکور در حالیکـــه تحت امر قوماندان (آمر) خود باقی می ماند وظایف محاربوی را بـــه اساس امر آن قوماندان قطعه (جزوتام) اجرا میکند که وی را حمایه مینماید.

جزوتام های دیسانت پرا شوتی Парашютно-десантное подразделение

یکی از جزوتام های قوای دیسانت هوایی است که برای ایفای بعضـی وظایف در عقب جبهه دشمن افـرازمیگردد . این جزوتامها قادر اند تـا با آتش خویش به دشمن ضایعات زیادی برساند. راکت هـای آنـــرا نابود سازند و خسارات زیادی بـه آنها رسانیده و میدان های هوایـــی

شانرا منهدم نمایند . دیپو هـــای‌مهمات ذروی ، قرارگاه ها و مراکز ارتباط را تخریب نموده ، بندشی‌درراه مانور های دشمن ایجاد کرده و وظایف دیگری را ایفا نماید. جهـت‌پیشبرد وظایف محاربوی ممکن است برای جزوتام های دیسانت پراشوتی‌جزوتامهای صنوف دیگر و صنـــوف خصوصی نیز داده شود .

جزوتام های رفتار Маршевое подразделение

عبارت‌از آن جزوتام (تولی،کندك)است که در زمان محاربه از عقب جبهه بسوی جبهه ، به منظـــورتکمیل کردن قوای فعال در جبهه ، رفتار را اجرا مینماید . اکمالات وتعلیم وتربیه جزوتام رفتار رامعمولا قطعات احتیاطی مراکز تعلیمی کـه از نقاط مختلف عقب جبهه قرار دارد عهده دار میباشد .

جزوتام های‌ستروا‌خفا Маскировочные подразделения

جزوتام های پیاده مخصوص قوای‌استحکامی که برای اجرای فعالیـــت های بس‌مشکل ومهم ستروا‌خفا وظیفه میگیرند و این فعالیت ها مستلـــزم دانش بخصوص در مـورد استعمال‌وسایط ستر واخفا است، میباشد.این جزوتام ها وظیفه دارند تا محـــلات‌سوق و اداره ، محلات اکمال ،دیپوها وپایگاه ها ، معابر مهم و سایـــــــراهداف را ستروا‌خفا نماید . همچنان ساختن و اعمار تاسیسات جعلی نیز به‌عهده جـزوتام هـای سترو اخفامی باشد .

جزوتام های‌کشف رادیاسیون‌وکیمیا Подразделение радиационной и химической разведки

جزوتامهاییست که جهت ایفـــای‌وظایف آتی توظیف می شوند :

- کشف اراضی و هوایی که بامواد رادیواکتیف ویا مواد مسمـوم کننده مسموم شده باشد ؛

ـ تثبیت ویا تعیین حدود منطقه (ساحه) مسموم شده با مواد رادیواکتیف ویا مواد کیمیاوی ؛

ـ تعیین راه های دور خوردن ازاطراف منطقه مسموم شده ؛

ـ کنترول پرسونل ، اسلحه ، تخنیك محاربوی وغیره که با مواد مسموم کننده مسموم شده باشد ؛

ـ اجرای ترصد ترولوژیك وبعضی وظایف دیگر .

Подразделение зенитных пулеметов **جزوتام های ماشیندار های دافع هوا**

جهت تخریب دشمن هوایی درارتفاعات الی ۱۵۰۰ متر توظیف میکردند. جزوتامهای مذکور در نظام‌های محاربوی و نظام های رفتار جزوتامها و قطعات پیاده موتوریزه‌وتانك استعمال میشوند .

Призыв в армию **جلب سربازان**

نظر به قانون موضوعه در هرکشوری ، اتباع آن مجبور و مکلفند دوره مکلفیت عسکری را بگذراند .جلب سربازان همه ساله یك و یا دو بار صورت می گیرد . نظر به قانون مردها به سن معینه و شرایط لازم صحی ، سلامت و تحصیلات وی،ایجاب میکند تا به خدمت عسکری جلب شوند .

جلب سربازان نظر به تقسیمات‌ملکی هر کشور اجرا میشود .

Свертывание боевого порядка **جمع شدن نظام محاربوی**

تغییر نظام محاربوی (قطعات وجزوتامهای که تعرض می نمایند) از نظام محاربوی به نظام قبل ازمحاربه ، وبعدا به نظام رفتار، عبارت از (جمع شدن نظام محاربوی) است .

جمع شدن نظام محاربوی معمولا توسط قوتها بعد از شق نمودن مدافعه دشمن ، یعنی در هنگام آغاز تعقیب دشمن و سرکوب آخرین بقایای آن اتخاذ میشود .

Строевая подготовка

جمع نظام

یکی از مضامین عمده تدریس قوتها است که منسوبان عسکری را با دسپلین ساخته درست وبه شیوه عسکری راه رفتن را در آنها تربیت نموده ، بحالت عادت میاورد . قیافه نمونه یی نظام ، قابلیت درست و سریع اجرا نمودن حرکات عسکری، تحمل ، طاقتمندی ، اطاعت ، مهارت وتردستی را در منسوب عسکری ایجاد میکند . علاوتاً جمع نظام ، هماهنگی جزوتامها را تامین نموده ،سوق و اداره آنها را سهل ساخته وقابلیت ارتقای سطح احضارات محاربوی جزوتامها وقطعات را ازدیاد میبخشد .

جمع نظام اساس موفقیت های تعلیم وتربیه تکتیکی سربازان و جزوتامها را تشکیل میدهد . عناصرجمع نظام در دروس تکتیکی موازی با عناصر تعلیم وتربیه انداخت وتربیه بدنی پیش میرود .

جمع نظام شامل مواد آتی میباشد:

- تعلیم وتربیه منفرده ؛
- تعلیم وتربیه وهماهنگی جزوتامها ؛
- تعلیم وتربیه جزوتامهادررفتار؛

تعلیم وتربیه منفرده در جمع نظام عمده محسوب می گردد .چونکه از درجه آمادگی هر فرد ، پیروزی وهماهنگی جزوتامهاو قطعات بصورت کل مربوط میشود .

ДОСААФ

جمعیت داوطلب

سازمان کتلوی زحمت کشا نوطنپرست اتحاد شوروی که هدف همکاری و استحکام بخشیدن قابلیت تدافعی کشور را بعهده دارد، بنام (جمعیت داوطلب همکاری های اردو.قوای هوایی و قوای بحری) یاد میشود .

جمعیت داوطلب همکاری اردو،قوای هوایی و بحری ، دارای اساسنامه ، نشان و بیرق مخصوص خودش میباشد .

Фланг

جناح

انجام راست یاچپ نظام ، بنام جناح یاد میشود . در اثنای گرز ها نام جناحین تغییر نمی کند .

در اثنای فعالیت های محاربوی ،جناح نسبتاً به جبهه ،فــوق العاده ضعیف تر میباشد و از همین سبب‌است که اضافه تر از همه درنظام محاربوی بر جناحین تاثیر افگنـــده میشود .

جنراتور

Генератор

ساختمان ، دستگاه ، ماشین ویـاآله یی است که به کمك انرژی برق کار کرده بعضاً سگنال های برقی ،الکترو مقناطیسی ، نوری اهتزازات امپولسی (چراغها ، مگنیترون ها وغیره) تولید می‌نماید.

جنگ جهانی قاره‌یی (حرب‌جهانی)

Глобальная война

حرب عمومی که تمام کره ارض‌را احتوا کند بنام جنگ جهانی قاره‌یی یاد میشود . جنگ جهانی قاره‌یی بصورت عمومی‌دارای خصلت حربهای زمینی ، بحری ، هوایی بوده وحتی‌تا اندازه یی قسمتهایی از کیهان را نیز احتوا خواهد کرد .

جنگ داخلی

Гражданская война

مبارزات منظم و متشکل مسلحانه که بخاطر بـدست آوردن قـــدرت دولتی میان طبقات ، گروپهـــــای‌اجتماعی به شکل مبارزه شدیدترین، آغاز مییابد جنگ داخلی یاد میشود.

جنگ های داخلی میان گروپبندی‌های طبقات حاکم (مانند جنگ هـای گلهای سرخ وبنفش در انگلستان)نیز اتفاق می افتد .

نوع وشکل جنـگ هـــای داخلـی‌قیام برده گان ، قیام دهـقــانان ، جنگهای پارتیزانی، مبارزات مسلحانه‌خلقها علیه دولت استثمارگـر وغیره میباشد .

جـــوك

Мушка

قسمتی‌از ترتیبات‌نشانگاه اسلحه ناریه است که در حین انداخت بـا جری و هدف در یك‌خط قرار گرفته ،انداخت صورت می گیرد .

(جری وجوك دیده شود)

جوك دایروی

Кольцевая мушка

در بعضی از سلاح های ناریـــه (مخصوصاً سلاح دافع هوا) ترتیبات نشانگاه بصورت دایروی میباشد که جری وجوك آن در محیط دایره بـــه

صورت دورانی حرکت می نماید .مثلاً ماشیندار های چار میله دافع هوا همچو ترتیبات نشانگاه را دارامیباشد .

جهت یابی تکتیکی . Тактическое ориентирование

عبارت از یافتن سریع و درست‌موقعیت خود در ساحه محاربه متناسب با موقعیت قوتهای دوست‌وقوتهای دشمن‌با استفاده ازارقامیکه درمورد فعالیتهای دشمن و همچنان‌وظایف محاربوی که به جزوتام (قطعه) مربوط تفویض شده است ،میباشد .

حین جهت یابی تکتیکی باید ازجهت‌یابی توپو گرافی استفاده شود. علاوتاً مواد ذیل نیز در نظر گرفته شود :

ـ نقاط بارزرا انتخاب (تعین)کردن وبه آنها نمبرو نامگذاری کردن ؛

ـ نشان دادن نسبی نقاط بارزانتخاب شده موقعیت تاسیسات‌تدافعی ،مواضع آتش ، محلات ترصد وسایرتاسیسات دشمن و همچنان اطلاع (راپور) دادن درمورد تشکیل وفعالیت‌دشمن ؛

ـ نشان دادن جزوتامهای دوست‌در اراضی ؛

ـ اطلاع (راپور) دادن جزوتامهای‌خود و دادن وظیفه به زیر دستان.

جهت یابی توپوگرافی Топографическое ориентирование

عبارت از تعیین انجامهای افق‌ومحل موقعیت (نقطه اقامت)،متناسب با چند عارضه اراضی که امکانات‌اندازه کردن آن‌میسر باشد. نقاط بارز (اشیای محلی) طوری انتخاب‌میشود که در اطراف محل اقامت بصورت ممسطح واقع باشند. و یادر سکتور داده شده به سهولت دیده شده بتواند .

جهت یابی دراراضی Ориентирование на местности

تعیین استقامت به انجام های‌افق و تثبیت کردن موقعیت خود متناسب با اشیای محلی شکل عوارض‌اراضی و همچنان قابلیت دریافت استقامت ضروری حرکت (رفتار) وگرفتن این استقامت در طول راه‌رفتار راجهت یابی در اراضی گویند .

جهت یابی و رفتار را در اراضی میتوان با استفاده از خریطه وبدون استفاده از آن به کمک قطب‌نما ،ستاره ها ، آفتاب ، ساعت و بعضی از اشیای محلی انجام داد .

در شرایط محاربوی از (جهت‌یابی‌توپوگرافی) و (جهت یابی تکتیکی) استفاده میشود.

جهت یابی راداری (نقاط بارزراداری)

Радиолокационный ориентир

تعیین جهت بوسیله تاسیسات(اهدافی)که در سطح زمین بصورت واضح درمیان سایر اشیای محلی باخصلت انعکاس‌دادن امواج الکترو-مقناطیسی وجود داشته باشد ودراندیکاتور دستگاه های رادار معلوم‌شده بتواند . همچو تاسیسات را بنام(نقاط بارز راداری) نیز یاد میکند .

نقاط بارز را داری عبارت ازشهرها ، دریاها ، جهیل ها، سواحل ابحار، جزایر ،وغیره میباشد.

جهت یابی زاویوی Пеленгование

تعیین زاویه بین سطح میریدیان‌یانصف النهار (طبیعی ،مقناطیسی و کمپاسی) و سطح موهومی که ازمحل مترصد بگذرد جهت یابی زاویوی یاد میشود .

- چ -

چاپ (کالیبر) Калибр

۱ـ فاصله ایراکه میان دو سدمقابل اسلحه ناریه قرار دارد ، بنام چاپ یاد میکنند.

۲ـ قطر میل اسلحه آتشدار و قطر مرمی ها را چاپ گویند که ازدو سد مقابل حساب میشود .

در اسلحه ایکه دارای سدو رخ نمیباشد قطر قسمت داخلی میل سلاح حساب شده وچاپ سلاح‌همان قطرآن‌است . چاپ مرمی ها عبارت از قسمت اعظمی مقطع مرمی میباشد . چاپ تمام سلاح ها به ملی متر اندازه میشود .

در توپچی طول میل نیز به واحدطول اندازه نشده بلکه از جنس چاپ حساب می گردد . بدین معنی‌که طول میلچند برابر چاپ توپ میباشد . بطور مثال طول میل ابوس ۱۲۲ ملی متری مساوی به ۲۳ چاپ است . درین حال عدد ۲۳ از تقسیم‌طول میل ۲۸۰۰ ملی متر بر چاپ ۱۲۲ بدست آمده است .

چرخ !

Кругом !

عبارت از قومانده ایست که درجمع نظام ، هنگام رفتار به نفر منفرد و یا جزوتام مورد نظر داده میشود به اساس این قومانده جبهه جزوتام (نفر) به استقامت مطلـــوب دور میخورد .

چقوری

Окопы

عبارت از تاسیسات استحکامـــی‌صحرایی بوده که برای مواضع آتش و محلات محفوظ قوای زنده و تخنیك محاربوی از کلیه وسایل تخریـــب خدمت میکند . چقوری ها به اندازه‌قابل ملاحظه یی تاثیر نفـوذ مـــواد رادیو اکتیف را کم ساخته و شعاع‌موج ضربوی تشعشعات نـــوری را تقلیل می بخشد . صندوق هـــــا ی‌انفرادی توسطهرشخـــــص حتی در زمانیکه تحت تاثیر آتش قرار دارند، کنده میشود و اندازهٔ آن باید بقدری باشد که انسان بصورت (پروت)داخل‌آن پنهان‌شده بتواند.(باعمق ۲۰ـ۳۰ سانتی متر و طول ۱۵۰ـ۱۷۰ سانتی‌متر) .

-ح-

حاضر کردن اساسا ت ابتدایـــی انداخت

Подготовка исходных данных для стрельбы

تعیین مرمی، حق سوق، حق انفلاق،شکل محرك نظربه خواص هدف،تعیین نشانگاه توپ بادر نظر گرفتـــــن تصحیحات (بالستیك ، توپوگرافیـك مترو لوژیك وغیره) را حاضر کـردن اساسا ت ابتدایی نداخت گوینـــد . حاضر کردن اساسات ابتدایی انداخت توپچی به اساس آن اساسا تـــی صورت می گیرد که وضعیت یـــاحرکت هدف وتوپ رانشان بـدهـد و همچنان شرایط انداخت را که نظربه شرایط جدول توپ ها فرق دارد تشخیص بدهد. نظربه شرایط وضیعت و ترتیب حاضر ساختن اساســـات ابتدایی انداخت ممکن است که ایـن اساسات به شکل مکمل ، مختصر و تخمینی حاضر شود .

حاضرکردن اساسات ابتدایی برای پرتاپ راکت

Подготовка исходных данных для пуска ракеты

تعیین دستگاه های پرتاب ، آلات توجیه و سوق و اداره راکت بـرا ی تامین نمودن استقامت مورد نظـر ومسافه پرواز راکت بـه مقصد تخریب

هدف معین ، «حاضر کردن اساسات ابتدایی برای پرتاب راکت» یاد میشود .

حاضر کردن خریطه Подготовка карты

مجموع تدابیری است که برای آماده کردن خریطه اتخاذ میشود . این تدابیر عبارتند از :

ـ مطالعهٔ خریطه (تعیین مقیاس آن، ارتفاعات ، منحنی‌ها ، سال ترسیم وتصحیحات استقامت‌ها)؛

ـ **سرش کردن اوراق خریطه ها؛**

ـ قات نمودن خریطه ؛

ـ برجسته نمودن خریطه وغیره .

حاضری شب Вечерняя поверка

جمع شدن وصف بندی روز مرهٔ سربازان و منسوبان تولی ها (جزوتام ها و قطعات) که هر روز از طرف عصر نظربه پروگرام بیست و چهار ساعته ، جهت کنترول و موجودیت سربازان خرد ضابطان و همچنان برای ابلاغ اوامر، نوکریوالی بروزدیگر صورت میگیرد «حاضری شب» گفته میشود . نوکریوال هر تولی نظربه کتاب حاضری یاراپور بلوك ها و دلگی ها ، راپور حاضری وغیره‌حاضری را اخذ وبه نوکریوال قوماندانی کندك تقدیم‌نموده، نوکریوال کندك آنرا توحید نموده به آمر نوکریوال غند تقدیم **می‌نمایند .**

حالت اضطراری Военное положение

حالت بخصوص در کشور یا مناطقی از کشور است که نظر به فیصله ارگانهای قدرت دولتی در هنگام اوضاع خاص (جنگ ، شیوع امراض وغیره) اتخاذ میشود. حین ابلاغ حالت اضطراری تدابیر استثنایی اتخاذ میگردد :

ـ انتقال تمام وظایف ارگانهای قدرت دولتی در خصوص دفاع ، تامینات نظم اجتماعی و امنیت دولتی به قدرت های نظامی .

ـ **تعیین** مسوولیت از عدم اجرای اوامر و هدایات قدرت نظامی مطابق به قانون «حالت نظامی» وغیره .

حبسخانه Гауптвахта

جهت نگهداری منسوبین عسکری محبوس ، عمارت مخصوص که حبسخانه نام دارد تجهز میگردد.
در حبسخانه آنعده از منسوبان عسکری نگهداری میشوند که نظر به جزای انضباطی حبس شده باشندویا ازطرف دیوانحرب محکوم به حبس در حبسخانه شده باشند . حبس خانه ها به اقسام ذیل تقسیم میشوند :
حبسخانه گارنیزون ، حبسخانه قطعه ، حبسخانه منطقهٔ تطبیقات وغیره .

حرب Война

تصادم مسلحانهٔ دویا چند دولت،دو قشر (طبقهٔ) متضاد در داخل کشور (حرب های داخلی یا حرب های ملکی) به منظور بدست آوردن هدف سیاسی ویا اقتصادی ،حرب نامیده میشود . نظر به مفهوم اجتماعی خود هر حربی را ادامه سیاست قدرت‌های سر اقتدار و طبقات حاکمه میپندارند . «حرب عبارت از حادثهٔ تاریخی ، اجتماعی است که فقط بین طبقات متضاد اجتماعات بوجودمیاید» .
در عصر حاضر حرب عبارت ازحادثهٔ مغلق اجتماعی دول ، خلق ها بوده قوای اخلاقی (مورال) سیاسی‌اقتصادی ، عسکری و سازمانی شانرا مورد آزمایش قرار میدهند .در جریان‌حرب هردو طرف از تمام قدرت های ایدیولوژیك ، اقتصادی ، دیپلوماتیك‌و سایر اشکال و وسایط مبارزهٔ خود استفاده میبرند. نظربه سیاست این‌و یا آن طبقهٔ اجتماعی ، حرب ها به دوقسم جدا میشوند: حرب ها ی‌عادلانه وحرب های غیر عادلانه (اشغالگرانه) . کتله ها ی‌زحمتکش ،بخاطر دفاع از علایق اجتماعی و ملی ازتجاوز بیگانه گان‌واشغالگرانه امپریالیستی ،حرب عادلانه را اجرا میکنند.

حرب برق آسا Молниеносная война

این نوع حربها در آغاز قرن بیستم‌توسط ایدیولوگ های امپریالیزم آلمان بابکار آوردن تیوری اجرای‌حربهای سریع بوجود آمد که بوسیله آن پیروزی در زمان کم حاصل میشود،یعنی قبل از آنکه دشمن بتواند قوتهای اساسی خود را سفربر نماید،باید بر آنها در ظرف یك روز یا یك

ماه غلبه یافت .

محاسبه ستر درستیز آلمـــان درجنگهای عمومی اول و دوم جهانی بـه مقصد تطبیق حربهای برق آســـــابا تلفات و شکست های فاحش مواجه شد .

حرب توتال Тотальная война

عبارت ا زیك حرب امپریالیستـیو اشغالگری است که غایهٔ آن بـــه بردگی کشانیدن یا امحای تمـــــامنفوس کشور طرف مقابل میباشـد . تیوری حرب توتال یکی از تیـــوری‌هایی است که اساس فاشیزم و تمام ایدیا لوژی ها ی‌دیگر امپریالیستـیمیباشد . و در آن برای بدست آوردن هدف ازاستعمال هر گونه ســـلاح ووسایط مخرب به مقصد از پا در آوردن دشمن استفاده وبعد از آن که پیروزی‌را بدست آوردند برای بقای خود هر بلایی که دل شان بود برسر ساکنین‌همان محله می آورند ولو این اعما ل شان خلاف و منافی شیوه های اخلاقی‌هم باشد ، دریغ ندارند .

حرب ذروی ـ راکتی Ракетно-ядерная война

عبارت از حربی است که در آن‌واسطهٔ اساسی توصل به پیروز ی در محاربه ،او پراسیون‌ومجادلات مسلحانه اسلحهٔ راکت های ذروی قرار گرفته باشد و بصورت نا محدود در هرگونه‌صنف محاربوی قوای مسلح ازیـــن نوع اسلحه کار گرفته شود و اسلحهٔذروی ستراتیژیك بیش از همـــــه استعمال گردد .

حرب کل Всеобщая война

تصادمات مسلحانهٔ قـوای اصلی‌طرف های متحارب که درجریان حرب به شکست یك طرف منجر شود وتاثیرقاطع خود را بالای جریان حرب وارد نماید حرب کل گفته میشود . مفهوم‌حرب کل آنست که در آن تقریبـــاً تمام تشکیلات اردو های متخاصـــم‌اشتراك جسته ، جبران تلفات حـــرب در مدت کوتاهی ناممکن باشد .

حرب گوریلایی (پارتیزانی یـــاچریکی)

Партизанская война

عـبارت از فعالیت های محاربو ی‌ایست که در عقب جبههٔ دشمن ، در

اراضی که توسط آنها اشغال شده ،توسط اشخاص و قطعات خوش به رضاییکه از اهالی خود منطقه تشکیل‌شده یا ذریعه قوای مسلح افزار گردیده اند ، اجرا می شود .محاربات‌پارتیزنی به اساس متود با صقین (غافلگیری) ووارد آوردن ضربات‌ناگهانی به نقاط مقاومت ، قرارگاه ها ، قطار های رفتار وسایر اهدا فدشمن اجرا می شود . اهداف اساسی حرب های پارتیزنی عبارتند از: واردآوردن تلفات جانی ومالی به دشمن اخلال‌کردن فعالیت نورمال مراکزسوق و ادارهٔ دشمن ، برهم زدن خطوط مواصلات وارگان های‌لوژستیکی دشمن .

حرب مانوری Маневренная война

حربیست که در جریان آن ازاشکال‌مختلف‌تغییردادن محل‌فعالیتهای‌محاربوی قوتها استفاده میشود. در جریان‌حرب مانوری ، جنگ با استفادهٔ وسیع مانور های قوتها ووسایط در هوا،در زمین و در بحر پیش برده میشود.

حرب محلی (موضعی) Локальная война

حرب های موضعی (محلی) که دریك قسمت محدود خاك دشمن با اشتراك قسمت محدود قوتها جریان‌می‌یابد بنام حرب های محلی یاد میشوند . محافل حاکمه کشور ها ی‌امپریالیستی حرب های محلی را بخاطر تحت فشار آوردن جنبش های آزاد ی‌بخش ملی در مستعمره های خویش وآن کشور هاییکه تاهنوز آزادی‌نیافته اند ، راه میاندازند و از ین طریق آنهارابه‌زنجیر بردگی‌می‌کشانندودر حلقه محاصرهٔ اقتصادی قرار شان میدهد . هریك از حرب های‌محلی در شرایط عصر حاضر ، شده میتواند که به حرب های کلی وحرب‌های جهانی انجام پذیرد .

حرب های عادلانه Справедливые войны

عبارت از حرب هایست که به خاطر اشغال سر زمینهای دیگران و تسلط برملل‌دیگر صورت نمیگیرد، بلکه حربیست آزادیبخش، بخاطر دفاع ازوطن ودست آورد ها ی‌زحمتکشان علیه استعمار گران و استیلا گران ، علیه اشغالگران ومتجاوزین خارجی ، علیه بندگی استعماری با یوغ طبقات استثمارگر.

حرب های غیر عادلانه Несправедливые войны

عبارت از حربهایست تجاوز کارانه که برای برده کردن سایر خلقهای ملل ، برای سرکوب کردن زحمتکشان و برای توسعه طلبی اجرامیشود .

حرکت نظربه ازیموت Движение по азимуту

عبارت از قابلیت یافتن استقامت مطلوب در اراضی مطابق با ازیموت (زاویه سمت) داده شده، بوده وحفظ نمودن استقامت مذکور راحین رفتار ورسیدن به محل مورد نظر میباشد . برای این مقصد باید اساسات رفتار، ازیموت مقناطیسی ومسافه رادانست (که ازروی خریطه بامطالعه راه رفتار ، انتخاب نقاط بارز در راه رفتار ، اندازه کردن مسافه به اساس تعیین ازیموت های مقناطیسی بین این نقاط بارز ووضع خود شمه رفتار آماده میشود.)

حرکت نظربه ازیموت ازیک مقطع نقطه بارز تا مقطع نقطه بارز دیگر صورت میگیرد .

حصهٔ خشتدار Казенная часть ствола

قسمت آخری میل توپ که در آن حامل خشت نصب میباشد ، بنام حصهٔ خشتدار یاد میشود ویا بعبارهٔ دیگر حامل خشت قسمتی از توپ است که در انجام عقبی میل پیچ میشود . ازطریق حصهٔ خشتدار پرکاری توپ صورت میگیرد .

حضر Мирное время

عبارت از زمانیست که قطعات قوای مسلح مصروف پیشبرد امور محوله روزمره غیر سفری باشد .

حفر موضع ازطرف خود نفر Самоокапывание

کندن چقوری های منفرد در اثنای جریان فعالیت محاربوی توسط سربازان به مقصد بهتر ساختن شرایط ترصد وانداخت است که درعین زمان این چقوری‌ها ساده‌ترین پناهگاه سربازان ازتاثیر آتش وسایر تاثیرات وسایط تخریب مدرن دشمن، بشمار میرود .

حفر موضع ازطرف خود نفر د رهرگونه شرایط محاربوی صورت گرفته میتواند .معمولاً ازهمین کارتجهیز نمودن اراضی ازنگاه استحکامی درحالات تماس مستقیم بادشمن آغازمی‌یابد.

Заряд

حق (حق باروت، حق سوق)

۱ـ مقدار معیین باروت است که دراثر انفلاق آن مرمی ازکانال میل سلاح خارج میشود.

(حق سوق دیده شود)

۲ـ مواد انفلاقیه داخل مرمی(ماین، بم) برای تخریب خود مرمی (حق انفلاق دیده شود) .

۳ـ مواد انفلاقیه ذروی در مهمات(راکت‌ها، بم‌ها و مرمی‌ها) اسلحه ذروی (حق ذروی دیده شود)

Подрывной заряд

حق انفلاق

مقدار معین مواد انفلاقیه است‌که برای ایجاد انفلاق تخصیص داده میشود. وزن‌حق انفلاق مربوط به‌حجم‌وکیفیت مواد انفلاق کننده وقدرت استعمال مواد انفلاقیه و همچنان‌مربوط‌به آن است‌که حق انفلاق درکجا قرار میگیرد (به داخل یا به‌خارج). حق‌انفلاقی که به خارج واقع است بنام حق انفلاق کنتاکتی یا تماسی و حق‌انفلاق که به یك فاصله معین قرار گرفته بنام غیر کنتاکتی یا غیر تماس‌یاد می‌شود.

Пороховой заряд

حق باروت

(حق سوق دیده شود)

Ядерный заряд

حق ذروی

عبارت ازحقی است که به پارچه های‌ذروی جدامی‌شوند و دربین‌مهمات ذروی جاداشته استعمال میگردند.حق‌ذروی ممکن است از «اوران ـ۲۳۵» و«پلوتون‌ـ ۲۳۹» ترکیب شود .

برای آنکه انفلاق رخ دهد لازم‌است‌که پارچه های آن به‌سرعت‌باهم یکجا شده وکتلهٔ واحدی را بوجودآورند. ازین لحاظ دراطراف حق‌ذروی پارچه های‌مواد انفلاقیه (باروت)عادی‌جا بجا میشود که در اثر انفلاق آنها پارچه های حق ذروی نیز تعامل‌نموده کتلهٔ واحدی راتشکیل میدهند . ودر

اثر آن‌انرژی تعامل ذروی فوق‌العاده‌زیاد تولید شده ودر ساحهٔ آن حرارت در حدود ده هاملیون درجه وفشار بسیار بلند ، تا ملیارد ها اتمسفیر ایجاد میگردد .

حق سوق (حق باروت) Боевой заряд

مقدار معین یکی از اقسام باروت‌ها که برای پرتاب مرمی ها از داخل میل توسط انرژی‌گاز در اثر در گرفتن‌آن ضروری محسوب میشود بنام حق سوق (حق باروت) یاد میشود .حق باروت یا حق سوق برای مرمی های محاربوی به منظور اجرای‌انداخت ویابرای مرمی های تعلیمی تخصیص داده میشود . حق باروت‌در بعضی توپ هاواسلحه توپچی بطور دایمی وجود داشته ودر بعضی‌ازتوپ هابه قسم متغیر استعمال میشود . (مثل خارتوش برای توپهای‌ابوس . . .) وحق باروت بهٔ شکل بی‌دود ودود دار موجود شده میتواند.

حکم (میانجی) Посредник

شخص بیطرفی است که درتطبیقات های مساعی قرارگاه یا تطبیقات های دیگر از جمله افسران‌ورزیده (جنرال ها) برای ادارهٔ فعالیت های محاربوی بازیگران این تطبیقات و قیمت گذاری فعالیت (جزوتامها و قطعات) تعیین میگردد .او فعالیت قوماندانان واشخاصی راکه در تطبیقات اشتراك دارند ارزیابی‌مینماید. حکم از جملهٔ افسران (جنرالان) انتخاب میشوند که قطعهٔ یا جزوتام مربوطهٔ خود شان در تطبیقات اشتراك نداشته باشد ومقام‌حکم ها هم نباید از مقام قوماندانانیکه در تطبیقات اشتراك دارند ، کمتر باشد .

حکومت نظامی Военное положение

وضعیت بخصوصی در سراسر کشور ویا قسمتی ازان که به اساس فیصلهٔ ارگان های عالی دولتی درمواقع اضطراری و غیر عادی (حرب، بیچارگی و غربت . . .) اتخاذمیگردد . با اعلان کردن حکومت‌نظامی بسی تدابیر فوق‌العاده واستثنا ئی‌اتخاذ میشود، دادن کلیهٔ وظایف ارگان های دولتی جهت برقراری‌آرامش و امنیت دولت به قوای

عسکری ،نظر به قوانین عسکری تعیین نمودن مسوولیت برای کسانی که اوامر وهدایات های نظامی رامراعات مینمایند . وغیره وغیره .

حلف عسکری Военная присяга

سوگند مقدس وفاداری افراد ومنسوبان اردو به وطن ، خلق و حکومت کشور ، سوگند مقدس صداقت به وظیفهٔ عسکری گویند . منسوبین اردو حین شامل شدن درقطار عساکر اردو حلف وفاداری را منفردانه (مجتمعانه) یاد کرده امضاءویامهر مینمایند .قوماندان و آمرین تمام قدمه هامجبور اند در زیردستان‌شان وفا بعهد راتقویه بخشیده ودر حلفی که یادکرده اند پایدارنگهدارند.

حلقهٔ اتصال مخروطی Кольцо соединительное

عبارت از حلقه های مسی یا برونزی است‌که در اطراف مرمی هاوجود داشته وپس ازفیر توسطرخ های میل سلاح بریده شده وبه مرمی حرکت دورانی میدهد .

حلقه محاصره Кольцо окружения

نظام محاربوی که قطعات متعرض‌بدور هدف (قوتهای دشمن ، شهر هاو یا تاسیسات دیگر) تشکیل میدهند بنام حلقه محاصره یاد میشود .

حمایه آتش Огневая поддержка

تحت فشار گرفتن وامحاء کردن‌مسلسل دشمن بوسیله آتش تجمع توپچی و ضربات هوایی در تمام‌عمق وظیفه محاربوی قطعات (جزوتامها) تعرض کننده راحمایه آتش گویند .حین تعرض بدون استعمال اسلحه ذروی حمایه آتش در آغاز بوسیله آتش رولی ویا آتش تجمع مسلسل ودراثنای محاربه در عمق ، باتحت‌فشار آوردن مسلسل وامحای دشمن بوسیله آتش تجمع توپچی‌وضربات‌هوایی اجرا میشود .

حمایه طیارات شکاری Прикрытие истребителями

تامین فعالیت های قوتهای زمینی،اهداف ، قدمه های لوژستیکی و کشتی هااز ضربات طیارات و راکت‌های بالدار دشمن و همچنان کشف

هوایی ،عبارت از حمایه طیارات‌شکاری میباشد. باایفای این وظایف طیارات شکاری قادر اند ازطرق فعالیت های محاربوی ذیل استفاده کنند :

-احاطه از حالت نوکریوالی درمیدان ؛
-احاطه ازحالت نوکریوالی درهوا ؛
-پالیدن آزادوامحای اهداف هوایی و زمینی ؛

حمایهٔ اهداف زمینی توسط طیارات‌شکاری بادرنظر داشت تشریک مساعی سایر قوتهای مدافعهٔ هوایی(راکت های رهبری‌شونده و توپچی دافع هوا) انجام شده میتواند .وازین‌لحاظ قوای آنها به یك ساحهٔ واحد وساحات مختلف جدا میشود واز نگاه‌زمان و هدف بین آنها تقسیم وظیفه میشود .

حمایه هوایی Авиационная поддержка

عبارت از فعالیت های محاربوی‌طیارات است که به منظور کمك قطعات پیاده انجام میگیرد تا موفقیت‌رابدست آرند . در تعرض حمایه هوایی معمولا توام با گذشتن قطعات‌پیاده به تعرض صورت گرفته ودر حین مدافعه ، هنگامیکه تعرض دشمن آغاز شد ، ختم محاربه دوام‌مینماید. حمایه هوایی نظر به پرنسیپ مرکزیت توسط قواووسایط طیارات شکاری ، بمبارد، بمبارد مانها، پرتاب راکت‌های بالدار صورت پذیر میباشد . وظیفهٔ اصلی حمایه هوایی عبارت ازامحاء وسایط تعرض‌ذروی ، احتیاط، محلات قومانده وسایر اهداف مهم‌دشمن در ساحهٔ محاربه میباشد .

حمله

آغاز حرکت تعرضی که مستقیماً بالای دشمن صورت میگیرد . در اصطلاح هوایی زمانیکه طیاره‌موقعیت مساعدی را در عقب طیاره دشمن جهت پرتاب راکت ویاانداخت‌مرمی اتخاذ میکند .

حملهٔ کیمیاوی Химическое нападение

استعمال اسلحهٔ کیمیاوی بمقابل‌قوتها واهداف عقب جبههٔ دشمن به مقصد امحاء و تحت فشار گرفتن‌قوتهای جاندار بنام حملهٔ کیمیاوی یاد میشود .

حموله Груз

عبارت از مقدار باریست کـــه وسایط نقلیه یا چارچ های برقـــی حمل میکند .

حموله بمهای طیاره Бомбовая нагрузка

وزن عمومی بمهای طیاره ، کـــه بالای طیاره قابلیت بار کردن را به منظور اجرای وظایف محاربوی حاوی باشد حموله بمهای طیاره یادمیشود.

حوزه عسکری Военный округ

اتحادیه عالی اداری ، عسکری که از مجموع قطعات ، جزوتامهای بزرگ ،موسسات علمی عسکری موسســـات مختلف صنوف مختلف عسکری، تحت رهنمائی وادارهٔ قوماندان عالـــــی قطعات همان حوزه (قوماندان عسکری) تشکیل شده باشد بنام حوزهٔ عسکری یاد میشود . حوزهٔ عسکری دریـــک ساحهٔ معین کشور تاسیس میگردد که درآن قوماندانی حوزه وظایف اداری، عسکری خودرا ایفا مینماید تقسیمات ارضی دولت به حوزه های عسکری باعث سهولت تامین نظم واداره واخذتدابیر مختلف به منظور حمایـــه و مدافعهٔ کشور میشود .

حوادث وواقعات ترافیکی(نقلیاتی) Авария

تمام حوادث واتفاقاتی که نظـــر به وضعیت ، کرکتر ویا نتیجهٔ خساره برداری جزوتامها وتصادمات دیگـری از قبیل ریختن ، شکستن وسایـــر واقعات نابهنگام باوسایـــط نقلیـــهٔ عسکری مواجه میشود ، حـــوادث نقلیاتی گفته میشود .

شکست و ریخت عبـــارت از آن خساره مندی وسایط نقلیه است که برای برطرف کردن آن ترمیم عمومی یاخصوصی ، بدون تبدیل کردن پرزه جات خساره‌مند شـــده ، صـــورت‌میگیرد .وقایع نابهنگام آن تصادم و یا خساره برداری بشمار میاید کـــه دربین وسایط نقلیه افرادو منسوبان عسکری ، دریور عسکری و یا یکـی از عمله و فعلهٔ عسکری موجـــود باشد . هرحادثهٔ نقلیاتی تحت غـــورومداقه مقامات مربوطه قرار میگیرد. نتایج تحقیق تصادمات ،خساره مندی‌هاووقایع نابهنگام به پروتوکول هـــا رسانیده میشود ونتایـــج شکست وریخت هاراپور داده میشود .

- خ -

خارتـــوش Картуз

عبارت از خریطه های باروت است که در قدیم صنف توپچــــی ازآن استفاده مینمود .

خارج تشکیـــل Нештатный

مفرزه ها ویا اشخاص منفردی که درتشکیل یك قطعه یا موسســـــه نباشند ولی برای تحقق بخشیدن پلانها وفعالیت های آن فعالیت نماید .

خارج شدن از محاربـــه Выход из боя

بیرون شدن جزوتامها یا قطعـــات از حدود یکه مستقیماً با دشمـــــن در تماس اند در فاصله ایکــــــه قادر باشند به راحت مانور اجـــرا نمایند، خارج شدن از محاربه یـادمیگردد. قوتها ییکه از محاربه خارج میشوند مواضع خودرا بطور یـــــك‌مراتبه یی ویایکی دنبال دیگر تنهـــا به اساس امر آمر بزرگ وامــــــی گذارند . جزوتامهای حمایه بطـــور موقتی در مـــــواضع اشغال شـــده به منظور غافل ساختن دشمن طـوری

فعالیت های محاربوی را دوام میدهند که گویا قبل‌از خارج شدن قـــواز محاربه همانطور ادامه داشته باشد

خبر رســـــان Вестовой

شخصی‌است که اوامر و هـدایات‌را ازقوماندان اخذ نموده وبه اجـرا کنندگان میرساند همچنان برعکس‌آن، راپور های مربوطه را از زیـر دستان گرفته به قوماندان ویـــــا اشخاص با صلاحیت دیگر تقدیـــم می نماید .

خدمات اطفائیه عسکری Пожаротушительная служба

عبارت از سازمان نظامی است که درحالات وقوع حریق با وسایط دست داشتهٔ خود جهت خاموش کـــــر دن(منطقی نمودن) آن اقدام مینماید .

خدمات اقامـــــت Сторожевая служба

عبارت از خدمات خصوصی است‌که به‌مقصد محافظت اطمینان بخـــش تاسیسات عسکری توظیف میگـــرددبرای اجرا نمـــودن خـدمـات اقامت مفرزه ها وپوسته های پهـــره داری افراز میگردد . دراحوال فوق العاده ممکن است ازطرف آمرین گارنیـزون(قوماندانان قطعه) جزوتامهایی کـه در راس آن قوماندان شان قـــر ار داشته باشد به‌مقصد خدمات پهره ـ داری توظیف گردد . این چنیـــــن‌جزوتامها میتوانند خدمات اقـامت را الی یک‌هفته بدون اینکه تبدیـــل‌شوند اجرا نمایند .

خدمات انجینری طیارات Инженерно-авиационная служба

یکی ازجملهٔ خدمات قوای هوایــــی است‌که برای‌تأمینات‌فعالیت محاربوی تعلیم وتربیه غندها و جزوتا مهـــای بزرگ هوایی خدمت میکند . وظیفـه اساسی این‌خدمات عبارت ازنگهداشتن‌دایمی تخنیک هوایی به وضعیت‌فعال میباشد .

خدمات انضباطـــی Комендантская служба

عبارت از مجموع تدابیری است‌که در جمیع اشکال فعالیت های محاربوی به‌منظور حفاظت نظام‌متین وانضباطی درمحل اقامت قطعات و جزوتامهـا و

مراعات کردن تمام قواعد ستر واخفا توسط منسوبان اتخاذ میشود وخدمات انضباطی یاد میگردد .

خدمات انضباطی توسط قرار گاه‌ها صورت میگیرد که به منظور فوق‌قوا ووسایط معینی را افراز مینمایند . خدمات انضباطی معمولا حین ترتیب وتنظیم رفتار ، در محلات اقامت وایستگاه‌ها، حین گذشتن از مناطق مسموم شده و مناطقیکه توسط دشمن ماین گذاری گردیده وموانعیکه تشکیل شده ، درمحلات عبور ازپلها وگذرگاه ها ... تاسیس میشود .

خدمات تخنیکی وسایط Техобслуживание машин

عبارت‌از ایفای‌وظایف معینه ایست که درمورد رفتار وسایط نقلیه به مقصد نگهداشت اطمینان بخش آنها (بصورت فعال) صورت میگیرد .

خدمات داخله Внутренняя служба

یکی از اشکال خدمات است که در قطعات و جزوتامها تأسیس میشود. خدمات داخله تمام حیات عسکری قطعات وجزوتامها را احتوا کرده در حالیکه موقف اساسی ساختمان قطعات را تعین مینماید ، موقعیت نظامات داخلی ،تامین شرایط عادی‌تعلیم وتربیه ، زندگی مامورین ومنسوبان عسکری واجرای وظیفهٔ‌محوله راتوسط هرفرد قطعات را نیز هویدا می نماید . خدمات داخله همچنان نگهبانی (پهره داری) قطعات وحدود جزوتامها وقطعات را تشکیل وتعیین کرده تدابیر اساسی را در قسمت حفظ الصحه به منظور حفظ صحت‌افراد ومنسوبان درنظر میگیرد.

خدمات داخله درمورد تعلیمنامه هاوتعلیماتنامه های اردو اظهارات مینماید . وظیفه هرفرد عسکر است تابه بهترین وجهی خدمات داخله را بداند وقوانین آنرا درست ودقیق مراعات نماید .

خدمات صحی عسکـــری Военно-медицинская служба

یکی ازخدمات خصوصی قوای‌مسلح که وظیفهٔ آن حفظ الصحه و منسوبان اردو در زمان حضر وسفر اســـت . در زمان سفر علاوه از بجـــا آوردن یك سلسله تدابیر ، به منظـــورحفاظت پرسونل محاربوی وظیفه دارد تااز شیوع امراض مهلك دیگـــری نیز اردو را در امان نگهدارد .

خدمات صحی عسکری وظیفه داردتامواد آتی راتأمین نماید :

ـ حفاظت حیات زخمی هـــا ومریض ها وبه زودتریـــن فرصت تداوی ومعالجه نمودن شان ؛

ـ احیا کـــردن قابلیت اجرای‌وظیفه‌را در زخمی ها ومریضـــا ن وتاحد اعظمی سعی نمودن که آنهـــا معیوب نگردند .

خدمات صحی عسکری بادر نظـــر گرفتن وظایف اصلی خود به صورت دوامدار یك سلسله تدابیر دیگری‌رانیز اتخاذ مینماید: درحین تقسیمات عساکر جدیدالورود از نگاه صحـــی مداخله کرده نظربه قابلیت وخصوـ صیات شان به مراجع لازم آنهـــا را تقسیمات مینماید.تدابیرصحی وقایوی را در اردو اتخاذ میکند . کنتـــرول‌طبی رادر مورد مواد خـــوراکـــه تامین مینماید . شرایط تعلیم وتربیه سربازان ومنسوبیـــن اردو را ازنگاه جسمانی (سپورت ...) درنظـــــر میگیرد وقس علیهذا ...

خدمات قـراول Караульная служба

۱ـ برای محافظه ومدافعهٔ اطمینان‌بخش علم قطعه ، دیپوهای اسلحـه ، تخنیك محاربوی وسایر وسایـــــط تخنیکی ، مهمات ، مواد انفلاقیـــه ، اموال و سایر تـاسیسات محـافظـه شونده عسکری و دولتی و همچنـان

برای محافظه محبوسین و محکومین که درحبسخانه های قطعه یا انضباط گار نیزون قرار دارند ، اجرا میشود .

۲- عبارت‌ازوظیفه خصوصی‌است که جهت مدافعه ونگهبانی اطمینان بخش جبه خانه ها وتخنیك محاربوی،همچنان برای نگهبانی سربازان در حبس خانه های‌عسکری‌تعیین میشود. اجرای خدمات قراول همردیف با اجرای وظایف محاربوی بوده، لازم است تا اشخاصی که به اجرای خدمات قراول گماشته میشوند تمام مسئوولیت هائیرا که به وی ازطریق تعلیمنامه ها و اصولنامه ها حکم شده بدون انحراف با جدیت وصداقت انجام دهد .

خدمات گارنیزون Гарнизонная служба

عبارت ازآن سلسله خدماتیست که برای قطعات عسکری ، مکاتب عسکری ویا کدام موسسهٔ دیگرعسکری بداخل گارنیزون مرعی‌الاجرا قرار میگیرد. این خدمات برای‌همه کس یك‌سان می‌باشد. هدف ومنظور خدمات گارنیزون تأمین کردن‌انضباط و دسپلین عالی عسکری دربین منسوبان گارنیزون بودن‌شرایط لازم‌را برای ادامهٔ حیات‌روزمره قطعات واحضارات محاربوی قوا جهت‌اشتراك با قوای اصلی مهیا میگرداند. خدمات گارنیزون توسط آمر گارنیزون‌وسایر اشخاصی که تحت امراو گماشته شده باشد ، تاسیس وتعمیل میشود .

خدمات مترو لوژی هوایی Авиационная метеорологическая служба

یکی‌از خدمات اساسی پرواز بوده‌که اساسات‌لازم وضع‌جوی‌را درمنطقه وساحهٔ محاربه رابرای تامین امنیت پرواز حاصل مینماید .

خدمات موتر وترکتور Автотракторная служба

عبارت ازآن خدماتیست که طرز استعمال درست استفاده ، نگهبانی، ترمیم وتامینات قوارا ازنگاه تخنیك و وسایط به وقت و زمان معین آن تامین و تأسیس مینماید .همچنان احضارات سربازان وپرسونل محاربوی وسایر خدمات خصوصی‌را ازنگاه استفاده موترو ترکتور رهنمایی و هدایت میکند .

خدمـــــت Служба

وارسی به امور یست که قوانیـــن ونظامنامه ها، اجرا کردن ویا نکردن آنرا تصریح کند ویا اجرای آن رابه صورت تحریری وشفاهی ، امر ویـــا منع کرده باشد .

خدمت عسکری Военная служба

عبارت از وظیفه ایست دولتی که در چوکات قوای مسلح گنجانیـــده شده و برای اجرای آن هرفرد کشور مجبور است همت گمارد .

خرد ضابـــــط Сержант

عبارت از کتگوری رتبوی عسا کر است که ازنگاه رتبه نسبت به افسران پایین تر ونسبت به سربازان بالاتر اند . ترفیعات خرد ضابطان بداخـــل این کتگوری اجرا میشود.

خریطــــه Карта

سطح کره ارض ویا قسمتی از آن که روی کاغذ ویا تکه موافق بـــا اساسات مورد نظر توپوگرافیکـــی به یك مقیاس خردتر از اصل ترسیم شده باشد خریطه یاد میشـــود . درمسلك عسکری اضافه تر خریطـه های توپو گرافیکی مورد استعمـــال قرار میگیرد .

خریطهٔ (کیسهٔ) آتش Огневой мешок

قسمتی از اراضی است که بـالای آن از دو یاسه طرف تمام وسایــط دست داشته جزوتام (قطعـــــه) مورد نظرآتش تجمع خود را توجیـه کرده باشند .

خریطه آتش در مدافعه حیـــن تاسیس سیستم آتش ویا درجریـان محاربه بوسیله مانور آتش قبـــلا پلان شده وآتش وسایـط تشکیـــل میشود .

خریطه توپوگرا فـــی Топографическая карта

هرگاه خصوصیات اراضی بصورت دقیق وبا تفصیلات مکمل، باعلایـــم مشخصه توضیح شده باشد ، بنـــام خریطه توپوگرافی یاد میشـــود .

در روی خریطه توپوگرافی با علایم مشخصهٔ مخصوصی موجودیت موقعیت وارتباط فی مابین عناصر اراضـــی نشان داده میشود. (عوارض اراضی

واشیای محلی). خریطه های توپوگرافی بیش ازهمه مورد استفاده قوماندانان وقرارگاه ها در اثنای احضار وترتیب وتنظیم محار به ، ودر جریان آن به مقصد اتخاذ قرار وحل مسایل مختلف قرار میگیرد . همچنان بحیث اسنادیکه روی‌آن معلومات راجع به دشمن وقوتهای دوست ، اتخاذ قرار و اوامر محاربوی د ر ج میشود، استعمال میگردد . به اساس خریطه مسایل زیادی که مربوط بـه مطالعهٔ اراضی ، مطالعهٔ راه های رفتار ، تثبیت مسافات ، زوایا ، میدان ها و ارتفاعات ومیل بلندی ها، ویا تعریف هدف در محاربه وغیره میباشد ، حل وفصل میشود .

خریطه راداری اراضی Радиолокационная карта местности

عبارت از خریطه ایست که خصوصیات اراضی نظربه اندیکاتور های نظاره دایروی دستگاه‌های رادار ترسیم‌میشود. بدین‌معنی که هرآنچه در روی اندیکاتور دیده میشود ، بروی کاغذ منعکس میگردد. البته این دستگاه های رادار در طیارات‌ویا سایر آلات پرنده نصب میباشند

خریطه سرك های موتررو Автодорожная карта

عبارت ازآن نقشه ها یاخریطه هایست که فقط جاده های موتررو را بداخل شهر ها ویا بداخل یك‌مملکت (گروپی از ممالك) نشان میدهد .

خریطه کار Рабочая карта

عبارت ازآن خریطهٔ توپو گرافی است‌که روی آن به شکل گرافیکی وضعیت تکتیکی وتغییرات آن‌درجریان فعالیت های محاربوی منعکس میگردد. خریطهٔ کاریکی از مهمترین اسناد گرافیکی محاربوی که توسط قوماندان وضابطان قرارگاه ، تهیه و ترتیب میشوند وتاچوکات صلاحیت شان ازآن استفاده بعمل می آورند ، محسوب میگردد . هر افسر بالای خریطهٔ‌کار خویش آن عناصری را میرساند که درهنگام محاربه به‌آن احتیاج زیاد پیدا مینماید . خریطهٔ کاربه مقصدحاضر ساختن قرار ، دادن هدایات مقدماتی ، تهیه و ترتیب اسناد محاسباتی در اثنای راپور دادن شفاهی به قوماندان ما فوق وغیره، بکار میرود . خریطهٔ کار قوماندان جزوتام یگانه سندیست که مقیاس آن معمولا ۱۰۰۰۰۰ : ۱ و ۵۰۰۰۰ : ۱ بوده وبرای ایفای فعالیت های محاربوی به آنها تعلق میگیرد .

خریطهٔ کود شــده Кодированная карта

عبارت از خریطهٔ مخصوصی است که جهت سوق واداره مخفی قوتهـا بکار میرود . این خریطه ها عبارت ازآن خریطه های توپو گرا فیکی مناطق فعالیت های محاربوی است کــه ،اهداف ومناطق اراضی بـاعـلایـم مشخصهٔ کودشده ونام های شـــان نیز کود شده باشد .

خریطه کیمیاوی Химичская карта

عبارت از خریطه ، (خلطه) ایست که به مقصد دیگازاسیون جلـــد و البسهٔ منسوبان جزوتامهـــا در اثنای ابتلا به مواد کیمیاوی میباشد .کـه خود منسوبان نتوانند با آلات واشیای دست داشته به تطهیر آن بپردازند. دربین این خریطه سه دانه بوتل که حجم هرکدام نیم لیتر میباشد، وجـود دارد . وبداخل بوتلها محلول خنثـی نمودن مواد مسموم کننده وسایـــر محلول هاییکه بـــرای دیگازاسیو ن نمودن استعمال میشود وجود دارد .

خریطه های جوی Метеорологическая карта

خریطه ها (نقشه های) جغرافیائی که روی آن اعداد وعلایم مشخصـــه راجع به وضعیت ، آب وهوا که یك ساحهٔ بزرگ را احتوا کنـد، بنـام خریطه های جوی یاد میشود . ایـــن خریطه ها برای ارزیابی شرایـــط مترولوژی جهت پرواز مرمی‌ها وارقام اکتشافی هوا (رادیاسیونی) خـدمت میکند .

خریطه وضعیت رادیاسیونی Карта радиационной обстановки

خریطه ایکهٔ در آن اسا ســـا ت انفلاقات ذروی (دوست و دشمـــن) واثرات بعدی آن رسانیده میشـود ،خریطه وضعیت رادیاسیونی یادمیشود روی اینگونه خریطه ها مواد آتـــی رسانیده میشود :

۱ـ محل، زمان، شکل وقوه انفلاق ذروی ؛

۲ـ استقامت و سرعـت بـــاد.

۳ـ حدود منطقـهٔ مسمـوم شـده باmواد رادیواکتیف که توسط اشخاص و آلات کشف و پیشبینی شده است .

خشت (گیت) Замок

ترتیباتی که جهت بسته کردن نل میل توپ (هاوان) و اجرای فیر ، فعالیت می‌کند، بنام خشت یادمیشود .

خشت ها نظر به طرز باز شدن‌خود به دوقسم جدامیشوند :عمودی وافقی. خشت های عمودی بالا وپایین می شوند و خشت های افقی به چپ و راست حرکت می نمایند .

نظر به ساختمان خود خشت ها به دوقسم پیچی وپستونی جدا می شوند .

خصوصیات (اساسات) تکتیکی -پروازی

Летно-тактические данные

عبارت از آن اساسانیست که اوصاف اساسی‌طیارات (هیلیکوپترها) یك نوع معین را ارایه بدارد . این‌اوصاف عبارتند از : سرعت بلند شدن ، سرعت اعظمی پرواز ، سقف‌پرواز ، منزل و دوام پرواز ، درجهٔ مانور ، قابلیت اداره شدن ، استحکام‌خواص نشستن، اسلحهٔ طیاره وغیره. فهمیدن خصوصیات (اساسات) تکتیکی-پروازی طیارات خود و طیارات‌دشمن ،سبب میشود که از امکانات محاربوی‌طیارات خود جهت ایفای وظایف معین محاربوی استفاده شود .

خصوصیت (کرکتر) محاربه Особенность боя

مجموع خطوط و اوصاف عمومی‌محاربهٔ مورد نظرکه برملا کنندهٔ ویژه گی های آن باشد ، خصوصیت‌محاربه گفته میشود .

با تجهیز شدن قوتها با تخنیك ووسایط مبارزه و ارتقای سطح احضارات قوتها خصوصیت محاربه زود تغییر می نماید . محاربات مدرن با داشتن خصلت استعمال وسیع‌اسلحهٔ تاثیر دسته جمعی، خاصتاً سلاح ذروی ، راکت های مختلف‌المقاصد ، طیارات و تعداد زیاد وسایط دیگر از محاربات عادی ومعمولی فرق دارند . همچنان در محاربات مذکور وضعیت به سرعت، به کثرت وبا شدت تغییر نموده فعالیت های محاربوی دارای مانورعالی و سرعت با اشتراك پرسونل زیاد و دادن تلفات جانی و مالی زیادراه می افتد .

خـــط Рубеж

شرید یا قسمتی از اراضی کــه دارای فضایل معین و طبیعی تکتیکی (اوپراتیفی ، ستراتیژی) برای یکی‌از طرفین در اثنای فعالیت هـــای محاربوی در منطقهٔ معینه باشد ، بنام‌خط یاد میشود .

خط ممکن است از اشیای محلی‌که در اراضی موجود است . موانـــع (ارتفاعات ، شیله ها کندها ،دریاها،محلات مسکون و غیره) تعیـــن و تثبیت شود. مثلاً خط اجرای وظیفه‌توپچی دافع هوا ۱۵ کیلومتـــر دور تر از هدف حمایه شونده تثبیـــت‌گردیده است .

خط آتش Рубеж огня

عبارت از شرید معین اراضی است‌که روی آن وسایط آتشدار مطابق با وظایف داده شده از طرف‌قوماندان،آتش خویش را باز می نمایند .مثلاً خط آتش سد ثابت ، خط آتش سدمتحرك و غیره .

خط اتساع Рубеж развертывания

قسمتی از اراضی است که بالای‌آن جزوتامها و قطعات از حالت‌رفتار ویا حالت قبل از محاربه ، نظـــام‌محاربوی خویش را اشغال می نمایند.

خط اتساع معمولاً توسط قـوماندانان‌قطعات تعیین می‌گردد وبعداً در روی اراضی مجددا توسط قوماندا نان کندك‌هاو تولی ها تثبیت می شود .

که برای تعرض بعدی قطـــعات وجزوتامها روی آن اخذ موقعیت مـــی کنند (این خط را خط تعرض نیـــز میگویند) .

خط السیر Маршрут

راه رفتار جزوتامها (قطعات) ویااشخاص منفرد که قبلا تثبیت شده باشد و از محلات معینی عبور نماید بنام خط السیر یاد میشود .

خط السیر قطار Маршрут колонн

عبارت از راهی است که خارج‌ازسرك ها ، روی اراضی ، جهت حرکت موقتی قطعات و جزوتامها انتخاب وتثبیت می شوند . خط السیر قطار در دو موقع تعیین میگردد : یـــا هنگامیکه ستروانحفای حرکت قطعات در نظر باشد ویا زمانیکه شبکه راه‌ها و سرك ها معلوم نباشد و قطعه

آروزی مانور داشته باشد . بــرای حرکت قطعات در خط السیر قطـار باید کار های ذیل عملی شود :

پاك کاری و تطهیر خط السیـــرقطار، ساختن واعمار محلات عبــور از دریاها و سایر موانع ، پخته کاری مناطقیکه خاك آن نرم است و باعث بطی شدن حرکت قطار می گردد .

خط امنیت Рубеж безопасного удаления

عبارت از خط موهومی است کـه امنیت جزوتامها و قطعات دوست را باتخنیك دست داشتهٔ آن از انفلاقات ذروی تامین می نماید . این خط بـه شکل بیضوی بوده که مرکـز آن توسط قوماندانی های مافوق تثبیت میشود . قطعات و جزوتامها حـــق ندارند ازین خط بگذرند تا آنکـــه ضربات ذروی بالای نقاط و محـلات مقاومت مدافعهٔ دشمن وارد نگردیده است . این خط پرسونل را از تاثیر موج ضربوی. تشعشعات نوری و نفوذ رادیو اکتیف درامان نگهمیدارد د ر بین این خـــط جزوتامهـــا نظـــر به اشارات تثبیت شدهٔ قومانـــدا ن عمل می نمایند . و تدابیر تحفظی را مرعی الاجرا قرار می دهند . بعــداز وارد آوردن ضربان ذروی تانـك ها و زرهپوش ها فورا از خط امنیــت خارج شده و در خط تعرض نظـــام محاربوی خویش را به مقصد هجـــوم بالای دشمن اشغال می نمایند .

خط بالا Гребень

عبارت از خطی است که بالا ی اراضی (تپه ها و کوهها) قرار داشته که آب باران را به دو طرف جـــداگرده اگر شیبی و یا کسی در آنجـــا قرار گیرد مرتسم آن از آن قسمت ر هوا دیده میشود این خط ثابـت نبوده نظر به زاویهٔ دید قوتهـــاو تخنیك ، تغییر می نماید .

خط بالای تکتیکی Боевой гребень

قسمتی از اراضی است که بـــه خط بالایی توپو گرافی (خطی که آب باران را به دوقست تپه ها ، کوها...جدا میسازد) نزدیك بـــوده از آن قسمت ساحهٔ دید به طرف پایین به خوبی تامین گردیده ولی مرتسم قوتها تخنیك محاربوی و طرز فعالیت شا ناز طرف دشمن در هوا دیده نمی شود این خط بنام خط بالای تکتیکی یـــادمیشود .

خط پیشروی مدافعه Передний край обороны

عبارت از خط موهومی است کـــه وسایط آتشدار تدافعی نزدیکتریـــن به دشمن را روی آن جابجا مینمایند.

خط داخل شدن به محاربه Рубеж ввода в бой

عبارت از سر حدیست که از آن قطعات (جزوتام‌ها) قدمه دوم یـــا قدمهٔ احتیاط به محاربه داخل شـــده ووظیفهٔ مرحلـــهٔ تخمیـــن، تـــوسط قوماندان در اثنای اتخاذ قرار تثبیت می گردد . و در تعرض در زمـــان آغاز تعرض یك بار دیگر در تثبیت این خط اصلاحات لازم مـی‌آورند .

خط دفع و طرد Рубеж перехвата

خط (ساحهٔ هوایی) است که در آن طیارات شکاری دفع و طرد اهـــداف هوایی را تامین کرده و آنرا امحـــامی نمایند .

مسافه خط دفع و طرد از تاسیســات حمایه شونده ، مربوط به کشـــف و یافتن دشمن هوایی ، خصو صیا ت تکتیکی ، پروازی طیارات شکاری خود و طیارات دشمن ، زمان تثبیـــت اساسات درمورد دشمن و دادن وظیفه به طیارا ت شکاری و همچـــنا ن وضعیتی که ازآن دفع وطرد اجـــرا می شود (دوریه هوایی و یـــــانوکریوالی در میدان) میباشد .

خط دوم Второй эшелон

قسمتی از قوتها که برای توسیع قوای ضربه در جریان تعرض و برای استحکام بخشیدن و عامل بـــودن مدافعه ، همچنان برای معاوضـــه کردن بعضی از جز تامها (قطعا ت) قدمه اول که خسارات زیـــادی

برداشته اند و شامل نظام محاربوی‌میشوند ، بنام قدمهٔ دوم یاد میگردد. قدمهٔ دوم قادر است با قوتهای شق کنندهٔ دشمن ، با دیسانت دشمن .... در خط دوم محاربه مجادله نمایند .

تشکیل قدمهٔ دوم مربوط به غایه ومفکورهٔ محاربه و به اساس شرایط معین وضعیت محاربوی تعیین میشود. وظایف قدمهٔ دوم به تفاوت از وظایف قوای احتیاط عمومی، درآنست که به قدمهٔ دوم درعین زمانیکه به قدمهٔ اول وظیفهٔ محاربوی داده میشود وظایف قدمهٔ دوم نیز تعیین می گردد یعنی وظایف قدمهٔ دوم در امر محاربوی ذکر می گردد .

خط فاصل Разграничителыные линии

خط موهومی بالای اراضی که توسط قوماندانان بزرگ در اثنای دادن وظیفهٔ محاربوی تثبیت شده وحدود شریدها (مناطق) جزوتامهای بزرگ (قطعات و جزوتامها) را تعیین‌می نماید بنام خط فاصل یاد میشود . یا بعبارهٔ دیگر خطی است که حدود مسوولیت های دو جزوتام (قطعه یا جزوتام بزرگ) همجوار راازهم جدا میسازد .

حد فاصل به استقامت جناحی‌جزوتامها (قطعات) از عقب جبهه تا جبهه نشان داده میشود .

خط کشف راداری Радиолокационные линии разведки

خطی است که در آن دستگاه‌های را داروسایط تعرضی پرندهٔدشمن هوایی (پیلوتدار وبی‌پیلوت) را کشف‌مینماید .

خط مبدا Исходный рубеж

عبارت از آن خطی است که توسط‌قوماندان روی خریطه و یا بالای

اراضی نظر به موقف نقاط نیرنگی تعیین میشود و از همین خط است که قطعات و جزوتامها به اجرای وظایف محاربوی (اجرای تعرض یا رفتار ....) شروع می نمایند .

خط محاربوی Боевая линия

قرار گرفتن وسایط محاربوی رادر یك خط جبهوی که مسافه بین شان الی صدمتر باشد، خط محاربوی گویند . خط محاربوی در جزوتامهای تانك و پیاده (قطعات موتردار) برای اجرای وظیفهٔ محاربوی استعمال میشود . برای سهولت اجرای آتش و استعمال درست وسایط در اراضی شده میتواند که وسایط قدری به پیش و یا عقب تر حرکت نمایند ، ولی بدون آنکه استقامت اصلی جبهه خط محاربوی تخلف نمودو یا اینکه مانع فعالیت همجوار ها گردد .

خط مدافعه Оборонительный рубеж

عبارت از محلی است که به مقصد مدافعه جزوتامهای اوپراتیفی ، جزوتامهای بزرگ و قطعات جزوتامهای بزرگ و قطعات تاسیس شده باشد . این خطوط معمولا از یك ، دو شرید تدافعی ساخته میشوند .

خطوط عیار Рубеж регулирования

خطوطی که قبلا توسط قوماندان مافوق از نقطهٔ نظر مناسبات تکتیکی روی خریطه تثبیت می گردد و به زمان معینی همه جزوتامها یا قطعات مجبور اند به این خط برسند و حرکت را از همین خط آغاز نمایند بنام خط عیار یاد میشود. خطوط عیار به مقصد دوباره استفاده کردن از تشریك مساعی، تامین ارتباط وآغاز رفتار تثبیت میگردد .

خطوط مواصلات عسکری Коммуникации военные

راه های ارتباط و خبر رسانـــی(راه آهن. راه‌های اسفلت، سرکهای خامه ، راه های آبی «بحری» وغیره... راه های هوایی و ...) که قوتهـــای محارب و پایگاه های عسکری را باهم‌وصل می‌نماید بنام خطوط مـواصلت عسکری یاد میشود . درین راه ها ،رفتار جزوتامها و قطعات و جزوتامهای بزرگ صورت گرفته حمل ونقــــل‌تخنیك محاربوی و تمـــام اشکـــال اکمالات ، تامینات مادی و تخنیکی ،همچنان تخلیه کردن مناطق عقبـــی جبهه از مواد ولوازم استعمال شده،انتقال زخمی‌ها و مریض هـــا .... صورت میگیرد . خطوط مواصــــلات‌دارای ارزش های تکتیکی ،اوپراتیفی و ستر اتیژیکی میباشند و از نکا داستقامت به‌سوی جبهه به‌شکـــــل عرضانی و یا طولانی (عمقانـــــی)تشخیص میشود .

خطوط منحنی Кривые линии

عبارت از آن خطوط منحنـــــی‌محدودیست که روی خریطه هـــــا ترسیم شده واز افق، ارتفاع عینـی‌دارند . این خطوط را میتوان بــــه شکلی تصور کرد که گویا اراضـــی‌و یا عوارض اراضی توسط این منحنی ها امکان آن را میدهد که بصـور ت‌فوری ارتفاع محل مورد نظر، زاویه ها ی هدف ، نشیب و فراز ، تعییـن‌و تثبیت شده و بسی از مسایل دیگر که ارتباط مستقیم با مطالعهٔ اراضـی‌در حین جریان محاربه دارد حل و فصل گردد بصورت عمومی ایــــن‌منحنی ها به اقسام ذیل جدا میشوند:

۱ـ منحنی های اساسی که نظر به یك ارتفاع معیــن اراضی ترسیـــم میشوند .

۲ـ منحنی های درشت که جهـت‌سهولت حساب نمودن نسبت بـــه منحنی های اساسی دبـل تـر رسـم‌می گردند . و هر منحنی پنجم درشت تر است .

۳- منحنی های نا مکمل یا نیمه که نیم ارتفاع بین منحنی های اساسی را نشان میدهند .

٤- منحنی‌های معاونه که یك‌چهارم ارتفاع بین منحنی های اساسی را ترسیم میکنند .

خط‌نشان Линия прицеливания

خط مستقیمیکه چشم نشانگیر ،جری و جوك (نشانگاه) را با نقطهٔ نشان وصل می کند خط نشان یادمیشود .

خط نشست و برخاست (رنوی) Взлетно-посадочная полоса

شرید (سرك) مخصوصی که درمیدان هوایی برای پرواز و نشست طیارات حاضر وساخته شده است به نام خط نشست و برخاست یاد میشود این خط بصورت طبیعی (از خاك و یا بصورت مصنوعی(از کانکریت‌وبتون) و یا بصورت فلزی ساخته می شود .اندازهٔ خط مذکور ، ضخامت و محکمی کانکریت آن مربوط به خواص نشست‌و برخاست طیارات میباشد طول خط نشست و برخاست میدانهای مدرن درحدود یکهزارو دوصد مترالی سه هزار متر و اضافه تر از آن نوسان مینماید .

خطوه Шаг

عبارت ا زقدم معمولی است که درحدود هفتاد وپنج سانتی متر طول آن است . خطوه نظر به قد افراددرنو سان میباشد و معمولا از نوك سرپنجهٔ پای راست تاکری پای چپ‌در حین رفتار «عادی قدم» اندازه می شود .

خط هجوم Линия атаки

قسمتی از اراضی که توســـطقوماندان به جزوتام (قطعه) تعیین شده باشد و از همان ساحه (خط) بالای دشمن هجوم را آغاز نمایند بنام خط هجوم یاد میشود . خط هجـــوم معمولا در نزدیکی خط مدافعه دشمن، بالای اراضی ایکه امکانات مخفـــی‌شدن از تاثیر ترصد و آتش وسایط دشمن موجود باشد و همچنان امکان‌انداخت مستقیم را بالای دشمن مساعد سازد انتخاب و تعیین میشود .

خلع سلاح Разоружение

مجموع تدابیری ست که بـــــا تطبیق کردن آن یا از براه انداختن جنگ بکلی جلو گیری میشود ، یـــا اینکه از وسایل و وسایط مـبارزا ت تسلیحاتی کاسته شده و با خـــودامید واری پی حاصل میگردد که از تاثیر جنگ در امان خواهیم بود . در شرایط کنونی که جنگها با استفاده از سلاحهای نابود کنندهٔ ذروی دنبال‌خواهد شد مساله خلع سلاح یکی از پروبلم های عمده بین المللی بشمارمیاید .

مبارزه بخاطر خلع سلاح یکی ازاصول با اهمیت سیاست کشور های سوسیالیستی و مترقی جهان است .

خندق Траншея

عبارت ازکندگی باریك ،طویـــل‌وعمیق است که در روی اراضـــی وجود دارد واز یك طرف یا از دوجانب با سپر خاك احاطه شده می باشند ، خندق بحیث یکی از تاسیسات تدافعی‌بیش از همه بحیث موضع آتـش پرسونل بشمار رفته که آنها را ازوسایط تخریب معمولـی مدافعـــه و محافظه نموده وتا اندازه ای ازفکتورهای مخرب انفلاقات ذروی نیـز در امان نگهمیدارد، علاوه برآن خندق‌هابحیث وسایل ارتباط در طـــول جبهه مورد استفاده قرار گرفته و شرایطمساعدی‌را برای سترو اخفای پرسونل محاربوی و تخنیك دست داشتهٔ آنها ببار می آورد . در شرایط محاربوی در خندق ها محلات ترصد ، مـحلات‌ماشیندار ها و میدانهایی برای هاوان ها ساخته می شود .

عمق خندق هـا از ۱۱۰ ـ ۱۵۰سانتی متر میباشد . موقعیت خندق‌ها باید طوری باشد که ترصد همـه جانبه و شرایط انداخت نمـودن را بخوبی تامین کند .

خندق ارتباط — Ход сообщения

عبارت از کندگی باریکی است که به هر دو طرف آن سپرخاك هموار شده و وظیفه دارد تا رفت و آمـدمنسوبان را بین خندق ها تامیـن و ارتباط با عقب جبهه را میسر سازد .خندق‌های ارتباط اساساً وظیفه دارد تا هر چه بیشتر حرکت انسانـها ،رساندن مهمات ، اعاشه و تخلیـهٔ مریض ها و زخمی ها را تامین کند وعرض این خندق ها الی ۷۰ سانتـی متر و عمق آن ۱۵۰ سانتی متر می باشد . دیگر خندق های ارتباط بـه عرض ۴۰ ـ ۵۰ سانتی متر و عمق۶۰ سانتی متر کنده می شوند .
(برای زحف نمودن) . برای حفاظت‌از تاثیر آتش دشمن و ترصد او ، خندق های ارتباط به شکل زیگزاك‌ساخته میشود . و در بین آن محلات برای نشانزن ها وسایط آتشداراعمار میگردد .

خندق های ضد تانك — Противотанковые рвы

عبارت از موانع ضد تانك است که دراراضی هموار در خط السیر حرکت تانکها بشکل خندق ها به شکل ذوذنقه ها و مثلت ها گنده میشود .

خواص‌تدافعی اراضی — Защитные свойства местности

آن صفات اراضی کـه حـاوی‌قابلیت تضعیف کردن تاثیر تخـریب انفلاق ذروی و وسایط معمول تخریب بوده تلفات تخنیك‌و پرسونل محاربوی راکم می‌سازد خواص تدافعی اراضـی یاد میشود .

این خواص بصورت عمومـی درپوش اراضی وعوارض اراضی‌مضمر است. بهترین خواص تدافعی اراضی‌را اراضی کوهستانی،غندی‌ها، تپه ها،

که ازجنگلات پوشیده باشند، گودال‌ها، جرها، حاوی می‌باشند .

دشت‌ها و صحراها دارای بدترین خواص تدافعی بوده زیرا مسطح بودن مقابل امواج ضربوی انفلاقات ذروی هیچنوع مقاومتی نشان نداده مانع عبور تشعشعات نوری آن نگردیده وانتشار مواد رادیو اکتیف را تسریع می نماید .

همچنان جابجاکردن قوتها درجنگلات بنوبهٔ خود نقایصی دارد ، در اثر انفلاق ذروی ممکن است باعث تولید حریق در مناطق مختلف گردد . که مانع حرکت پرسونل محاربوی گردیده اجرای فعالیت محاربوی را ناممکن سازد . همچنان انتشارات و سرایت مواد مسموم کننده و مواد باکترلوژی درین محلات قوی تراز اراضی برهنه یابی پوش است . استفاده معقول از اراضی درجه خسارات و تلفات پرسونل محاربوی تخنیك را تقلیل بخشیده همچنان حجم و زمان کارهای استحکامی را در خصوص ساختن تاسیسات برای محاربه کم می سازد.

خواص تکتیکی اراضی Тактические свойства местности

عبارت ازخواصیست که تاثیرهمین اراضی بالای تشکیل وراه انداختن محاربه ، استعمال تخنیك محاربوی در محاربه تثبیت می نماید. وهمچنان شرایط بهترین ترصد، باز کردن آتش ، ستروا خفا ، قابلیت حرکت را در آن تعیین می کنند .

خواص تکتیکی و تخنیکی Тактико-технические данные (ТТД)

مجموع تمام اساساتی است که امکانات تخنیکی و محاربوی انواع مختلف اسلحه ، تخنیك محاربوی وسایط مخابره ، وسایط انجینری و نقلیه وسایر وسایط را بمیدان می کشد .

بطور مثال خواص تکتیکی و تخنیکی برای تانك : وزن حربی ، ضخامت زره ، اسلحه ، تعداد عراده های فالتو ، سرعت حرکت ، قابلیت حرکت وغیره . برای توپ : چاپ ،سرعت ابتدائیهٔ ، سرعت انداخت، منزل موثر ، خصوصیات مرمی آن ووزن توپ وغیره میباشد .

اگر خواص تخنیکی و تکتیکی سلاح خود را بدرستی بدانیم قادر خواهیم

بود که به جرئت سلاح و وسایطخویش را به شکل بسیار موثر آن مورد استفاده قرار بدهیم .

خواص ستر و اخفای اراضی **Маскирующие свойства местности**

عبارت از آن خواص اراضی است که موجودیت مقدار پناهگاه ها ی طبیعی که به شکل عوارض طبیعی اراضی ظهور کرده و اشیای روی اراضی را به مقصد ستر واخفا تعیین و تثبیت نموده همچنان خواص عمومی ورنك اراضی را تعیین می کند . دراراضی که حاوی خواص ستر واخفایی اند ممکن است قوتها، تخنیك محاربوی وسایر اهداف حربی را از ترصد زمینی ، هوایی ، را داری دشمن محافظه نماید . اکثراً اراضی جنگلزار وکوهستانی از داشتن این خواص برخوردار اند ودرین گونه اراضی تخنیك حربی ، پرسونل وسایر وسایط بدون داشتن وسایط ستر و اخفا ازدشمن پنهان میگردند .

خواص محاربوی اسلحهٔ باکترلوژی **Боевые свойства бактериологического оружия**

عبارت از مجموع خصوصیات تاثیر مواد باکترلوژی بالای ارگانیزم انسان یا حیوان میباشد. این خصوصیات عبارتند از : قابلیت بوجود آوردن امراض گونا گون ساری، حتی اگریك مقدار بسیارکم آن هم بالای وجود انسانها بیفتد ، قابلیت سرایت کردن بعضی از امراض از شخصی که مبتلا است به نفر سالم وسرایت سریع آن به دیگران ، موجودیت لحظه ای بین ابتلا ونشان دادن علامهٔ اولین مرض که از چند ساعت تاچند روز حتی چند هفته دوام میکند وشخص مبتلا آنرا احساس نمینماید، قابلیت انتشار آن درهوا وسرایت آن از راه جهاز تنفسی انسانها در داخل محلات محفوظ که گرمیتیك آن طورشاید وباید فعال نباشد ویا ازطریق وسایط وغیره مشکلات، کشف مکروب‌های مولد امراض دراشیا خیلی زیاد است، زیرا این مکروب‌ها هیچکدام علامهٔ ظاهری ازخود نشان نمی‌دهند «مانند رنگ. بو... وغیره »

خواص محاربوی اسلحهٔ راکتی Боевые свойства ракетного оружия

عبارت از مجموع اساساتی است که راکت را بحیث واسطه یاعامل مهم اجرای وظایف محاربوی در محاربات امروزی معرفی مینماید .

خواص محاربوی اسلحهٔ راکتی عبارتند از :

- مسافهٔ تاثیر زیاد ؛
- سرعتعالی وارتفاع پرواز عالی؛
- صحت اصابت عالی به هدف ؛
- او نیور سال بودن (هرکاره بودن آن)
- امکانات استعمال کتلوی راکت .
- قابلیت مانور والستیکیت آن درهنگام پرواز (درخط السیر پرواز)

خواص محاربوی طیارات Боевые свойства самолета

عبارت از مجموع اساسات یا مشخصات پروازی وتکتیکی ،اسلحه ، تجهیزات رادیو الکترونی وسایر خصوصیات طیارات است که امکانات اجرای موفقانه وظایف معین محاربوی را تعیین کرده وتشخیص می دهد .

خواص محاربوی طیارات عبارتنداز:

- سرعت ـ مسافه و ارتفاع پرواز ـ قابلیت ارتفاع گرفتن طیارات ؛
- قابلیت مانور طیارات ـ قابلیت حمل بار ـ موجودیت واشکال اسلحه وغیره. سرعت پرواز فکتور اساسی خواص محاربوی طیارات شمرده شده وکیفیت طیاره مربوط به این عنصر میباشد .

خول خالی (پوچک) Гильза

گیلاس فلزی که در آن حق سوق (حق باروت) ومواد انفلاقیه جابجا میشود ، بنام خول خالی یاد میگردد . کارتوس‌ها از خول خالی و مرمی عبارت می باشند که مرمی در قسمت فوقانی خول خالی نصب بوده وپس از فیرازآن جدامیشود. خول‌خالی توسط پوچکپران به عقب سلاح پرتاب میشود .

نشرات وزارت دفاع جمهوری
دموکراتیک افغانستان